Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Victor Hugo ; oversat af D. von der Lyhe Zernichow.
Titel | Title:	Manden som lér : Roman
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : Martin's Forlag, 1911
Fysiske størrelse | Physical extent:	295 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

LEIDEN UNIVERSITY
DE LA PORCELAINE BIBLIOTEK

Martins Standard Udgave

DOBBELTBIND

VICTOR HUGO:
MANDEN SOM LÉR

MARTINS FORLAG · KØBENHAVN

VICTOR HUGO

MANDEN SOM LÉR

ROMAN

OVERSAT AF
D. VON DER LYHE ZERNICHOW.

Mgh. I 3553

MARTIN'S FORLAG
KØBENHAVN MCMXI

MARTIN'S FORLAGSTRYKKERI, KØBENHAVN.

INDLEDNING

FØRSTE KAPITEL

Ursus.

I.

Ursus og Homo var knyttede til hinanden i et varmt, ubrydeligt Venskab. Ursus var en Mand, Homo en Ulv. Men de passede fortræffelig sammen. Det var Manden, der havde døbt Ulven; rimeligvis havde han ogsaa selv valgt sit eget Navn. Og da han fandt, at Ursus*) svarede til sig, fandt han Homo**) til Ulven. De to Kammerater, Mand og Ulv, optraadte paa Markeder, ved landlige Fester, paa Gadehjørner og offentlige Torve, overalt hvor der var Færdsel, og spekulerede i Publikums evige Lyst til Gøgl og Kvaksalveri. Ulven, der var tam og vel afrettet, morede Folk. At se tæmmede Vilddyr er altid en Tilfredsstillelse, thi det er en af Livets store Nydelser at kunne iagttage Underdanigheden i alle dens Former og Faser. Det er det, som faar Folk til at stimle sammen, hver Gang et kongeligt Følge drager forbi.

Ursus og Homo drog om fra Plads til Plads; fra Torvet i Aberystwith til Torvet i Yeddburg, fra Provins til Provins, fra By til By. Var et Sted afsøgt, kom Turen til det næste. Ursus boede i et rullende Skur, som Homo trak om Dagen og vogtede om Natten. Var Vejene slette og bakkede og Føret tungt og sølet, lagde Manden Selen om Skulderen og trak broderlig Side om Side med Dyret. Paa den Vis var de blevne gamle sammen. De overnattede, hvor det kunde falde, paa en Mark, i en Skov, ved en Korsvej, en Landsby, i en Borgport, paa en Torveplads, i Udkanten af en Park, ved Indgangen til en Kirke.

---

*) Ursus = Bjørn (Latin). **) Homo = Menneske. O. A.

Gjorde Vognen Holdt paa en Markedsplads, og Publikum begyndte at strømme nysgerrigt til, holdt Ursus en Tale, og Homo tav og samtykkede. Bagefter gjorde den med en Blikskaal i Munden en høflig Indsamlingsrunde hos Mængden. Ulven var bleven oplært af Ursus, eller havde lært sig selv paa egen Haand en Del nette Ulvekunster, som hjalp til ved Indsamlingen. — Hvad du end gør, saa udart ikke til at blive menneskelig — formanede dens Ven.

Ulven bed aldrig, Manden undertiden. I det mindste gjorde Ursus sig til af at kunne være bidende. Ursus var Menneskehader, og for at nære sit Menneskehad var han bleven Markskriger. Vel ogsaa for at kunne leve, da Maven har sine uafviselige Krav. Desuden var den menneskefjendske Markedsgøgler lægekyndig. At være Læge er ikke nok, og Ursus var Bugtaler. Man kunde høre ham tale, uden at røre Læberne. Han kunde tale efter enhver, der kom, saa man forbløffedes ved det, og efterligne Stemmer, saa man troede at høre Manden selv. Han kunde ganske alene fremstille en larmende Folkemængde og imitere Fuglenes Sang, Droslen, Viben, Lærken, Svalen — alle sammen Trækfugle som han selv; og kunde, efter som man ønskede det, snart fremtrylle et brusende Gadeopløb med alle de forskellige menneskelige Lyde, snart et Stykke idyllisk Natur med Fugletriller og Dyrestemmer. For Resten var han skarpsindig, skeptisk og videlysten og stærkt forfalden til gammel Overtro. Han selv lod, som om han troede det. Det var et beregnet Træk, et Udslag af hans Skadefryd. Han læste Folk i Hænderne, aabnede Bøger paa maa og faa og uddrog Slutninger, forudsagde Skæbner; lærte, at det er farligt at møde en sort Hoppe, men endnu farligere, naar man staar i Begreb med at gøre en Rejse, at tiltales af én, der ikke véd, hvor man skal hen; og han kaldte sig selv for „Handlende i Overtro".

— Der er blot den Forskel mellem Ærkebispen af Canterbury og mig — sagde han — at jeg aabenlyst erkender det. — Og saa aabenlyst gik han til Værks, at den dybt krænkede Bisp en Dag lod ham hente op til sig; men Ursus forstod at sno sig og afvæbne Hs. Højærværdighed ved at gentage en Præken, han havde holdt en hellig Juledag, og som til den Grad behagede Ærkebispen, at han lærte den udenad og selv holdt den fra Prækestolen for senere at offentliggøre den som sin egen. Af den Grund tilgav han.

Ursus kurerede efter Princippet „i Kraft af eller til Trods

for.“ Han benyttede navnlig Krydderurter og var vel bevandret i alle Sorter. Han uddrog Kraften af en Mængde oversete og ringeagtede Planter, den vilde Hassel, Valbirken, Skovhylden, Korsbærbusken og Slaaentornen; han benyttede Bladene af Løvetandsplanten, der revet af ved Roden er et Afføringsmiddel og revet af i Toppen kan bruges som Brækmiddel. Han kendte det Siv, der kan kurere en Okse, og den Mynthe, som er god for syge Heste. Mandragoraplantens undergørende Virkning kendte han ud og ind. Han ejede en Retort og en Kolbe og destillerede selv de Universalmidler, han solgte.

Der fortaltes, at han engang var bleven spærret inde i et Sindssygehospital, man gjorde ham den Ære at anse ham for gal; men da det viste sig, at han kun var Digter, lod man ham straks slippe ud igen. Det er maaske blot en Krønike af dem, som vi alle er udsatte for at maatte slæbe om med. —

Faktum er, at Ursus var en lærd Poet, en dannet Mand og en gammel Latiner. Han delte sig ligelig mellem Hippokrates og Pindar. Saa megen Lærdom maatte uværgerlig føre til den rene Hungersdød. Salernoskolen siger: „Spis lidt og tidt“. Ursus spiste lidt og sjældent; adlød altsaa den halve Del af Regelen og lod haant om den anden. Men det var Publikums Skyld, der ikke mødte talrigt nok og ikke købte flittigt nok af hans Arkanaer.

— At give sine Tanker Luft, letter Brystet — sagde Ursus — Ulven har sin Hylen, Skoven sin Gøg, Kvinden sin Elskov og Filosoffen sine Slutninger. — I Nødstilfælde fabrikerede han hele Komedier, som han opførte; det hjalp paa Salget af Lægemidlerne.

Blandt andre Værker havde han engang forfattet et heroisk Hyrdedigt til Forherligelse af Ridderen, Sir Hugh Middleton, der i Aaret 1608 havde ladet en Kilde føre ind til London. Den Kilde rislede fredeligt i Hartfordshire, tresindstyve Mile fjernt fra London, da Sir Hugh kom og bemægtigede sig den. Med en Hær paa seks Hundrede Arbejdere, bevæbnede med Hakker og Spader, begyndte han at omkalfatre Terrænet omkring, sænkede det hist og hævede det her, snart tyve Fod højere, snart tredive Fod lavere, anlagde Vandledninger og byggede henimod otte Hundrede Broer af Kampesten, Mursten og svære Egeplanker; og en skønne Dag holdt Kilden sit Indtog i London, der led af Vandmangel. Ursus omsatte de mange hverdagsagtige Detaljer i skønne Vers som en Hyrdeduet mellem Floden Temsen og Kilden Serpentine, og lod Floden indbyde den landlige Kilde til at

komme og dele dens Leje: „For gammel er jeg nu, til selv at daare Kvinder, men rig nok til at kunne betale dem." — En fin og genial Hentydning til Sir Hugh Middleton, der havde ladet Arbejdet foretage helt for egen Regning.

Ursus var stor som Enetaler. Af Naturen var han sky og snaksom, men da han ikke brød sig om at se Mennesker og dog trængte til at tale, henfaldt han til at tale med sig selv. Den, der har levet alene, véd, hvor naturligt de Monologer opstaar. De uudtalte Ord brænder og svier. At kunne sende dem ud i Rummet er som at aabne en Fontanelle. At tale højt, alene med sig selv, er som at føre en Samtale med den Guddom, der bor i ens Indre. Det var Sokrates' Vane. Han plejede at tale med sig selv. — Luther ligeledes. Og Ursus slægtede de store Mænd paa. Han havde den dobbelte Fordel at kunne være sit eget Auditorium. At kunne spørge og svare sig selv, at kunne rose sig selv og skælde sig selv ud. Det kunde høres ud paa Gaden, hvordan han snakkede inde i sit Skur. Og de forbipasserende, som har deres egen Maade at bedømme geniale Aander paa, sagde: — Det er en Idiot. —

Skældte han sig undertiden Huden fuld, kunde han til andre Tider yde sig selv fuld Anerkendelse. En Dag hørte man ham i en af disse Enetaler udbryde: Jeg har fulgt Plantelivet ind til dets inderste Mysterier, jeg har undersøgt Stilken, Knoppen, Blomstersvøbet, Kronbladene, Støvtraadene, Frugtknuden og Frøet. Jeg har udforsket Chromantiken, Chymosien og Osmologien, det vil sige Farve-, Lugt- og Saftdannelsen. — Der var maaske nogen Overdrivelse i den Erklæring, Ursus gjorde Ursus, men lad dem, der ikke er gaaet til Bunds i Chromantiken, Chymosien og Osmologien, kaste den første Sten.

Et Held var det, at Ursus aldrig var kommen over til Nederlandene. Der vilde man uværgerlig have ladet ham veje for at konstatere, om han holdt den Normalvægt, en Mand burde have, om han ikke maatte være at anse som en Troldkarl. Vægten var viselig bestemt efter Loven. Det var den simpleste og genialeste Sag af Verden. Det hele var blot en Stadfæstelse. Han stilledes paa et Bræt, og Tilfældet var aabenlyst, om man overskred Ligevægten; var man for tung, blev man hængt; for let, blev man brændt. — Endnu til Dags Dato kan man i Oudewater se en af de gamle Heksevægte; men nu benyttes den til at veje Ost paa. Saa sørgelig kan Religionen udarte.

Ursus vilde utvivlsomt haft Bryderier med de Vægte. Han

holdt sig derfor væk fra Holland og gjorde klogt deri. For Resten kom han, saa vidt vides, aldrig udenfor Storbritanniens Grænser.

Hvordan det nu var eller ikke, havde han, fattig og kyndig som han var, og efter at have gjort Homos Bekendtskab i en Skov, faaet Smag for det omflakkende Liv. Han indlemmede Ulven i Firmaet og var draget ud sammen med den for at leve i den friske Luft af hvad, der faldt for. Han fik Ord for at være en dygtig Markedsgøgler og en god Læge; han gik ogsaa, som rimeligt var, for at være noget af en Heksemester, noget, men ikke meget, det var en farlig Ting i hine Dage at anses som en Ven af Djævelen. Men sandt at sige, løb Ursus ikke sjælden den Risiko i sin Iver efter at samle Lægeurter og sin Kærlighed til Planter, naar han vovede sig ind i de tætteste Tjørnekrat, hvor Djævelen har sin Urtehave og hvor man, ifølge Raadmand de l'Ancres Beskrivelse, kunde møde en Mand, der steg op af Jorden ved Mørkets Frembrud og var „blind paa det højre Øje, uden Kappe, med Kaarde ved Siden og barfodet". Men ellers var Ursus, trods alle sine Særheder, alt for hæderlig en Mand til at ville befatte sig med at lokke Uvejr frem, mane Aander, dræbe en Mand, ved at tvinge ham til at danse sig til døde; fremkalde onde, hidsende Drømmebilleder, og lade Haner med fire Vinger komme til Verden. Han havde ingen Trang til den Slags Ondskab. Der var visse Afskyeligheder, han ikke indlod sig paa.

Kort sagt, Ursus var ikke mistænkelig i Øvrighedens Øjne.

Hans Skur var lige bredt og langt nok til, at han kunde sove paa den Kiste, hvori han opbevarede sin ret beskedne Garderobe. Han var desuden Ejer af en Lygte, adskillige Parykker og noget Køkkentøj, der hang paa Væggen sammen med et Par Musikinstrumenter. Han ejede et Bjørneskind, som han brugte ved højtidelige Lejligheder; det kaldte han at være klædt paa. Jeg har to Skind, — sagde han og pegede paa Bjørneskindet — og dette er mit rigtige. —

Det rullende Skur tilhørte baade ham og Ulven. Foruden Skuret, Ulven og Retorten havde han en Fløjte og en Viola da gamba, som han trakterede ret godt. Og ved Hjælp af alle de forskellige Færdigheder tjente han undertiden til Middagsmad. Der var i Taget paa hans Skur gjort et Hul, hvor Røret fra en lille Ovn gik ud. Ovnen havde to Rum, i det ene anstillede Ursus sine alkymistiske Forsøg, i det andet kogte han Kartofler. Om Natten laa Homo under Skuret, bundet i al Venskabelighed. Ul-

ven var sorthaaret, Manden graa. Den sidste var halvtreds om ikke tresindstyve Aar gammel. Og hans Part i Menneskelivets Skæbne var saadan, at han maatte nøjes med Kartofler; et Næringsmiddel, som man den Gang kun fodrede Svin og Straffefanger med. Han spiste dem i forbitret Resignation. Han var ikke svær, men høj, foroverbøjet og melankolsk. Naturen havde bestemt ham til at være Melankoliker. Det faldt ham vanskeligt at smile, og han kunde ikke græde. Naturen havde nægtet ham den Trøst og Lindring, der ligger i Taarer og Smil.

En gammel Mand er som en tænkende Ruin. Ursus var en saadan Ruin. En Charlatans Veltalenhed, en Profets Magerhed, et bekymret Sinds Vrantenhed, saadan var Ursus. I sine unge Dage havde han været Filosof hos en Lord.

Dette tildrog sig for godt to Hundrede Aar siden, paa en Tid, hvor Menneskene var lidt mere ulveagtige end de er i vore Dage.

Lidt, men ikke meget mere.

II.

Homo var ingen vanlig Ulv. Ved at se dens Lyst til Æbler og Mispler, kunde man antage den for en Prærieulv, efter dens mørke Pels at dømme, henføre den til Hyænerne, og efter dens hylende Gøen til Chilehundene; men man er endnu ikke kommen til Enighed om disse Dyrs Pupille og tør ikke bestemt afgøre, hvorvidt de er Ræve eller ikke, og Homo var en veritabel Ulv. Den var fem Fod lang, en anstændig Ulvestørrelse selv i Lithauen; den var stærk og havde et skelende Blik, hvad der ikke kunde lægges den til Last, og en blød Tunge, hvormed den undertiden slikkede Ursus. En solid Børste af stridt, kort Haar løb langs Rygraden, og den var mager som en ærlig Skovulv. Før den lærte Ursus at kende og havde faaet et Hus at trække, kunde den magelig løbe sine ti Mile om Natten. Ursus saa' den første Gang i en Skov ved en rindende Bæk og fik straks Agtelse for den ved at iagttage den Klogskab og Omtanke, hvormed den fangede Krebs, og han hilste i den en sand og ægte Koupara-Ulv af den krebseædende Hundeæt.

Ursus foretrak Homo som Trækdyr for et Æsel. At lade Skuret trække af et Æsel var ham imod; dertil satte han det for højt. Desuden havde han lagt Mærke til, hvordan Æslet, der er en Tænker paa fire Ben og kun alt for uforstaaet af Menneskene, paa

en foruroligende Maade rystede paa Ørene, naar de menneskelige Filosoffer sagde Dumheder. I det daglige Liv er Æslet en Tredjemand mellem vore Tanker og os selv, og det er generende. Som Ven foretrak han Homo for en Hund, fordi Ulven er fjernere i sit Venskab.

Derfor var Homo ham ganske til Pas. Den var mere end en Ledsager, den var hans Sidestykke. Ursus klappede dens slunkne Flanker og sagde: — I dig har jeg fundet min anden Udgave. Naar jeg engang dør, behøver den, der vil lære mig at kende, blot at studere dig. Jeg efterlader dig som min tro Kopi. —

De engelske Love, der just ikke er blødsødne overfor vilde Dyr, kunde let have givet Anledning til Ophævelser over dens Optræden rundt om i Byerne; men Homo skød sig ind under en Lovbestemmelse fra Edward d. IV.s Regering: — og skal hvert Tjenestetyende, der følger sin Herre, frit kunne gaa og komme. — For Resten blev der set lempeligere paa Ulven, takket være Hoffets Damer, der under de sidste Stuarter holdt smaa Corsaculve, de saakaldte Sjakaler, som Modedyr og lod dem i dyre Domme forskrive fra Asien.

Ursus havde lært Homo en Del af sine Færdigheder: at staa oprejst, at lade sin Vrede slaa ud i Vrantenhed, at brumme i Stedet for at tude o. s. v., og paa sin Side havde Ulven lært Manden, hvad den kunde: at klare sig uden Tag, uden Brød, uden Ild og foretrække Sulten under aaben Himmel for Slaveriet i et Slot.

Det rullende Vognskur var paa fire Hjul og forsynet med et Par Skagler til Ulven og en Hammel til Manden. Det var solidt, skønt det kun var tømret sammen af tynde Bræder. Paa Forsiden var en Glasdør ud mod en lille Forperron — en Mellemting af et Kateder og en Prækestol — hvorfra Ursus talte, og paa Bagsiden en Indgangsdør med en Trækrude. En Trappestige paa tre Trin, til at slaa sammen og hejses op bag ved Døren med Trækruden, førte op til Skuret, der om Natten var forsvarlig lukket med Skodder og Slaa. Det havde været ude i megen Regn og megen Sne. En Gang havde det været malet, men man kunde ikke længer sige med hvilken Farve; Aarstidernes Skiften er for Køretøjer, hvad de skiftende Regeringer er for Hoffets Mænd. Foran paa en Slags Frontespice havde man engang kunnet læse en Inskription med sorte Bogstaver paa hvid Grund, som nu delvis var løbet sammen:

„Guldpenge taber aarligt fjorten Procent af sin Vægt ved Brugen. Følgelig gaar der paa hver fjorten Hundrede Millioner Guldpenge, der cirkulerer rundt om i Verden, en Million aarlig til Spilde. Den Million opløses i Støv, forflygtiges til Atomer, der flyver om og indaandes, lægger sig tungt og blødt paa Samvittigheden, blander sig med de riges Sjæl, som den gør hovmodig, og med den fattiges, som den gør hadefuld."

Heldigvis var denne Inskription gjort ulæselig af Regn og Rusk og ved Forsynets Velvilje, for rimeligt er det ikke, at denne paa en Gang gaadefulde og enkle Lære om det indaandede Guld vilde have fundet Naade hos de herskende Dommere, Politikommissærer og øvrige Lovens Haandhævere. Den engelske Lovgivning forstod ikke Spøg den Gang. Man var i en Haandevending hjemfalden under Oprørsloven. Øvrigheden var ubønhørlig, og Traditionen og Grusomheden bleven en Vane.

III.

Inde i Skuret fandtes endnu to Inskriptioner. Ovenover Kisten paa den limfarvede Brædevæg stod skrevet med Pen og Blæk:

De eneste Ting, som er nødvendige at vide.

En engelsk Baron har Ret til at bære et Baand med seks Perler.

Kronen begynder med Vikomten.

Vikomten har Ret til at bære en Krone med utallige Perler; Greven en Krone med Perler paa høje Takker, isprængt med lavere liggende takkede Blade; Markis'en Perler og Blade jævnhøje; Hertugen Blomstersirater uden Perler; Prinsen af Blodet en Krans af Kors og Blomster; Prinsen af Wales en Krone som den kongelige, dog saa at den ikke løber sammen.

Lorderne er uforkrænkelige.

Lorden aflægger aldrig Ed, ikke til Kongen, ikke i Retten. Hans Ord er nok. Det lyder: paa min Ære.

Underhuset, der er Folket, skal fremtræde ydmygt for Lordernes Skranke med blottede Hoveder for Pairerne, der beholder Hatten paa.

Lorderne sender Lovforslag til Underhuset ved en almindelig Skriver.

Ifølge en Lov fra Edward d. IV har Lorderne Ret til simpelt Manddrab. En Lord, der dræber en Mand, drages ikke til Ansvar.

Alle Dommere staar under Pairskabet.

En Lord kan ikke sættes i Fængsel. Undtagen i Londons Taarn.

En Lord kan ikke idømmes Bøde af andre end sine Lige og aldrig højere end fem Shillings. Undtagen Hertugerne, der kan idømmes ti.

Lorden udnævner sine egne Præster.

En Baron har Ret til at udnævne tre, en Vikomte fire, en Greve og Markis fem, og en Hertug seks.

En Lord er lærd, selv om han ikke kan læse. Han er det i Følge sin Byrd.

Lorden er næsten en Konge.

Kongen er næsten en Gud.

Jorden er et Lordskab.

Englænderne kalder deres Gud „mylord."

Lige overfor denne Inskription staar der skrevet med samme Haandskrift:

Tilfredsstillelse for dem, der intet ejer.

Henry Auverquerque, Greve af Grantham, har i Rente aarlig hundrede Tusinde Pund Sterling. Paa Hs. Herligheds Slot, Grantham Terrace, bygget helt af Marmor, findes den saakaldte Korridor-Labyrinth, der er en Seværdighed, og hvor der er en Korridor af højrødt Sarancolinmarmor, en hvid i lanisk Marmor, en sort i Marmor fra Alabanda, en graa i hessisk og en gul i Staremmermarmor, en grøn i Tyrolermarmor, en rødspættet i bømisk, en blaa, en violet, en sort og hvid, en rosa og en perlefarvet i Marmor fra Cordua, Genua, Katalonien og Nonetta, samt den mangefarvede Korridor, kaldet Hofmandskorridoren med kvadrerede Harlekinsruder.

Robert Darcey, Greve af Holderness, Ejer af Slottet Holderness med de mægtige Taarne og de udstrakte franske Anlæg, hvor han kører rundt med Seksspand og to Forløbere, som det er tilladt en Pair af England.

Charles Seymour, Hertug af Sommerset, Ejer af Sommersethouse ved Temsen, hvori findes to mægtige Porcelænsvaser fra Dynastiet Yuen, hvis Værdi anslaas til en halv Million Francs.

Edward Ridche, Greve af Warwick og Holland, Ejer afWarwick Slot, hvor der fyres med hele Egestammer i Kaminerne.

William Cavendish, Hertug af Devonshire, Ejer af seks Slotte, foruden et Hotel i London.

Her fulgte en Række højadelige Navne og endelig:

Lord Linnæus Clancharlie, Baron af Clancharlie og Hunckerville, Markis af Corleone paa Sicilien, Ejer af Slottet Clancharlie, bygget 914 under Edward den Gamle mod de danske, endvidere Slottet Hunckerville i London, og Corleone-lodge i Windsor samt alle Herregodser; endelig nitten Købstæder og Landsbyer med Domsret, samt hele Landskabet Pensneth-chase, hvilket til sammen giver Hs. Herlighed fyrretyve Tusinde Pd. Sterling i aarlig Rente.

De et Hundrede og to og halvfjerdsindstyve Pairer, der regerede under Jakob d. II, havde tilsammen en Indtægt af tolv Hundrede og to og halvfjerdsindstyve Pd. om Aaret, hvad der udgør en Ellevtedel af Englands samlede Indkomster.

I Marginen ved Lord Linnæus Clancharlies Navn stod med Ursus' Haandskrift:

— Rebel. I Landflygtighed, Indtægter, Slotte og Gods beslaglagt. Godt gjort!

IV.

Ursus beundrede Homo. Man beundrer, hvad man har om sig. Det ligger i Naturen. At gaa rundt i heftig Forbitrelse var Ursus' indre Tilstand, at brumme og skænde hans ydre Væsen. Ursus var den inkarnerede Misfornøjelse; den fødte Opposition. Han bifaldt intet og ingen. Selv om Bien giver Honning, stikker den ligefuldt; at Solen faar Rosen til at springe ud, hindrer ikke, at den ogsaa lokker Feber og Malaria frem. Det er højst sandsynligt, at Ursus i sit inderste gik strengt i Rette med Skaberen og tænkte: Det er galt af Vorherre at slappe Tøjlerne og lade Djævelen faa saa stort et Spillerum! —

Kun Fyrsterne gav han sin fulde Anerkendelse, men han havde sin egen Maade at gøre det paa. Da Jakob d. II engang havde skænket den hellige Jomfru i et irlandsk Kapel en Lampe af massivt Guld, gav han, der tilfældig var kommen til Stede

med den mere koldsindige Homo, sin Begejstring lydt til Kende for det samlede Folk og udbrød: Det er dog en uimodsigelig Sandhed, at den hellige Moder trænger mere til en Guldlampe end de barbenede Unger derhenne til Strømper og Sko. —

Ved at lægge sit loyale Sindelag saa aabenlyst for Dagen og sin store Respekt for de bestaaende Magthavere, fik han Øvrigheden til at se mildere til det vagabonderende Liv, han førte og sit uheldige Kompagniskab med Ulven. Ved Aftentid slap han undertiden Homo løs og lod den i fuld Frihed strække Lemmerne og løbe omkring Skuret. Ulven viste aldrig Tegn til at ville misbruge den Tillid, der vistes den, og opførte sig „i Selskab", det vil sige mellem Mennesker, ganske som en Hund, men stødte man paa en vrangvillig Borgmester, kunde det alligevel have sine Vanskeligheder, derfor holdt Ursus den hæderlige Ulv for det meste bunden.

Selv efter Jakob d. II's Tid, under Vilhelm og Marias „hæderlige Regimente" kunde Smaabyerne i de forskellige Grevskaber se hans Kærre komme fredeligt rullende. Fri og frank drog han rundt fra den ene Kant af Riget til den anden og solgte sine Medikamenter med Bistand af sin Ulv og sine Gøglertalenter og slap helskindet gennem Maskerne i det Net, der i hine Tider var udspændt over det hele Land for at fange Landstrygere og navnlig for at opsnappe de frygtede „Comprachicos".

At han gjorde det, var blot rimeligt. Ursus hørte ikke til nogen Bande. Ursus levede med Ursus, alene med sig selv, og kun en Ulv stak fordringsløs sin Snude med ind i Laget. Hans Ærgerrighed var at kunne leve som en Indianer, da han ikke kunde det, nøjedes han med at være Eneboer. Eneboeren er den Vilde i formindsket Maalestok og godkendt af Civilisationen.

Hvad der stadigt ærgrede ham var, at hans Skur havde Vinduer og Døre og saa' ud som et Hus. Hans Ideal havde været at kunne sætte en Hule paa Hjul og have levet i dens Indre.

Smile gjorde han aldrig, men han lo; endda ret ofte med en haard, bitter Latter. Der kan lyse Indrømmelse i et Smil, mens Latteren tidt er en Vægring.

Hans store Livsopgave var at hade Menneskeslægten. Og han var uforsonlig i sit Had. Det var hans Overbevisning, at det menneskelige Liv er en ussel Ting. At alting har en Svøbe over sig; Kongerne over Folket, Krigen over Kongerne, Pesten over Krigen, Hungersnøden over Pesten og Dumheden over alle. At Tilværelsen i sig selv er noget af en Straf og Døden en Befrielse for

det hele — og derfor helbredte han de syge, der førtes til ham. Han havde Elexirer og styrkende Drikke til at forlænge gamle Folks Liv.

Han stablede Krøblinge paa Benene og snærrede bidende efter dem: — Der gaar du igen paa dine Poter; maatte du vandre længe om i denne Jammerdal! — og mødte han en forsulten, halvdød Stakkel, gav han ham alle sine Skillinger og brummede: — Spis, usle Uhyre, og lev videre. Jo længer, des bedre. Tro ikke, at jeg vil være med til at forkorte din Trængselstid — og han gned sig i Hænderne og sagde: — Jeg gør mine Medmennesker alt det onde, jeg kan. —

Forbipasserende kunde gennem Trækruden i Døren læse oppe under Loftet, skrevet, saa det var synligt udefra, med store Bogstaver i Kul:

Ursus. Filosof.

ANDET KAPITEL

Comprachicos.

I.

Hvem kender i vore Dage Ordet Comprachicos? Og hvem véd, hvad det betyder?

Comprachicos var en lyssky, fremmedartet Omstrejferbande, berygtet i det syttende Aarhundrede, glemt i det attende og ukendt i vore Dage. Det var som „Arvepulveret"*) en Stump gammel Samfundskarakteristik. En Del af den menneskelige Hæslighed. Deres Spor er endnu at finde i den spanske og engelske Straffelovgivning. Som Trykket af den Vildes Fod i Skovbunden ses Mærkerne af dette uhyggelige Fænomen hist og her i det engelske Lovvildnis.

Comprachicos er et spansk Ord, der er sammensat af compra = at købe og chicos = Smaabørn.

Comprachicos handlede med Børn. Købte og solgte dem.

*) „Poudre de succession", en Slags Gift, hvormed en Kvinde ved Navn la Voisin drev Handel i det syttende Aarhundredes Midte. O. A.

Men de stjal dem ikke. Børnerov hører ind under en anden Kategori.

Og hvad blev der gjort med de Børn?

De blev omdannede til Misfostre.

Hvorfor til Misfostre?

For at bringe Folk til at le.

Folk trænger til at le; Konger ligesaa. Og de menneskelige Bestræbelser for at skaffe sig Morskab fortjener tidt Filosoffernes Opmærksomhed.

At et Barn bestemmes til Legetøj for sine Medmennesker, er forekommet (og forekommer endnu den Dag i Dag). Men i hine mere primitive og grumme Tider var det en særlig Industri. Det syttende, kaldet det store Aarhundrede, var netop et saadant Tidsrum. Det var et byzantinsk Aarhundrede, en Blanding af forfalsket Oprindelighed og sentimental Grusomhed. En Tiger, der mjaver kælent. Og Børnehandelen satte i hint Aarhundrede Blomst.

For at Menneskelegetøjet skal lykkes, maa der begyndes i Tide. Dvergen maa lægges an fra den første Begyndelse. Man legede med Barndommen. Men et rankt voksent Barn er ikke morsomt nok. En Pukkelryg er straks bedre. Paa den Maade tog Kunsten sin Begyndelse, og Opdrætterne traadte til. Man tog et Menneskebarn og gjorde det til et Misfoster. Man tog et Ansigt og gjorde det til en Tryne. Man kuede Væksten og æltede Fysiognomierne om. Og denne Fabrikation havde sine bestemte Regler. Det blev en Videnskab. Man tænke sig en Art artopædisk Behandling med bagvendt Formaal. Hvor Naturen havde sat et lige Blik, satte Kunsten et skeløjet. Hvor Naturen havde sat Harmoni, formede Kunsten Uhyrligheder. Hvor Naturen havde frembragt det fuldkomne, dannede Kunsten det bagvendte. Og i Kenderes Øjne blev det ufuldkomne just det rette og fuldkomne.

Naturen er vort Arbejdsfelt. Og Menneskene har altid villet føje noget til Guds Værk. De har villet pynte paa Skabelsen, snart for at gøre den bedre, snart for at gøre den værre. Hofnarren var blot et Forsøg paa at gøre Mennesket om til en Abe. Til Gengæld prøvede man paa at gøre Aber til Mennesker. Hertuginde Barbara af Cleveland havde en Snohaleabe som Page. Hos Baronesse Franciska Sutton blev Teen budt rundt af en Bavian, klædt i Guldbrokade og som Hds. Naade kaldte „min Neger!"

Grevinden af Dorchester kørte til Parlamentet i en Karosse

med tre skrammererede Bavianer staaende bagpaa med Næserne i Vejret. Og endelig havde Hertuginden af Medina-Coeli en Orangutang, der hver Morgen gav hende Strømperne paa. De højtstegne Aber dannede Modvægten til de lemlæstede og degraderede Mennesker.

At fornedre et Menneske fører til at vanskabe det. Og man satte Kronen paa Værket ved helt at omdanne Ansigtstrækkene. Det lykkedes enkelte af hin Tids Kirurger at udslette hvert guddommeligt Spor i det menneskelige Ansigt. Doktor Conquest, Medlem af Amen-Street-Kollegiet, og edsvoren Farmakolog i London har udgivet et latinsk Værk om denne bagvendte Kirurgi, hvis Fremgangsmaade han skildrer. Kan man tro Justus af Carrick-Fergus, er Opfinderen af denne operative Videnskab en irsk Munk, kaldet Aven-More.

En mangesidet Videnskab, der skabte en Række Tilværelser, hvis Livsbestemmelse var den uhyre simple: — selv at lide for at more andre.

II.

Misfosterindustrien foregik i stor Stil og omfattede de forskelligste Genrer. Sultanen benyttede sig af den, og Paven trængte til den. Den ene for at kunne have en Vogter til sine Hustruer; den anden for at kunne fremsige sine Bønner.

Man forstod i hine Tider at forfærdige Ting, som man nu ikke længer kan, man havde Talenter, som nu er gaaet i Glemme, og det er ikke uden Grund, at de bekymrede Menneskenes Børn klager over Tidernes Forfald. Man forstaar ikke længer at arbejde i levende menneskeligt Kød, hvad der igen staar i Forbindelse med Torturens Forsvinden. Man var Virtuos i denne Retning, og er det ikke mere; man har simplificeret Kunsten, til den snart ikke længer eksisterer. I de Dage, da man endnu huggede Lemmerne af levende Mennesker, sprættede Bugen op paa dem og rev Indvoldene ud, var der et rigt Felt til Iagttagelser, og man gjorde sine Studier; nu maa man renoncere paa den Belæring og paa de Fordele, Bøddelen ydede Kirurgien.

Den fortidige Vivisektion indskrænkede sig dog ikke alene til at skabe Markedsgøglere, Hofnarre og Eunuker. Den havde en Overflod af Variationer. En af dens største Triumfer var Kongen af Englands Hane.

Det var en gammel engelsk Skik, at der paa Slottet skulde være en Slags Natvægter, der galede som en Hane. Denne Vægter, der vaagede, naar andre sov, vandrede rundt om Slottet og gentog for hver Time sin Galen saa mange Gange, som det svarede til Klokkeslættet. For at udføre den Bestilling maatte Hanemennesket i sin første Barndom gennemgaa en Luftrørsoperation, der nærmere er beskrevet i Doktor Conquests Bog. Men da Hertuginden af Portsmouth blev modbydelig ved den Slimafsondring, der var en Følge af Operationen, blev Bestillingen paa Carl den II.s Befaling, om ikke inddraget og derved forringende Kronens Glans, saa forandret til, at en almindelig Mand udførte den. I Regelen blev en afskediget Officer valgt til at beklæde dette hæderfulde Hverv.

Det er et stort Held, at Kongen ikke kan tage fejl; af den Grund skaffer de forskellige Modsigelser intet Bryderi. Ludvig den XIV vilde næppe have taalt at se en af sine Officerer spille Hane i Versailles. Hvad der forøgede den kongelige Værdighed i England, vilde have været ganske uforenelig med den franske Krones Glans. Det er bekendt, hvor stor hans Forbitrelse var, da Madame Henriette en Nat forglemte sig i den Grad, at hun i Drømme saa' en Høne. En utilgivelig Taktløshed for en Dame ved Hoffet. Hører man til de store, bør man ikke engang drømme om det smaa. Som man husker, delte Bossuet fuldstændig Kongens retfærdige Harme.

III.

Comprachicos drev altsaa denne Industri. De købte Børn, bearbejdede dem som et Raamateriale og solgte dem igen.

Sælgerne var Folk i alle Stillinger, fra den fattige Familiefader, der fik en Mund mindre at føde, til Herren, der benyttede sig af sine Slaverettigheder. At sælge Mennesker var den naturligste Sag i Verden. I England blev under Jakob II. en Del fornemme Herrer dømte til at halshugges og sønderrives af vilde Heste; disse dømte efterlod sig en Skare Enker og faderløse Døtre, som Majestæten skænkede sin Hustru, Dronningen. Dronningen solgte Damerne til William Penn. Og usandsynligt er det ikke, at Kongen fik visse Procent af Salget. Det forbavsende ligger ikke i, at Jakob II solgte dem, men i, at William Penn købte dem.

Penns Køb forsvares dog, eller forklares ved, at han havde mægtige Ødemarker, der trængte til at befolkes. Og Damerne kunde benyttes til det Øjemed. For Hds. allernaadigste Majestæt var det en udmærket Forretning. De unge stod i høj Pris. Men man tænker med en vis rædselblandet Smerte paa, at Penn rimeligvis fik de gamle Hertuginder for den rene Spotpris.

Under Stuarterne stod Comprachicos ikke saa daarligt anskrevne ved Hoffet. Statsinteressen benyttede sig i Nødstilfælde af dem. De blev, saa at sige, et Regeringsmiddel for Jakob II. Det var i de Tider, da man beskar og beklippede de genstridige og ubelejlige Slægter, hvor man huggede en Gren over, hvor man lod Arvingerne pludselig forsvinde og undertiden lod en Gren visne til Fordel for en anden. Comprachicos forstod den Kunst at vanskabe, hvad der gjorde den brugbar i politisk Retning. At vanskabe er bedre end at dræbe. Og Comprachicos kunde behandle et lille Væsen paa en saa genial Maade, at dets egen Fader ikke vilde have kendt det igen. Somme Tider lod de Rygraden være lige og lavede blot Ansigtet om. De mærkede et Barn, som man mærker et Lommetørklæde.

Og ikke nok med, at Comprachicos berøvede Barnet dets eget Ansigt, de tog et Stykke af Hukommelsen med. I det mindste saa meget, som det lod sig gøre. Barnet havde ingen Erindring om den Lemlæstelse, som det havde været udsat for. Sporene kunde ses paa dets Ansigt, men ikke mærkes paa dets Sjæl. Det eneste, det kunde mindes, var, at det en Dag blev taget af nogle Mennesker, dysset i Søvn og senere helbredet. Helbredet for hvad? Det kunde det ikke sige. Om Brandsaar, fremkaldt af Svovl og dybe Knivstik havde det ingen Erindring længer. Under Operationen var den lille Patient bleven gjort følesløs ved Hjælp af et Pulver, som gik for at være et Tryllemiddel, og som gjorde Legemet uimodtageligt for Smerte. Det Pulver har i umindelige Tider været kendt i Kina og benyttes der endnu i vore Dage. Endnu et Par Ord om Kina, mens vi er ved det. Der har det alle Dage været Kunstens og Industriens Opgave at støbe levende Mennesker om. Man tager et Barn paa to, tre Aar og sætter det ind i en Porcelænsvase af mer eller mindre excentrisk Form, men uden Laag og Bund, saa at Hoved og Fødder frit kan stikke ud. Om Dagen lader man Vasen være oprejst, om Natten vælter man den om, for at Barnet kan komme til at sove. Paa denne Maade svulmer Barnet efterhaanden ud i Stedet for at vokse i Højden og fylder Vasens Rundinger med sine sammenklemte Muskler og

sit forvredne Bensystem. Denne Formdannelse varer i flere Aar. Efter en vis Tid er den uhelbredelig. Saa snart det skønnes, at Tidspunktet er der, bliver Vasen slaaet i Stykker, Barnet kommer frem, og man har et Menneske i Krukkeform for sig.

Metoden er praktisk, for saa vidt man paa Forhaand kan bestille sig en Dværg i den Form, man vil.

IV.

Jakob II. tolererede altsaa Comprachicos af den gode Grund, at han benyttede dem. Det hændte i det mindste nogle Gange. Man forsmaar ikke altid, hvad man foragter. De holdtes med Vilje nede, men man forfulgte dem ikke. Der var intet specielt Polititilsyn, blot en vis Grad Opmærksomhed. Det kan til Tider være klogt. Loven lukkede et Øje og Kongen aabnede et andet.

Med den Forskel, der er paa Handel og Fanatisme, kunde Comprachicos sidestilles med de indiske Kvælere. De levede i sluttede Bander, halvvejs under Skin af at være Gøglere. De slog Lejr, hvor det kunde træffe sig, og var alvorlige, religiøse, og da de ikke i nogen Retning lignede de øvrige Nomadefolk, stjal de heller aldrig.

De kom fra alle Lande. Navnet Comprachicos indbefattede baade Kastilianere, Englændere, Franskmænd, Tyskere og Italienere. En fælles Tanke, en fælles Overtro, en fælles Haandtering kan skabe den Slags Sammensmeltninger.

Comprachicos var snarere et Firma end et Folkefærd og snarere et Bundfald end et Firma. Det var et Skrabsammen fra Alverdens Lande. En Slags Harlekinsfolk sammensat af lutter brogede Pjalter. At optage et Medlem var som at ri en ny Lap til de øvrige.

At strejfe om var Comprachicos Tilværelse. At dukke op og forsvinde. Den, der kun er taalt, slaar aldrig Rod. Selv i de Lande, hvor deres Haandtering kom Hoffet til gode og i Nødstilfælde benyttedes af den kongelige Regering, kunde det hændes, at de pludselig blev haardt medtagne. Kongen udnyttede deres Kunst og satte Kunstnerne paa Galejerne. De Modsigelser maa tilskrives de kongelige Luners Uberegnelighed: Thi saadan er vort naadige Behag.

En rullende Sten og et omstrejfende Haandværk kan aldrig samle Mos. Og Comprachicos var fattige. De kunde have sagt,

som den magre, lasede Troldkarl sagde, da han saa' det flammende Baal: — Udbyttet er ikke Omkostningerne værd. — Det er muligt, endog højst sandsynligt, at de ukendte Ledere og Chefer for Børnehandelen var rige Folk.

Som Zigøjnerne havde de deres bestemte Sammenkomster; og fra Tid til anden mødtes Cheferne for at underhandle med hinanden. Der var i det syttende Aarhundrede fire Steder, hvor de mødtes. Ved Pancorbopasset i Spanien; paa en Skovplads udenfor Diekirsch i Tyskland; paa Højen ved Bourbonne-les-Cains i Frankrig og paa Pladsen ved det firkantede Taarn i Byen York i England.

Lovene mod Løsgængeri har altid været meget strenge i England. En af dens Bestemmelser betegner det hjemløse Menneske som: „farligere end Hugormen, Dragen, Lossen og Basilisken." En Vandringsmand var en mulig Folkefjende. Det moderne Begreb, at „drive rundt" kendtes endnu ikke, man holdt sig til det gamle, at „stryge" rundt. „Et skummelt Ansigt" — det Begreb, som alle kender, men ingen nærmere kan forklare — var nok til, at Øvrigheden kunde gribe en Fyr i Nakken. Hvor bor du? Hvad bestiller du? Og kunde han ikke svare, ventede Torturen ham. Økse og Baal stod i Loven, og Loven satte sine Brændemærker paa Løsgængeriet.

Comprachicos havde intet tilfælles med Zigøjnerne. Zigøjnerne var en Nation, og Comprachicos en Blanding af alle Nationaliteter; et Bundfald, en Afløbsrende for snavset Vand. De havde ikke som Zigøjnerne deres eget Sprog, det var en Slags Kaudervælsk, med Udtryk fra alle Tungemaal, en sand babylonisk Forvirring. Zigøjnerne var en Familie, Comprachicos et Frimureri, ikke med ophøjede Formaal, men med vederstyggelige Handlinger. Og endelig var der Religionen. Zigøjnerne var Hedninger, og Comprachicos Kristne. Gode Kristne, som det sig hør og bør for et Samfund, der med alle sine brogede Elementer var opstaaet og udgaaet fra Spanien, Fromhedens Arnested. De var mere end Kristne, de var Katolikker, og mere end Katolikker, de var romerske. De skaffede Paven hans bedste Sangere. De gjorde Kirkemusikken uvurderlige Tjenester. Og fremfor alt var de ivrige Mariadyrkere.

Alt det tiltalte de papistiske Stuarter. Jakob II. kunde ikke vise sig streng mod et religiøst Folkefærd, der drev Jomfrudyrkelse saa vidt, at de tilvirkede Gildinger.

Men i Aaret 1688 fandt en Regeringsomvæltning Sted i Eng-

land. Oranjen fortrængte Stuarterne. Wilhelm III. fulgte efter Jakob II. Jakob II. døde i Landflygtighed, og der skete Mirakler ved hans Grav. Ved hans efterladte Levninger blev Biskoppen af Autun helbredet for en Byld — en velfortjent Belønning for hans mange kristelige Dyder som Fyrste.

Wilhelm havde hverken samme Anskuelser eller samme Regeringsformer som Jakob og hadede Comprachicos. Han satte al sin Kraft ind paa at udrydde dette Pak. En Forordning fra hans og Marias første Regeringsaar rettede et mægtigt Hug mod dem. Ifølge Bestemmelserne i denne Lov skulde de Comprachicos, der blev grebne, mærkes paa Skulderen, paa venstre Haand og højre Haand med glødende Jern. Høvdingerne, der „menes at være rige, skønt de ser ud som Tiggere" — skulde straffes med Halsjern og Gabestok og mærkes i Panden, deres Ejendomme konfiskeres, og Træerne i dens Skove hugges ned. De, der ikke vilde angive Comprachicos, skulde straffes med „Ejendomsfortabelse og Fængsel paa Livstid". Hvad Kvinderne angik, skulde de sættes i den saakaldte Horkvindestol: en Straf, som endnu staar uophævet i den sejglivede engelske Straffelov for „trættekære Kvindspersoner."

„Stolen" hænges op over en Flod eller en Dam, man anbringer Delinkventen inden i den og lader den falde ned i Vandet, hvorefter man igen hejser den op. Tre Gange fornyes denne Dukkert „for at afkøle hendes Vrede" — siger Lovfortolkeren Chamberlayne.

I. DEL

I.

En vedholdende Nordenvind blæste over det europæiske Fastland og endnu stærkere over England i hele December Maaned 1689 og hele Januar 1690. Deraf kom den fortvivlede Kulde, som gjorde denne Vinter saa „mindeværdig for de fattige", efter hvad der staar indført i Marginen paa den gamle Bibel i Presbyterianernes Kapel „Non Jurors" i London. Takket være det gode, gamle Pergament, der benyttedes til offentlig Brug, kan man endnu læse lange L'ster over de Stakler, der fandtes døde af Sult og Kulde. Temsen lagde sig, hvad der knap hændes én Gang i hvert Hundrede Aar, og Vogne rullede over den frosne Flod. Der holdtes Marked paa Isen med Boder og Bjørne og Tyrefægtninger; en hel Okse blev stegt derude. I to Maaneder blev Isen liggende.

En Aften henimod Slutningen af en af de koldeste Januardage, fandt der noget usædvanligt Sted i en af de mange, øde Vige i Portlandsbugten, som fik Maagerne og Graagæssene til at kredse skrigende rundt ved Indløbet til Vigen, uden at de dog turde vove sig nærmere ind.

Inderst inde ved Kysten i den lille Vig, der er en af de farligste og følgelig mest ubefærdede af alle Bugtens Indskæringer, laa et lille Skib fortøjet til en Fjældpynt. Mørket begyndte at stige op. Der var allerede sort Nat nede ved Foden af Pynten, men lyst højere oppe. Om nogen nærmede sig det fortøjede Skib, vilde han straks kunne se, at det var en baskisk Smakke.

Solen, der hele Dagen havde været skjult af Taage, var lige ved at gaa ned. Og man begyndte at føle den Angst og Uhyggefornemmelse, som Solens Forsvinden bringer med.

Vinden stod ikke paa Land, og Vandet derinde i Vigen var roligt. Det var, særlig ved Vintertid, et stort Held. De mange Vige ved Portland er næsten alle fulde af Sandrevler, Havet kan under stærke Storme bryde mægtigt paa herinde, og der skal megen Dygtighed og megen Øvelse til at slippe helskindet ind og ud. De gør kun daarlig Gavn, de mange tilsyneladende naturlige Havne. De er besværlige at komme ind i og frygtelige at slippe ud af. Denne Aften var der, mod Sædvane, ingen Fare.

Halvøen Portland minder, geometrisk set, om et Fuglehoved, hvis Næb vender ud mod Havet, og hvis Baghoved vender mod Weymouth; Halvøens Tange er Halsen. For to Hundrede Aar siden havde disse Kyster endnu stejle Skrænter; i vore Dage er de blevne et Stenbrud. Hakken har i smaa Mundfulde udhulet dem, Havet i store, og deres vilde Skønhed er forsvundet. For at finde Sporene af hin lille Ankerplads maatte man søge om paa den østlige Kyst af Halvøen mellem Folly-Pier og Dirdle-Pier.

Vigen, der paa alle Sider var omsluttet af Skrænter, der var højere, end den selv var bred, blev for hvert Minut dybere indhyllet i Mørke, Havtaagen, der fulgte med Skumringen, fortættede sig; det var, som lagde der sig endnu en Skygge over Bunden af en Brønd; Udløbet, en snæver Rende, stak af som en lys Stribe mod dens natlige, bølgende Overflade. Man maatte være ganske nær for at kunne faa Øje paa Smakken, der laa fortøjet ved Klippen og ligesom skjult i dens store Skyggekappe. En Planke, der var lagt fra Borde over til en flad, fremspringende Kant af Skrænten, det eneste Punkt, hvor man kunde faa Fodfæste, dannede Forbindelsen mellem Smakken og Landjorden; mørke Skikkelser kom og gik fra den gyngende Bro og indskibede sig i det tætte Mørke.

Det var mindre koldt inde i Vigen, end ude paa det aabne Hav, takket være den Bjergkæde, der strakte sig mod Nord; men det hindrede dog ikke Folkene i at ryste af Kulde.

De havde øjensynligt Hast.

Skumringen giver Genstandene skarpere Konturer, og visse Uregelmæssigheder i deres Klædedragt viste, at de hørte til den fattige Klasse, ogsaa kaldet simple Folk.

Halv utydeligt kunde man skimte en Sti, der snoede sig op ad Skrænten. Den gik næsten lodret op, var fuld af Ujævnheder og fremspringende Kanter, mere passende for Geder at gaa paa end for Mennesker, og endte paa den Platform, hvortil Landgangsbrættet var lagt. Ad denne Vej maatte Smakkens Passagerer

være komne. Med Undtagelse af Indskibningen, der øjensynlig blev gjort i Huj og Hast og største Hemmelighedsfuldhed, var alt øde og stille rundt om. Der hørtes ikke et Trin, ikke en Lyd, ikke et Vindstød. Hinsides Bugten paa den aabne Red laa en Hvalfangerflaade, der aabenbart var slaaet ud af Kurs. Nordenvinden spiller af og til Fiskerne saadanne Puds; og disse søgte nu Læ ved Portland, et Tegn paa, at de ventede haardt Vejr og var bange for det aabne Hav. De holdt just paa at kaste Anker. Efter gammel norsk Skik laa Chefsskibet paa Forpost med sin store Takkelage sort op mod den lyse Havflade og de mange Fiskeredskaber, Kroge, Harpuner og Net stuvede sammen i Forstavnen. Ellers mødte Øjet ikke et levende Liv rundt om i den vidtstrakte Synskreds. Ikke et Hus, ikke en Baad. Kysten var i hine Tider ikke bebygget, og Reden paa denne Aarsens Tid ikke brugbar.

Hvordan Udsigterne til Vejret end var, paaskyndede Individerne nede ved den baskiske Smakke ikke desto mindre deres Afrejse. De dannede en forvirret, travlt vrimlende Flok. At skelne nogen enkelt var vanskeligt. Umuligt at se, om de var gamle eller unge. Den frembrydende Nat lod dem glide ud i ét og udviskes. Mørket lagde sin Maske over deres Ansigter. De blev sorte Silhouetter mod en sortnende Bund. Der var otte i alt, og saa vidt det kunde ses, var der to Kvinder mellem dem, hvad der dog var umuligt bestemt at afgøre, paa Grund af de Pjalter, de alle var iførte. Pjalter kan baade være Mands- og Kvindeklæder. De har intet særligt Køn.

Der var en Skygge, der var mindre end de øvrige blandt den travle Klynge og kunde se ud til at være en Dværg eller en Dreng.

Det var en Dreng.

II.

Var man kommen dem paa nært Hold, vilde man have kunnet opdage følgende:

De havde alle lange Kapper, lasede og lappede, men tykke som i fornødent Fald kunde trækkes op til Øjnene, hvad der vai godt for Nordenvinden og Nysgerrigheden, og de bevægede sig raskt under dem. De fleste havde et Tørklæde bundet om Hovedet, en begyndende Form for Turbanen fra spansk Grund. En af Mændene i Flokken saa' ud til at være den ledende. Han havde peruvianske Sko paa Fødderne og var klædt i spraglede og skin-

nende Pjalter, med en lysende Pailletvest, der glimrede som en Fiskebug frem under Kappen. En anden havde et Stykke Filt, skaaret til som en Lombrero ned over Ansigtet. Men uden noget Hul til Tobakspibe, hvad der antydede en studeret Mand.

Barnet havde en Mandsvest uden paa sine Pjalter, efter den Grundsætning, at en voksen Mands Vest er en Barnekappe, den gik ham til Knærne. Efter Størrelsen at dømme, var det en Dreng paa en ti, tolv Aar. Han var barfodet.

Smakkens Besætning bestod af en Skipper og to Matroser. Den havde aabenbart hjemme i Spanien og vendte nu tilbage dertil. Uden Tvivl gik den frem og tilbage i et hemmeligt Øjemed.

Folkene, der nu gik om Bord, talte halvhøjt sammen. Det var et fremmedartet Maal, sammensat af mange forskellige Landes. Snart et kastiliansk Ord, snart et tysk, snart et fransk og snart et baskisk. Et Kragemaal, om ikke et Tyvesprog.

Alle Nationaliteter syntes forenede i en og samme Trup. Besætningen var aabenbart ogsaa af samme Sort. Der var en vis Forstaaelse mellem dem alle. De var som en Flok Kammerater, maaske snarere som en Flok Medskyldige.

Havde det været lysere, og man havde kunnet se nøjere til, vilde man have opdaget, at de alle havde Rosenkranse og Amuletter hængende inde mellem deres Pjalter. En af de to Kvinder bar en Rosenkrans med Perler saa store, som ellers kun Dervischerne bruger. Man vilde da ogsaa have set den udskaarne og forgyldte Maria med Barnet i Forstavnen. Det var aabenbart et baskisk Mariabillede. Under Billedet var anbragt et Lanterne, der ikke var tændt, hvilket tydeligt viste den overdrevne Angst, Folkene nærede for at blive sete. Lanternen havde ellers det dobbelte Maal at brænde for den hellige Jomfru og oplyse Bølgerne. En Skibslygte, der gjorde Tjeneste som Alterlys.

Stævnen var lang, krum og spids og løb ud som en Halvmaane under Bovsprydet. Nedenfor ved den hellige Jomfrus Fødder laa en Engel med sammenfoldede Vinger og betragtede Horisonten gennem en Kikkert. Den var, som Mariabilledet, forgyldt.

Nedenunder den igen stod med store, forgyldte Bogstaver Skibets Navn, *Mattutina,* som nu paa Grund af Mørket ikke var til at se.

Rundt om paa Klippen laa de rejsendes Bagage kastet hulter til bulter ved Afrejsens Pludselighed, men takket være Planken, der brugtes som Landgangsbræt, kom det efterhaanden snart om Bord. Sække med Beskøjter, en Stabel Stokfisk, en Tønde Salt-

mad, en Tønde fersk Vand, en med Malt og en med Brændevin, fire, fem Flasker Ale, en Balle Tønder, en gammel Vadsæk med Læderremme, desforuden Kasser og Kister, var den Last, Smakken tog om Bord. At den pjaltede Trup havde Vadsække og Kister, tydede paa et Omstrejferliv. Hvem, der ikke bor fast, maa føre noget med; de vilde maaske nok til Tider haft Lyst til at flyve deres Vej som Fugle, men de kunde ikke for deres Næringsvej. De maatte nødvendigvis føre noget Værktøj med, hvordan deres Løsgængerhaandtering end var.

Det maatte ikke have været let at have ført disse forskellige Sager ned ad Skrænten. Det tydede nok paa, at Hensigten maatte være at forlade Landet for bestandig.

Ikke et Minut gik til Spilde, ustandselig gik de frem og tilbage mellem Skibet og Landjorden; hver tog sin Del, den ene en Sæk, den anden en Kiste. Kvinderne arbejdede som de øvrige. Drengen slæbte mer, end han havde Kræfter til. Han syntes ikke at høre nogen bestemt til i Flokken. Ingen talte til ham. Han gik som en Slave, hjalp dem alle, men uden at nogen hjalp ham til Gengæld.

For Resten syntes han, som alle de øvrige i den fordægtige Flok, kun at have en Tanke, at komme væk saa hurtigt som muligt. Vidste han hvorfor? Rimeligvis ikke. Han skyndte sig rent mekanisk. Fordi han saa', de andre skyndte sig.

Afskedsøjeblikket nærmede sig. Den sidste Kiste var bragt om Bord. Nu var der blot Mændene igen. De to af Flokken, der saa' ud til at være af Hunkøn, var allerede om Bord, de seks, hvoriblandt Drengen, stod endnu paa Klippeskæret. Skibet begyndte alt at gynge, Skipperen greb fat i Roret, en Matros stod med en Økse, parat til at hugge Landtrossen over. At den skulde hugges over, viste Angsten for at komme af Sted.

— Andamos*) — udbrød han, der havde det spraglede Glimmer paa sine Pjalter og aabenbart var Truppens Høvding. Drengen løb til, for at komme først om Bord. Men idet han satte Foden paa Planken, fo'r to af Mændene forbi ham, med en Voldsomhed, der nær havde slynget ham ud i Vandet, en tredje stødte til ham med Albuen, den fjerde skubbede ham væk med knyttet Næve, og den femte, Høvdingen, sprang, snarere end han gik, om Bord i Skuden og stødte med Hælen til Planken, der faldt ud i Vandet. Et Øksehug skar Trossen over, Rorstangen knagede, Skibet gled ud fra Stranden, og Drengen blev staaende ene tilbage.

*) Andamos = Lad os drage af Sted!

III.

Han blev ubevægelig staaende og stirrede med opspilede Øjne. Han raabte ikke. Kaldte dem ikke tilbage. Ytrede ikke en Lyd. Om Bord paa Skibet var der samme stumme Stilhed. Ikke et Raab fra Barnet til de bortdragende, ikke et Afskedsord fra dem til ham. Det var som en Skyggeafsked ved Styx' Bredder. Drengen stod som rodfæstet paa Klippeafsatsen, hvor det stigende Hav begyndte at skylle op, og saa' Skibet langsomt forsvinde.

Et Øjeblik efter havde det naaet Udløbet fra Vigen og styrede ud gennem dets smalle Passage. Man skelnede Mastetoppen, som ragede op over de stejle Klipper paa hver Side af Løbet. Men snart opslugtes den, syntes at være forsvundet ind i den stejle Mur. Den saa's ikke længer. Smakken var naaet ud i rum Sø.

Drengen saa' denne Forsvinden. Han var overrumplet og tankefuld.

Hans stumme Bestyrtelse lignede nærmest dump Resignation. Det syntes, som om hans korte Liv alt havde sine Erfaringer. Maaske dømte han allerede. Naar Prøvelserne kommer alt for tidligt, opstaar der undertiden dybt nede i den barnlige Bevidsthed en farlig Trang til at dømme det guddommelige Forsyn. Han samtykkede, fordi han følte sig brødefri. Han beklagede sig ikke. Den uskyldige anklager ingen. Den pludselige Forladthed, han var bleven hensat i, lammede ham et Øjeblik. Det var, som om han frøs til Is indvendig. Men det knækkede ham ikke. Han stod oprejst under Slaget.

For den, der kunde have set hans stumme Forbavselse, var det klart, at der ikke havde været nogen i den bortdragende Flok, som han holdt af og ingen, som holdt af ham.

Han glemte Kulden over sine mange Tanker. Men pludselig naaede Vandet hans Fødder. Havet steg, et Vindpust strøg gennem hans Haar; Nordenvinden tog paa ny fat. Og han fo'r sammen. Rystede fra Hoved til Fod med den gysende Fornemmelse, der hører Opvaagningen til.

Han saa' sig om. Han var alene.

Der havde aldrig været andre Mennesker til for ham end de, der nu var ude paa Smakken. Og nu var de rømt fra ham. Utrolig lyder det, men han vidste ikke engang noget om dem, skønt de var de eneste, han kendte. Han vilde ikke kunne have sagt, hvem de var. Han havde tilbragt sin Barndom blandt dem uden at høre dem til. Han var en af dem, det var det hele.

Og nu var han bleven forladt af dem.

Han ejede ikke en Skilling, ikke Sko paa Fødderne; knap nok Klæder paa Kroppen, ikke saa meget som en Stump tørt Brød i sin Lomme.

Det var Vinter. Det var Aften. Og der var milevidt at gaa for at naa menneskelige Boliger. Han vidste ikke, hvor han var.

Han vidste ingenting, kun, at de, som han var kommen sammen med herned til Stranden, var dragne af Sted uden ham.

Han følte sig udstødt af Livet. Og han var ti Aar.

Drengen stod paa en øde Klippe mellem dybe Svælg, hvorfra han saa' Natten stige op, og hvor han hørte Bølgerne larme nede.

Han strakte sine smaa, magre Arme ud og gabede.

Men pludselig rystede han Dvalen af sig som én, der fatter en fast Beslutning, og begyndte med et Egerns, eller snarere — en Klovns Behændighed at klatre op ad Skrænten. Han naaede op til Gangstien, forlod den, kom tilbage til den, raskt og uforknyt. Han skyndte sig op mod Land. Det saa' ud, som om han havde en bestemt Plan. Men han havde ingen. Han skyndte sig, uden nogen Grund, som var han en Flygtning, forfulgt af Skæbnen.

Da Portlandsskrænterne ligger mod Syd, fandtes der næsten ingen Sne paa Stien. Den strenge Frost havde pulveriseret Sneen paa en Maade, der gjorde Passagen endnu sværere. Drengen fik det at føle. Hans lange Vest hindrede og generede ham. Hist og her gled han paa et Stykke Is. Han greb fat i en frossen Gren, eller en fremspringende Klippekant, der frelste ham fra at styrte ned i Afgrunden. En Gang satte han Foden paa et løsnet Klippestykke, som gav efter og trak ham med sig i Faldet. Han rutschede i nogle Sekunder som en Teglsten ned over et Tag; rullede lige hen imod den yderste Kant af Afgrunden; en Græstørv, som han huggede sig fast i, reddede ham. Heller ikke nu raabte han, saa lidt som før til Folkene; han tog blot fastere Fodfæste og begyndte paa ny tavs at klatre op ad.

Faren øgedes ved Mørket. Den lodrette Skrænt syntes uendelig. Den voksede for Drengens Øjne. Jo højere han kom op, des højere syntes Toppen at rage op. Han havde ikke Øjnene fra dens sorte Takker, mens han klatrede op ad dens stejle Sider, der trodsigt stillede sig mellem Himmelen og ham.

Endelig naaede han op.

Han hoppede op paa Klippefladen. Man kunde næsten sige, at han steg i Land; han steg op fra Afgrundens Dyb.

Han var knap kommen op fra Stien, før han begyndte at

hakke Tænder. Han mærkede Nordenvinden i sit Ansigt, denne Nattens skarpe Tand. Og han trak sin Kappe tættere om sig. Et Øjeblik blev han staaende og saa' sig om.

Bag ved sig havde han Havet, foran sig Landjorden, og Himmelen over sit Hoved. Men det var en Himmel uden Stjerner. En tyk Taage dækkede Hvælvingen. Og Landet laa, saa langt Blikket kunde naa, fladt, haardfrosset, snedækt. Man øjnede ikke Vej eller Sti. Ikke et Hyrdeskur. Intet. Hist og her en fin Hvirvelsøjle af løs Fygesne, som Vinden drev til Vejrs. Den store, vidtstrakte Slette tabte sig ud i den hvidlige Taage. En dyb Stilhed, uendelig som Evigheden.

Drengen vendte sig om mod Havet.

Det var hvidt, som Jorden. Denne af Sne, hin af Skumsprøjt. Fra den Højde, hvor Drengen stod, tog Portlandsbugten sig ud som et geografisk Kort med sin Halvcirkel af blaasorte Klippetoppe. Paa den store Vandflade skød pludselig en Bølge højere op end den anden. Vinden slog Folder og Bugter paa den hvide Dug.

Endnu var Smakken synlig ude i Bugten. Den var som en sort Trekant i alt det sorteblaa.

Mattutina gik for en frisk Brise. Den blev mindre og mindre for hvert Minut. Der er intet, der fortoner sig saa hurtigt, som et Skibsskrog paa Havets vide Flade.

Efter nogen Tids Forløb blev Lanternen tændt under Bovsprydet, Mørket var øjensynlig blevet saa faretruende, at Lodsen fandt det raadeligst at faa Lys over Havfladen. Der var noget vist uhyggeligt ved det fjerne Lys, der svajede under den høje, skarptbøjede Stævn. Det mindede om et Liglagen, der vandrede oprejst af Sted og var svøbt om én, der bar en Stjerne i Haanden.

Der laa Uvejr i Luften. Drengen forstod det ikke, men en Sømand vilde have gyst ved det. Den tiltagende Storm jog Taagedækket væk og lod Stjernerne blinke frem, gjorde Scenen klar til det Stykke, der snart skulde spilles, det frygtelige Havets og Vinterens Drama, der hedder Snestorm.

Men kunde se Skibene begynde at søge Havn. Bugten laa ikke længer øde hen. Hvert Øjeblik dukkede forskræmte Skuder frem bag Odden og søgte over mod Ankerpladsen. Langt ude i det fjerne skimtedes Sejl. Det var ikke et Tidspunkt at stikke til Søs paa. Smakken havde alligevel gjort det. Den havde sat Kursen sydlig og var alt klar af Bugten.

Pludselig tog Stormen fat. *Mattutina,* som atter var synlig,

satte hver Klud til, som om den vilde benytte sig af Orkanen. Nu fik den sin første Duvning. Vinden kom fra Siden, Skuden krængede, men fortsatte uhindret sin Kurs. Det var en Flugt, derom kunde der ingen Tvivl være. Angsten for Landjorden var aabenbart større end Angsten for Havet; større for Menneskenes Forfølgelse end for Stormens Hylen.

Smakken blev mindre og mindre, jo mere den nærmede sig Synsranden; den lille, blinkende Stjerne, der lyste frem af Skyggen, blegnede; Skroget gled ind i Mørket og forsvandt. Denne Gang for bestandig.

I det mindste følte Drengen det saadan. Han vendte sig atter om fra Havet. Lod Blikket paa ny glide over Sletten og de bølgeformige Højdedrag ud i den Retning, hvor det ikke var helt umuligt at møde levende Væsener. Og han begyndte at gaa ind mod det ukendte.

IV.

Hvem kunde den Trup være, der flygtede ud i Natten og lod denne Dreng blive tilbage?

Var det mon Comprachicos?

De Forordninger, som udstedtes af Wilhelm III. og stadfæstedes af Parlamentet, rettet mod Børneopkøberne, gav Stødet til en almindelig Flugt, ikke alene for disse, men for Løsgængere i al Almindelighed. Det gjaldt at komme væk og ud af Landet saa hurtigt som muligt. De fleste Comprachicos vendte tilbage til Spanien, hvor de, som før er sagt, hørte hjemme i Biskaya.

Denne Børnebeskyttelseslov gav sig straks det mærkelige Udslag i, at en Mængde Børn pludselig stod uden deres Beskyttere.

Det er ikke vanskeligt at forstaa Grunden. Hver omstrejfende Trup, som førte et Barn med, blev straks mistænkt; alene det, at der var et Barn med, var nok til at angive dem. De kunde muligvis være Comprachicos. Det var hver Dommers og hver Politifiskals første Tanke. Deraf kom Masseforfølgelsen og Arrestationerne. Folk, der var tvungne til at strejfe omkring af den bitre Nød, blev grebne af Rædsel over at kunne gælde for Comprachicos, selv om de ikke var det; de smaa i Samfundet er kun daarligt beskyttede mod mulige Retsovergreb. Og det kunde undertiden være vanskeligt for en Far og Mor at bevise, at Barnet virkelig var deres eget.

Hvor har I faaet det fra ?

Hvordan skulde man forklare, at man havde faaet det af Vorherre?

Børn var farlige, derfor forlod man dem. Det var lettere at hytte sig, naar man var alene, og Far og Mor besluttede at skille sig af med dem; snart blev de igen paa Stranden, snart i en Skov, snart i en Brønd.

Man fandt druknede Smaabørn i Vandtønder.

At indskibe sig med Børn var næsten en Umulighed for en Løsgængertrup, at komme i Land med et Barn var en Fare. Da var det lettere at forlade det.

Hvem var de, der forlod Drengen nede ved Portlandsvigen?

Efter alt at dømme maatte det have været Comprachicos.

Klokken kunde nu være henad syv, og Stormen stilnede et Øjeblik af for at samle Kræfter til et nyt rasende Udbrud. Drengen befandt sig paa det sydligste Punkt af Portlands Odde.

At Portland er en Halvø, vidste han ikke. Han kendte ikke engang Navnet Portland. Han vidste blot, at man kan gaa, til man falder. Man havde ført ham herhen og forladt ham. „Man" og „her" var de to Gaader, der repræsenterede Skæbnen. *Man* var Menneskeslægten, *her* Verdensrummet. Og han havde absolut intet andet fast Holdepunkt end den Stump haardfrosne, kolde Jord, hvor han satte sine nøgne Fødder.

Han gik over den første Slette, derpaa over den anden og saa den tredje. Ved Enden af hver var der et kort, stejl Dyb, som han flinkt klatrede over. Af og til standsede han sin Gang og syntes at raadslaa med sig selv. Mørket var nu tæt og uigennemtrængeligt, og Synskredsen saa snæver, at han kun kunde se et Par Skridt foran sig.

Pludselig standsede han, lyttede et Øjeblik, gjorde et umærkeligt Nik, som kunde tyde paa Tilfredshed, vendte sig raskt om og styrede hen mod en høj Genstand, der skød sig op til højre paa den Side af Sletten, der laa ud mod Bugten. Denne Genstand havde en Form, som i den tykke, mørke Natteluft saa' ud som et Træ. Drengen hørte en Lyd derfra, som hverken kunde skrive sig fra Stormen eller Havet. Heller ikke fra et Dyr. Drengen mente, at der fandtes nogen der.

Med et Par Spring var han derhenne og løb op ad en lille Høj.

Der var virkelig noget.

Det var som en Kæmpearm, der skød sig lige op af Jorden. Yderst ude fra Armen stak en Slags Pegefinger vandret frem med Tommelfingeren som en Støtte under sig. Armen og de to Fingre dannede en Vinkelhage op mod Himmelen. Ned fra de to forunderlige Fingre hang en Kæde, hvori en sort, uformelig Masse dinglede. Det var Kæden, der svajede i Vinden, og som frembragte den knagende, pibende Lyd.

Det var den Lyd, Drengen havde hørt.

Den dinglende Masse lignede et Foderal. Den var svøbt som et Barn og lang som en voksen Mand. Øverst oppe sad en Tridse, om hvilken Kædens Ende var rullet. Foderalet var revnet paa enkelte Steder, og ud af Revnerne stak tørre Skindtrevler frem.

Et svagt Vindpust satte Kæden i Bevægelse, og det, der hang i Kæden, svingede sagtelig frem og tilbage. Den passive Masse var som en Legebold for hvert Angreb af de skiftende Naturkræfter; der var Gru over den; en Fortætning af Mørket, som havde taget Form; der var Nat rundt den og Nat i den.

Det var noget, som ikke mere var.

Ikke mere at være, og dog at være; at være i den store Tomhed og dog udenfor den, at vise sig efter Døden, som noget uforgængeligt, deri ligger saa megen uvirkelig Virkelighed, at Sproget ikke ejer Ord derfor. Dette uhyggeligeVæsen, det stumme,mørkeVidne, var en Levning. Af hvad? Af et Stykke Natur og et Stykke Kultur. Ubarmhjertigheden havde faaet det til Arv og Eje. Glemselens Øde omgav det paa alle Kanter. Det var udsat for Tilfældighedens Luner. Forsvarsløs mod Mørket, der handlede med det, som det vilde. Det var et Spøgelse, der hang der til Udplyndring.

Døden bør have sit Slør, Graven sin Uforkrænkelighed. Her fandtes hverken det ene eller det andet. Det var en kynisk, utilsløret Opløsning. En fræk Stillen-til-Skue af Dødens Arbejdsmaade. Det er en Krænkelse mod Skyggeverdenens ophøjede Fred, naar Døden viser sig udenfor sit Værksted, Graven.

Og den livløse Skikkelse var udplyndret. Intet var gaaet den forbi uden at tage noget. December havde laant Kulde af den, Natten Gru, Jernet Rust, og Pesten giftige Uddunstninger. Dens langsomme Opløsning var en Afgift. En Kødets Afgift til Stormen, Regnen, Duggen, til Krybdyr og Fugle. Alle Nattens mørke Hænder havde gravet i den.

Det var en uhyggelig Beboer, en natlig Beboer. Først naar Dagen var omme, kom han i det dybe, tavse Mørke i en uhygge-

lig Harmoni med alt det omkringværende. Og ved sin blotte Tilstedeværelse forøgede han Stormens Klage og Stjernernes uendelige Ro. Det uudsigelige, der ligger over de øde Vidder, fandt sit Samlingspunkt i ham. Ensomheden legemliggjordes i hans spøgelseagtige Tilsynekomst.

Uendeligheden, den af Tid og Sted ubegrænsede Uendelighed laa rundt ham. Naar den træder os i Møde, naar Himmel, Afgrund, Liv, Grav og Evighed synes at ligge aaben for os, da først føler vi, hvor utilgængelig, hvor ufattelig det hele er for os.

V.

Drengen stod stum, forfærdet og stirrede paa dette noget.

For en voksen vilde det have været en Galge, for Barnet blev det et Syn. Hvor den voksne vilde have set et Lig, saa' Barnet et Spøgelse.

Og for Resten fattede han det ikke straks.

Det uforstaaelige har sin stærke Tiltrækningskraft. Drengen gik et Skridt nærmere, han gik to. Og kom endelig helt op paa Højen, alt mens han følte Lyst til at gaa derfra, og nærmede sig mere og mere, skønt han helst vilde flygte fra det.

Han traadte gysende og dristig helt hen for at undersøge Spøgelset. Da han stod lige under Galgen, hævede han Hovedet og betragtede det nøje.

Skikkelsen var overstrøget med Tjære, der skinnede hist og her. Drengen kunde se dens Ansigt. Det var oversmurt med Beg, og den klæbrige Maske traadte uhyggeligt frem i den natlige Belysning. Drengen saa' paa Munden, der var et Hul, paa Næsen, der var et Hul, paa Øjnene, som var to Huller. Kroppen var omvundet med et Stykke Blaargarnslærred, gennemtrukket af Nafta. Tøjet var skimlet og flænget. Et Knæ stak frem af det. Gennem en anden Rift saa's Ribbenene. Paa nogle Steder sad Kødtrevler endnu, andre var kun Skelet. Hovedskallen var revnet som en overmoden Frugt. Tænderne havde alene bibeholdt et menneskeligt Udseende; de smilede hvidt endnu. Der var endnu enkelte Skægrester paa Kinderne. Og Hovedet, der var bøjet forover, havde et opmærksomt, lyttende Udtryk.

Det var nylig bleven repareret. Ansigtet var nytjæret, ligeledes Knæet, der stak ud af Tøjet, og Ribbenene. Nedentil hang Fødderne bare.

Lige under dem i Græsset saas et Par Sko, der var blevne uformelige af Regn og Sne. De Sko var faldne af den døde.

Drengens Blik faldt paa de to herreløse Sko.

Stormen var i et Par Minutter stilnet ganske af, som ventede den blot paa at tage fat med fornyet Kraft. Og Liget rørte sig ikke mere. Kæden hang stiv som en Blystang.

Det var tydeligt, at den Mand, der hang foran Drengen, blev omhyggelig behandlet. Var en Ting, der blev hæget om. Det havde ikke været magtpaaliggende at beholde ham i Live, men man værnede om ham som død.

Det var en ældgammel Skik i England at overstryge Smuglere med Tjære. Man hængte dem op langs Kysten, indtjærede dem og lod dem blive hængende som advarende Eksempler. Tjæren var et Udslag af ren og skær Humanitet . Man behøvede paa den Maade ikke saa ofte at forny de hængte. Langs hele Kysten var saadanne Galger rejste, ganske som Fyrtaarnene nu til Dags. De hængte maatte tjene som Fyr. De oplyste paa deres Maade Kammeraterne. Smuglerne kunde langt ude fra Havet se de truende Galger. Dér er en — første Advarsel; dér atter en — anden Advarsel. Det udryddede dog ingenlunde Smugleriet; men den almene Samfundsorden kræver den Slags Anordninger.

Stormen havde fejet al Sneen væk fra den lille Galgehøj. Og Græsset stak frem sammen med et Par enkelte Tidsler. Det var det korte, skarpe Strandgræs, der om Sommeren giver Skræntens Top Lighed med grønt Klæde. Under Galgen, just paa det Sted, hvor den henrettedes Fødder hang ned, stod en Tot højt, tæt Græs, der virkede overraskende i den magre Jordbund. De Lig, der var smuldrede hen i Aarhundreder, gav Forklaringen paa den rige Vækst. Jorden ernærer sig af Menneskene. Den uhyggelige Tiltrækningskraft holdt stadig Drengen fangen. Han blev staaende og stirrede med aaben Mund. Et Øjeblik saa' han ned mod Jorden, hvor en Tidsel stak ham paa Benet og smertede som et Dyrebid. Men straks efter hævede han det atter. Han stirrede paa Ansigtet, som stirrede tilbage paa ham. Det stirrede endnu mere, fordi det ingen Øjne havde. Det var et vidtaabent Blik med en ubeskrivelig Styrke, der kom fra Kraniet, Tænderne, og de tomme Øjenhuler. Det hele Dødningehoved stirrede; hvad der nok kunde indgyde Rædsel.

Drengen blev efterhaanden selv ubevægelig. Han rørte ikke et Lem, trak knap Vejret. Han forstenedes og mistede halvt Be-

vidstheden. Han blev stiv og kold. Vinteren prisgav ham til Natten. Frosten trængte ham ind gennem Marv og Ben, Mørket gled som en Orm ind i ham. Døsigheden, der følger Kulden, overvældede ham og gjorde ham næsten lige saa ubevægelig som Liget. Han var lige ved at sove ind.

Dødens Finger sidder paa Søvnens Haand. Drengen følte denne Haand lægge sig over ham. Han var ved at segne under Galgen og havde Møje med at holde sig oprejst. Blot et Øjeblik endnu, og han vilde være forenet med den afsjælede; det gryende og det udlevede Liv vilde være smeltet sammen under den samme Dødsdvale.

Det syntes, som om Spøgelset vidste det og ikke vilde det. Det gav sig pludselig igen til at svinge frem og tilbage. Man kunde tro, at det vilde advare Drengen. Det var Vinden, der paa ny blæste op.

En sælsommere Dødningedans kunde ingen se.

Dinglende i Kæden, stødt frem af den usynlige Storm, indtog det en skraa Stilling, fo'r til venstre og faldt tilbage, fo'r derfra til højre og faldt tilbage med et Penduls langsomme og højtidelige Regelmæssighed. Det var som Pendulet i Evighedens Ur.

En frembrydende Orkan kommer med heftige Vindstød, der pludselig slaar over i en fortvarende Rasen. Ligets Svingninger tog mere og mere til. Det var ikke længer en Svingning, det var heftige Rystelser. Kæden peb ikke længer, den hvinede.

Det var, som om dens Hvin blev hørt. Som om det var en Kalden, der straks blev adlydt, en brusende Larm nærmede sig.

Det var Lyden af stærke Vingeslag.

En Flok Ravne susede frem. Flyvende, sorte Pletter skar gennem Skylaget, trængte gennem Taagen, blev større og større, smeltede sammen og hastede frem mod Højen med hæse Skrig. Det var som en Legion, der rykkede frem. Mørkets bevingede Uhyrer slog ned paa Galgen.

Drengen fo'r forskrækket sammen.

Fuglesværmen følger visse Love. De slog sig alle ned paa Galgen. Ikke én fløj ned paa Liget. Og det var, som om de først raadslog med hinanden. Deres hæse Skrig var uhyggelige. Det klang som selve Nattens Stemme, som hørte man Lyden af Gravens brudte Fred. Drengen gennemisnedes; dog mere af Gru end af Kulde.

Ravnene tav. En af dem hoppede ned paa Skelettet. Det var som et Signal. De styrtede sig alle over det, det var en Sky af

Vinger, der straks foldede sig sammen igen, og den hængte forsvandt under det mylrende, sorte Virvar, der rørte sig i Mørket. I samme Øjeblik rystede den døde sig fri. Var det ham? Var det Stormen? Han gjorde et frygteligt Spring. Den frembrusende Orkan kom ham til Hjælp. Det var, som fik Spøgelset Krampe. Det begyndte at slaa omkring sig. En uhyggelig Sprællemand med en Jernlænke som Trækkesnor og en Galge som Ramme. En Mørkets Spøgefugl havde Snoren fat og lod Mumien hoppe og danse.

Den døde syntes at have faaet dobbelt Liv. Fuglene fløj op, men kom straks efter tilbage. Og en Kamp begyndte.

Snart løftede Stormen Liget op, som om den vilde føre ham med sig; det saa' ud, som arbejdede han selv for at komme løs; men Halskæden holdt ham tilbage. Snart tumlede han om som grebet af Vanvid. Fuglene passede paa alle hans Bevægelser. De styrtede frem, sky og graadige, de veg tilbage, for at angribe paa ny. Den blodtørstige Flok slap ikke Taget, den blev graadigere og graadigere. De huggede med Næb og Klør, de udstødte deres fæle Skrig og sled de Trevler løs, der ikke var Kød mere. Det knagede i Galgen, Skelettet raslede, Kæden peb, Stormen hylede. Det var en Gengangers Kamp mod Dæmoner. En Heksedans i en Stormhvirvel.

Nedenunder fra Dybet hørtes en dump Brusen. Det var Havet.

Drengen saa' den skrækkelige Dans. Og en Gysen fo'r gennem ham fra Hoved til Fod. Han vaklede og var nær ved at falde, vendte sig om og trykkede Hænderne mod sin Pande som for at finde et Støttepunkt. Og rædselslagen, med Haaret flagrende i Vinden, lukkede Øjne, selv næsten et Spøgelse, styrtede han ned fra Højen og lod denne natlige Spøgelsescene bag sig.

VI.

Han løb paa maa og faa gennem Sneen, ud over Sletten, ud i det mørke Rum. Løbet varmede ham op. Det reddede ham fra den visse Død.

Da Vejret gik fra ham, standsede han. Men han turde ikke se sig tilbage. Han troede, at Fuglene stadig forfulgte ham, at den døde havde befriet sig for Kæden og var efter ham, og at Galgen var styrtet ned ad Højen og løb efter den døde. Han var angst for at komme til at se det, om han vendte sig.

Saa snart han havde faaet sit Vejr, begyndte han igen at løbe.

I de tre Timer, der var gaaet, fra han blev alene, havde hans Maal, hvor ubestemt det end var, skiftet Karakter. Hvad der først var en Søgen, var nu en Flugt. Han følte hverken Sult eller Kulde længer, blot Angst. Det ene Instinkt havde fortrængt alle de øvrige. At komme væk var hans eneste Tanke; væk fra hvad?

Fra alt. Livet viste sig rundt om ham som en uoverstigelig Mur. Kunde han have flygtet bort fra det, vilde han have gjort det. Men Børn kender ikke den Flugt fra Fængslet, der kaldes Selvmord.

Han løb.

Løb saa længe han kunde. Men pludselig standsede han som grebet af en pludselig Viljekraft. Det var, som om han med ét skammede sig over sin Flugt; han rettede sig op, stampede med Foden, hævede Hovedet og vendte sig om.

Der var ikke et Glimt at se, hverken af Højen, Galgen eller de flyvende Ravne.

Taagen havde paa ny lagt sig over Rummet. Drengen fortsatte sin March. Men nu løb han ikke længer, han gik. Og pludselig begyndte Sulten at slide i hans Tarme. En Tanke tog Magten over alt andet og forjog det uhyggelige Syn paa Højen: han maatte have noget at spise: Men hvor og hvad?

Rent mekanisk undersøgte han sine Lommer. Skønt han vidste, at de var tomme. Han begyndte at gaa hurtigere, uden at vide, hvor han gik hen. Han skyndte sig af Sted for mulig at finde Husly.

Men ikke noget, der lignede et Tag, var at se paa den hvide Snemark. Sletten strakte sig i det uendelige — nøgen og øde, saa langt Øjet rakte.

Drengen søgte at orientere sig, saa godt han kunde. Han gik stadig lige frem, men skønt hans Knæhaser syntes at være gjort af Staal, begyndte han at føle sig træt. Der var ingen Sti paa Sletten, var der én, havde Sneen slettet den ud. Genkende Stedet kunde han ikke. Han gik over Sletten fra Syd til Nord, og det sandsynlige var, at den Trup, han var kommen med, havde lagt Vejen om fra Vest til Øst for at undgaa ubehagelige Møder.

Portlandssletten har hist og her Højder, hvis Sider gaar lodrette ned i Havet. Drengen gik op paa et af de fremspringende Punkter i det Haab at se et vejledende Fingerpeg i den uendelige Ødemark. Han søgte at lade Blikket trænge gennem det blytunge Mørke og opdagede østerude en hvirvlende Masse, der flagrede

fra hinanden som sorte Laser og forsvandt. De sorte Laser var Røg. Hvor der er Røg, findes Mennesker. Og Drengen vendte sig om og gik i den Retning. I nogen Afstand kunde han skimte et Dyb og ved Foden af Dybet noget, der lignede en Sandbanke eller Landtunge. Drengen var virkelig kommet til Portlandsnæsset, der kaldes Chess-Hill.

Drengen begyndte at klatre ned ad Skrænten.

Den var stejl og vanskelig at passere. Før havde han klatret opad, nu tumlede han nedad. Han hoppede fra den ene Klippeblok til den anden, med Fare for at brække Arme og Ben. Han huggede Hænderne i hvasse Tjørnebuske, hvis Torne trængte sig ind i hans Fingre. Nedstigningen var langvarig og farefuld. Men endelig stod han ved Maalet.

Alt mens han hoppede, rutschede og sprang, lyttede han med en Hinds spændte Opmærksomhed efter en dyb, svag Larm, der kom fra venstre Side og lignede et langt udholdende Trompetstød. Samtidig følte han nu og da noget klamt og koldt, der lagde sig paa hans Pande, Øjne og Kinder. Det var store Isfnug, der først hvirvledes ud gennem Rummet som Forløbere for den kommende Snestorm. Drengen var helt bedækket af dem.

Den Snestorm, som i mer end en Time havde raset ude over Havet, begyndte at nærme sig Landjorden. Langsomt trængte den frem over Sletterne i skraalig Retning fra Nordvest ud over Portlands Odde.

VII.

Saa længe Smakken befandt sig inde i Portlandsbugten, havde den ikke høj Sø; Havfladen laa næsten glat. Hvor mørk end Bølgen saa' ud, var Luften klar endnu. Vinden var ikke synderlig stærk, og Smakken holdt saa tæt under Skrænten som muligt.

Der var ti Mennesker om Bord i den lille, biskayiske Skude, tre Mands Besætning og syv Passagerer, hvoriblandt to Kvinder. Herude i Havlysningen traadte alle Skikkelserne synligt og tydeligt nok frem. Ingen prøvede længer paa at formumme sig, her var ingenting at være bange for, hver blev sig selv igen, de raabte op og viste deres rette Ansigt. Afrejsen var som en Befrielse.

Det uensartede ved Truppen faldt straks i Øjnene. Kvinderne var af en ubestemmelig Alder; det omflakkende Liv ælder tidligt, og Nøden ridser dybe Rynker. Den ene var en Basker-

inde, den anden, med den store Rosenkrans, var fra Irland. De havde begge det slappe, ligeglade Udtryk, som Samfundets Stedbørn faar. De var straks krøbne sammen ved Siden af hinanden paa Kasserne henne ved Masten og talte sammen. Irsk og baskisk er to Sprog, der har meget tilfælles. Den baskiske Kvindes Haar duftede af Løg og Olie. Skipperen var en Basker fra Guipuycoa; den ene Matros en Basker fra den nordlige Del af Pyrenæerne, den anden en Basker fra den sydlige Del, det vilde altsaa sige fra samme Land, skønt den ene var fransk, den anden spansk.

Af de fem Mænd, der var sammen med Kvinderne, var den ene fra Languedoc, den anden Provençaler, den tredje Genueser, den fjerde, hin gamle, der ikke havde Hul til Tobakspiben paa sin Lombrero, Tysker, og den femte, Høvdingen, en Basker fra det indre Biscarossa. Det var ham, der med et Fodspark havde slynget Landgangsbrættet ud i Søen, da Drengen vilde gaa om Bord. Det var en kraftig og sværbygget Mand, rask i alle sine Bevægelser, forsiret, som man husker, med Flitter og Guld paa alle sine Pjalter, en Mand, som ikke ret længe ad Gangen kunde holde sig i Ro. Snart bukkede han sig ned, snart rettede han sig i Vejret, mens han uden Ophør gik frem og tilbage paa Skibet, som var han urolig over, hvad han havde gjort og frygtede for, hvad der vilde komme.

Høvdingen talte ligesom Skipperen om Bord paa Skuden og de to Matroser snart Baskisk, snart Spansk, snart Fransk, som de tre Sprog, der var almindelige paa begge Sider Pyrenæerne. For Resten talte de alle, med Undtagelse af Kvinderne, Fransk, der var den egentlige Hovedbestanddel af deres Kaudervælsk.

Skuden var en ypperlig Sejler og skød god Fart, skønt ti Personer foruden Bagagen var en drøj Last for saa lille et Skrog.

Hvor truende end Himlen saa' ud, saa længe de endnu var ude i Bugten, vakte den dog ikke Flygtningenes Bekymring. De var frelste, de undslap Forfølgerne og var højrøstede og glade. Den ene lo, den anden sang. Der var ingen Klang i Latteren, men den lød tilfreds; Sangen var kun en Brummen, men en fornøjet Brummen.

Languedocqueren skraalede af Begejstring. Han var en halvbefaren og tilhørte den Race, der gaar med rød Hue paa Hovedet, gør Korsets Tegn paa den indviklede spanske Manér, drikker Vin af Gedeskindsflasker og bøjer Knæ for at tigge og true sin hellige Skytspatron: giver du mig ikke, hvad jeg beder om, slaar jeg dig

en Sten i Skallen. — For Resten var han brugbar paa mange Maader for Besætningen.

Provençaleren var i Færd med at gøre en Tørveild op inde i Kabyssen til at koge Suppe ved. Suppen bestod af salt Fisk i Steden for Kød, Ærter, smaa, firkantede Flæsketerninger og store Stykker rød, spansk Peber, som Provençaleren lidt efter lidt kom i. En af Proviantsækkene stod aaben foran ham. Lige oven over sig havde han en Jernlygte med Talkskiferruder, der hang paa en Krog under Kabysloftet. Paa en anden Krog ved Siden af gyngede en Isfugl som Vejrhane. Det var en almindelig udbredt Tro den Gang, at en død Isfugl, der var hængt op i Næbet, altid vendte Brystet mod den Kant, hvorfra Vinden kom.

Alt mens Provençaleren lavede Suppen til, satte han en rund Flaske til Munden og drak en Slurk Brændevin. Det var en stor, flad Kurveflaske med to Øren til at hænge i en Rem om Livet. Mellem hver Slurk sang han en Visestump, som han havde lært hjemme paa sin Fødeegn, og som ikke handlede om noget bestemt.

En Afrejse er enten en Lettelse eller en Byrde, alt efter ens egen Sindsbeskaffenhed. Her syntes alle at være lettede undtagen én, og det var Truppens ældste, Manden med Lombreroen.

Den gamle, der trods sit kosmopolitiske Ydre dog røbede Tyskeren, var skaldet og saa alvorlig, at hans Skaldethed meget vel kunde have været en Tonsur. Hver Gang han kom hen foran den hellige Jomfru i Stævnen, tog han Filthatten af, og man saa' de opsvulmede Aarer paa hans Oldingeisse. En stor, slidt og pjaltet Kappe af brunt Dorchesterstof, som han havde slynget om sig, dækkede kun halvt hans snævre, trange Frakke, der var knappet op til Halsen, som en Præstekjole. Hænderne havde et Fald, der viste, at de rent vanemæssigt plejede at folde sig til Bøn. Han gjorde, hvad man kunde kalde et blegt Indtryk, saa sandt det ydre er et Genspejl af det indre, og Tanker og Idéer har deres bestemte Farve. Hans Ydre dækkede aabenbart et forunderlig kaotisk Indre, der evigt brødes mellem ondt og godt, og som for den skarpe Iagttager lige saa godt kunde give sig Udslag i tigeragtig Umenneskelighed som en overmenneskelig Storslaaethed. Der findes den Slags Sjæle. At han var lærd, var tydelig at se af hele hans Maade at være paa, lige til Foldekastet paa hans Kappe. Han saa' streng ud; men ikke hyklerisk; endnu mindre kynisk. En sørgmodig Tænker. En Mand, som Forbrydelsen havde gjort tankefuld. Hans buskede Øjenbryn formildedes af det rene Blik i hans Øjne. Hans tynde Haar var hvidt ved Tindingerne. Der

var noget komisk over hans lange, store Skikkelse med den slingrende Sømandsgang. Han gik langsomt op og ned ad Dækket, uden at se paa nogen, med en mørk, bestemt Mine. Og med et stift Blik i Øjnene som én, der véd sig selv i Mørket og dog ikke kan værge sig mod nagende Samvittighedskvaler.

Fra Tid til anden kom Truppens Høvding raskt hen og talte halvthviskende med ham. Det var som Lynet, der søger Raad hos Natten.

VIII.

Der var to Mænd paa Skibet, der udelukkende var optagne, hver paa sin Maade, den ene var hin Olding, den anden Skipperen; den første af at studere Himlen, den anden Havet. Den ene havde Blikket hæftet paa Skyerne, den anden tog ikke sit fra Bølgerne. Deres Udseende huede ham ikke, saa lidt som Himmelhvælvingen syntes at tilfredsstille den gamle.

Det var endnu svagt Dagslys, men enkelte Stjerner begyndte at flimre gennem Himmelrummet. Ude i Horisonten saa' det broget ud. Der begyndte Taagen at stige op.

Lige fra Begyndelsen af, selv inde i Bugten, manøvrerede Skipperen med den største Agtpaagivenhed. Smakken havde den Fejl, at den laa en halv Alen dybere med Forstavnen end med Agterdelen. Skipperen gik hvert Øjeblik mellem de to Kompasser for gennem de to Diaptre at sigte Genstandene paa Land og udregne Kompasstregerne. Han passede selv Roret, saa meget som muligt, og syntes kun at stole paa sig selv. Han styrede baade forsigtigt og dristigt, brasede i Luvart og undgik de pludselige Kastevinde, holdt Udkig med Revlerne og med Skibets Bevægelser, passede paa Ujævnheden ved Farten og holdt stadig Kursen tæt ind under Kysten af Frygt for mulige Farer.

Kun én Gang hævede han Blikket fra Bølgetoppene og saa' op mod Himlen for at se efter de tre Stjerner i Orions Bælte. De kaldes paa Spansk de tre vise Mænd fra Østerland, og et gammelt Sømandsord siger: — den, der ser de vise Mænd, er ikke langt fra Frelseren. —

Hans Øjekast mod Himlen faldt sammen med den gamles mumlende Bemærkning i den modsatte Ende af Skibet.

— Ikke engang Stjernen Antares er til at se, hvor rød den end er. Ikke én er synlig længer.

Blandt de øvrige Flygtninge var der ingen Bekymring at spore.

Dog, da den første Glæde over Flugten havde lagt sig, fik de snart at føle, at de var til Søs i Januar, og at Nordenvinden var isnende. Det var umuligt at indkvartere sig i Kahytten, der var alt for lille og desuden fuld af Bagage og Vareballer. Bagagen tilhørte Passagererne, Vareballerne derimod Besætningen, Smakken var ikke et Lystfartøj, men drev Smugleri.

Passagererne maatte slaa sig ned paa Dækket; hvad der ikke betød saa meget for dem. Som Omstrejferfolk var de vante til at tage Tingene, som de faldt, og med Natteleje var de ikke nøjeregnende. Stjernerne var deres gode Venner, og Kulden hjalp dem at sove; undertiden helt ind i den evige Søvn.

Languedocqueren og Genueseren gik hen til Kvinderne, mens de ventede paa Aftensmaden, og krøb under de Presenninger, som Matroserne kastede hen til dem.

Den gamle blev staaende fremme i Forstavnen ubevægelig, tilsyneladende ganske ufølsom for Kulden.

Skipperen kaldte Høvdingen hen til sig ved Roret og spurgte, idet han pegede paa den gamle:

— Hvem er den Mand?
— En Mand.
— Hvilke Sprog taler han?
— Alle.
— Hvad kan han?
— Alt.
— Hvor hører han hjemme?
— Intetsteds og allesteds.
— Hvilken Gud tror han paa?
— Gud.
— Hvad hedder han?
— Den gale.
— Hvad siger du?
— Den kloge.
— Og hvad er han i jeres Trup.
— Den han er.
— Høvding?
— Nej.
— Hvad da?
— Sjælen. —

Skipperen og Høvdingen skiltes, og hver vendte tilbage til sin Tankegang, og et Øjeblik efter stod *Mattutina* ud af Bugten.

Den stærke Slingring paa det aabne Hav begyndte. Bølgerne skummede og fraadede og saa i Skumringen ud som gullig Galde.

Her og der knustes en, som en Rude, der knuses af en Sten og slog lysende Revner og Stjerner. Og et Fosforskær glimtede frem gennem Hullet med samme Glans, som det, der lyser i en Ugles Øjne.

Mattutina gik stolt som en dygtig Svømmerske over Chamboursbankernes frygtelige Brændinger. Chamboursbankerne er et Blindskær ved Udløbet af Portlandsbugten, ikke en Revle, men et helt Amfiteater. En undersøisk Sandarena med terrasseformige Bænkerader, rund og symmetrisk, paa Højde med Alperne, men sænket i Havet, et Oceanets Kolossæum, der skimter frem for Dykkerens Øjne. Havets Hydraer og Leviathaner mødes der, der ligger ifølge Sagnet de mægtige Skibsskrog stablede op, der er trukket ned og udsuget af Edderkoppen, Kraken, som ogsaa kaldes Bjergfisken. Og denne spøgelseagtige Verden, der ikke kendes af Mennesker, viser sig paa Overfladen som en knap synlig Brænding.

Den gamle Mand, som Høvdingen først havde kaldet den gale og bagefter den kloge, forlod stadig ikke sin Plads i Forstavnen. Efter at Bankerne ved Chambours var passerede, delte han sin Opmærksomhed ligeligt mellem Himlen og Havet. Snart saa' han ned ad, snart op; hvad han dog især betragtede, var Skyerne mod Nordvest.

Skipperen overlod Rorpinden til en af Matroserne, skrævede over Lugen og Ankerkættingen og nærmede sig den gamle forude. Han vendte sig ikke mod ham, men stillede sig lidt bag ved ham, med Albuerne tæt ind til Kroppen, Hovedet paa skraa, optrukne Øjenbryn og med et Smil, der tydede paa baade Nysgerrighed og en halvt ironisk Ærbødighed.

Hvad enten den gamle plejede at tale med sig selv, eller han havde Følelsen af, at der var nogen bag ved ham, som æggede ham til at sige noget, saa begyndte han en Monolog med Blikket ud mod Rummet.

— Middagslinjen, hvorfra man regner at ascensio recta gaar ud, er i dette Aarhundrede betegnet ved de fire Stjerner, Polaren, Kassiopejas Stol, Andromedas Hoved og Algenib, i Stjernebilledet Pegasus. Men ingen af dem er synlige.

Skipperen søgte at afbryde.

— Herre —

Den gamle, der maaske var noget døv og alt for optaget af

sine egne dybe Tanker, hørte det ikke og blev roligt ved.

— Alt for faa Stjerner, alt for stærk Vind. Vinden styrter sig altid over Kysten. Det kommer af, at Jorden er varmere end Havet. Luften er lettere der. Det er af den Grund, at Vinden i de aabne Himmelstrøg blæser over Landet fra alle Retninger. Det vil blive nødvendigt at gøre Bestik imellem den ansatte Bredde og den observerede. Naar den observerede ikke afviger mer end tre Minutter paa ti Mil og fire paa tyve, da er Kursen rigtig.

Skipperen bukkede, men den gamle saa' ham ikke. Han, der bar sin Kappe, som den kunde være en Doktorkappe fra Oxford eller Göttingen, forandrede ikke det ringeste i sin stive, tankefulde Holdning. Han undersøgte Havet som en Kender. Han stirrede paa Bølgerne, ganske som om han nu vilde bede om Ordet en Stund og lære dem noget til Gengæld. Der var noget af en Magister og en Augur ved ham. En Skolemester fra Dybet.

Skipperen bukkede atter og sagde:

— Herre —

Den gamle vendte Blikket mod ham. Han drejede Hovedet uden at bevæge Kroppen.

— Kald mig Doktor.

— Hr. Doktor, det er mig, som er Skipper her om Bord.

— Ja saa — svarede „Doktoren". — Har du en engelsk Oktant? — spurgte han et Øjeblik efter.

— Nej.

— Uden en engelsk Oktant kan du ikke maale Dybden, hverken for eller agter.

— Baskerne forstod den Kunst, før der var Englændere til — svarede Skipperen.

— Har du maalt Skibets Hastighed?

— Ja.

— Naar?

— For et Øjeblik siden.

— Hvordan?

— Med Loggen. Skuden gør sine fire franske Mil i Timen.

— Hvor styrer du hen?

— Mod en Vig, som jeg kender mellem Loyola og San Sebastian.

— Sæt Kursen saa direkte som mulig.

— Ja.

— Stol ikke paa Vind og Strøm. Den første har de sidste i sin Vold.

— De Forrædere!

— Skæld ikke. Havet har Øren. Fornærm det ikke. Hold dig til dine Observationer.

— Jeg har observeret og gør det ustandseligt. Strømmen er i Øjeblikket mod Vinden, men saa snart den er med, faar vi en fin Rejse.

— Har du et Søkort?

— Nej. Ikke for dette Farvand.

— Altsaa styrer du paa maa og faa?

— Jeg har Kompasset.

— Kompasset er kun ét Øje, Søkortet det andet.

— En enøjet kan dog komme frem, og for Resten gætter jeg mig til det.

— At gætte kan være godt, dog bedre at vide.

— Columbus gættede kun.

— Naar Taagen kommer, og Naalen drejer forkert, véd man hverken ud eller ind. Et Æsel med Søkort er mere værd end en Spaamand med al sin Visdom.

— Der er ingen Taage endnu i Anmarch og ingen Grund til Ængstelse.

— Skibene er som Fluer i Havets mægtige Spindelvæv.

— Jeg ser ingen daarlige Varsler for Natten.

— Der kan komme et Uvejr inden Aften, som du maaske kommer til at bukke under for.

— Endnu er alt roligt.

Doktoren saa' mod Nordvest. Der gled et ubeskriveligt Udtryk over hans iskolde Træk. Al den Rædsel, der kan lægges i en Stenmaske, stod at læse paa det. Han mumlede:

— Lad det saa være. — Og han vedblev, mens han stirrede frem mod et Punkt ude i Rummet: — Det er fortjent. Det indrømmer jeg. —

Skipperen stirrede paa ham.

Doktoren udbrød igen, som om han talte med sig selv eller med nogen nede fra Dybet: — Jeg samtykker.

Atter tav han og fæstede Blikket med fordoblet Opmærksomhed paa det, han saa'.

— Det kommer langt ude fra, men det véd, hvad det gør.

Det Punkt, der syntes at have slugt al hans Tanke og Syn, var en skarpt afgrænset, blaalig Plet, omgivet af graa Taagehvirvler ude i den østlige Himmelrand.

— Ser du derhenne, Skipper.

— Hvilket?

— Det blaa der.

— Ja.

— Hvad er det?

— En Stump af Himmelen.

— Ja, for dem, der kommer i Himmelen — sagde Doktoren — for dem, der kommer et andet Sted hen, er det noget andet.

Og han gav sine gaadefulde Ord et stærkere Eftertryk ved det rædsomme Blik, han sendte ud i Mørket.

Der blev et Øjebliks Tavshed.

Skipperen mindedes Høvdingens Ord og spurgte sig selv: er han gal? Eller klog?

Doktorens krogede Pegefinger var stadig rettet som en Anklage mod det skæbnesvangre blaa ude i Horisonten.

Skipperen saa' nøjere til.

— Nu ser jeg, at det ikke er Himlen — brummede han — men en Sky.

— De blaa Skyer er værre end de sorte — sagde Doktoren og føjede lidt efter til: — det er en Snesky.

Skipperen syntes ikke helt at opfatte Situationen.

— Véd du, hvad en Snesky egentlig vil sige? — spurgte Doktoren.

— Nej.

— Saa vil du snart komme til at lære det.

Den blaa Sky voksede synligt.

Doktorens Øjne blev glasagtige. Det var, som om Skyen bredte sig over hans Ansigt, paa samme Tid som den tog til ude i Horisonten, og han udbrød i en aandsfraværende Tone: — Hvert Minut bringer Timen nærmere. Den himmelske Vilje giver sig til Kende.

Skipperen spurgte atter i sit stille Sind: er han klog eller gal?

— Skipper — begyndte Doktoren igen — har du ofte sejlet her i Kanalen?

— Det er første Gang.

Doktoren trak let paa Skulderen. Hans Sindsstemning kunde ikke blive mørkere, end den var, som Svampen kun kan opsuge et vist Kvantum Vand, kunde han ikke rumme større Uro ved dette Svar.

— Hvor kan det være?

— Hr. Doktor, jeg rejser mest paa Irland og Smaaøerne der

omkring. Og styrer altid hinsides Scillyøerne. Derfor kender jeg ikke dette Farvand.

— Det er slemt. Kanalen er et Farvand, som man bør kunne paa sine Fingre. Den er en Sfinks. Tag dig i Agt for Grundene.

— Vi er paa femogtyve Favne Vand.

— Vi maa ud paa femoghalvtreds Favne, i vestlig Retning, og bort fra de femogtyve, som kendetegner den østlige Del.

— Vi skal lodde om lidt.

— For at kunne lodde maa man ligge stille, og det kan vi ikke.

— Hvorfor ikke?

— For Vinden.

— Vi kan prøve paa det.

— Stormen er som en Spore i Siden.

— Vi skal nok komme til at lodde, Hr. Doktor.

— Det vil aldrig lykkes.

— Ved Gud i Himmelen.

— Vogt dine Ord. Nævn ikke letsindigt det Vredens Navn.

— Jeg skal nok faa loddet, siger jeg.

— Bølgeslaget vil hindre Loddet i at synke, og Linen vil briste. Naa! Saa det er første Gang, du er paa dette Farvand! Hør!

Tonen i det Ord, *hør,* var saa bydende, at Skipperen bukkede.

— Jeg hører, Hr. Doktor.

— Læg Roret om, og sæt Kursen vestlig.

— Det er umuligt.

— Sæt Kursen vestlig.

— Det er stik mod Vinden.

— Ja, Skipper.

— Det bliver en Helvedes Vaskning.

— Vælg dine Ord bedre.

— Skuden kan faa Slagside.

— Ja, Skipper.

— Og Masten ryger maaske over Bord.

— Lad den det, Skipper.

— Og endda skal jeg sætte Kursen vestlig?

— Ja.

— Jeg kan ikke.

— Godt, saa slaas med det brølende Hav, som du selv vil.

— Noget andet var det, om Vinden vendte sig.

— Den vender sig ikke i Nat.
— Hvorfor ikke?
— Fordi den kommer med en tolv Hundrede Miles Kraft.
— Det er jo umuligt at gaa mod den Vind.
— Sæt Kursen vestlig, siger jeg.
— Jeg skal prøve paa det. Men vi bliver snart slaaet ud af den igen.
— Der ligger Faren.
— Strømmen fører os østlig.
— Hold dig klar af Øst.
— Hvorfor?
— Véd du, hvad Døden hedder i Nat, Skipper?
— Nej.
— Den hedder Øst.
— Jeg skal sætte Kursen mod Vest.

Doktoren rettede sit Blik mod Skipperen og saa' paa ham, som om han vilde brænde sine Tanker ind i hans Hjerne. Han havde vendt sig helt om mod ham og sagde langsomt, med Eftertryk paa hver Stavelse:

— Hvis vi i Nat ude paa det aabne Hav hører en Klokke, der ringer, er Skibet fortabt.

Skipperen saa' uforstaaende paa ham.

— Hvad mener I med det?

Men Doktoren svarede ikke. Han havde atter taget Øjnene til sig. Hans Blik blev indadvendt, og det var tydeligt, at han ikke hørte Skipperens Spørgsmaal. Han var kun fordybet i sig selv og det, han hørte i sit Indre. Læberne bevægede sig halv mekanisk, og halvhøjt mumlede han:

— Øjeblikket nærmer sig, hvor de sorte Sjæle skal vaskes rene.

Skipperen gjorde en udtryksfuld Grimasse, der lod Underansigtet gaa op mod Næsen.

— Han er aabenbart mere gal end klog — brummede han, idet han fjernede sig.

Men han satte Kursen vestlig, mens Stormen og Søgangen tog til.

IX.

Den hele Horisont var snart bedækket med løsrevne Totter og Skyer, der flagrede frem, som blæst ud af usynlige Munde. Deres Form begyndte at blive foruroligende.

Den blyblaa Uvejrssky laa over hele Rummet som en truende Undergrund. Den havde bredt sig fra Øst til Vest. Og gik mod Vinden. Den Slags Modsigelser kan Stormen have. Havet, der før havde været skællet, fik nu Skind. Dragen skiftede Ham. Det var ikke længer en Krokodille, men en Boa constrictor med et blygraat, urent Skind, der slog tunge, svære Folder. Hist og her steg sydende Bobler op, voksede som en Byld og brast. Skummet saa' ud som Vædske.

Det var i det Øjeblik, da Smakken, som endnu var synlig for den forladte Dreng, tændte sin Lanterne.

Der gik et Kvarter.

Skipperen spejdede ud efter Doktoren, men han var ikke mere paa Dækket.

Kort efter at Skipperen havde forladt ham, havde Doktoren søgt nedenunder og var gaaet ind i Kahytten. Der satte han sig paa en Blok ved Ildstedet, trak et Skindblækhorn frem af Lommen og en Korduans Portefølje. Ud af Porteføljen tog han et sammenfoldet Pergamentblad, der var gammelt, plettet og gult. Han rettede det ud, tog en Pen, lagde Porteføljen paa sine Knæ og Pergamentet ovenpaa, og begyndte at skrive ved Skæret fra Kokkens Lygte. Skibets Slingren vanskeliggjorde det. Og Doktoren skrev længe.

Alt mens han skrev, faldt hans Blik paa den runde Kurveflaske, som Provençaleren tog en Slurk af, for hver Gang han kom et Stykke Peber i Suppen. Ikke fordi det var en Brændevinsflaske, men fordi der stod et Navn paa den, flettet ind med rødt paa den lyse Vidjebund. Der var lyst nok nede til, at man kunde læse Navnet.

Doktoren holdt et Øjeblik op at skrive og læste halvhøjt:

— Hardquanonne.

Derefter vendte han sig om til Kokken.

— Jeg har ikke før set den Flaske. Har den tilhørt Hardquanonne?

— Vor stakkels Kammerat Hardquanonne? — spurgte Kokken. — Ja. —

— Hardquanonne fra Flanderen?

— Ja.

— Han, som nu er i Fængsel?

— Ja.

— I Chathams Fæstningstaarn?

— Det er hans Flaske, — sagde Kokken — og han var min Ven. Jeg har beholdt den til Minde om ham. Hvornaar mon vi skal se ham igen? Ja, det var hans Rejseflaske.

Doktoren tog atter fat og kradsede med stort Besvær en Række skæve Linier ned paa Pergamentet. Det var ham tydeligt nok magtpaaliggende at gøre sin Skrift saa læseligt som muligt. Og til Trods for Skudens stærke Rystninger og hans egen rystende Oldingehaand fik han nedskrevet, hvad han ønskede.

Det var paa høje Tid. Pludselig følte et heftigt Stød. En vældig Bølgemasse slyngedes ind mod Skuden, som en Begyndelse til den frygtelige Dans, der ventede den. Doktoren stod op og gik hen mod Ildstedet, balancerende saa godt han kunde med sin lange, stive Skikkelse og søgte at tørre det skrevne ved Ilden. Lagde derpaa Pergamentet tilbage i Porteføljen og stak den, sammen med Blækhornet ned i sin Lomme.

Ildstedet var ikke den mindst sindrige Indretning paa den lille Smakke, det var lagt paa bedst afballancerede Sted midtskibs. Alligevel svingede Gryden. Provençaleren holdt skarpt Øje med den.

— Suppe paa Fisk — forklarede han.

— Suppe for Fiskene — svarede Doktoren.

Derefter gik han atter op paa Dækket.

Trods sin voksende Bekymring holdt Doktoren nøje Udkig med Tingenes Tilstand, og havde nogen staaet tæt nok ved ham, vilde han have hørt ham sige: Det ruller for meget og hugger for lidt.

Og atter gled han tilbage i sig selv, steg som en Tankens Grubearbejder ned i sin Skakt.

Vinden var nu stik nordlig. Den var, trods sin Voldsomhed, saa gunstig for Afrejsen, at *Mattutinas* Fører besluttede at sætte alle Sejl til. Smakken dansede af Sted gennem Skumsprøjtet med spændte Sejl, for fuld Medbør, kaad og lystig. Flygtningene lo af Henrykkelse. De klappede i Hænderne, glædede sig over Bølgerne, Vinden, Sejladsen, Hastigheden, Flugten og den ukendte Fremtid. Doktoren syntes ikke at se dem, han stod stadig tankefuld.

Hvert Glimt af Dagslyset var nu slukket.

Det var i dette Øjeblik, at Drengen oppe paa Skrænten tabte Skuden af Syne.

Lige til nu havde hans Blik været ufravendt heftet mod den, ligesom fastnaglet til den. Hvilken Lod og Del havde det Blik i Skæbnens Tilskikkelser? Først da der intet længer var til at skimte, da Afstanden havde slettet Smakken ud, vendte Drengen sig om og gik mod Nord; mens Skuden satte Stævnen mod Syd.

Og begge drog ud i Natten.

England var forsvunden for de bortdragendes Øjne, kun Havet omgav dem paa alle Sider. Natten faldt pludselig paa. Sted og Rum gik i ét; den bælgmørke Himmel lukkede sig om Skibet. Og langsomt begyndte Sneen at drysse ned. Først enkelte Fnug. Tyst, som vildsomme Sjæle. Ellers intet synligt rundt om. Man var prisgiven. Alle Mørkets Fælder stod aabne.

Ude fra det uudforskelige Mørke trængte en dump Larm. Der er intet, der kan lignes ved Afgrundenes Brølen. Det er Verdensrummets mægtige, dyriske Røst. Det, vi kalder Universet, den uudgrundelige Organisme med de umaalelige Kræfter, den blinde Kosmos, den ufattelige Pan har en Røst, der er sælsommere, mere gennemtrængende end Tordenen og svagere end det menneskelige Ord. Den Røst er Orkanen. Al anden Lyd udgaar fra noget, Stormen udgaar fra det intet, der er alt.

Aldrig føles det ukendtes Nærhed stærkere end under et Uvejr paa Havet. Uhyggen forøges ved det uberegnelige. Hvert Øjeblik skifter Udbrudene Karakter. Digteren har alle Dage kaldt det Havets Luner.

Men Luner er det ikke.

De uforstaaelige Ting, der i Naturen gaar under Navn af Luner, i Menneskelivet kaldes Tilfældigheder, er blot løsrevne Enheder i den sammenhængende Lov.

Det karakteristiske ved Snestormen er, at den er sort. Naturens vanlige Dragt i Storme, mørkt Land og Hav, hvidlig Himmel er her skiftet om. Himlen er sort, Havet hvidt. En Horisont tilmuret med Taage, en Hvælving betrukket med Slør. Skum for neden, Mørke for oven. Og gennem Mørket falder blege Støvfnug, der flagrer, glider, hvirvler blindt omkring. En tiltagende Nordenvind slutter sig til. En vanvittig Dødningedans i sort og hvidt; Vildskaben i Mørket, en Orkan under en Katafalk, saadan er en Snestorm paa Havet.

Imod den gik Smakken for fulde Sejl og sejrsstolt. Det varVildskab mod Vildskab. *Mattutina* fløj. Under Sejlenes Pres dannede den undertiden en Vinkel paa femten Grader med Havfladen; men dens kraftige Køl hang ved Bølgerne, som var den limet til dem. Skibslanternen lyste op forude. Den tykke Stormsky, der bredte sig over Havet, sluttede sig tættere og tættere om Skuden. Ikke en Maage var at se. Ikke en Strandsvale. Intet uden Sneen. Bølgekredsen var snæver, men forfærdende. Kun tre, fire umaadelige Bølgekamme var synlige ad Gangen.

Af og til viste et rødligt Kæmpelyn sig ude i Horisonten. I den fantastiske Belysning saa' Skyformationerne dobbelt grufulde ud. Mod den kobberrøde Baggrund blev Snefnuggene sorte og lignede mørke Sommerfugle, der flagrede i en brændende Ovn. Saa slukkedes alt.

Efter det første Udbrud begyndte Stormen at hyle rundt om Skuden med sin dybeste Bas. Med uformindsket Styrke fortsatte denne sin Fart. Navnlig de to Storsejl udfoldede en forbavsende Virksomhed. Hvert Øjeblik slog Bølgerne over Dækket som en Syndflod, og ved hver en Duvning blev Spygattene paa Styrbords og Bagbords Side til lige saa mange aabne Munde, der atter spyede Bølgeskummet ud.

Kvinderne var gaaet nedenunder i Kahytten; Mændene var alle blevne oppe paa Dækket. Sneen hvirvlede omkring. Skumsprøjtet blandede sig ind med. Alt var i Oprør. I samme Øjeblik raabte Høvdingen, der stod henne ved Roret og holdt sig fast med den ene Haand i Vantet, mens han med den anden rev Filthatten af Hovedet og svingede den i Lanterneskinnet, i en overmodig sejrsjublende Tone:

— Vi er frelste!

— Frelste! Frelste! Frelste! gentog Flygtningene.

Og den hele Trup sprang op og greb fast i Vanter og Spær.

— Hurra! — skreg Høvdingen.

Truppen hylede ud i Stormen:

— Hurra! Hurra!

Knap var Lyden af deres Stemmer slugt af Uvejrets Rasen, før en alvorlig og kraftig Mandsrøst lød fra den anden Ende af Skibet.

— Stille!

Alle Hoveder vendtes ud mod den.

De hørte straks, at det var Doktorens Stemme. Men ingen kunde i det tætte Mørke se ham, og Stemmen vedblev:

— Hør!

Alle tav.

Og ude fra det tykke Mørke hørtes tydelig en Klokke, der klemtede.

Skipperen, der stod ved Roret, brast i Latter.

— En Klokke! Det er godt! Vi driver sidelænds. Hvad beviser denne Klokke? At vi har Land paa højre Side.

Doktorens alvorlige og rolige Stemme svarede:

— Der er ikke Land paa Styrbordsside.

— Jo — skreg Skipperen.

— Nej.

— Men Klemtningen kommer fra Landjorden.

— Klemtningen — sagde Doktoren — kommer ude fra det aabne Hav.

Der gik en Gysen gennem de forvovne Mænd. De to Kvinders forfærdede Ansigter kom frem ved Kahytslugen som to fremmanede Spøgelsesfysiognomier. Doktoren traadte et Skridt frem, og hans lange, tynde Skikkelse blev synlig. Ude i Natten klemtede Klokken uafladelig.

Doktoren talte paa ny:

— Midt ude paa Søen mellem Portland og Kanalarkipelet er der lagt en Bøje til Advarsel. Bøjen er med svære Jernkæder gjort fast paa Havbunden og driver oppe paa Overfladen. Over den Bøje er der spændt en Jernbue, og i Midten af den hænger en Klokke. Naar det stormer, slaar Bølgerne mod Bøjen og faar Klokken til at lyde. Det er den Klokke, I hører.

En rasende Hvirvelvind, der fo'r over Skibet, afbrød Doktoren, og han ventede til Klokkeringningen igen lod sig høre og fortsatte:

— At høre denne Klokke*) under en Nordstorm, er det samme som at være fortabt. Hvorfor? Fordi det er Vinden, der fører Lyden med. Vinden kommer fra Øst, og Brændingen ved Aurigny ligger i Vest. Man kan ikke høre den, undtagen man er inde mellem Bøjen og Brændingen. Det er mod dem, Vinden slaar os. Vi er paa den gale Side Bøjen. Holdt vi ret Kurs, var vi nu ude paa dybt Vand og vilde ikke kunne høre Klokken. Vin-

*) I forbigaaende kan bemærkes, at denne Klokke blev borttaget Aar 1802. Dens Advarsler kom i Regelen for sent.

den vilde ikke kunne føre Lyden over mod os, vi vilde passere Bøjen uden at ane, at den var der. Vi er slaaet ud af Kurs. Det er en Klokke, der klemter Skibsbrud. Betænk nu, hvad I vil gøre!

Mens Doktoren talte, faldt Slagene langsommere, som en Følge af, at Stormen for et Øjeblik stilnede noget, og de stærke Klemt, der fulgte efter hinanden i ujævn Rækkefølge, syntes at bekræfte hans Ord. De kunde lyde som en Klokkeringning fra Afgrunden.

Alle hørte forfærdede til, snart efter Stemmen, snart efter Klokken.

Skipperen havde imidlertid grebet Raaberen.

— Reb Skødet! Fir Raaen og Store Sejl! Sæt Kursen vester! Stævnen mod Bøjen! Ud paa rum Sø! Endnu er alt ikke tabt.

— Gør blot et Forsøg — sagde Doktoren.

Skipperens Ordre blev straks adlydt. Languedocqueren kom til som tredje Matros. Alle hjalp til. Men paa samme Tid, som Skibet anstrengte alle sine Kræfter, tog Vinden og Bølgerne til i Styrke.

Orkanen begyndte, som en blodtørstig Bøddel, at sønderlemme Fartøjet. Paa et Øjeblik var alt raseret. Merssejlene hang i Laser, Rælingen splintret, Vanterne ødelagt og Masten knækket.

Den magnetiske Strøm, der er ejendommelig for Snestormen bidrog til at ødelægge Tovværket. Tovene brast lige saa meget paa Grund af Elektriciteten, som af Stormen. Mange var gledne ud af deres Taljer og arbejdede ikke mere. En Bølge skyllede Kompashuset over Bord. En anden Bølge rev Baaden med, som efter Asturiernes mærkelige Skik var fastsurret til Bougsprydet. En tredje tog Blinderaaen. En fjerde Madonnaen og Skibslanternen.

Kun Roret var tilbage.

Lanternen blev erstattet med en ildfast Gryde, fyldt med Hamp og Tjære, som hængtes op i Forstavnen.

Masten fyldte Dækket med sine knuste Ræer, Spanter og Egestumper. I Faldet havde den knust en Del af Styrbords Ræling.

Skipperen stod urokkelig ved Roret.

— Saa længe vi kan styre, er intet tabt — raabte han. Skroget holder endnu Stand. Kom med Økser! Økser! Masten over Bord! Rens Dækket!

Mandskab og Passagerer arbejdede paa Livet løs. Med nogle

Øksehug var det hele gjort. Masten skyllede over Bord. Og Dækket var klart.

— Kom med en Tovende og sur mig fast ved Rorpinden — raabte Skipperen igen.

De surrede ham fast.

Mens han blev bunden, lo han og skreg til Havet:

— Dit brølende Udyr! Skraal kun op! — Jeg har været ude i værre Vejr ved Kap Machichaco.

Og med begge Næver greb han om Rorpinden og saa' sig rundt med den vilde Lystighed, som Faren fremkalder.

— Alt vel, Kammerater! Leve den hellige Jomfru af Buglose! Lad staa mod Øst!

En vældig Braadsø kom tværskibs og slog over Agterdelen. Skumsprøjtet dækkede hele *Mattutinas* Bagstavn, ind gennem Vandets og Nattens Brølen lød en ulykkesvanger Knagen. Da Skumsprøjtet spredte sig, og Agterdelen atter blev synlig, var hverken Skipperen eller Roret der mere.

Begge var revet bort.

Høvdingen stirrede ud i Mørket og raabte:

— Gør du Nar af os?

Paa dette Raab fulgte et andet.

— Kast Anker! Vi maa redde Skipperen.

De løb hen til Gangspillet og lod Ankeret gaa ned. Grunden var en Klippe, og Kættingen brast som Sytraad. Skuden havde kun et. Nu laa det paa Havets Bund.

Af Forstavnen var intet andet tilbage end Engelen, der stirrede frem gennem sin Kikkert. *Mattutina* var nu kun et Vrag. Der drev for Vind og Vove. En Flaskeprop, der kastedes omkring. Den sejlede ikke længere; og syntes hvert Øjeblik at ville vende Bugen i Vejret som en død Fisk. Hvad der endnu holdt den gaaende, var dens solide, vandtætte Skrog. Ikke en eneste Bundplanke havde løsnet sig under Stormen. Der fandtes ikke en Revne, og ikke en Vanddraabe var trængt ind i Lasten. Det var et Held, for Pumpen havde faaet Skade og kunde ikke længer gøre Tjeneste.

Smakken tumlede om paa de fraadende Bølger. Det syntes, som om den arbejdede for at befri sig for sine Passagerer. Disse klamrede sig krampagtigt fast til Tværtræet, til Rælingen, til Røstlinen, til Sejsingerne, til den splintrede Mastestang, hvis skarpe Kanter og Søm skar dem ind i Hænderne.

Nu og da lyttede de,

Klokkeklemtningen blev efterhaanden svagere. Det var, som ogsaa den kæmpede med Døden. Den kom stødvis, som en Rallen. Endelig holdt ogsaa den inde. Hvor var de da? Hvor langt fra Bøjen? Klokkelyden havde skræmt dem, dens Ophør overvældede dem. De følte sig hvirvlet frem mod det ukendte. Vraget skød en mægtig Fart. En blind Fremadstormen i sort Mørke, kan noget uhyggeligere tænkes? De følte Afgrunden foran sig, under sig og over sig. Det var ikke længer en Sejlads, men et Fald.

Pludselig skød et rødt Punkt frem i Snetykningen.

— Et Fyrtaarn! — raabte de Skibbrudne.

X.

De ulyksalige Mennesker om Bord paa *Mattutina* forstod snart den bitre Haan, der laa i det opdukkende Fyrtaarns: Vogt jer!

For et Skib, der lader sig manøvrere og har hele sin Takkelage i Behold, er Advarslen god nok. For et Vrag er den kun frygtelig. Skroget driver derhen, hvor Strømmen fører det, værgeløst, som en Fisk uden Finner, en Fugl uden Vinger. Fyrtaarnet viser det blot Stedet, hvor det skal gaa under, kaster Lys over Gravstedet. Det er Begravelsens Kerte.

Følte de i det første Øjeblik en Straale Haab, grebes de i det næste af vild Fortvivlelse. Der var intet at gøre, intet at forsøge. Hvad der gælder om Konger, gælder om Strømmen: Folket er deres; og derfor deres Bytte. Det maa finde sig i deres Luner og rette sig derefter. Nordosten drev Smakken ind i Casquetbrændingerne. Den nærmede sig med en rivende Hast til Skæret . Om Modstand kunde der ikke være Tale. Grunden hævede sig føleligt under Skroget; havde man kunnet lodde, vilde det have vist sig, at de nu kun var paa en tre, fire Favne Vand. De skibbrudne kunde høre Bølgernes hule Drøn mod de undersøiske Klipper. De skimtede lige neden for Fyrtaarnet den snævre Passage, der kilede sig ind mellem to Stenblokke og var Indløbet til den uhyggelige, lille Havn, som de tænkte sig fuld af Vragstumper og Menneskeben. Det var snarere Indløbet til en Hule, end til en Havn.

De hørte Flammerne knitre oppe i det runde Jernbur, deres stærke Purpurskær lyste Uvejret op; Ild og Sne mødtes, den sortagtige Sky og den rødlige Røg kæmpede, Slange mod Slange,

spragende Gnister fløj løsrevne ud i Stormen, og Snefnuggene syntes at flygte for det rasende Lysattaque. Skærene, der først blot viste sig som mørke Konturer, traadte nu tydeligt frem som en Række Klipper med Takker, Kam og Rygrad. Takkerne skar frem som stærkt glinsende Linjer og Skraaningerne belystes af det rødligt flakkende Lys. Jo nærmere de kom, desto højere og mere truende skød Skæret frem.

En af Kvinderne, Irlænderinden, lod Rosenkransen glide krampagtig gennem sine Fingre.

I Stedet for Skipperen, der havde været Lods, overtog Høvdingen nu Kommandoen. Baskerne er alle velkendte med Klipper og Hav. De er dristige Bjergbestigere og snarraadige i Faren.

De førtes ind mod Skæret, saa nær, at de var ved at løbe paa det. Pludselig holdt de mod den nordlige sorte Klippe, der ragede op og ganske skjulte Fyret. De saa' ikke andet end dens sorte Masser med Lyset bagved. Det var som en Jættekvinde med en luende Hovedpynt. Det var det berygtede *Biblet-Rev*, der danner den nordre Fløj af Casquetskærene.

Høvdingen kastede et Blik op mod Revet og raabte:

— Er her en modig Mand, som kan bringe en Fangeline over til Revet? Kan nogen af jer svømme?

Intet Svar.

Der var ingen om Bord, der kunde svømme. Ikke engang Matroserne, hvad der ikke er ualmindeligt blandt Søfolk.

En Skærstok i Dækket, der næsten var løsnet i Sammenføjningen, svingede frem og tilbage langs Rælingen. Høvdingen greb fat i den med begge Hænder og kommanderede:

— Hjælp mig!

Den kom hurtig løs og kunde bruges til, hvad det skulde være. Det var en temmelig lang Bjælke af kraftigt Egetømmer, der godt kunde benyttes som Angrebsvaaben, som Løftestang og Murbrækker mod et Taarn.

— Pas paa! — raabte Høvdingen.

Seks Mænd, med Ryggen op mod den knækkede Mastestump, holdt Stokken horisontalt ud over Rælingen, som en Landse mod Klippens Bryst.

Det var en farlig Manøvre. At gøre et Udfald mod en Stenkolos er dristigt. De seks Mænd kunde hurtig slynges over Bord ved Tilbageslaget.

Der fulgte et Par Minutter, hvor Haaret kunde graane i Angstens Spænding.

Skær og Skib maatte støde sammen. En Klippe er taalmodig. Den venter.

En Bølge bruste frem og gjorde Ende paa Angrebet. Den løftede Fartøjet op, og lod det et Øjeblik svinge, som Slyngen lader Kastevaabnet svinge.

— Staa fast! — raabte Høvdingen. — Det er kun et Rev og vi er Mænd.

Stokken stod spændt. De seks Mænd var som ét med den. Dens skarpe Jernnagler stak dem i Armhulerne, men de følte det ikke.

Nu slyngedes Smakken mod Klippen.

Sammenstødet fandt Sted.

Det fandt Sted under det Sprøjt af Bølgeskum, som altid skjuler den Slags Tildragelser.

Da Sprøjtet atter spredtes, og Bølgen trak sig tilbage, rullede de seks Mænd om paa Dækket, men *Mattutina* strøg langs med Revene. Stokken havde gjort sin Nytte og vendt Vraget. I Løbet af faa Sekunder havde det Casquet-Fyret bag ved sig, takket være den voldsomme Sø. Og Faren var for Øjeblikket undgaaet.

Stokken havde reddet *Mattutina* og tjent i Stedet for Ror. Men den frelsende Manøvre var gjort én Gang og kunde ikke gøres om. Stokken laa i Havet. Ved Stødets Heftighed var den slaaet ud af Folkenes Hænder og var forsvunden i Bølgerne. At hugge en ny løs af Træværket var det samme som at ødelægge Skroget.

Stormen rev *Mattutina* med. I et nu var Casquet-Skærene forsvundne i Mørket. Og Fyret blegnede mere og mere, svandt ind og slukkedes helt.

Der var Uhygge ved den langsomme Forsvinden. Taagens tætte Masse væltede sig frem mellem Skibet og den aftagende Lysning, Sneen glimtede op, kæmpede og gled ud. Den lignede en druknende. Skinnet gik over til et blaablegt Skær, til en Cirkel af blafrende Lyspartikler. Det var, som Lyset knustes i Mørkets Favntag.

Den truende Klokke lød ikke længer, det truende Fyr forsvandt. Men Rædslen blev dobbelt tilbage. Den ene var en Stemme, det andet en Fakkel. De havde dog noget menneskeligt ved sig. Kun Mørket var bleven igen.

Og *Mattutina* tumlede videre, som en Kastebold for Elementernes Rasen. Den huggede ikke længer. Den rullede blot. Det første er som en fortvivlende, sidste Krampetrækning, kun Roret

alene kan føre op mod Vinden. Det sidste er Vragets viljeløse Drift.

At de var undslupne de frygtelige Blindskær ved Casquet-Revene var en Sejr for de skibbrudne; men fremfor alt var det en Overraskelse. De raabte ikke Hurra; de udsatte sig ikke anden Gang for en saadan Uforsigtighed. At kaste en udfordrende Handske der, hvor man ikke kan kaste Loddet, er en farlig Sag.

At have undgaaet Revene, var som at have udført det umulige. De var som lamslaaede af Bestyrtelse. Men lidt efter lidt begyndte Haabet at skyde op paa ny. Saadan er den menneskelige Sjæl. Der findes ikke den Nød, hvor der ikke, selv i det sorteste Mørke, er en lille Sprække, hvor Haabets Morgenrøde kan bryde frem. De klamrede sig til den Tanke, at de nu var frelste. De talte ikke om andet.

Men pludselig skød en gigantisk Masse op i Natten. Det var som et firkantet Taarn, med lodrette Sider, der forsvandt i Dybet.

Alle stirrede paa det med rædselsslagne Miner. Stormen kastede dem hen imod det. De forstod ikke, hvad det kunde være. Det var Ortachklippen.

Brændingerne begyndte paa ny. Efter Casquet kommer Ortach. Stormen er ingen Kunstner, den er en brutal Arbejder, der ikke vælger sine Midler.

De skibbrudne vendte sig mod Høvdingen, som deres eneste Haab. Han trak kun paa Skuldrene, som en stum Indrømmelse af sin egen Afmagt.

Ortachklippen er som en Stenmur midt i Havet. En eneste Blok, der rager firsindstyve Fod op over den brusende Havflade. Skibe og Bølger brydes mod den. Ubevægelig staar dens lodrette Sider mod det fraadende, bølgende Hav. I Nattens Mørke som en vældig Kolos, der hviler paa en uendelig, sort Dug.

Mattutina førtes nu mod denne Klippeblok, som den før var bleven ført mod den anden. Og de ulykkelige ombordværende, der nylig troede sig reddede, følte atter Dødsangstens Kvaler. Skibbrudet traadte atter frem for deres Øjne. Det skød op af Havbunden. Det var som at begynde paa ny.

Er Casquetsrevene et Vaffeljern med tusinde Kvadrater, er Ortach en Mur. At strande ved Casquetsbrændingen er som at slides i Stykker, at strande ved Ortach at mases til Atomer.

Der var dog en eneste Udvej.

Lige saa lidt som en Kugle slaar tilbage mod en lodret Mur, gør Bølgerne det i deres Fremadstormen. De er tvungne til at spille rent Spil. De styrter frem og kastes tilbage.

Bærer Bølgen Skibet helt frem til Klippen, saa er det fortabt, knuses. Er den paa Tilbagevejen og træffer Skibet, før det har stødt, da fører den det med sig og det er reddet.

En hjerteskærende Angst. De skibbrudne saa' den mægtige Bølge nærme sig. Hvor langt vilde den føre dem? Brød den over Skibet, vilde de kastes mod Klippen og knuses. Gled den under Skibet, da ...

Den gled under. De aandede atter. Men hvad vilde den tilbageslaaede Bølge gøre dem?

Den bar dem tilbage paa sin Ryg.

Nogle Minutter efter var *Mattutina* klar af Brændingen. Ortach forsvandt, som Casquetsfyret var forsvunden.

Det var den anden Sejr. For anden Gang havde Skuden været ved Afgrundens Rand og var sluppet derfra i sidste Øjeblik.

Snetykningen var ikke et Øjeblik lettet og de vidste ikke, hvor de befandt sig. Tiltrods for Haglene, der nu faldt tætte som Stenkast, og tvang dem alle til at bøje Hovederne, vilde Kvinderne ikke gaa nedenunder i Kahytten igen. Der gives ikke et Væsen, der jo ikke foretrækker at strande under aaben Himmel, for at sidde under et Tag, der her ved Gravens Rand føles som en Begyndelse til Ligkisten.

Bølgeslaget tog til og blev kortere. Det kortere Bølgeslag tyder paa Sammensnævring, og uden selv at vide det, drev de nu langs Aurigny. Havde en Stemme kunnet sige dem, hvor de var, vilde Haaret have rejst sig paa deres Hoveder. Ingen Ø er saa garderet mod menneskeligt Besøg, som Aurigny. Under og over Vandet ligger en glubende Vedetkæde, hvoraf Ortach er den forreste.

Uhyrer, Hydraer, af Arten Blindskær.

Denne Bom, som Mørket og Havet lod glide ud i ét, saa' for de ombordværende ud som en tyk Streg i Horisonten.

Et Skibbrud er Afmagten i højeste Potens. At være nær Land og ikke at kunne naa det, at flyde og ikke kunne styre, at staa paa noget, der synes fast og som i næste Øjeblik kan falde fra hinanden, at føle Liv og Død, at være en Fange i fri Luft, at være indestængt mellem Himmel og Hav, at have Uendeligheden over sig som en mørk Celle, at høre Stormen og Bølgerne i ube-

grænset Udstrækning omkring sig og føle sig bagbunden, lammet og afmægtig, er overvældende og ophidsende.

Man føler sig som en Bold!

Mattutina var lidt oven for Aurigny, hvad der var et Held; men Strømmen drev den mod den nordlige Odde, hvad der var skæbnesvangert.

Som en spændt Bue afskyder en Pil, slyngede Nordosten Skibet ind mod det fremspringende Punkt. Hver Bølge førte dem tyve Armlængder nærmere Odden, der blev uhyggelig forstørret ved Mørket. De var allerede ved Hvirvlens yderste Kant, og Redning syntes umulig. Endnu et Bølgekast og alt var forbi.

Da slyngedes Smakken tilbage som truffet af en Titans Kæmpenæve. Bølgen stejlede under Skibet, vendte sig og trak Vraget med i sin yppige Skummanke. Ved dette Stød blev *Mattutina* ført tilbage fra Aurigny, og atter var den ude paa rum Sø.

Fra Casquetsrevene havde de klaret sig selv, ved Ortach havde Bølgerne overtaget Hvervet, her var det Stormen. Der var indtraadt et pludseligt Vindskifte. Søndenvinden havde forjaget Nordenvinden.

Den gjorde sin Indtrædelse som en Hvirvelstorm. De skibbrudne har aldrig andet end vrede Hjælpere. *Mattutina* blev voldsomt slæbt med ud paa det aabne Hav ved de Takkelagerester, der endnu var tilbage, som et Lig, der slæbes ved Haaret. Stormen optraadte som en Tyran mod den, den reddede. Det var en Hjælp uden Medlidenhed.

Under den haardhændede Befriers Klør blev Vraget slidt helt i Stykker.

Hagl kom, saa store og haarde som støbte Kugler, og raslede over Fartøjet. Ved hver Krængning rullede de fra den ene Ende af Dækket til den anden, og Smakken, der var som mellem dobbelte Vandmasser, mistede sin sidste Stump Rigning under de mægtige Bølger, der jog over den og under det haglende Skum. Enhver af de ombordværende tænkte kun paa at redde sig, som han kunde.

De klamrede sig til, hvad der fandtes. Efter hvert Bølgeslag saa' de, til gensidig Overraskelse, at de endnu alle var der. Mange havde faaet Ansigterne ødelagte af Træsplinter.

Men Fortvivlelsen har til alt Held stærke Hænder. En Barnehaand har i Forskrækkelsen en Kæmpes faste Tag. Dødsangsten kan gøre Kvindefingre til Skruestikker. De klyngede sig fast, de

tog nyt Fodfæste, de holdt ud. Men hver Bølge truede med at rive dem med.

Da tog Sagen atter en ny Vending.

Orkanen holdt pludselig op.

Det blæste hverken fra Nord eller Syd længer. Og man hørte ikke mere de skærende Trompetstød gennem Rummet. Hvirvlen ophørte uden Overgang, som om den sank lige lukt ned i Dybet. Man fattede ikke, hvor den blev af. Snefnuggene efterfulgte Hagelkornene, og Sneen faldt atter langsomt ned.

Bølgerne lagde sig. Havfladen glattedes ud. Som en træt Arbejder lagde det sig til Hvile. Og efter faa Minutters Forløb havde Vraget kun stille Vand rundt om sig. Lutter Stumhed, Stilhed, Blindhed. Det var som paa Bunden af en Brønd.

Den sidste Braadsø gled langs Rælingen. Dækket laa atter horisontalt med svage Hældninger. Tjæregryden, der gjorde Tjeneste som Lanterne forude, svingede ikke længer og stænkede de sydende Draaber rundt om i Havet. Sneen faldt blødt, tæt, næsten lodret ned. Brændingernes Brus hørtes ikke længer. Der blev blikstille i Mørket.

Denne pludselige Stilhed var for de omtumlede, ophidsede Stakler usigelig velgørende. Det syntes, som om nu endelig alle Prøvelser var endte. Udsigten til Redning blussede atter op med fornyet Kraft. De blev atter tillidsfulde og følte Brystet udvide sig. De kunde slippe de Tovender eller Planker, som de havde klamret sig til, de kunde rejse sig op, støtte paa Benene, gaa omkring og bevæge sig. Der faldt Ro over dem, nu da det var klart, at Stormen havde lagt sig, og de var slupne levende ud af dens vanvittige, skummende Raseri.

Om tre, fire Timer brød Dagen frem, et forbisejlende Skib vilde opdage dem og føre dem med. Det værste var overstaaet. Livet begyndte paa ny. Det vigtigste var at have kunnet holde det gaaende, til Uvejret havde lagt sig, og de sagde til hinanden: Det er forbi for denne Gang.

Pludselig opdagede de, at det virkelig var forbi.

En af Matroserne, Nordbaskeren Galdeazun, der var gaaet nedenunder for at hente en Tovkabel, kom straks tilbage og meldte:

— Rummet er fuldt.

— Af hvad? — spurgte Høvdingen.

— Af Vand — svarede Matrosen.

— Hvad mener du?

— Jeg mener, svarede Galdeazun, at inden en halv Time synker vi. —

Der var en Læk i Kølen, hvorigennem Vandet strømmede ind. Hvornaar det var sket, vidste ingen. Var det sket ved Casquetsfyret? Ved Ortach? Eller ved Blindskærene ved Aurigny? Rimeligvis ved de sidste. De havde faaet et hemmeligt Dolkestik. Men ingen havde mærket det under de mægtige Krampetrækninger, der havde rystet Skroget. Man føler ikke et Stik under et Krampeanfald.

Den anden Matros, Sydbaskeren, der hed Ave-Maria, gik nu ned i Lasterummet, kom tilbage og bekræftede, at Vandet stod tre Alen højt. Og han lagde til:

— Inden fyrreogtyve Minutter gaar vi til Bunds.

Hvor var Hullet? Det var ikke til at se. Vandet nede i Rummet skjulte det. Det maatte ligge et eller andet Sted under Vandlinjen, forude, under Kølhalingen. Det var umuligt at opdage det. Umuligt at stoppe det. Det var en aaben Vunde, som ikke kunde forbindes. Men Vandet steg kun langsomt.

— Til Pumperne — raabte Høvdingen.

— Vi har ingen Pumper — svarede Galdeazun.

— Saa maa vi styre mod Land?

— Hvor er der Land?

— Det véd jeg ikke —

— Jeg ikke heller.

— Men det maa være etsteds.

— Vi har ingen Lods — sagde Galdeazun.

— Saa tag du Roret.

— Roret er væk.

— Hug en Planke til som Ror. Kom med en Hammer, Søm og Værktøj, i en Fart!

— Værktøjet er skyllet over Bord.

— Men Baaden —

— Baaden er borte.

— Saa ror vi Skroget —

— Vi har ingen Aarer.

— Og Sejlene —

— Vi har hverken Sejl eller Mast.

— Lad os rejse en Tværstok som Mast og sætte Presenningen til Sejl. Noget maa vi gøre. Og Vinden vil gøre Resten.

— Der er ingen Vind længer.

Og det var sandt. Stormen var totalt holdt op. Hvad de straks ansaa' som deres Frelse, blev nu deres visse Undergang.

Var Søndenvinden blot bleven ved at blæse, vilde den have drevet dem mod Land, maaske ført dem til en venlig Sandbanke og sat dem paa Grund, før de gik til Bunds. Stormen alene vilde have bragt dem til Landjorden. Nu da den var forbi, var ogsaa Haabet forbi. Og det pludselige Vindstille blev deres Død.

Afgørelsens Øjeblik nærmede sig.

Mod Vind, mod Hagl og Uvejr kan man kæmpe; mod Stilheden staar man værgeløs. Som et Kosakanfald farer Stormen frem, og staar man sig, splittes den atter; men Stilheden er ubarmhjertig som Bøddelens Tænger.

Sneen faldt tæt og tyst og dækkede Vraget med sit hvide Liglagen. Vandet steg nede i Kølrummet, langsomt, men uimodstaaeligt, uden Ophør. De skibbrudne følte, hvordan Katastrofen nærmede sig, den mest fortvivlende af alle, den uvirksomme Katastrofe. Luften rørte sig ikke, Havet laa ubevægeligt. De følte, at de sank ned i et stille Dyb, der var Dødens. Rælingen nærmede sig lidt efter lidt Havfladen, det var alt, og de kunde beregne det Minut, de vilde gaa under. Vandet steg ikke op til dem, de sank ned mod det. De gravede deres egen Grav og Tyngden var deres Graverkarl.

Der fandtes ikke noget til at hindre Vandets Indtrængen med. Ikke engang et Øsekar, selv om det ogsaa havde været til liden Nytte. Derimod tændte de Fakler, en tre, fire Stykker, som blev plantet rundt i Sprækker og Huller, hvor det kunde lade sig gøre. Galdeazun hentede nogle gamle Læderspande, og de begyndte at øse, idet de dannede Kæde; men Spandene var ubrugelige, det ene revnet i Sømmen, det andet sprukkent i Bunden og Vandet løb ud undervejs. Misforholdet, mellem hvad der kom ind, og hvad der hældtes ud, var alt for iøjnefaldende. Det var som en Tønde mod et Glas. En Gniers Forsøg paa at faa Bugt med en Million, udgivet Skilling for Skilling.

Høvdingen raabte:

— Vi maa lette Vraget.

Under Stormen var Kisterne paa Dækket blevne surrede fast. De stod endnu fast bundne ved Mastestumpen. Nu gik man i Gang med at løse Knuderne og rulle Kisterne over Bord. En af dem tilhørte den baskiske Kvinde, som sukkende udbrød:

— Ak! min nye, forede, skarlagensrøde Kape! Og mine nye Strømper med Birkebarks-Kniplingerne paa! Og mine store Sølvørenringe, som jeg skulde haft paa i Kirken Mariæ Bebudelsedag!

Da Dækket var renset, kom Turen til Kahytten. Den var

stuvende fuld af Passagergods og Vareballer, der hørte Mandskabet til. Man tog først Passagerernes Ejendele og styrtede dem ud over Rælingen. Saa Vareballerne og sendte dem bagefter ud i Havet.

Endelig Lygten, Gryderne, Sækkene, Baljerne, Drikkekanderne, Gryden med Fiskesuppen, alt gik samme Vej.

Ildstedet blev skruet af, taget fra hinanden, hejst op paa Dækket og kastet over Bord.

Alt, hvad der kunde rives løs af den indvendige Træbeklædning, af Vanterne og de tilbageblevne Takkelagerester.

Af og til tog Høvdingen en Fakkel og lyste over Vandstandstallene, der var malede i Forstavnen, for at se, hvor nær Afgørelsen var.

XI.

Vraget sank langsommere, efter at være bleven saa meget lettere, men det blev stadig ved at synke.

Og det sidste Middel var brugt. Der var intet tilbage at gøre.

— Er der mere, som kan kastes over Bord? — spurgte Høvdingen.

Doktoren, som ingen længer havde tænkt paa, traadte frem fra en Krog af Kahytten og sagde:

— Ja.

— Hvad da? — spurgte Høvdingen.

— Vore Synder.

Der gik en Skælven gennem dem alle, og de udbrød:

— Amen!

Doktoren hævede en Haand mod Himlen og vendte sit blege Ansigt opad.

— Paa Knæ!

De vaklede, hvad der er som en Begyndelse til at falde paa Knæ. Og Doktoren vedblev:

Lad os kaste vore Synder over Bord. De tynger os ned. Det er dem, der faar Skibet til at synke. Lad os ikke mere tænke paa at redde vort Legeme, men vor Sjæl. Det er den sidste Forbrydelse, vi begik eller rettere fuldbyrdede for faa Timer siden, der ligger over os, usle Syndere. Det er en utilgivelig Frækhed

at friste Dybet, naar man har et overlagt Mordforsøg bagved sig. At handle ilde mod et Barn er at handle ilde mod Gud selv. Jeg véd, at vi maatte flygte, men Flugten var mod den visse Undergang. Uvejret kom, som manet frem af Forbrydelsens Skygge. Det er retfærdigt og bedst saaledes. Derude i Mørket lyser Bankerne ved Vauville. Det er Frankrigs Kyster. Der er kun ét Fristed for os, det er Spanien. Frankrig er lige saa farlig for os som England. Vor Redning fra Skibbrudet vilde kun have bragt os i Galgen. Enten hængt eller druknet; vi har intet andet Alternativ. Gud Herren har valgt for os. Lad os takke ham for hans Naade. Han har forundt os den Grav, der vasker Sjælen ren.

Det uundgaaelige er foran os, mine Brødre. Lad os tænke paa, at vi for nylig har gjort alt for at sende en anden forud, et Barn, at han maaske i dette Øjeblik sværer opad som en truende Anklager mod den Højeste. Lad os benytte den ellevte Time. Og søge at gøre godt igen noget af, hvad vi har forbrudt. Overlever Barnet os, da lad os komme det til Hjælp. Dør det, saa lad os prøve at vinde dets Tilgivelse. Lad os prøve at redde vor Sjæl fra den Afgrund, der er værre end al anden. Hav Medlidenhed med jer selv. Paa Knæ, siger jeg. Angeren er en Baad, der ikke kæntrer. Har I ikke et Kompas, siger I? I tager fejl. I har Bønnen!

Ulvene blev som Faar. Dødsstunden er en Forfaldstid; hvor Ansvaret ligger tungt og trykker. Det, der har været, falder sammen med det, som skal komme. Det forbigangne vender tilbage og bliver Fremtid. Det kendte bliver en Afgrund, lige saa godt som det ukendte, og Genskinnet fra dem begge løber i et. Det er den forvirrede Sammenblanding af Fortid og Fremtid, der overvælder den døende.

De havde udgivet den sidste Haabets Skilling paa denne Side Livets Kyst. Derfor vendte de sig nu mod den hinsidige. Der var ingen anden Udvej i Mørket. Det forstod de. Dødsangsten lyser op som Lynet. Alt — og straks efter intet. Man sér og sér ingenting mere. Efter Døden vil Øjet atter lukkes op, og det, der var et Lyn, vil være en Sol.

De raabte til Doktoren:

— Vi vil lyde dig. Tal! Sig os, hvad vi skal gøre.

Doktoren svarede:

— Det gælder at komme over det ukendte Svælg og naa Livets anden Kyst hinsides Graven. For mig er Faren størst, fordi jeg er den af os, der forstaar og véd mest. I gør klogt i at lade den vælge Vejen, hvis Byrde er sværest.

Og han føjede tankefuldt til:

— Kundskaber tynger Samvittigheden ned.

— Hvor lang Tid har vi endnu igen? — spurgte han.

Galdeazun saa' efter i Forstavnen og svarede:

— Lidt mere end et Kvarter.

— Godt — sagde Doktoren.

Det fremspringende Kahyttag, hvortil han lænede sig, kunde tjene som et Slags Bord. Doktoren trak sit Skrivetøj og Portefølje op af Lommen og tog det sammenfoldede Pergament frem, det, hvorpaa han nylig havde nedskrevet de skæve, rystende Linier.

— Lys! — forlangte han.

Sneen, der faldt som Stænk fra et Vandfald, havde slukket Faklerne en efter en. En sidste var bleven igen. Ave-Maria rev den løs og stillede sig med den i Haanden hen ved Doktoren.

Doktoren foldede Pergamentet ud og sagde:

— Hør saa efter.

Og her ude paa Havet, paa det synkende Vrag, der var at ligne ved en gyngende Gravplanke, begyndte Doktoren at læse det skrevne, mens hele Skyggeverdenen syntes at lytte. Alle de dødsdømte stod med bøjede Hoveder omkring ham. Ved Fakkelskæret syntes deres Bleghed endnu større, end den virkelig var. Det, Doktoren læste, var skrevet paa Engelsk. Af og til afbrød han sig selv, naar et af de sorgbetyngede Blikke mødte hans og ligesom bønfaldt om en nærmere Forklaring, og han oversatte en Sætning, snart paa Fransk, snart paa Italiensk, paa Baskisk og Spansk. Rundt ham hørtes kvalt Hulken og dumpe Slag mod det bare Bryst. Vraget sank og sank.

Da Læsningen var tilendebragt, lagde Doktoren Pergamentet paa Kahyttrappens Tag, greb Pennen, og paa et ubeskrevet Stykke nedenunder det skrevne, signerede han:

Doktor Gerhardus Geestemunde.

Derefter vendte han sig mod de øvrige og sagde:

— Kom og skriv jeres Navne.

Den baskiske Kvinde kom hen, greb Pennen og skrev:

— Asuncion.

Hun gav Pennen til Irlænderinden, der ikke kunde skrive og kun tegnede et Kors. Ved Siden af det satte Doktoren: Barbara Fermay fra Øen Tyrrif blandt Hebriderne.

Derpaa kom Turen til Truppens Høvding, der skrev:

— Gaizdorra, Kaptal.

Genueseren underskrev sig Giangirate. Languedocqueren: Jacques Quatorze. Provençaleren: Luc-Pierre Capgaroupe fra Mahons Galejer.

Endelig skrev Doktoren følgende Bemærkninger under disse Underskrifter:

Da Besætningens tredje Mand, Skipperen, er skyllet over Bord, er der blot to igen, nemlig: — og her kom med Matrosernes egen Haandskrift:

— Galdeazun og Ave-Maria. Tyv.

Derpaa kaldte Doktoren:

— Capgaroupe!

— Ja, svarede Provençaleren.

— Du har Hardquanonnes Kurveflaske?

— Ja.

— Giv mig den.

Capgaroupe drak den sidste Slurk af Flasken og rakte den til Doktoren. Vandet steg nu stærkere, og Skroget laa dybt nede mod Havfladen.

Alle var stimlede sammen paa Midten af Skibet. Doktoren tørrede Blækket i Underskrifterne ved Fakkelluen, rullede Pergamentet sammen, saa at det blev smallere end Flaskehalsen og stak det ind i Flasken.

— Proppen.

— Jeg véd ikke, hvor den er — sagde Capgaroupe.

— Her er en Tovstump — sagde Jacques Quatorze.

Doktoren proppede Flasken med Tovstumpen.

— Tjære!

Galdeazun gik forud, satte en Slukker over Tjæregryden, løsnede den fra Forstavnen og bar den halvfyldt af sydende Tjære hen til Doktoren.

Denne dyppede Flaskehalsen ned i Tjæren og tog den atter op. Kurveflasken med sit beskrevne Indhold var nu forseglet og „lakket".

— Det er gjort! — sagde Doktoren.

— Lad det ske! — Amen! lød det i de forskellige Tungemaal.

Det var, som Stemmerne ved Babels Taarn løb ud i Mørket og slugtes af det.

Doktoren vendte sig om med Ryggen mod sine Medskyldige og gjorde et Skridt frem mod Rælingen. Han bøjede sig ud over den, som om han stirrede ind i Evigheden, og spurgte paa Tysk:

— Er du med mig?

Rimeligvis talte han med et Spøgelse.

Bag ved Doktoren stod alle tankefulde. Bønnen er en mægtig Kraft. De knækkede ikke sammen, men bøjede sig. Der var noget oprindeligt i deres dybe Sønderknuselse. De faldt sammen som et Sejl, der mangler Vind, og de barske Mennesker fik efterhaanden et Udtryk, som en Flok oprigtig troende, i deres dybe Fortrøstning til Gud. Et Slags helligt Genskin steg fra Dybet op og bredte sig over deres Forbryderansigter.

Doktoren vendte sig atter mod dem. Hvordan hans Fortid end havde været, var han stor nu i Afgørelsens Øjeblik. Den mægtige Stilhed rundt om havde bemægtiget sig ham, men uden at bringe ham ud af Ligevægt. Han var et Menneske, der ikke lod sig overrumple af det uforudsete. En hellig Rædsel havde lagt sig over ham. Hans Ansigts Udtryk var som den, der har følt og forstaaet Guds Storhed.

Den graanende, tankefulde Bandit fik uden at ane det, en Ypperstepræsts værdige Holdning.

— Hør efter! udbrød han. Og han tilføjede:

— Nu maa vi alle dø.

Derpaa tog han Fakkelen ud af Ave-Marias Hænder og rystede den.

En Gnist fløj op og flagrede ud i Mørket.

Og Doktoren kastede Fakkelen ud i Havet.

Fakkelen slukkedes. Alt Lys forsvandt. Der var kun tæt, sort Nat tilbage. Det var som en Grav, der lukkede sig om dem.

Ud fra Mørket klang Doktorens Stemme:

— Lad os alle bede.

De knælede alle ned omkring ham.

Det var ikke længer paa Snelaget, men i Vand, de knælede.

Kun et Par Minutter havde de endnu tilbage.

Doktoren var den eneste, der stod oprejst. De faldende Snefnug lagde sig paa ham, skinnende som store, hvide Taarer, og gjorde ham synlig imod den sorte Baggrund. Det var som en Statue, der talte ud i Mørket.

Doktoren gjorde Korsets Tegn og hævede Stemmen, mens en næsten umærkelig Bevægelse gled gennem Vraget og bebudede Undergangsøjeblikket.

— Fader vor, du, som er i Himlen — begyndte han paa Latin.

Stemmerne rundt ham gentog Bønnen, hver paa sit Tungemaal.

— Helligt vorde dit Navn. —

Irlænderinden faldt skælvende med ind, og de øvrige gentog det.

— Til os komme dit Rige — blev Doktoren ved — Koret stammede det efter.

— Ske din Vilje —

De knælende laa nu i Vand til Skulderen.

— Som i Himlen, saa og paa Jorden — gik Doktoren videre.

Ingen Stemme svarede ham.

Han sænkede Blikket. Alle Hoveder var gledne under Vandet. Ikke én havde rejst sig. Knælende var de gaaede i Døden.

Doktoren tog Flasken, som han havde stillet hen paa Kahytstaget og hævede den op over sit Hoved.

Vraget sank.

Idet Doktoren sank, mumlede han den sidste Del af Bønnen.

Et Øjeblik var hans Bryst endnu synligt, saa blot hans Hoved, endelig blot den højre Haand, der holdt Flasken, som om den vilde vise den frem til den Evige.

Haanden forsvandt. Det dybe Hav laa roligt, uden en Krusning, som et Oliefad. Sneen blev ved at dale ned.

Noget svømmede om, toppede op og ned paa den mørke Havflade. Det var Flasken, der holdtes oppe af sin Vidjebeklædning.

XII.

Uvejret var ikke mindre heftigt inde paa Land end ude paa Søen.

Den samme vilde Løssluppenhed rasede omkring den forladte Dreng. Vinden var ikke saa stærk, Haglkorn faldt der ikke, men Sneen hvirvlede ned i tætte, overvældende Masser.

Hagl kan hamre, slaa, bedøve, knuse, men Snefnug er værre. De myge, ubønhørlige Fnug arbejder i det stille. Rører man ved dem, hænger de ved. De er uskyldige, som en skinhellig er det. Det er ved at lægge Fnug paa Fnug, at Sne vokser til en Lavine, Løgnen til Forbrydelse.

Drengen var bleven ved at gaa fremad i Snetykket og havde endelig naaet ud til Chess-Hill. Han befandt sig her uden at vide af det paa en Odde med Havet paa begge Sider, og kunde, ved hvert Fejltrin i det mørke Snefog, lettelig tumle ned enten i Bugten eller ud i det aabne Hav.

Portlandsodden var i hine Tider som en Æselryg af Sand med en Klippe som Rygrad.

Farerne, som lurede paa Drengen, skiftede her Karakter. Hvad han før havde haft at være bange for under Nedstigningen, var at rulle ned ad Skrænten, her paa Odden var det at styrte i et Hul. Alt er Snarer og Fodangler langs Kysten. Fjældet er glat, Sandet er løst og Støttepunkterne Fælder. Man føler sig som en, der træder paa Glas. Alt kan pludselig knuses under én. Slaa en Revne, hvorigennem man helt forsvinder. Havet har sine Falddøre som et velindrettet Teater.

Den, der vandrer over en Klippeodde, støder ved hvert Skridt paa uformelige Stenblokke, hvasse Kamme, Skrænter beklædt med fugtig Mos, brusende Bække, der opløser sig i Skum. Det er, som at vandre over Knoglerne i et overnaturligt Kæmpeskelet.

Sæt en Dreng til det Herkulesarbejde.

Høj, lys Dag maatte det have været, og det var Nat; en Vejviser maatte han have haft, og han var alene. En voksen Mands hele Styrke havde ikke været for meget her, og han var kun et Barn. I Mangel af andet vilde en banet Sti have hjulpet ham, men der fandtes ingen.

Instinktmæssig undgik han den spidse Klipperyg og fulgte Stranden, saa vidt han kunde. Det var der, at han stødte paa de dybe Huller. Der var tre Forme, Vandhullerne, Snehullerne og Sandhullerne. De sidste var de farligste. Styrter man ned i et saadant, kommer man aldrig løs, men synker lidt efter lidt uigenkaldelig ned.

At vide, hvad man har foran sig, er urovækkende, men ikke at vide det, er ti Gange værre. Drengen kæmpede mod de ukendte Farer. Han famlede om i noget, der maaske vilde blive hans Grav.

Han betænkte sig dog ikke. Han omgik Klippeblokkene, slap levende over Hullerne, gættede sig til Snarerne, gik taalmodig ud og ind paa den kringlende Grund, men fremad kom han. Selv om han ikke kunde holde en bestemt Retning, gik han dog trøstigt videre. Han stoppede af og til pludseligt op for ikke at glide ud i det forræderiske Flyvesand. Han plumpede mere end én Gang i Vand til Knæene, og hans vaade Pjalter frøs til Is i den stærke Nattefrost. Han rystede Sneen af sig og gik hurtigere til i sine stivnende Klæder. Heldigvis havde han forstaaet at holde sin Sømandstrøje varm og tør over Brystet. Men Sulten nagede ham uafladeligt.

Hvordan Drengen havde kunnet klare sig over det farefulde Næs i Snetykningen, vilde han ikke selv kunde have sagt. Han havde rutschet ned, klatret op, tumlet rundt, søgt, gaaet frem og ikke givet efter, det var det hele. — Er Hemmeligheden ikke den ved al vunden Sejr? — Og efter noget mindre end en Times For-løb følte Drengen, at det nu gik op ad igen, han var kommen om paa den modsatte Side, havde Chess-Hill bagved sig og var atter ude paa fast Jord. Han var sluppet ud fra Næsset; men stod stadig Ansigt til Ansigt med Uvejret, Kulden og Mørket.

Foran ham laa paa ny de uendelige, vidtstrakte Sletter.

Han saa' ned, for om mulig at finde Antydningen af en Vej.

Pludselig bukkede han sig helt ned.

Han opdagede noget, der kunde ligne et Fodspor.

Det var virkelig Sporet efter Fødder. Paa den bløde, nyfaldne Sne stod de tydeligt frem. Han undersøgte dem nærmere. Det var Trykket af en nøgen Fod, mindre end en Mands og større end et Barns, sandsynligvis af en Kvindefod.

Sporene fulgte hverandre med korte Skridts Mellemrum og gik i Retning mod højre. De var friske, og Sneen havde endnu ikke visket dem ud. En Kvinde maatte altsaa have gaaet den Vej. Det var netop i den Retning, hvor Drengen havde set Røgen stige op fra. Med Blikket fæstet paa de Spor, begyndte han at følge efter dem.

Han gik et godt Stykke Vej, men til alt Uheld blev Sporene svagere og svagere. Sneen væltede ned. Det var det Øjeblik, hvor Smakken kæmpede paa Livet mod den samme Snestorm ude paa det aabne Hav.

Drengen, der var i Nød som Skibet, om end paa en anden Maade og ikke havde andet at gaa efter end de Trin, der stod i Sneen og klyngede sig til dem, som til en Ariadnetraad.

Pludselig hørte de helt op; hvad enten Sneen havde fyldt dem ud eller af en anden Grund, nok er det, de forsvandt, og alt laa atter jævnt, glat, uden en Plet, uden Afbrydelse. Der var ikke andet at se end et hvidt Dække over Jorden og et sort over Himlen.

Det var, som om den gaaende med ét var fløjet væk.

Drengen bøjede sig ned og søgte overalt. Det var forgæves.

Idet han rejste sig op, forekom det ham, at han hørte noget, men han var ikke sikker paa, om det virkelig var en Lyd. Det var som en Stemme, et Aandepust, Skyggen af et Suk. Det tyde-

de mere paa Menneske end paa Dyr, lød snarere som det kom fra en Grav end fra et levende Liv.

Drengen saa' sig omkring, men opdagede ingenting.

Den vidtstrakte, aabne Slette laa bar og nøgen foran ham.

Han lyttede anspændt. Nu var det atter forsvundet. Der havde maaske slet ikke været noget at høre. Alt var dødsstille.

Han gik et Par Skridt, og Lyden naaede ham igen. Denne Gang tog han ikke fejl. Det var en Klynken, næsten som kvalt Graad.

Han vendte sig om. Han stirrede rundt om i Mørket. Men han kunde intet se.

Lyden kom igen. Om udøbte Barnesjæle kunde raabe op fra Dybet, vilde det have lydt saadan.

Det var den mest gennemtrængende, hjerteskærende og dog svage menneskelige Stemme, men en Stemme var det. Den kom inde fra en levende Sjæl. Om end den lød helt ubevidst. Det var nogen, der led og som raabte, fordi den ikke kunde andet. Som aandede, kvaltes og græd. En Bøn om Forbarmelse ude fra Mørket.

Drengen saa' op og saa' ned og rundt til alle Kanter. Der var ingen og intet.

Han stod lyttende. Der var Stemmen igen. Han hørte den tydelig. Der var noget, der mindede om et Lams Brægen.

Han blev pludselig angst og vilde løbe.

Men den halvkvalte Klynken begyndte atter. Det var fjerde Gang. Den lød saa klagende og fortvivlet. Det var let at forstaa, at den snart helt vilde høre op efter denne sidste Anstrengelse. En døendes Bøn, der instinktmæssig rettedes mod en ukendt Hjælper i Nøden; en stammende, ubevidst Klage vendt mod et muligt Forsyn.

Drengen gik efter Lyden.

Der var stadig intet at se.

Spejdende gik han videre. Den svage Klynken holdt ved. Hvor uartikuleret og svag den end var, blev den stadig tydeligere. Nu maatte han være lige ved den. Men hvor kom den fra?

Mens han stod tvivlraadig og ikke vidste, om han skulde løbe derfra eller blive, opdagede han et Par Skridt foran sig et bølgende Omrids som af et menneskeligt Legeme, en lang, smal Hævning i Sneen, som en Gravtue paa en hvid Kirkegaard. I det samme lød den grædende Stemme op til ham.

Det var dernede fra, den kom.

Drengen satte sig ned paa Hug ved Siden af Skikkelsen og begyndte at rydde Sneen væk med sine Hænder.

Et blegt Ansigt kom til Syne under Sneen. Det var dog ikke det Ansigt, der græd. Dets Øjne var lukkede, og Munden stod aaben og var fuld af Sne.

Det laa ubevægeligt og rørte sig ikke under Drengens Hænder. Drengen skjalv, da han rørte ved dets iskolde Pande. Det var en Kvindes Hoved. Hendes udslagne Haar var fuldt af Sne. Hun var død.

Drengen blev ved at rydde Sneen væk. Den dødes Hals blev synlig og Brystet, hvis nøgne Hud stak frem mellem Pjalterne.

Pludselig følte han, at noget rørte sig under hans Haand. Det var en lille Ting, der laa begravet under Sneen, og som nu bevægede sig. Drengen fejede raskt Sneen til Side og saa' et lille, usselt Spædebarn, blaasort af Kulden, men endnu levende, ligge nøgent op mod den dødes nøgne Bryst.

Det var en lille Pige.

Hun havde været svøbt i nogle fattige Pjalter, men havde sparket dem af sig under sin fortvivlede Kamp for at komme fri. Under hendes lille magre Legeme og over hende havde Varmen fra hendes Aande smeltet Sneen en Smule. Hun saa' ud til at være et Par Maaneder, men kunde være et Aar, intet kuer Væksten som Nød og Elendighed. Næppe blev hendes Ansigt frit, før hun udstødte et Skrig, der blot var en Fortsættelse af den halvkvalte Klynken. Naar Moderen ikke kunde høre den ynkelige Graad, maatte hun sandelig være stendød.

Drengen tog den lille op i sine Arme.

Den stivnede Moder var uhyggelig at se paa. Et spøgelseagtigt Skær udgik fra hendes Ansigt. Den vidtaabne Mund, der ikke mere drog Aande, syntes at have begyndt i Skyggeverdenen at fremstamme Svar paa de Spørgsmaal, der stilles de døde. Slettens hvide Frost laa over hende. Panden var ung og glat under det mørke Haar, Øjenbrynene rynkede halvt som i forbitret Overraskelse, de sammenfaldne Næsefløje, lukkede Øjenlaag, de frosne som sammenlimede Øjenhaar, den dybe Fold ved Mundvigene, gravet af mange Taarer — alt traadte synligt frem. Sneen belyste Liget. Vinteren og Graven er ikke Fjender. Liget er et Stykke Menneskeis.

Hendes nøgne Bryster var rørende i al deres Nøgenhed. De havde gjort deres Tjeneste; de bar tydelig Mærke af at have skænket et andet Væsen det Liv, de nu selv maatte undvære, og den mo-

derlige Værdighed var traadt i Stedet for den jomfruelige Kyskhed. En hvid Perle sad endnu yderst ude paa den ene Brystvorte. Det var en Mælkedraabe, der var frosset til Is.

Det var en omvandrende Tiggerske, der med sit lille Barn ved Brystet havde forvildet sig herude paa de Sletter, hvor Drengen nu kom fra. Stiv af Kulden var hun endelig faldet om og havde ikke haft Kræfter til at rejse sig. Snemasserne havde lagt sig dækkende over hende. Med sine sidste Kræfter havde hun trykket sin lille Pige ind til sit Bryst og var død.

Og den lille Pige havde prøvet paa at die det kolde Marmor.

Det syntes, som om Moderen endnu en Gang vilde give sit Barn at drikke, efter at hun havde draget sit sidste Suk. Men den lilles Mund havde ikke fundet Brystet, hvor Mælkedraaben var frosset til Is, og den lille, der mere havde hjemme i Vuggen end i Graven, havde klynket og skreget under Sneen.

Den lille forladte havde hørt den lille døendes Skrig.

Han havde gravet hende ud.

Han stod med hende i sine Arme. Og da den lille Pige følte, at nogen tog hende, tav hun stille. De to Børneansigter laa tæt op ad hinanden, og den spædes blaaviolette Læber mimrede mod Drengens Kind, som var den det moderlige Bryst.

Hun var ikke langt fra det Øjeblik, hvor det stivnede Blod faar Hjertevirksomheden til at standse. Moderen havde givet hende noget af sin Død; Lig har den Evne at kunne brede sig, de ejer en Kulde, der smitter. Hendes usle, smaa Hænder, Arme og Knæ var som døde af den isnende Kulde. Drengen følte det helt gennem sig.

Han havde et varmt, tørt Klædningsstykke paa, det var Sømandstrøjen. Han lagde Barnet ned paa den dødes Bryst, trak sin Trøje af og svøbte den om den lille Pige, tog hende atter paa Armen og begav sig nu næsten nøgen af Sted, videre ud i den barske Nordenvind.

Den lille havde af sig selv fundet op til Drengens Kind, lagde sin Mund til den, og da hun nu var bleven opvarmet, faldt hun snart i Søvn.

Det var de to Sjæles ubevidste første Kys.

Moderen blev liggende tilbage, udstrakt paa Ryggen med Ansigtet vendt mod Natten. Men saa' hun mon ikke ned fra det ukendte Land, hvor hun nu færdedes, hvordan den lille Dreng trak sin Trøje af for at svøbe den om hendes lille Pige?

Der var gaaet lidt mer end fire Timer siden, at Smakken var løbet ud af Portlandsbugten og havde ladet Drengen blive alene tilbage. I al den Tid, hvor han vildsomt var flakket om, havde han kun mødt tre Medlemmer af det menneskelige Samfund, en Mand, en Kvinde og et Barn. Manden var Liget i Galgen, Kvinden var Liget i Sneen, og Barnet var den lille, han bar paa sine Arme.

Han var segnefærdig af Sult og Træthed.

Han gik tappert frem, med færre Kræfter og en Byrde til.

Klæder havde han næsten ikke paa. De faa Laser, der slog om ham, var stivfrosne og skarpe som Glas og skar ham ind i Huden. Han blev koldere og koldere, men den anden lille var bleven varm. Det, han tabte, gik ikke til Spilde, hun vandt det. Han kunde føle, hvordan hun varmedes op og forstod, at det betød Livet for hende. Og han gik videre.

Af og til standsede han, bøjede sig ned, mens han holdt hende paa den ene Arm, og tog en Haandfuld Sne, som han gned sine Fødder med for at hindre dem fra at dø væk i Kulden. Til andre Tider stoppede han lidt Sne i Munden for at svale sin brændende Hals, hvad der lindrede Tørsten for et Øjeblik, men blot forvandlede den til Feber.

Snevejret tog til og blev stadig mere forrygende; Sneoversvømmelser er mulige, og dette var en saadan. Drengen gik stadig i østlig Retning og kom over uendelige Sletter. Han havde længe ikke set den mindste Smule Røg. Den Slags natlige Vejvisere forsvinder hastigt. For Resten var det nu langt over den Tid, hvor der endnu er Ild paa Skorstenene. Maaske havde han blot taget fejl, og der fandtes hverken Hus eller By i den Retning, han gik.

Trods denne Tvivl fortsatte han dog Marchen.

Et Par Gange gav den lille sig til at græde. Og han vuggede hende paa sine Arme, mens han blev ved at gaa; hun slog sig til Taals og tav og faldt omsider i en dyb, god Søvn. Han følte, hvor hun var varm, mens han rystede af Kulde. Forsigtig trak han Trøjen fast om den lilles Hals, for at Kulden ikke skulde komme ind gennem Aabningen, og Sneen trænge ind og gøre hende vaad.

Sletterne hævede og sænkede sig uafladelig. I Sænkningerne var Sneen føget sammen til en Højde, saa han næsten maatte grave sig gennem dem. Men han skubbede den til Side med sine Knæ og kom igennem dem. Efter dem kom han til lange Stræk-

ninger, som Vinden havde fejet, til der kun var et tyndt Snelag over. Der stødte han paa Islag.

Den lille sovendes Aandedræt, der varmede hans Kind, gled op mod hans Haar og frøs der til Is. Han følte, at han af al Magt maatte staa imod og ikke falde. Gjorde han det, vilde han ikke have Kræfter til at rejse sig. Han var dødtræt, og den blytunge Vægt, der havde trykket den arme Tiggerske til Jorden, vilde have lagt sig over ham og ladet ham levende fryse fast til den. Han havde hængt ud over Afgrundenes Rand og var siuppen helskindet fra det, han var gledet ud i Sandgravene og var kommen op igen, nu behøvede han blot at snuble og falde, og det vilde bringe Døden. Et eneste Fejltrin førte til Graven. Faldt han end blot paa Knæ, vilde han ikke engang kunde rejse sig igen.

Og alt var glat og frosset, hvor han traadte.

Den lille, han bar, vanskeliggjorde hans Vandring i en forfærdelig Grad; hun var ikke alene en Byrde, der var lagt over hans udtømte Kræfter; men hun var ogsaa en Hindring. Hun lagde Beslag paa begge hans Arme, og for den, der skal gaa paa Islag, er Armene en naturlig og nødvendig Ligevægtsbetingelse, Nu maatte han klare sig uden dem.

Han gjorde det, saa godt han kunde, og gik uden at vide, hvordan han skulde kunne holde sig oppe med sin Byrde. Den lille Pige var den Draabe, der fik Prøvelsens Bæger til at flyde over.

Han vaklede frem, som gik han paa en Line og udførte et Ligevægtskunststykke, som intet Øje beskuede. Maaske, hvem véd, maaske fulgtes han paa denne sin pinefulde Vandring af Øjne, der var aabne i det dunkle fjerne, Moderens og den himmelske Faders Øje.

Han vaklede, han snublede, rettede sig op igen og passede omhyggelig paa Barnet, trak Trøjen tættere om hende, dækkede hendes Hoved, snublede atter og gik langsomt frem. Vinden var ond nok til at gribe fat i ham og søge at vælte ham.

Rimeligvis gik han langt længere, end han behøvede. Men pludselig spredtes Snetykket, der saa længe havde blindet ham, og han saa' lige foran sig en Klynge Smaahuse og Skorstene, der ragede hvidkantede op mod den sorte Himmel.

Tage, Huse, Nattely! Han var virkelig kommen et Steds hen! Haabet vendte tilbage i al sin Kraft. Han gik raskere til. Endelig kom han atter sammen med Mennesker. Og vilde træffe

levende Væsener igen. Nu behøvede han ikke at være bange længer. Han følte sig tryg og opmuntret. Han havde overstaaet det værste. Og Mørket, Kulden og Uvejret vilde snart være forbi. Det var, som om alt, hvad der var ondt, nu laa bagved ham. Den lille var ikke engang tung længer. Han næsten løb.

Hans Blik var stift rettet mod de opdukkende Tage. Der var Livet inde. Han slap dem ikke ud af Øjesyn. Det var fra de Skorstene, han havde set Røgen stige op. Nu steg der ingen Røg op længer.

Han naaede hurtigt hen til Husene. Det var aabenbart en Forstad med aaben Gade. At stænge Gaderne om Natten var i hin Tid gaaet af Brug. Den begyndte med to Huse, hvor der hverken saa's Lampe eller Lys saa lidt som i den øvrige Gade hele Rækken indover. Huset til højre var næsten lutter Tag, saa usselt og lille var det; Væggene var af Ler og Halm, Taget af Straa. Der var kun en Dør, saa lav, at den ikke syntes gjort for Mennesker og kun et Vindue, der lignede en Luge. Alt var lukket. Men en beboet Svinesti ved Siden af viste, at Hytten ogsaa maatte være beboet.

Huset til venstre var et stort, højt Stenhus med Skifertag. Det var ogsaa lukket.

Drengen betænkte sig ikke. Han gik straks hen til det store Hus. Den svære Egeport var beslaaet med Jernnagler og saa' ud, som om den indvendig var forsvarlig forsynet med Rigler og Laase; en Dørhammer af Jern sad udenpaa.

Han løftede Hammeren om end med stort Besvær, da hans frostbidte Hænder snarere var Isklumper end Hænder, og han slog et Slag.

Ingen svarede.

Han hamrede anden Gang, to Slag.

Ikke en Lyd hørtes inde fra Huset.

Tredje Gang bankede han. Forgæves.

Han forstod, at de sov derinde eller ikke gad staa op og høre, hvad der var paa Færde.

Derpaa vendte han sig til Rønnen paa den anden Side Gaden. Han tog en Sten op fra den snedækkede Jord og bankede paa den lave Dør.

Intet Svar.

Han stillede sig paa Taaspidserne og bankede med Stenen paa Vinduet forsigtigt for ikke at slaa Ruden ind, men stærkt nok til, at de indenfor maatte kunne høre det.

Men ingen Stemmer lød. Ikke en Sjæl rørte sig, ingen tændte Lys.

Han tænkte, at heller ikke de havde Lyst til at staa op.

Der var den samme Døvhed for andres Elendighed i det store Stenpalads som i den usle Rønne.

Drengen besluttede at gaa videre og kom ind i den Gade, der strakte sig foran ham og var saa snæver og mørk, at man snarere skulde tro, at den var en Hulvej mellem to Skrænter end Indgangen til en By.

Det var til Weymouth, han var kommet. Hin Tids Weymouth var ikke den stadselige og velholdte By, som vore Dages Weymouth er. Den havde ikke en lang, stensat Kaj med en Statue og et Værtshus til Georg III's Ære. Det kom af, at Georg III endnu ikke var født. Af samme Grund fandtes heller ikke den „hvide Hest", der er hugget ud i Kridtbankerne mod Øst, og med sin kongelige Rytter stadig til Ære for Georg III vender Halen mod Byen.

Det var en uordentlig Bunke Huse, der var som dryssede ud af en Kæmpepose paa maa og faa; somme støttende sig til hinanden, for ikke af Stormen at fejes ud i Havet, med lange Strækninger imellem de snævre, krumme Gader, hvor Jævndøgnstormene stundom drev Vandet helt op i Husene. En Samling af gamle Bedstemodershuse med den ældgamle Kirkefader i dens Midte, saadan var hine Dages Weymouth.

Den vildfarne Dreng med Hittebarnet paa Armen gik fra den ene Gade ind i den anden. Han saa' op og ned ad Husene, for om muligt at finde et oplyst Vindue, men alt var stængt og slukket. Af og til standsede han og bankede paa en Dør. Ingen svarede ham. Der er intet, der gør Hjertet haardere end at ligge lunt og godt i en blød Seng. Men ved den Hamren og Banken vaagnede den lille Pige. Drengen mærkede det ved, at hun sugede paa hans Kind. Hun græd ikke, fordi hun troede, at hun var hos sin Moder. Til sidst slog han ind i en lille Sidegade, der førte ned til en Slags stenlagt Havn og med en Bro, der førte over til den anden Side. Drengen gik hen til Broen, der var af Træ og forsynet med et Tag. Takket være det, var der ingen Sne paa Broplankerne. Og det føltes som et Velvære at kunne gaa paa det tørre Gulv med de bare Fødder.

Da han var kommen derover, var han midt i Hjertet af Byen. Der var færre Træhuse end Stenhuse. Gaderne var bredere med høje, takkede Gavle og hist og her et Butiksskilt. Han begyndte

igen at banke hist og her. Kræfter til at raabe havde han ikke længer.

Heller ingen svarede ham her paa denne Side Broen. Laasene var forsvarlig stængte. Vinduerne lukkede med Skodder, som Øjne med deres Laag. Man havde taget alle Forsigtighedsregler for at undgaa at vækkes op af Søvnen paa en ubehagelig Maade.

Den sovende By gjorde et ubeskriveligt nedslaaende Indtryk paa den stakkels, lille Landstryger. Søvnen er nærmest Nabo med den fantastiske Uvirkelighed; den lokker Drømmebilleder frem, der endog naar ud i Rummet. Det vaagne Menneske, der passerer forbi, fornemmer Skyggen af de natlige Taageskikkelser, der udgaar fra de sovendes Drømme, som en ubeskrivelig, isnende Berøring. Det er noget af den samme Følelse, der kan opstaa inde i en mægtig Skov. Det er det, der kaldes den paniske Skræk.

Og hvad den voksne kan føle, føler et Barn dobbelt stærkt.

Den natlige Gru, der strømmede ud fra disse Spøgelseshuse, lagde sig til alt det, han i Forvejen havde at kæmpe med.

Han bankede heftigt paa enkelte Steder endnu. Det var en Række uregelmæssige, næsten forbitrede Slag, der udtømte hans sidste Kræfter.

En Stemme svarede. Det var Kirkeurets.

Tre langsomme Slag lød bag ved ham fra Skt. Nikolajs gamle Klokketaarn.

Derpaa blev alt stille igen.

At ikke en af Byens Indbyggere kiggede ud ad Vinduet, kan synes overraskende. Men denne Tilbageholdenhed kan til Dels forklares ved, at der paa den Tid rasede en frygtelig Pest i London, og at Angsten for at faa en pestbefængt Landstryger ind i Huset, indskrænkede Gæstfriheden i høj Grad. Man vovede knap at lukke Vinduet paa Klem, af Frygt for dens besmittede Aande.

For Drengen var Menneskenes Kulde endnu værre end Nattens. Den vistes ham med fuldt Overlæg, og han følte Hjertet synke i Livet saa overvældet af Modløshed, som han ikke engang havde følt ude paa den vilde Kyst. Nu var han kommen ind mellem Mennesker og var ensommere end nogen Sinde. Han forstod, at Naturen kunde være ubarmhjertig, men at Byen ogsaa var det, det var for meget.

Klokkeslaget var Topmaalet paa Elendigheden. Isnende koldt,

som et Ligegyldighedsudbrud, lød det: hvad kommer det hele mig ved!

Han standsede. Og i sin dybe Fortvivlelsens Tilstand er det muligt, at det Spørgsmaal rejste sig i ham, om det ikke var det simpleste at lægge sig ned, der hvor han stod, og dø. Men den lille Pige havde lagt sit Hoved paa hans Skulder og sov sødeligt. Den ubevidstes Tillid sporede ham til atter at gaa videre.

Han, for hvem alt var glippet, følte, at han var en Støtte for et andet Væsen. Og han følte det som en halv ubevidst Pligt.

Rimeligvis opfattede han det ikke klart, det laa saa langt over hans Kræfter og Alder, men ganske instinktmæssig handlede han. Og han gjorde, hvad han kunde.

Han gik ikke længer, han slæbte sig frem.

Han krydsede om i Gaderne og kom ud paa en stor, ubeboet Plads. Husrækkerne endte der. Han saa' Havet til højre og kun lidt af Byen til venstre.

Hvad skulde han gøre? Landet begyndte atter. Mod Øst de uendelige, snelagte Sletter. Skulde han atter begynde paa dem? Gaa og gaa ustandselig videre ud i Ensomheden? Hvad skulde han vælge, den tavse Slette eller den tavse By?

Der gives en Forbarmelsens Tilflugt, saa vist som der gives Blikke, der anraaber om Forbarmelse. Det var et saadant, den lille udmattede Stakkel kastede rundt om sig.

Og pludselig hørte han en truende Lyd.

XIII.

Det var en sær, uhyggelig, knurrende Lyd, der lød ud mod ham fra Mørket.

Det lød ikke meget indbydende. Og dog gik han hen mod den.

Selv et Hyl kan være tiltalende for den, der er overvældet af Stilheden.

Og det tudende Hyl beroligede ham. Truslen lød næsten lovende i hans Øren. Det kom dog fra et levende og vaagent Væsen, var det end et vildt Dyr. Han gik ad den Kant, hvorfra den knurrende Lyd kom.

Han drejede om Hjørnet af en Mur og bag ved den, saa' han ved Skæret fra Sneen og Søen en Ting, der stod i Læ mod Stormen. Det var et Køretøj, om det da ikke var et Skur. Det var paa Hjul, var altsaa en Vogn, og havde Tag og Skorsten og

maatte altsaa være en Bolig. Ud af Skorstenen steg Røg. Røgen var brunlig og tydede paa en ret god Ild indenfor. Paa Bagsiden røbede et Par Hængsler, at der maatte være en Dør, og midt i denne Dør kunde man gennem en firkantet Rude se ind i Skurets Inderste. Drengen gik derhen.

Det, der havde knurret, mærkede hans Komme. Da han stod helt derhenne, blev Hylene stærkere og stærkere. Han hørte en skarp Lyd, som en Lænke der spændtes ud, og pludselig viste der sig under Døren, mellem Hjulene, to Rækker skarpe, hvide Tænder.

I det samme som Gabet stak frem mellem Hjulene, kom et Hoved til Syne ud af Ruden.

— Stille! sagde Hovedet.

Gabet forsvandt.

Hovedet vedblev:

— Er der nogen?

Drengen svarede:

— Ja.

— Hvem?

— Mig.

— Hvilken mig? Hvor kommer du fra?

— Jeg er saa træt — sagde Drengen.

— Hvad er da Klokken?

— Jeg fryser.

— Hvad gør du her?

— Jeg er sulten.

Hovedet svarede:

— Alverden kan ikke have det saa godt som en Lord. Gaa din Vej.

Hovedet forsvandt og Trækruden blev lukket.

Drengen bøjede Hovedet, trykkede den lille sovende ind til sig og syntes at samle den sidste Rest Kræfter til at gaa videre. Han vendte sig om og tog et Par Skridt. Men paa samme Tid, som Ruden var smækket i, gik Døren op. Nu hejsedes en Trappe ned. Og Stemmen, der havde talt til Drengen, raabte vredt ud fra Skuret:

— Naa, hvorfor kommer du saa ikke ind?

Drengen vendte sig om.

— Kom ind! — gentog Stemmen. — Hvem er det, som sender mig en saadan Døgenigt paa Halsen, som fryser og er sulten og ikke vil komme ind?

Drengen, der baade følte sig tiltrukket og frastødt, blev stadig uvis staaende.

— Hører du ikke — skreg Stemmen — at du skal komme ind, din Tosse!

Drengen bestemte sig til at gøre det og satte Foden paa det første Trin.

Men neden under Vognen knurrede det uheldvarslende. Han trak Foden tilbage, og Gabet viste sig.

— Ti stille! — raabte Manden.

Gabet forsvandt atter. Og den knurrende blev tavs.

— Kom saa ind! — gentog Manden.

Drengen gik med Møje op ad de tre Trin paa Trappen. Han var besværet af det andet Barn, som var saa tæt indsvøbt og indhyllet i Trøjen, at hun lignede en uformelig Klædebylt.

Han kom dog op og stillede sig lige inden for Døren.

Der brændte ingen Lys derinde. Maaske af den simple Grund, at der intet fandtes. Og Skuret oplystes kun fra Ilden i den lille Smelteovn, hvor et Tørvebaal glødede. Paa Ovnen stod en rygende Skaal og en Gryde, der aabenbart indeholdt noget spiseligt. Det kendtes paa Lugten. Møblementet bestod af en Kiste, en Skammel og en Lygte, der ikke var tændt, men hang under Loftet. Desuden var der paa Skillevæggen slaaet Knager og Søm, hvorpaa der hang forskellige Ting. Og paa en Træhylde var opstillet Flasker og Kolber, Kobberkar, en Digel og en hel Del mærkelige Sager, som Drengen ikke vidste, hvad var, men som hørte til et elektrisk Batteri. Skuret var aflangt med Døren paa Midten. Det var ikke saa stort som det mindste Værelse, knapt større end en Pakkasse.

Det var næsten lysere udenfor i Sneen end indenfor, trods Tørveilden. Kun Omridsene af Sagerne traadte utydeligt frem. Dog faldt Skæret fra Ovndøren lige paa Loftet og var saa stærkt, at man kunde se de store Bogstaver, der stod skrevet, og hvor man kunde læse:

Ursus. Filosof.

Drengen var kommen til Homo og Ursus. Det var den ene, han havde hørt brumme og den anden, han havde hørt tale.

Han saa' nu en lang, mager, skaldet Mand, der stod ved Siden af Ovnen, klædt i Graat, og som med sin skaldede Isse næsten rørte ved Loftet. Manden havde ikke kunnet staa paa Tæerne. Skuret var lige akkurat saa højt som han selv.

— Kom her hen — sagde Manden, som var Ursus selv.

Drengen gik længer ind.

— Læg den Bylt fra dig.

Drengen lagde sin Byrde forsigtig ned paa Kisten, angst for at vække og skræmme den sovende.

Manden vedblev:

— Hvordan er det, du tager paa den! Næsten som det kunde være et Juvelskrin. Er du bange for, at dine Pjalter skal tage Skade, du usle Kryb! Hvad har du paa Gaden at gøre paa denne Tid af Døgnet? Hvem er du? Svar. Skønt nej. Jeg forbyder dig at svare. Skynd dig herhen. Du fryser, se at blive varm.

Og han tog ham ved Skuldrene og skød ham hen til Ovnen.

— Du er jo pjaskvaad! Og stivfrossen! Har man kendt Magen! At komme til Folk i en saadan Tilstand! Se at faa de raadne Pjalter af og det i en Fart, saadan en Tiggerunge!

Og mens han med den ene Haand næsten febrilsk flaaede de stivfrosne Pjalter af ham, tog han en Mandsskjorte og en Strikketrøje ned af Knagen paa Væggen, af den Slags, som endnu den Dag i Dag kaldes „kiss-me-quick".

— Se, der har du Klæder.

Han havde taget et uldent Stykke frem og begyndte at gnide den overvældede og halv afmægtige Dreng, der syntes at føle en Himmel af Velvære ved denne rationelle Behandling. Efter at have gnedet ham varm paa Kroppen, tog Manden fat paa hans Fødder.

— Naa, dit Fugleskræmsel, du er jo en hel Ka'l. Jeg var dum nok til at tro, at du enten havde frosset dine For- eller Bagben af. Der bliver ingen Lamhed denne Gang. Klæd dig saa paa igen.

Drengen krøb i Skjorten, og Manden trak Strikketrøjen uden paa.

— Og nu — —

Han trak Skammelen frem med Foden, satte Drengen ned paa den med et lille Tryk paa Skuldrene og viste med Pegefingeren hen paa Skaalen, der stod og dampede paa Ovnen. Hvad Drengen saa' i den Skaal, var atter et Stykke af Himlen, det vil sige, det var en Kartoffel og nogle Stykker Flæsk.

— Du er sulten, spis.

Manden tog en Brødskorpe fra Hylden og en Jerngaffel og rakte begge Dele til Drengen.

Drengen tog dem nølende.

— Du vil maaske, at jeg skal dække finere? — sagde Manden. Og han satte Skaalen ned paa Drengens Skød.

— Æd, hvad der er i den!

Sulten jog al Ængstelse paa Flugt. Drengen tog fat. Den forkomne lille Fyr slugte Maden, snarere end han spiste. Og Lyden af Brød og Kød, der knustes mellem to kraftige Tandrækker, lød helt oplivende ud i Rummet. Manden sad og smaabrummede.

— Ikke for hurtigt, du glubende Uhyre! Det er en, der kan tære sit Foder! Det sultne Pak spiser paa en ligefrem oprørende Maade. De skulde se, hvordan en Lord bærer sig ad ved et Bord. Jeg har set Hertuger sidde til Bords. De spiser simpelt hen ikke, det er det fine ved det. De drikker desto mer. Naa, Vildsvin, fyld din slunkne Bug!

Den Mangel paa Hørelse, som karakteriserer en sulten Mave, gjorde, at Drengen ikke opfattede synderligt af de heftige Udfald, som desuden mildnedes betydeligt ved de barmhjertige Handlinger, der var fulgt forud. Han var i Øjeblikket døv og blind for alt andet end de to paatrængende Livsbetingelser, at varme sig og spise sig mæt.

Ursus blev ved at brumme arrigt for sig selv.

— Jeg har saagar set Hs. Majestæt Jakob II soupere i egen høje Person i the Banqueting House, hvor de berømte Malerier af Rubens hænger. Hs. Majestæt rørte ikke Maden. Den Knægt der hugger Maden i sig. Andet Udtryk kan man ikke bruge. Hvorfor kom jeg ogsaa her til Weymouth, der er syvfoldigt indviet til Underverdenens Dæmoner! Jeg har ikke solgt noget siden i Morges, jeg har talt til Sneen, spillet paa Fløjte for Stormen, ikke tjent en Shilling, og i Nattens Mørke faar jeg Besøg af en Tigger. Æd, din Satans Unge! Fyld dig paa min Bekostning. Vi lever i en Tid, hvor Snyltedyrenes Frækhed florerer. Han er ikke sulten. Han lider ligefrem af Æderabies. Hvem véd! Maaske han oven i Købet har Pest. Har du Pest, du Røver? Sæt han kom og smittede Homo! Det skulde bare mangle! Folk kan krepere i Fred for mig, men jeg vil beholde min Ulv.

Naa, jeg selv er maaske ikke det mindste sulten? Jeg, som har arbejdet til langt ud paa Natten? Der kan være Øjeblikke i Livet, hvor man kan føle en stærk Lyst til noget. Det havde jeg nylig til at spise min Mad. Jeg er alene, jeg tænder op i min Ovn, alt hvad her findes er en Kartoffel, en Brødskive, en Stump Flæsk og en Slurk Mælk, jeg sætter det paa Ilden og siger: Godt!

Jeg tror, at det er mig, som skal have et godt Fo'er! Og Pyt! saa kommer en Krokodille og snapper det væk lige for min Næse! Spisekammeret er tomt. Æd, din Slughals. Din Hajfisk! hvor mange Tandrækker har du i dit Gab? Din Ulveunge! Nej stop, Respekt for Ulvene! Jeg har arbejdet Dagen lang med tom Mave, tør Hals og skrigende Tarme, og min Belønning er, at maatte se en anden spise. Men lige for lige. Han kan beholde Brødet, Kartoflen og Flæsket; men Mælken vil jeg saagu' have.

I samme Øjeblik lød et langt ynkeligt Skrig gennem Skuret. Manden spidsede Øren.

— Skraaler du, dit Snyltedyr! Hvad skraaler du for?

Drengen vendte sig om. Det var tydeligt, at det ikke var ham, der græd.

Graaden blev ved.

Manden gik hen mod Kisten.

— Det er altsaa Klædebylten, der skraaler! Ved Josafats Dal! Det er sandelig Bylten, der lamenterer! Hvordan kan din Kludebylt brøle, du derhenne? Han rullede Trøjen op. Et lille Barneansigt kom til Syne med vidtaaben, skraalende Mund.

— Hvad er nu det! — udbrød Manden. — Hvad skal det sige? Er der nok én! Tager det da aldrig Ende? Gud forbarme sig! Hvad er det, du har med, din Bandit? Er det, fordi du véd, at hun er tørstig? Det er storartet. Lad hende blot faa den Mælk, jeg skulde have.

Han tog en lille Pakke linnede Klude ned fra en af Hylderne og en Svamp og en aflang Flaske, mens han halvhøjt rasede:

— Forbandede Land!

Derefter undersøgte han den lille.

— Det er en Tøs. Det hørte jeg straks paa Brølet. Ogsaa hun er dyngvaad.

Som han før havde gjort med Drengen, gjorde han nu med hende og rev de Pjalter, hun snarere var knyttet ind i end klædt i, af hende og lagde hende ind i et groft, men rent og tørt Stykke Linned. Den hastige og ublide Omklædning fik Barnet til at skraale endnu stærkere.

— Det var en Fandens Hylen! udbrød Manden.

Han rev med Tænderne et lille Stykke løs af Svampen, rev en Lærredslap af og trak en Traadende ud, tog Mælkegryden fra Ovnen, fyldte Flasken til Randen med Mælken, stak Svampen halvt ned som Prop, svøbte Lærredslappen om Svampen og bandt Traaden om den, lagde Flasken op mod sin Kind, for at føle om

den ikke var for varm, og tog den spæde, der ustandselig gav Hals, under venstre Arm.

— Saa saa, drik nu. Tag Brystet, dit lille Fæ!

Og han stak Flaskens Prop ind i hendes Mund.

Den lille sugede begærligt. Han holdt Flasken paa skraa, mens han brummede:

— Saadan er de alle sammen, det forsultne Rakkerpak! Naar de faar, hvad de vil have, holder de Mund.

Den lille havde drukket saa heftigt og grebet saa ivrigt efter den Brystvorte, der raktes hende af dette barske Forsyn, at hun fik et Hosteanfald.

— Du kvæler dig jo paa den Manér — skændte Ursus — du er lige saa glubsk en Slughals som han, den anden!

Han tog Svampen ud af hendes Mund og lod hende hoste færdig og stak Flaskesutten atter ind mellem hendes Læber og kommanderede:

— Pat videre, Tøs!

Drengen havde imens lagt Gaflen ned. Han glemte at spise ved at se hende drikke. Der havde været et tilfreds Glimt i hans Øjne, saa længe han selv spiste, nu udtrykte hans Blik Taknemmelighed. Han saa' den lille leve op igen. Den Genopstandelse, han selv havde gjort Begyndelsen til, saa' han nu fuldstændiggjort her og det gav hans Øjne en ubeskrivelig Glans. Ursus blev stadig ved at mumle for sig selv. Af og til saa' Drengen op paa ham med sine fugtige Øjne, der straalede af den indre Rørelse, han følte, men ikke var i Stand til paa anden Maade at udtrykke.

Ursus vendte sig forbitret mod ham.

— Vil du se, du kan spise!

— Men I? — sagde Drengen, rystende og med Taarer i Øjnene — faar I ingenting?

— Vil du øjeblikkelig spise op, hvad der er, du Hugorm! Der var ikke for meget for dig, siden der ikke var nok til mig.

Drengen tog Gaflen igen, men spiste ikke.

— Spis — brølede Ursus. — Hvad rager det dig, hvad der sker med mig? Du skal spise op, du usle, barbenede Lem fra Pengeløse Sogn. Du er kommen herind for at æde, drikke og sove. Spiser du ikke, kaster jeg dig og din lille Tiggertøs paa Porten!

Ved denne Trusel begyndte Drengen øjeblikkelig at spise videre. Store Sager var der ikke igen, og det var hurtig gjort.

— Der er en forbandet Træk herinde — brummede Ursus videre.

En af Ruderne var slaaet i Stykker, enten ved Kærrens stærke Skrumplen eller ved en Gadedrengs Sten. Ursus havde søgt at bøde paa Skaden med et Stykke Papir, som dog nu havde løsnet sig. Og Nordenvinden havde frit Spil gennem Hullet.

Han havde anbragt sig i en siddende Stilling paa Kisten. Den lille, der halvt laa i hans Arm halvt paa hans Knæ, sugede ivrigt af Flasken med et Udtryk af det salige Velvære, som Engelen føler hos Gud og Spædebørn ved det moderlige Bryst.

— Hun er drukken — sagde Ursus. Og han tilføjede:

— Kom saa og præk om Maadehold!

Stormen rev Papirlappen fra Vinduet og lod den flyve ind gennem Skuret; men det anfægtede ikke de to Børn, der var ved at vende tilbage til Livet. Og mens den lille drak, og den anden spiste, brummede Ursus videre:

— Drukkenskaben begynder i Svøbet. Hvad hjælper det saa at tordne mod dens Udskejelser. Den forbistrede Gennemtræk! Ovnen er ogsaa for gammel. Den ryger, saa man kan faa Svindsot af det. Man faar kun Ubehageligheder baade af Frosten og Ilden. Se kan man ikke heller, og saa kommer der to saadanne Væsener og forlanger Gæstfrihed. Jeg har ikke engang set det Fjæs, der sidder paa den Bøffel. Her plages man i det mindste ikke af for megen Luksus. Men ved Jupiter! Jeg er en stor Beundrer af udsøgte Fester i vel møblerede Sale. Jeg har forfejlet mit Kald i Livet. Jeg er født Epikuræer. Den fornuftigste af alle var Philoxenes, som ønskede sig en Tranehals, for at kunne nyde Bordets Glæder endnu længer. Jeg har ikke solgt noget i Dag. Min Fortjeneste er lig Nul. Se, I Borgere, Lakajer og Svende, saadan har Lægen det, saadan er Lægevidenskaben. Du arbejder forgæves, min gamle Ven. Pak dit Kram sammen. Alle Mennesker er raske her. Et forbandet Sted, hvor der ingen Syge er. Kun Himlen har Diarré. Hvor dog Sneen styrter ned!

Anaxagoras lærte, at Sne er sort. Han havde Ret; Kulden er sort. Kulden er det virkelige Mørke. Hvor det hyler og stormer! Tro mig, de morer sig, de der nu er ude paa Søen! Og der er Folk paa Søen, det er klart. Men I maa klare for Jer selv, Godtfolk, jeg har nok med mit. Holder jeg ikke Hotel her i Skuret? Hvorfor kommer de rejsende netop til mig? Den universelle Elendighed stænker sit Snavs helt hen paa mine fattige Pjalter. Der drypper Draaber af den herned til mig i mit Skur. Jeg er

prisgiven hver Tiggers Glubskhed. Jeg er et Offer for de sultne og forkomne.

Det er Nat, Vinter, i et Papirhus, en stakkels Ven under et hylende Uvejr oven over én, blot én Kartoffel, en Ild, der ikke er større end en Knytnæve, Snyltegæster, Gennemtræk, ikke en Styver og Bylte, der giver sig til at skraale! Lukker man dem op, er der Tiggerunger inden i. Det er en herlig Lod! Og saa er det oven i Købet en Overtrædelse af Loven.

Uh! du Vagabond med din Kvinde, du usle Lommetyv og Misfoster ,du vover at strejfe om paa Gaden, efter at Lys og Ild er slukket! Hvis vor gode Herre og Konge vidste det, vilde han kaste dig ned i det sorteste Fangehul for at lære dig bedre! Naadigherren spadserer med Frøkenen ude om Natten! I femten Graders Kulde, barfodet og barhovedet! Det er forbudt. Der er dog Love og Politivedtægter, unge Forbryderspire! Løsgængerne straffes, hæderlige Borgere, som har deres paa det tørre, beskyttes og bevogtes, Kongen er Folkets Fader. Jeg er en bosiddende Mand! Du vilde være bleven offentligt kagstrøgen, om nogen havde truffet dig, og der var kun sket dig din Ret. Der maa være Orden i en regeret Stat. Jeg handlede forkert, som ikke straks udleverede dig til Politiet. Men saadan er jeg. Jeg kender det gode og gør det onde. Og saa kommer du endda i saadan en Tilstand! Hele mit Hus svømmer af smeltet Is og Sne. Der maatte en Kulild til at faa det tørt igen. Og Kul er dyrt. Hvordan skal vi faa Plads alle tre herinde? Jeg sidder lunt i det og maa lave Skuret om til et Barnekammer og paatage mig den Opgave at opklække hin store Skøge, Fattigdommens usle Afkom, at udvikle deres medfødte Galgenfugle Egenskaber og lære dem at skjule det under Filosofiens Maske. At tænke sig, at om jeg nu i tredive Aar ikke var bleven ædt op af Pakket, vilde jeg have været rig og Homo tyk, jeg vilde have haft et kirurgisk Kabinet lige saa fuldt af Sjældenheder som Doktor Linacre, Henrik den IIX's Livlæge. Jeg vilde have været Medlem af Fakultetet, vilde have kunnet fortsætte mine Beregninger om Solformørkelser og bevist, at en mørk Taage strømmer ud fra dette Himmellegeme. Det var de Anskuelser, Kejseren af Tysklands store Matematiker, Johan Kepler, hyldede. Solen er en Ovn, der undertiden ryger. Ganske som min egen Ovn! Min er ikke bedre end Solen. Om jeg havde været rig, vilde jeg være blevet en anden og havde aldrig nedladt mig selv og Videnska-

ben til at optræde paa Gader og Stræder. Det gemene Folk er ikke deres Lærdomme værd, det er kun en Samling Dosmere, et Sammensurium af forskelligartede Aldre, Køn, Naturer og Livsvilkaar, som de vise alle Dage har foragtet paa det dybeste.

Jeg er led og ked af det bestaaende. Men heldigvis er Livet ikke evigt. Et Menneskeliv er kun kort. Skønt nej, det er snarere langt. Og blot fordi man ikke helt skal tabe Lysten til at leve videre og ikke gaa hen og hænge sig op i hvert et Tov og paa hver en Krog, der stikker fristende frem, lader Naturen nu og da, som om den tager sig af sine Børn. Dog ikke i Nat. Den lader Kornet gro op, gør Druerne modne og lader Nattergalen, hin lumske Filomele, slaa sine Triller. En sjælden Gang en Solstraale og et Glas Brændevin, det er det, som kaldes Lykke. En smal Strimmel godt paa Sorgens store Liglagen. Skæbnen er et Klæde, hvortil Djævelen leverer Stoffet, Vorherre Baldyringen. Og i alle Tilfælde, har du nu spist min Aftensmad, din Tyveknægt!

Imidlertid var den lille, som han stadig holdt med den største Omhyggelighed i Armen, begyndt at glippe med Øjnene, et Tegn paa, at hun nu var mæt. Ursus undersøgte Flasken og sagde:

— Hun har Gud hjælpe mig tømt den til sidste Draabe!

Han rejste sig, og mens han holdt den lille med venstre Arm, løftede han med den højre Kistelaaget i Vejret og trak et Bjørneskind frem, det, han plejede at kalde „sit rette Skind".

Alt imens holdt han Øje med Drengen, som spiste endnu.

— Det vil blive et net Stykke Arbejde at føde den opvoksende Slughals for Fremtiden! Det bliver, som at faa en Bændelorm ind i Forretningens Inderste!

Han bredte Bjørneskindet ud paa Kisten, stadig med den ene Arm og ganske forsigtigt for ikke at vække den lille Piges begyndende Søvn, og lagde hende varligt ned paa Skindet, nærmest Ovnen. Da det var gjort, satte han den tomme Flaske paa Ovnen og udbrød:

— Jeg er min Sandten bleven endnu mere tørstig!

Han saa' efter i Gryden, hvor der endnu var et Par gode Mundfulde Mælk tilbage og satte den til sine Læber. Men idet han vilde til at drikke, faldt hans Blik paa den lille Pige. Og han satte den urørt tilbage paa Ovnen, tog Flasken, trak Sutten ud og hældte Resten af Mælken paa den, stak Svampen ned igen og bandt den fast med Traaden.

— Jeg er alligevel baade sulten og tørstig — vedblev han — men naar man ikke kan spise Brød, kan man altid drikke Vand.

En skaaret Krukke med Drikkevand stod bag ved Ovnen. Han tog den frem og rakte den til Drengen.

— Vil du have Vand at drikke?

Drengen drak og spiste videre. Ursus satte Krukken til Munden. Det øverste af Vandet var bleven lunkent ved at staa saa nær op ad Ovnen, og Ursus satte den fra sig med en Grimace efter lige at have smagt paa det.

— Det er, som falske Venner, lunkent paa Overfladen og koldt i Bunden — udbrød han.

Drengen havde nu sluttet sit Maaltid. Skaalen var ikke alene tørret, men renskrabet. Tankefuld plukkede han et Par Krummer op, der laa i Folden af hans Strikketrøje over hans Knæ.

Ursus vendte sig mod ham.

— Nu kommer Turen til os to. Munden er gjort til noget andet og mere end blot til at spise med, den er ogsaa til at tale med. Nu da du er bleven varm og har faaet noget i Livet, skal du svare paa mine Spørgsmaal. Men pas nu paa og svar ordentlig. Hvor kommer du fra?

— Det véd jeg ikke.

— Véd du det ikke?

— Jeg blev forladt i Aftes nede ved Stranden.

— Naa, du er saadan et Skarn, at dine Forældre har forladt dig!

— Jeg har ingen Forældre.

— Pas nu lidt paa, hvad du siger! Jeg finder mig ikke i Historier, at du véd det. Du maa have Forældre, siden du har en Søster.

— Det er ikke min Søster.

— Ikke din Søster?

— Nej.

— Hvad er hun da?

— En lille Pige, som jeg har fundet.

— Fundet!

— Ja.

— Lyver du, slaar jeg dig ihjel. Hvor fandt du hende?

— Hos en Kone, som laa død i Sneen.

— Naar?

— For en Time siden.

— Hvor?

— En Mils Vej herfra.

Ursus' Øjenbryn trak sig sammen og antog den Form, som karakteriserer en dybt grundende Filosof.

— Død! Saa er hun da lykkelig! Hun maa blive liggende i sin Sne. Der har hun det bedst. Paa hvilken Kant var det, du traf hende?

— Henad Kysten til.

— Er du kommen over en Bro?

— Ja.

Ursus aabnede Trækruden og saa' ud i Mørket. Vejret var ikke bleven bedre. Sneen faldt lige tæt og tung.

Han trak Vinduet til igen. Han gik hen til den hullede Vinduesrude og stoppede en Klud i Hullet, lagde et Par Tørv paa Ilden, bredte Bjørneskindet bedre ud paa Kisten, tog en tyk Bog og lagde den som Hovedpude under den sovende lilles Hoved.

Saa vendte han sig om mod Drengen.

— Gaa og læg dig der!

Drengen adlød og lagde sig, saa lang han var, lige op ad den lille Pige.

Ursus rullede Skindet om de to Børn og bøjede det ind nede ved Fodenden. Derpaa tog han et Bælte ned fra en Hylde og spændte det om sig, der hang en stor Lærredspose ved, som rimeligvis indeholdt hans kirurgiske Instrumenter og livsvækkende Draaber, tog derefter Lygten ned fra Taget og tændte den. Det var en Blændlygte, som lod Børnene i Mørke, selv efter at den var tændt. Paa Dørtærskelen vendte han sig halvt om og sagde:

— Jeg gaar ud. Du skal ikke være bange. Jeg kommer snart igen. Sov nu. Og idet han lod Trappen gaa ned, kaldte han:

— Homo!

En venlig Knurren svarede ham.

Ursus gik ned med Lygten i Haanden, hejste Trappen op igen og stængte Døren. Børnene blev alene.

Udefra spurgte en Stemme, der var Ursus':

— Hør, du Dreng, som spiste min Aftensmad, sover du?

— Nej — svarede Drengen.

— Det er godt! Hvis hun begynder at bræge, saa giv hende Resten af Mælken.

Han hørte Lyden af en Lænke, der løstes, og Mandens Fodtrin fulgt af et letbenet Dyretrav tabte sig i det fjerne.

Faa Øjeblikke efter laa de to Børn i den dybeste Søvn.

XIV.

Dagen brød graa og skummel frem. Et iskoldt, vinterligt Lys trængte ind i Skuret og gav Tingene derinde et grelt Virkelighedsskær uden dog at vække de to Børn. Deres Aandedræt lød ud i Rummet, vekslende som to sagte rullende Bølger. Der var varmt inde i Skuret. Og udenfor havde Uvejret lagt sig. Langsomt tog Morgenlysningen Horisonten i Besiddelse og Stjernerne slukkedes som Lys, der blæstes ud, det ene efter det andet. Der var blot enkelte, straalende Fiksstjerner, som endnu skimtede frem. Og ude fra Havet lød Dybets evige Sang.

Ilden var endnu ikke helt slukket i Ovnen, og Dagslyset blev stærkere og stærkere. Drengen sov lettere end den lille Pige. Der var noget af en Vogter og Beskytter i ham. Ved den første stærke Lysstraale, der faldt gennem Ruden, aabnede han Øjnene. Barnesøvn skaber Glemsel; han blev liggende i en Døs uden at vide, hvor han var, eller hvad der laa ved Siden af ham og uden at gøre sig selv Regnskab for det, og stirrede op mod Loftet paa Bogstaverne i det skrevne: „Ursus, Filosof", som han dog ikke forstod, fordi han ikke kunde læse.

Lyden af en Nøgle, der blev stukket ind i Laasen, fik ham til at løfte Hovedet. Døren gik op, og Trappen faldt ned. Ursus kom tilbage. Han steg op ad de tre Trin med den slukkede Lygte i Haanden. Lige efter ham fulgte tyst og let fire Poter op ad Trappen. Det var Homo, der ogsaa var kommen med hjem.

Drengen blev lysvaagen og gav et lille Sæt. Ulven var muligvis sulten og viste sine to Rækker blændende hvide Tænder. Den standsede halvvejs paa Trappen, lagde begge Forpoter ind i Skuret og støttede sig paa Tærskelen som en Præst paa Kanten af Prækestolen og snusede hen imod Kisten, som den ikke var vant til at se benyttet paa den Maade. Dens Ulvehoved, der var omrammet af Døren, tegnede sig mørkt op mod den lyse Morgenluft. Den bestemte sig og gik helt indenfor.

Da Drengen saa', at Ulven kom ind i Skuret, sprang han op og stillede sig foran den lille, dybt sovende Pige.

Ursus anbragte Lygten paa sin Plads under Taget og spændte langsomt, ligesom halvt mekanisk Bæltet af og lagde det tilbage paa Hylden. Han saa' sig ikke om og syntes i det hele ikke at se noget. Hans Øjenstene var glasagtige. Der maatte være noget, der optog hans Tanker. Endelig gav han dem Luft, som sædvanlig ved at tale med sig selv:

— Ja, hun er lykkelig! — udbrød han — hun var saa død, som hun kunde være.

Han bøjede sig ned og kastede noget Brænde paa Ilden.

— Det var ikke let at finde hende. Den ufattelige Ondskab havde gravet hende flere Fod ned i Sneen. Havde jeg ikke haft Homo, der ser lige saa klart med sin Snude, som Kristoffer Columbus med sit Seerblik, gik jeg sagtens endnu derude og rodede om i Sneen og legede Skjul med Døden. Diogenes tog sin Lygte og ledte efter en Mand, jeg tog min Lygte og ledte efter en Kvinde. Han fandt den bitre Spot, jeg den bitre Sorg. Hvor var hun kold! Jeg følte paa hendes Haand, den var som en Sten. Hvor stille de Øjne var! Hvor kan man være saa dum at dø fra et lille Barn! Det bliver ikke let at rumme tre herinde i denne trange Kasse. Jeg har faaet Familie, det skal ikke nægtes! Baade en Søn og en Datter!

Mens Ursus talte, havde Homo listet sig hen til Ovnen. Den lille Piges Haand hang ned mellem Kisten og Ovnen. Ulven slikkede den. Men saa blødt, at den lille ikke vaagnede ved det.

Ursus vendte sig i det samme.

— Godt, Homo. Jeg bliver Fa'er og du Onkel.

Derpaa tog han atter fat paa sin filosofiske Beskæftigelse at lægge Tørv paa Ilden, og uden at afbryde sin Monolog.

— Adoptere dem. Det er en Kendsgerning. Og Homo synes aabenbart om det.

Han rejste sig op.

— Jeg gad vide, hvem der bærer Skylden for hendes Død. Samfundet eller — — —

Hans Blik saa' opad, højere end til Loftet, og han mumlede:

— Er det dig?

Derpaa sænkede han Hovedet som under en Byrde og udbrød:

— Det er Mørket, som har paataget sig at slaa hende ihjel.

Da han atter saa' op, faldt hans Blik paa Drengen, der hørte paa ham, og han raabte:

— Hvad lér du af?

Drengen svarede:

— Jeg ler ikke.

Ursus fo'r næsten tilbage og fæstede Blikket stift paa ham.

— Lér du ikke, da er du forfærdelig.

Skuret havde om Natten været saa slet oplyst, at Ursus endnu ikke havde set Drengens Ansigt. Først Dagslyset viste ham det nu.

Han lagde begge sine Hænder paa Drengens Skuldre og underkastede hans Ansigt et skarpere Eftersyn, endelig udbrød han:

— Lad være med at lé!

— Jeg lér ikke — svarede Drengen.

Ursus skælver fra Hoved til Fod.

— Du lér — siger jeg.

Og han ruskede i Drengen med en Kraft, der baade kunde tyde paa Vrede og Medlidenhed, mens han spurgte:

— Hvem har gjort dig saadan?

— Jeg forstaar ikke, hvad I mener — svarede Drengen.

— Hvor længe har du léet saadan?

— Jeg har aldrig været anderledes.

Ursus vendte sig mod Kisten, idet han halvhøjt mumlede:

— Jeg troede ikke, at man mere paatog sig den Slags Arbejde.

Han trak den Bog frem, som han havde lagt under den lille Piges Hoved, forsigtigt for ikke at vække hende, og sagde:

— Lad os se, hvad Conquest siger.

Det var en Bog indbundet i Pergamentbind; han bladede i den, standsede ved en Side og lagde Bogen paa Ovnen og læste:

— De Denasatis — her er det. Og han læste videre:

— Bucca fissa usque ad aures, genzivis denudatis, nasoque murdridato masca eris, et ridebis semper.*)

— Saadan er det.

Og han lagde Bogen tilbage paa Hylden.

— En Intrige, som kan være farlig, at udforske. Lad os kun blive staaende ved Ydersiden. Le du kun, min Dreng.

I dette Øjeblik vaagnede den lille Pige. Hendes god Morgen var et Skrig.

— Se saa, Amme, kom med Brystet — sagde Ursus.

Den lille havde rejst sig op. Ursus tog Flasken fra Ovnen og gav hende den. I det samme gik Solen op. Den stod ved Ran-

*) Munden flækkes op til begge Øren, Tandkødet blottes, Næsen gøres flad, og det er en Maske, der altid ler.

den af Horisonten, og dens røde Straaler faldt ind gennem Vinduet lige i den lille Piges Ansigt. Barnets Øjenstene var stift rettede mod Solen og gengav dens runde Purpurskin som et Spejl. Men Øjnene forblev ubevægelige, og Øjenlaagene ligeledes.

— Hvorfor ikke — udbrød Ursus — hun er blind! —

2. DEL

PAA KONGELIG BEFALING.

I.

Der var et gammelt Minde i hine Dage. Det Minde var Lord Linnæus Clancharlie.

Baron Linnæus Clancharlie, Cromwells samtidige, var en af de faa engelske Lorder, der sluttede sig til Republikken. Det kunde have sin Grund og delvis ogsaa forklares, saa længe den havde Magten; men selv efter Revolutionens og den parlamentariske Regerings Fald blev Lord Clancharlie ved at være dens tro Tilhænger. Det vilde have været en let Sag for den højbaarne Adelsmand atter at være traadt ind i det genoprettede Overhus, saa sandt en angrende omvendt altid er velkommen ved den Slags Lejligheder, og Carl den II var en mild og naadig Fyrste mod dem, der vendte tilbage til ham; men Lord Clancharlie havde aldrig lært at forstaa, hvad man skylder Omstændighederne. Mens Nationen faldt i Henrykkelse over den tilbagevendte Konge og enstemmigt tilsvor ham Hyldingseden, mens Fortiden blev Nutid, og Nutiden blev Fortid, blev Lorden haardnakket ved at være Oprører. Han vendte Glædesfesterne Ryggen og søgte ud i frivillig Landflygtighed; han kunde have været Pair, men foretrak at være landsforvist; og han var bleven gammel og graa i sin uforanderlige Troskab mod den afgaaede Republik. En Skive for Spot og Latter, som den Slags Barnagtigheder uvægerlig indbyder til.

Han havde slaaet sig ned i Schweitz og boede i en forfalden Borg ved Bredden af Genfersøen; paa den mest øde og afsides liggende Del af Bredden. De barske Alper med deres Vindpust, Skymasser og Mørke, kastede deres dybe Skygger over hans

Hjem; og han levede der tilbagetrukket i Mørket. Det var kun sjældent, at en Vandrer mødte ham. Han var en Mand, der levede uden for sit Land, næsten uden for sin egen Tid. I deres Øjne, der fulgte med Begivenhederne og levede midt oppe i dem, var en saadan Modstand utilgivelig. England var lykkelig. At have faaet en Konge igen var i og for sig tilfredsstillende, men endnu bedre at have faaet en huldsalig Konge. Carl den II var en munter, elskværdig Herre; en Gentleman, der blev varmt beundret af sine tro Undersaatter, og som med Glæde modtog de demokratiske Lorder, der efter Chamberlaynes Udtryksmaade „var blevne smittede af Revolutionens stinkende Aande" og gav dem deres Rang og Sæde tilbage. Tænkte man paa det og mindedes, at det ene og alene var Lord Clancharlies egen Skyld, at han ikke indtog sit Sæde ved deres Side, at England, takket være Kongen, var blomstrende og rigt, at London straalede i Festdragt, at Alverden var glad og velstaaende, og Hoffet glimrende, muntert og pragtfuldt, tænkte man paa det, om man tilfældigvis mødte den gamle Herre i Skumringen nede ved Søens Bred, tankefuld og krumbøjet, klædt som en Almuesmand, med stift Blik og det hvide Haar flagrende i Aftenbrisen, var det vanskeligt ikke at komme til at smile.

Ved at tænke paa, hvad Lord Clancharlie kunde have været, og hvad han var, lo somme højt, andre ærgrede sig. Det er forstaaeligt, at alvorlige Mænd maatte forarges over en saa forstokket Trods. Men en formildende Omstændighed var der: Lord Clancharlie havde aldrig udmærket sig ved Forstand. Derom var Alverden enig.

Der havde sjælden været en klarere Tingenes Tilstand end i Aaret 1660, og aldrig havde Vejen ligget bedre til Rette for gode Hoveder.

England var bleven af med Cromvell. Under Republikken var mange Uregelmæssigheder gaaede i Svang. Det britiske Overherredømme var bleven grundlagt til Lands og til Vands, det hollandske Flag hilste ærbødigt det britiske Flag, Frankrig gjorde i Gesandten Mancinis Skikkelse Knæfald for Oliver Cromwell; hans Erklæring: „Jeg forlanger, at den engelske Republik skal respekteres paa samme Maade, som man i fordums Tid respekterede den romerske Republik," blev overalt sket Fyldest. Fastlandet skælvede, Englands Fane vajede paa alle Tinder; et Regiment af hans Kernetropper skabte lige saa stor Rædsel i Europa som en hel Armé. Intet var længer helligt; Ordet var frit, og

Pressefriheden uindskrænket; man kunde sige, hvad man vilde paa aaben Gade og trykke, hvad man havde Lyst, uden Censur, Tronernes Ligevægt var forstyrret, og hele det europæiske Monarki, hvoraf Stuarterne udgjorde en Part, var bleven rystet ned til Grunden.

Men endelig slap man ud af dette Uføre, og England fik Tilgivelse for, hvad det havde forbrudt. Den overbærende Carl den II udstedte Erklæringen fra Bredà. Han lovede deri at glemme det Tidsrum, hvor Bryggersønnen fra Huntington satte Foden paa Ludvig den XIV's Nakke. Glæden var almindelig, og Kongemordernes Galge bidrog til at krydre Festen; deres sorte Rammer skadede ikke Helheden og virkede styrkende paa den offentlige Retsbevidsthed. Oprørsaanden var forsvunden, og Loyaliteten traadt i Stedet. Man vendte tilbage til den sunde Fornuft efter udskejende Feberdrømme. Og Ordene: „Ret, Frihed og Fremskridt" blev igen kun tomme Lyde, hvis hule Pathos fik Ironiens Latter til at klinge. Lykkeligvis var man bleven sig selv igen. Alt genfødtes paa ny, alt kom igen paa sin rette Plads. Carl den II paa Tronen, Oliver Cromwell i Galgen. Det er en Lykke for et Folk at kunne føres tilbage til ordnede Samfundsforhold under en Konges ophøjede Ledelse.

At saa mange Velgerninger skulde kunne miskendes, er vanskeligt at forstaa. At vende Carl den II Ryggen og lønne hans Højmodighed ved atter at paatage sig Kongeværdigheden, med sort Utaknemmelighed, var simpelt hen afskyeligt. Men netop saadan havde Lord Linnæus Clancharlie handlet til sine Standsfællers store Misbilligelse. At se surt til sit eget Lands Genopblomstring, det var Toppunktet af Idioti.

Som bekendt, udstedte Parlamentet i Aaret 1650 en Troskabserklæring, der lød: — Jeg lover at blive Republikken tro, uden Konge, uden Suveræn, uden Herre. — Og alene under det Paaskud, at han havde været med til at aflægge den urimelige Ed, holdt Lord Clancharlie sig væk fra sit Land og mente sig beretiget til at være nedslaaet, mens alle andre var glade. Han hængte med en skæbnesvanger Trofasthed ved noget, der ikke mere var. En besynderlig Mani for svundne Kimærer!

At finde undskyldende Momenter var umuligt; endog de mest velvillig stemte forlod ham. Hans Venner havde længe søgt at opretholde Troen paa, at han blot var traadt ind i Republikanernes Rækker, for at undersøge Republikkens Rustning paa nært Hold og finde det Hul, hvor et dræbende Slag kunde gøre det af

med den i det rette Øjeblik, til Fordel for Kongens hellige Sag. Saa højt havde man sat Lord Clancharlie, og saa velvillig havde man været stemt mod ham. Men ved at høre om hans uforanderlige republikanske Sindelag maatte man lade den gode Tiltro falde. Lord Clancharlie handlede aabenbart af Overbevisning, det vil sige, han var en Nar.

For Resten var det et ligefremt Forræderi. Han havde forladt Aristokratiets Sag, for at stille sig paa Modstandernes, paa Folkets Side. Lad være, at hans Forræderi var fra de store og med de smaa, at det var den sejrendes Lejr, han havde forladt, og de overvundnes han var gaaet over til; at han havde mistet alt ved sin „forræderiske" Fremgangsmaade, sine politiske Rettigheder, sit Hjem, sit Lordskab og sit Land; at han kun havde vundet Latter og Landflygtighedens Velsignelser i Stedet. Hvad beviste det saa? At han var dum. Det kunde man snart blive enige om.

Lord Clancharlie gik imidlertid med Hænderne paa Ryggen og spadserede ensom og forladt langs Genfersøens Strand. Og kun nu og da beskæftigede Snakken sig med ham hjemme i London. I Folkebevidstheden stod han næsten som en anklaget Forbryder.

De kloge Hoveder, der var vel anskrevne ved Hoffet og misfornøjede over hans ubehagelige Holdning, sagde højlydt: at han ikke kommer tilbage er blot, fordi han ikke har faaet et højt nok Tilbud. Han vilde haft Lordkantslerembedet, som Kongen gav Lord Hyde — o. s. v. En af hans gamle Venner gik oven i Købet saa vidt, at han dristigt tilføjede: — Det har jeg fra ham selv. —

Saa ensomt Lord Clancharlie end boede, saa hændte det dog, at han undertiden stødte paa en og anden landsforvist, der fortalte ham noget af denne Snak. Og han trak da blot paa Skulderen og udbrød halvhøjt: — „Jeg beklager dem, som kan tro saadan noget."

II.

Den glade Carl den II brød sig Pokker om ham. Han lagde knap Mærke til, at der eksisterede et genstridigt Individ, som hed Linnæus Clancharlie. Men Jakob den II havde et skarpere

Blik. Carl regerede mildt, og i Parentes bemærket regerede han ikke slettere for det; Jakob den II havde derimod den Ambition at ville være en kraftig Regent.

Carls Regering var i hans Øjne kun en Antydning, en svag Begyndelse til en virkelig Restauration, som han maatte fuldkommengøre. Han beklagede, at der i 1660 kun var bleven hængt ti af Kongemorderne. Han blev i Virkeligheden den, der genoprettede den kongelige Myndighed. Han lod den træde i Kraft og sørgede for, at Retfærdigheden skete Fyldest paa den eneste rette Maade, som ser gennem alle Følsomhedsfraser og varetager alle Samfundets Tarv. Statens Fader skal kendes paa hans beskyttende Strenghed. Jakob den II var dertil en Fyrste, som var gennemtrængt af sand Gudsfrygt. Han spægede sit Kød ved at holde grimme Elskerinder, han hørte Fader Colombières salvelsesfulde Prædikener. Det var i Kraft af den solide, religiøse Næring, at han senere kunde bære Landflygtighedens Genvordigheder med Glans og vise Verden en Konge, der var større end Ulykken.

Det er let at forstaa, at netop han maatte skænke en Rebel som Lord Clancharlie en vis Opmærksomhed. Og da den arvelige Pairsværdighed rummede en vis Fare for Fremtiden, var det blot naturligt, at Jakob den II ikke betænkte sig paa at iagttage visse Forsigtighedsregler.

Lord Linnæus Clancharlie havde ikke altid været gammel og landsforvist. Han havde haft sin Ungdoms- og Rasetid. Ligesom Cromwell i sine unge Dage havde elsket Kvinder og Lystighed, havde Clancharlie gjort sine Krumspring. Og det var almindelig bekendt, at han havde et illegitimt Barn, en Søn. Denne Søn, som kom til Verden lige ved Republikkens Slutning, fødtes i England, mens hans Fader var i Landflygtighed. Derfor havde han aldrig set sin Fader. Han blev opdraget som Page ved Carl den II's Hof. Og eftersom hans Moder var en højtstaaende Dame, blev han titulær Lord og kom til at hedde David Dirry-Moir. Mens Lord Clancharlie gik menneskesky om nede i Schweitz, besluttede den unge Lords Moder sig til ikke længer at ødelægge sin Skønhed med Graad, men glemme sin første, uregerlige Elsker for en anden, der ikke alene var tammere, men ogsaa mere kongeligsindet, eftersom det var Kongen selv. Hun blev en lille Tid Hs. Majestæts Elskerinde, dog længe nok til, at han, der var henrykt over at have vundet den skønne Dame fra Republikken, skaffede den lille Lord David, en Bestalling som

Officer ved Livgarden. Hvad der atter igen gjorde den unge Bastardofficer til en glødende Stuart-Tilhænger. Som Gardeofficer hørte han først til de Halvfjerds, der bar den store Kaarde; avancerede derpaa op til en af de fyrretyve, der bar den forgyldte Hellebard. Og ligesom de øvrige i dette højfornemme Korps, der var oprettet af Henrik den VIII, havde han Ret til at sætte Tallerkener frem ved det kongelige Taffel. Saadan gik det til, at medens Faderen graanede ude i Landflygtighed, levede Sønnen Lord David i Fryd og Gammen ved Carl den II's Hof.

Senere steg han endnu højere under Jakob den II.

Det var ved dennes Tronbestigelse, at han fik Tilladelse til at kalde sig Lord David Dirry-Moir efter et skotsk Herresæde, som han havde arvet efter sin nys afdøde Moder.

Jakob den II var Konge, men han vilde være Feltherre. Han yndede at omgive sig med unge Officerer. Han viste sig gerne offentlig til Hest, iført Hjelm og Brynje og en enorm Paryk, der flagrede frem under Hjelmen; som en Slags Rytterstatue fra en Lystspilkrig. Han følte sig tiltalt af den unge Lord Davids gode Manerer. Det skadede ham ingenlunde, at han var Søn af en Republikaner. Han udnævnte ham til Sovekammerjunker med tusind Pund om Aaret i Løn.

Det var et stort Avancement. En Sovekammerjunker laa hver Nat i Kongens umiddelbare Nærhed. Der var tolv Adelsmænd, der afløste hinanden. Lord David var desuden Chef for den kongelige Havreetat, det vil sige, den Person, der uddelte Havre til Hestene og havde to Hundrede og tresindstyve Pund i aarlig Indtægt. Han havde de fem kongelige Staldmestre, de fem kongelige Kuske, de fem kongelige Postilloner, de tolv Lakajer og de fire kongelige Portechaisebærere under sin Befaling. Han havde Opsynet med de seks Væddeløbsheste, som Kongen holdt ved Haymarket og som kostede Hs. Majestæt seks Hundrede Pund om Aaret. Han var den øverste i Kongens Garderobe, hvor Hosebaandsridderne fik deres Galladragter udleverede. Og Dørvogterne med den sorte Stav bøjede sig til Jorden for ham. Det hørte til hans Forretning at tilkalde to Hofprædikanter, naar Kongen var syg, og at hindre Lægerne i at komme ind uden Statsraadets Tilladelse. Og endelig var han Oberst for den kongelige skotske Garde.

I denne Egenskab gjorde han flere Felttog med og udmærkede sig paa forskellig Maade. Han var tapper, høj, smuk og elegant, og med et udsøgt fornemt Udseende og udsøgte Manérer. Hans

Person svarede til hans Stilling i Samfundet. Høj af Vækst, som høj af Byrd.

Der var et Øjeblik Tale om at udnævne ham til Overkammerjunker, hvad der vilde have givet ham Ret til at give Kongen Skjorten paa; men dertil krævedes, at han enten maatte være Prins af Blodet eller Pair af England.

At udnævne en Pair kræver megen Overvejelse. Det er at danne et nyt Pairsskab, hvad der i Regelen vækker Misundelse. Det er en Gunstbevilling, der skaber Kongen en Ven og hundrede Fjender. Af politiske Hensyn vægrede Jakob den II sig ved at udnævne nye Pairværdigheder, men han overflyttede dem desto villigere fra den ene til den anden. Det vækker mindre Opmærksomhed. Det er simpelthen et Navn, som fortsættes. Hs. allernaadigste Majestæt havde intet imod at lade Lord David Dirry-Moir træde ind i Overhuset gennem den paapegede Bagport. Han ønskede kun, at et Tilfælde skulde indtræffe, saa at han kunde ophæve ham fra titulær til Arve-Lord.

Dette Tilfælde frembød sig endelig.

En skønne Dag kom der paa ny Efterretninger fra den gamle Rebel Lord Clancharlie, hvoriblandt den vigtigste var, at han var gaaet heden. Døden fører det gode med sig, at Folk atter beskæftiger sig en Smule med én. Der fortaltes, hvad man vidste, eller troede at vide om hans sidste Aar. Skulde man tro, hvad der sagdes, maatte Lord Clancharlie i sit Livs Aften have faaet et saa heftigt Tilbagefald af Republikanisme, at han gik hen og giftede sig med en af Kongemordernes Datter — man vidste oven i Købet Navnet — Anna Bradshaw, som dog ogsaa var død, efter sigende, idet hun gav en lille Dreng Livet. Hvis alle de Rygter var paalidelige, var den Dreng altsaa Lord Clancharlies ægtefødte Søn og Arving. Men Rygterne var for løse til, at man fuldt ud kunde stole paa dem. Hvad der i hin Tid foregik i Schweitz, var saa fjernt fra England, som Kina i vore Dage. Lord Clancharlie maatte have været nioghalvtredssindstyve Aar, da han giftede sig, og tres, da hans Søn blev født, og det var kort efter dennes Fødsel, at Døden rev ham bort, og den lille Dreng blev fader- og moderløs tilbage. Rygtet tilføjede, at Drengen var „smuk som den klare Dag", ganske som det sig hør og bør i et Eventyr.

Kong Jakob den II satte en Dag en Stopper for disse rimeligvis grundløse Rygter, ved at erklære Lord David Dirry-Moir for Lord Clancharlies eneste Søn og Arving, af Mangel paa legi-

time Børn og ved kongelig Naade. Dette blev i et aabent Brev gjort vitterligt og indregistreret i Overhusets Arkiv. I dette Patent indsatte Kongen Lord David Dirry-Moir i afdøde Lord Linnæus Clancharlies Titler og Rettigheder paa den Betingelse, at Lord David skulde gifte sig, naar Tidens Fylde kom, med en ung Dame, der endnu kun var et Barn paa nogle Maaneder, og som Hs. Majestæt allerede i Vuggen havde udnævnt til Hertuginde; det vidstes ikke bestemt af hvilken Aarsag. Skønt jo, der vidstes kun alt for godt hvorfor. Den unge Hertugindes Navn var Josiane.

Det var denne lille Dame, som Kongen havde forlenet med Grevskabet Clancharlie, men hun vilde først indtræde i sine Rettigheder, saa snart der kom en Pair, og denne Pair blev hendes Mand. Til Clancharlie hørte ogsaa Baroniet Hunkerville. Desuden var Lorderne af Clancharlie til Belønning for en gammel militær Bedrift og af sær kongelig Naade, ogsaa Markis'er af Corleone paa Sicilien, skønt det ellers var forbudt engelske Lorder at bære udenlandske Titler.

De Slotte, Godser, Borge, Lehn, Renter og Fideikommis'er, der fulgte med Grevskabet Clancharlie-Hunkerville tilhørte altsaa foreløbig Hertuginde Josiane, og det var Kongens Bestemmelse, at saa snart Lord David blev hendes Mand, skulde han udnævnes til Baron Clancharlie. Foruden denne Arv ejede Lady Josiane sin egen, personlige Formue og mægtige Godser, som var skænkede hende af Hertugen af York.

Saa stor en Yndest, Lord David nød under Carl og Jakob den II, blev den ikke mindre under Vilhelm. Hans Jakobisme strakte sig dog ikke saa langt, at han fulgte Jakob den II i Landflygtighed. Skønt han vedblev at elske sin lovlige Konge, var han fornuftig nok til at tjene Usurpatoren. Han var, fraregnet lidt Uregerlighed, en ypperlig Officer, og udmærkede sig paa forskellig Maade. En fuldendt Kavaler, raffineret i sin Smag, lidt af en Digter, som Moden fordrede det, god Statsmand og endnu bedre Hofmand, en flittig Deltager ved alle Fester, Banketter, intime Lag og officielle Forestillinger, yderst korrekt, storsindet, nærsynet og langsynet ganske som Tingene opfordrede til, frimodig af Naturen og tilknappet, naar det behøvedes, agtpaagivende overfor Majestætens Indfald og Luner, ligegyldig overfor en Kaardespids, rede til at lade sit Liv paa et Vink af sin Konge, til at kaste sig ind i alle mulige Daarskaber, men ude af Stand til at begaa Taktløsheder, med et uopslideligt Humør, en vandrende

Riddernatur og endnu meget ungdommelig ved femogfyrretyveaars Alderen.

Dertil sang han franske Viser, der navnlig tiltalte Carl den II i højeste Grad. Efter sin Moder havde han arvet saa meget, at han lige kunde slaa sig igennem, det vil sige ti Tusinde Pd. Sterling i aarlig Rente. Resten klarede han ved at stifte Gæld. Han var enestaaende i sin Opfindsomhed med Hensyn til kostbare Moder og Ekstravagancer. Saa snart nogen efterlignede ham, lancerede han en ny Mode. Han havde Hatte, som ingen anden havde Mage til, uforlignelige Kniplinger og Kraver, som han selv gav Tegning til.

III.

Skønt Hertuginde Josiane i Aaret 1705 var fyldt treogtyve Aar og Lord David de femogfyrre, havde deres Formæling endnu ikke fundet Sted, og det af den bedste Grund af Verden. Kunde de ikke udstaa hinanden? Jo, tværtimod. Men hvad der er uundgaaeligt, opfordrer ikke til nogen særlig Hast. Josiane vilde helst være fri, David helst være ung endnu en Tid lang. Der vrimlede af aldrende Ungkarle i hine Galanteriets Tider. Parykken var en ypperlig Medhjælper, efter den kom Pudderkvasten til Hjælp. Den femoghalvfjerdsindstyveaarige Lord Charles Gerrard satte hele London i Bevægelse ved sine Erobringer og sit Held hos det smukke Køn. Den bedaarende, unge Hertuginde af Buckingham begik Dumheder af Kærlighed til den syvoghalvfjerdsindstyveaarige Vikomte Falcomberg. Ogsaa Damerne havde deres Efteraarsblomstring, hvad Ninon og Marion bærer Vidne om. De var Tidens Bannerførere.

Josiane og David koketterede med det bestaaende Forhold. De elskede ikke hinanden; men de følte sig tiltrukne af hinanden. Det var dem nok at være sammen. Hvorfor gøre en Ende paa det? Josiane, der følte sig som Prinsesse af Blodet, skønt hun vidste, at hun var illegitim, respekterede for øvrigt ikke nogen Slags Bestemmelser. Men hun syntes om Lord David. Han var smuk, og hun fandt ham elegant.

At være elegant er det ene fornødne. Lord David var baade smuk og elegant og alligevel ikke kedelig. Han væddede, bokserede og gjorde Gæld. Josiane beundrede ham for hans Væddeløbs-

stald, hans Hunde, hans Spillemani og hans Elskovshistorier. Og paa sin Side var Lord David ingenlunde ufølsom for Hertuginde Josianes bedaarende Egenskaber. Hun var en Dame uden Plet og Skrupler, hovmodig, uindtagelig og dristig. Han skrev Sonnetter til hende, som hun somme Tider læste. I de Sonnetter forsikrede han, at det at eje Josiane var at stige til Himmels, hvad der ikke hindrede ham i at opsætte Himmelfarten til næste Aar. Han holdt Vagt ved Døren til Josianes Hjertekammer, og det passede dem begge bedst. Ved Hoffet beundrede man deres Forhold som Toppunktet af god Tone. Og Lady Josiane sukkede: — Det er virkelig Skade, at jeg er tvungen til at gifte mig med Lord David. Jeg, som ikke vilde noget hellere end at være forelsket i ham! —

Josiane var sanselig, pragtfuld og yppig, næsten for yppig. Hendes Haar havde den Farve, som kaldes purpurblond. Hun var frisk, blomstrende, kraftig og sprudlende af Liv og Vid. Hendes Øjne nærmest udfordrende. Elskere havde hun ikke, men ikke paa Grund af Velanstændighedshensyn. Hun forskansede sig bag sin Stolthed. Almindelige dødelige, fi donc! En Halvgud, et Uhyre vilde have passet for hende. Hun vaagede ikke over sit Rygte, men desto mere over sin Ære. At synes medgørlig og være det modsatte var et Kunststykke. Og Josiane følte sig baade som en kongelig og kødelig Kvinde. Hun var en æggende Skønhed, der overrumplede mere, end hun bedaarede. Og hun var ikke højtflyvende. Hun vilde være bleven lige saa overrasket over at blive paaduttet en Sjæl i sit Legeme, som et Par Vinger paa sin Ryg. Hun diskuterede Lockes Filosofi, var litterær, og mistænktes for at kunne arabisk.

At være erotisk og være Kvinde er to forskellige Ting. Hvor en Kvinde lettest saares, gennem Medlidenhed for Eksempel, følte Josiane intet. Derfor være det ikke sagt, at hun manglede Følelser. Hendes Smag havde blot en mytologisk Retning. Hun vilde ikke have haft noget imod at daare en Satyr eller en Eunuk. At gøre sine Yndigheder til et Torturmiddel og gække en Tantalus vilde have moret hende. Kongen havde gjort hende til Hertuginde, Jupiter til Nereide. Hendes Oprindelse var Lysten og Havet. Og hun syntes at være udgaaet af dets Skum. Der var noget af Bølgen, af det lunefulde, herskesyge over hende og noget af det friske Uvejr. I Følge sin høje Byrd var hun arrogant og uindtagelig, dog havde hun ikke haft noget mod et Fald som Tidsfordriv. Hun levede i en Ærbarhedens Apotheose med

en afmægtig Lyst til at stige, for ikke at sige, falde ned derfra. Et Fejltrin har sine Behageligheder. Den fyrstelige Rettighed, at kunne tillade sig, hvad man lyster, lokkede hende til et Forsøg, en hertugelig Dame morer sig blot, hvor en Kvinde af det lavere Samfund mister sit gode Navn og Rygte.

Josiane havde et Øjeblik glødet for Louis de Boufflers, der bøjede en Hestesko i sine Fingre. Hun sørgede over, at Herkules var død og levede i en stadig Forventning om, at et eller andet overmenneskeligt Vellystighedsideal skulde vise sig.

Med alt det var hun en Blaastrømpe.

Fordi Moden forlangte det. Man maa ikke glemme, at det var Tiden efter Elisabeth.

Elisabeth er en Type, som har behersket tre Aarhundreder i England, det sekstende, syttende og attende. Hun var mere end engelsk, hun var anglikansk. Derfra kommer den episkopale Kirkes dybe Ærbødighed for hende, en Ærbødighed, som strakte sig lige til den katolske Kirke, endog i det Øjeblik, den satte hende i Band. Bandstraalen slyngedes ud mod „hint mægtige, fyrstelige Hoved" med en Ordlyd, der i Sixtus den Femtes Mund lød snarere som en Madrigal end en Forbandelse.

Maria Stuart beskæftigede sig mindre med kirkelige end med kvindelige Sager og legede med Viften, mens Elisabeth legede med Øksen. For Resten rivaliserede de begge i Litteraturen, Maria Stuart skrev franske Vers, Elisabeth oversatte Horats. Elisabeth var grim og dekreterede sig selv som Skønhed, lod sig overrække Byernes Nøgler af Kupidoer, kneb Læberne sammen paa Italiensk, smækkede med Øjnene paa Spansk, havde tre Tusinde Dragter i sin Garderobe, hvoraf flere Minerva og Amfitrite-Kostumer; skattede Irlænderne paa Grund af deres kraftige Skuldre, elskede Roser, bandede, svor, stampede i Gulvet, bankede sine Hofdamer, gav Dudley Døden og Djævelen, slog Kansleren, den gamle Burleigh, saa han græd, det sølle Skrog, spyttede paa Matthew, ruskede Hatton og gav Essex Ørefigner, viste sine Laar til Bassompierre og var trods alt Jomfru.

Hvad hun viste Bassompierre, havde Dronningen af Saba vist Salomon. Altsaa var det tilladeligt, siden den hellige Skrift havde anført det. Og hvad der var bibelsk maatte ogsaa kunde være anglikansk.

Der var en vis Smag for det uhyrlige i hine Sæder og Skikke og en Trang til Yderligheder. De fleste af Hoffets Damer kunde Latin. Det ansaa's fra det sekstende Aarhundrede som en kvinde-

lig Attraktion. Følgelig skrev Josiane latinske Vers og var dertil katolsk, dog i al Hemmelighed og mere i Lighed med sin Onkel Carl den II, end med sin Fader Jakob den II. Jakob tabte sit Kongerige for Katolicismens Skyld, og Josiane ønskede at beholde sit Grevskab. Derfor var hun katolsk i sit indre og Protestant udadtil for Rakket.

Josiane havde en øm Samvittighed. Hun følte sig saa stærkt draget mod Lasten, at hun blev snærpet. Anstrengelsen ved at holde sig paa Dydens Vej fik hende til at synes streng. Stadig at staa paa Vagt viser en hemmelig Længsel efter et Angreb. Den, der slaar sig løs, er aldrig streng.

Om Kvinde og Synd er ensbetydende, som et eller andet Kirkemøde har fastslaaet, saa var Kvinden aldrig mere Kvinde end netop i hine Tider. At gøre den forbudne Frugt tilladt var Evas Fald, at gøre den tilladte Frugt forbuden, hendes Triumf. Saa vidt var hun nu kommet. Hun slog Slaaen for sin Mand. Lukkede sig inde i Paradis med Slangen og lod Adam staa udenfor.

Alle Josianes Drifter henviste hende langt mere til det illegale end det legale Forhold. En Elskerinde er almægtig, en Hustru underdanig, det er en urgammel, engelsk Skik. Josiane søgte at trække Tiden til sit Slaveri saa længe ud som muligt. At det maatte komme til Giftermaal mellem hende og Lord David var desværre en uundgaaelig Nødvendighed; men hvor var det Skade! At skulle gaa om som Ægtefolk skader Teinten, falmer de Baand, man bærer, ælder! At overleveres af en Notar, hvor plumpt og hæsligt! Ægteskabets brutale Nøgternhed skaber forud givne Situationer, slapper Viljen, udelukker Valgfriheden, har som Grammatikken faste Regler og ophæver den fortryllende Ligevægt mellem de to Køn, mellem Skønheden og Kraften, gør den ene til Tjenerinde, den anden til Herre, hvor der før var en Slave og en Dronning. Kan der tænkes noget mere prosaisk end at gøre Sengen ærbar? Noget latterligere end at gøre Elskov tilladelig?

Lord David begyndte at gaa i Frø. Fyrretyveaaret er et Timeslag, der lader sig høre. Han ænsede det dog ikke. Og han saa' i Virkeligheden kun ud som en trediveaarig. Han følte en større Nydelse ved at opvarte Josiane end ved at eje hende. Han ejede saa mange Kvinder, havde haft saa mange, Josiane havde sine Drømme.

Drømmene var langt værre.

Hertuginde Josiane havde den Ejendommelighed, at hendes

ene Øje var blaat, det andet sort. Kærlighed og Had, Lykke og Ulykke, Dag og Nat var blandet sammen i hendes Blik. Hun vaskede sit Ansigt, sine Arme og sin Hals med Kandissukker opløst i Æggehvide paa castiliansk Vis. Hun havde et forunderlig bedaarende Smil. For Resten var hun ikke ond, snarere god.

IV.

At Josiane kedede sig følger af sig selv.

Lord David Dirry-Moir var den ledende Aand i Londons højere Selskabsliv. Adelen og de højere Stænder beundrede ham.

Lord David havde blandt sine øvrige Meriter en, der fortjener at bemærkes, han havde Mod til at gaa med sit eget Haar. Parykkerne begyndte at faa Modstandere. I Aaret 1702 havde Price Devieux, Vikomten af Hereford, været den første, som vovede at vise sin naturlige Haarvækst. At vove det, var næsten som at vove sit Hoved. Indignationen var heftig og almindelig. Og netop som den stod paa sit højeste, viste Lord David sig med sit eget Haar, uden Paryk. Den Slags Ekstravagancer tyder paa Samfundsopløsning. Lord David fik endnu værre Medfart end Vikomten. Han havde været den første, David Dirry-Moir var den anden, og det er undertiden værre at være den anden end den første. Der fordres mindre Hoved, men større Mod til det. Den første har i Begejstringens Hede ikke kunnet maale Faren, den anden kaster sig bevidst deri. Og i denne parykløse Afgrund styrtede Lord David sig med koldt Blod. Senere fik de Efterlignere, der ogsaa dristede sig til at gaa rundt med deres eget Haar, dog kom Pudderet til som en formildende Omstændighed.

Foruden sit parykløse Hoved gik Lord David med Kalveskindsstøvler. Alt det sikrede ham det store Publikums udelte Beundring. Der var ikke en Klub, hvor han ikke var Formand, ikke en Boksekamp, hvor han ikke var Dommer.

Han havde bestemt Lovene i de fleste fornemme Klubber og stiftet flere nye, hvoriblandt *Lady Guinea,* der eksisterede endnu i Pall-Hall i 1772. *Lady Guinea* besøgtes af hele den unge Adel. Det var en Spilleklub. Den laveste Indsats var en Rulle paa halvtredssindstyve Guineas, og der var aldrig mindre end tyve Tusind Guineas paa Bordet. Ved hver Spiller var stillet en lille Søjle til at sætte Tekoppen paa og til den forgyldte Træskaal til

at opbevare Pengene i. Spillerne havde, ligesom Tjenere, naar de pudser Knive, Læderærmer, der beskyttede deres Kniplingsmanchetter, Brystlapper af Læder til Beskyttelse for Kalvekrøsset og store Straahatte garneret med Blomster paa Hovedet, for at beskytte Øjnene mod det stærke Ovenlys og holde Frisuren i Orden. De var maskerede, for at ingen skulde se deres Bevægelse under Spillet, og alle havde de vrængt Frakkerne udad, for at lokke Heldet til sig.

Lord David var Medlem af *Beefsteakklubben,* af *de gnavnes Klub,* en Mængde royalistiske Klubber, og skønt han selv var smuk, ogsaa Medlem af *de stygges Klub.* Denne var helliget det hæslige og vanskabte. Medlemmerne aflagde det Løfte at ville slaas, ikke for en skøn Dame, men for en styg Mand. Klubsalen var prydet med lutter hæslige Portrætter af Thersites, Triboulet, Hudibras, Scarron, o. s. v.; paa Kaminhylden stod Æsop mellem de to enøjede, Cocles og Camoëns. Cocles var blind paa det venstre Øje, Camoëns paa det højre, og hver vendte den øjeløse Profil udad mod hinanden. Den Dag den skønne Madame Visart fik Kopperne, blev hendes Skaal drukket i *de stygges Klub.* Klubben florerede endnu i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede og sendte et Hædersdiplom til Mirabeau.

Efter Carl den II's Tronbestigelse forsvandt de revolutionære Klubber. Selv det Værtshus, hvori *Kalvehoved Klubben* holdt sine Møder — opkaldt efter hin 30te Januar 1649, da Carl den I's Blod flød paa Skafottet, og et Kalvehoved fyldt med Rødvin blev tømt paa Cromwells Velgaaende — blev jævnet med Jorden.

Efter de republikanske fulgte de monarkiske Klubber. Der morede man sig paa en mere passende Maade.

Der var *„Hun skal more Klubben"*, hvor man tog den første den bedste Kvinde, der gik forbi paa Gaden, helst saa ungdommelig og saa lidt grim som muligt, og tvang hende med Magt ind i Klubben, hvor hun maatte gaa paa Hænderne med Fødderne i Luften og Ansigtet skjult af de nedfaldende Skørter. Satte hun sig til Modværge, blev hun med en Pisk snærtet paa de ubedækkede Steder. Det var hendes egen Skyld. Staldmestrene ved denne ædle Cirkussport kaldtes „Springerne".

Desuden var der *Kornmodklubben,* hvor Negere og hvide maatte danse sammen, og hvor navnlig *„la Mogamala"*, „den uartige Pige" var en yndet Dans, hvis Glanspunkt var det Øjeblik, hvor Danserinden sætter sig paa en Dynge Klid og deri efterlader et velformet Aftryk.

Og videre var der *Helvedesild Klubben,* der var en blasfemisk Klub, hvor Helvede udsattes som Prisen for den ugudeligste. *Skalleklubben,* kaldet saa, fordi man der gik ud paa at levere Folk en „Skalle". Man opsøgte en Lastdrager med bredt Bryst og et dumt Ansigt. Bød ham et Krus Porter, tvang ham i Nødstilfælde til at modtage det, mod at lade sig give fire Stød med Hovedet midt i Brystet. Og derefter væddede man. Det hændte dog, at en grovlemmet, gælisk Bondeknold engang døde ved det tredje Stød. Ingen saa' et Øjeblik betænkelig ud. Den gik til Doms, og Juryen udtalte den Kendelse, at Døden skyldtes en Hjertelammelse paa Grund af Drik. Han havde virkelig tømt det paatvungne Krus Porter.

Endelig var der *de evige Løjers Klub.* At trænge ind i et Hus og flaa Familieportrætterne i Stykker, give Hunden Gift og slippe Katten ind i Dueslaget, kaldtes evige Løjer. At udsprede falske Rygter, der fik Folk til unødig at anlægge Sorg, var ogsaa Løjer. Det var de Løjer, der er Skyld i det runde Hul i Holbeins Billede i Hampton Court. De vilde have triumferet, om det var dem, der havde slaaet Armene af Venus fra Milo. Under Jakob den II fik en ung Lord hele London til at le, fordi han en Nat stak en fattig Rønne i Brand og derved tvang de usle Beboere til at redde sig halvnøgne ud, som de bedst kunde. Medlemmerne, der alle hørte til det højeste Aristokrati, gennemstrejfede London ved Nattetid, rev Skodderne ned, ødelagde Vandposterne, slog Bunden ud af Vandkummerne, slukkede Lygterne, savede Støttebjælkerne over paa de faldefærdige Huse, byttede Skilte og slog Ruder ind, dog helst i de fattige Kvarterer. Det var de rige, der gjorde det mod de smaa og fattige. Derfor lød der aldrig nogen Klage. Desuden var det jo kun Løjer.

Den fornemste af Klubberne, der endog overgik *Løjernes Klub* hed *Mohock* og havde som Formaal at gøre ondt for det ondes Skyld. Til at opnaa det var alle Midler gode. Naar man blev Mohock, svor man en Ed paa at ville skade for enhver Pris, ligegyldigt hvordan, hvilket og hvem det var, blot for at gøre Skade.

Hver af Medlemmerne skulde have et Talent. En var „Dansemester", det vil sige, han fik Torvebønderne til at danse ved at stikke dem med sin Kaardespids i Læggene. Andre fik Folk til „at svede" ved at danne en Kreds paa seks, otte Medlemmer og indfangede en eller anden fattig Stakkel,

som indestængt paa den Maade, ikke kunde andet end at vende Ryggen til en af dem. Den Herre, som han viste Rygstykkerne til, straffede hans Respektløshed med et Kaardestik, som fik ham til at gøre Front, og et nyt Stik underrettede Tølperen om, at der ogsaa nu stod en Adelsmand bag ved ham, og naar Manden endelig havde snurret og hoppet omkring i denne Kreds af spidse Klinger længe nok, og blødte og svedte om Kap, lod man Lakajerne gennemprygle ham til en lille Forandring. Andre igen „kæmmede Løver", det vil sige, standsede smilende en forbipasserende, knuste hans Næseben med et eneste Næveslag og stak Tommelfingrene i hans Øjne. Om Øjnene gik i Løbet, fik han dem betalt.

Saadan morede de unge Herrer sig i Begyndelsen af det attende Aarhundrede i London, i Paris gjorde de det paa en anden Maade. En ung Adelsmand skød paa en Borgermand, som stod paa Dørtærskelen af sit Hus. Ungdommen har alle Dage kunnet more sig.

Lord David viste sin gavmilde og storslaaede Natur, selv ved de forskellige Løjer. Som de øvrige stak han med Glæde Ild paa en ussel Trærønne og ristede Beboerne en Kende; men han lod senere deres Hus bygge op igen af Sten. Da han havde tvunget to Kvinder til at gaa paa Hænderne i *Hun skal more Klubben,* fik den ene, der var et Pigebarn, en Medgift; og den anden, der var en gift Kone, en Præstebestalling til sin Mand.

Hanekampene skyldte ham en Række Forbedringer. At se Lord David forberede en Hane til Kampen var et Syn for Guder. Hanerne griber hinanden i Fjerene, som Mennesker griber hinanden i Haaret. Derfor gjorde Lord David sin Hane saa nøgen som mulig. Han klippede alle Fjerene af Halen og rundt Halsen fra Hovedet til Skuldrene. Derpaa spilede han Vingerne ud og spidsede hver Fjer til de blev syleskarpe. Skrabede dens Ben med en Pennekniv, skærpede dens Kløer, anbragte en buet og hvas Staalspore over dens naturlige Spore, spyttede paa dens Hoved og Hals og gned den ind i det som i Olie og slap den endelig løs, mens han triumferende udbrød: — Saadan forvandler man en Hane til en Ørn og faar en Kongefugl nede fra Hønsegaarden.

Lord David var med ved alle Boksekampe som et levende Reglement. Ved de store Opvisninger var det ham, som lod Pælene ramme ned og udspænde Tovene og bestemte, hvor stor

Kampladsen skulde være. Var han Sekundant, fulgte han sin Bokser lige i Hælene med en Flaske i den ene Haand og en Svamp i den anden, og opmuntrede ham ved at raabe „slaa til", hviskede Knebene til ham, gav ham Raad under Kampen, tørrede Blodet af ham, løftede ham op, naar han faldt og lagde ham paa sine Knæ, satte Flaskehalsen mellem hans Tænder, fyldte sin egen Mund med Vand og sprøjtede en fin Douche ind i hans Øjne og Øren, hvad der skal kunne genoplive en døende. Hørte han med til Dommerne, passede han nøje paa, at Slagene faldt regulært, at ingen trængte sig ind paa Kampladsen, at ingen rev Pælene op eller skar Tovene over for at komme nogen til Hjælp. Lord David var en af de faa Prisdommere, som ingen vovede at prygle.

Der var ingen, der kunde træne som han. Den Bokser, han paatog sig at træne, var sikker paa at vinde.

Lord David udvalgte sig en Herkules, der var solid som en Klippeblok og høj som et Taarn og gjorde ham til sit Barn. At bringe dette menneskelige Kødbjerg fra passiv Modstand til aktiv Angreb var Problemet. Det lykkedes ham altid. Naar han en Gang havde antaget sig Kyklopen, slap han ham ikke mere af Syne. Han blev hans Barnepige. Han maalte hans Vin, vejede hans Kød, vaagede over hans Søvn. Diæten var: et raat Æg udrørt i et Glas Sherry om Morgenen, blodig Lammesteg til Middag og en Kop Te; Klokken fire Te og ristet Brød, Aftensmad, tyndt Øl og ristet Brød. Derefter klædte han ham af, masserede ham og lagde ham til Sengs. Paa Gaden passede han paa ham, vogtede ham for løbske Heste, Vognhjul, fulde Soldater og kønne Piger. Han vaagede over hans Dyd. Og føjede stadig nye Lærdomme til de øvrige. Han lærte ham det Næveslag, der slaar alle Tænderne ind og det Stød med Tommelfingeren, der trykker Øjet ud. Der kunde ikke findes en mere rørende Omhyggelighed.

Paa den Maade forberedte Lord David sig til den politiske Stilling, han senere hen vilde komme til at indtage. Det er ingen Sinecure at skulle være en fuldendt Adelsmand.

Lord David sværmede lidenskabeligt for al Slags Markedsgøgl, Gadeforestillinger, Linedansere og Cirkusforestillinger med vilde Dyr, Klovner, og hvad derhen hørte. Den rette Fornemhed er den, der har Smag for Folkeforlystelser. Derfor var Lord David ogsaa en fast Tilskuer ved alle Londons inferiøre Forestillinger, og for uhindret at kunne færdes, som han vilde, var han

klædt i Matrostøj. Et Held var det for hans Forklædning, at han ikke gik med Paryk, selv under Ludvig den fjortende beholdt Folket sig eget Haar, som Løven sin Manke. De Smaafolk, Lord David kom i Berøring med under sine Strejftog, anede ikke, at han var Lord og satte megen Pris paa ham. Han kaldtes Tom-Jim-Jack. Under dette Navn blev han meget populær og højt anskrevet hos Rakket. Han sluttede sig nedladende til dem og langede en Lussing ud, naar det var nødvendigt. Josiane kendte denne Side af hans Liv og interesserede sig levende for den.

V.

Over det forlovede Par stod Dronning Anna.

Dronning Anna var en temmelig almindelig Type. Ret munter og godmodig og forholdsvis majestætisk. Men ingen af hendes gode Sider kunde kaldes Dyder, saa lidt som hendes Fejl kunde kaldes Laster. Hun var flæskefed, paastaaelig og dum. Som Hustru var hun tro og utro, havde Yndlinge, der fik hendes Hjerte, og en Mand, der ejede hendes Legeme. Som Kristen var hun baade kættersk og ortodoks. Hun havde ét Skønhedsfortrin. Det var hendes kraftige Niobehals. Ellers var hun uheldig. Men koket til det yderste. Hun havde tykke Læber, lav Pande, runde Kinder, udhvælvede, nærsynede Øjne, og Nærsynetheden strakte sig lige til hendes Forstand. Hun elskede alt, hvad der var tilfældigt, hvad der er et ægte kvindeligt Træk, og var en Slags grovkornet Eksempel paa den universelle Eva, og dette Væsen havde Tilfældet sat paa en Trone. Hun drak. Hendes Mand var en typisk Dansker.

Hun var selv Torry og lod Whigpartiet være det ledende. Styrede Landet som en Kvinde, en Tosse. Alt, hvad hun rørte ved, ødelagde hun. De vigtige Begivenheder oversaa' hun ganske og foretrak at fremkalde stærk Blæst for rene Bagatellers Skyld. Naar hun fik et af sine Herskeranfald, kaldte hun det: at slaa et Slag med Ildklemmen.

Hun havde ikke noget imod de Løjer, der gik ud over andre. Havde hun selv kunnet gøre Apollo pukkelrygget, vilde det have

glædet hende. Men hun vilde have ladet ham blive ved at være en Gud. Hendes Godmodighed var af den Beskaffenhed, at hun aldrig kunde bringe nogen til Fortvivlelse; men hun kedede Alverden til Døde. Hun brugte undertiden Mund, et Skridt videre og hun havde bandet som Elisabeth. Af og til tog hun en rund Sølvdaase, med hendes eget Billede i Profil under Initialerne *G* og *A* paa Laaget, op af en Mandfolkelomme paa hendes Skørt, aabnede den og tog med Fingerspidsen lidt rød Pomade, som hun smurte paa sine Læber. Naar det var gjort, smilede hun. Hun var stærkt forfalden til hollandsk Honningkage. Og stolt af, at hun var saa tyk.

Skønt hun nærmest var Puritaner, følte hun megen Interesse for Teateret. Hun tænkte en Tid lang paa at grundlægge et Musikakademi i Smag med det franske, og følte sig fristet til at bygge et nyt Teater, der skulde overstraale alle andre i Retning af Maskineri og Udstyrelse. Desuden rettede hun sin Opmærksomhed paa Mønten, særlig Kobbermønten, som har en lav Værdi og en mægtig Omløbskreds. Hun vilde vise sig paa den i al sin Herlighed. Der blev præget seks nye Kobbermønter i hendes Regeringstid.

Anna var populær. England har altid elsket sine kvindelige Regenter. Hvorfor? Historien siger, at Elisabeth var stor, Anna god. Men der var ingen Finhed i de Kvinderegenter. Grundlinierne var for groft optrukne. Det var en grov Storhed, en grov Godhed. Og hvad deres Dyd angaar, maa Englænderne om den. Elisabeth var en streng Mø, kun ganske lidt blidnet ved Essex, Anna en huld Mage, kun let berørt af Bolingbroke.

Dronning Anna brød sig meget lidt om Hertuginde Josiane. Og det af to Grunde.

For det første, fordi hun fandt Hertuginde Josiane smuk. For det andet, fordi hun fandt Hertuginde Josianes Forlovede smuk.

To Grunde er nok til at vække en Kvindes Skinsyge; en er nok for en Dronning.

Endelig var der ogsaa en tredje. Hun var misfornøjet over, at de var Søstre.

Anna kunde ikke fordrage smukke Kvinder; det stred mod god Tone i hendes Øjne.

Selv var hun grim; dog ikke efter eget Valg. Men en Del af hendes Kristendom havde sin Grund i den Grimhed.

Josiane, der var smuk og filosofisk anlagt, var Dronningen en

Torn i Øjet. Dertil kom det uregelmæssige ved hendes Fødsel. Anna var en Datter af Anna Hyde, ret og slet Lady, der var lovlig, men kedelig nok, gift med Jakob den II; mens han var Hertug af York. Med dette rigere Blod i sine Aarer følte Anna sig kun halv kongelig og Josiane, der var kommen ganske uregelmæssigt til Verden, fremhævede hendes egen, om end betydelig mindre uregelmæssige Fødsel. Mesalliancens Datter saa' ikke gerne den uægte Sengs Datter i sin Nærhed. Josiane havde Ret til at sige til Anna: Min Moder var lige saa god som Eders. Hun sagde det ganske vist ikke. Man siger ikke højt, hvad man tænker ved Hoffet. Men det var ubehageligt for Hds. Majestæt. Hvorfor var denne Josiane til? Hvad havde hun ment med at komme til Verden? Visse Slægtskaber er absolut fornedrende.

Ikke desto mindre viste Anna sig altid venlig mod Josiane.

Hun vilde maaske holdt af hende, om hun blot ikke havde været hendes Søster. Og hun beærede hende med visse Forrettigheder. Josiane hørte til de lykkelige, der havde det hemmelige „Brevskab", hvorigennem de kongelige Skrivelser direkte tilflød hende.

Det er ganske godt at vide, hvad Folk foretager sig, og lidt Spioneri kan være klogt. Josiane lod Lord David udspionere ved en Mand, som hun stolede fuldt ud paa; han hed Barkilphedro.

Lord David holdt ganske hemmeligt Øje med Josiane og benyttede en Mand dertil, som han var sikker paa, Manden hed Barkilphedro.

Dronning Anna lod sig i al Stilhed underrette om, hvad Josiane og Lord David foretog sig og holdt en Mand til det Brug, som hun havde al Grund til at stole paa, han hed Barkilphedro.

Denne Barkilphedro havde altsaa det trestrengede Instrument at kunne spille paa: Josiane, Lord David og Dronningen. En Mand mellem to Kvinder. Hvilke Klange kunde ikke komme ud deraf! Og hvilken Sjæleharmoni!

Barkilphedro havde ikke altid haft en saa ophøjet Bestilling. Han havde været Tjener hos Hertugen af York. Og haabet at blive en Kirkens Mand, men var bleven skuffet i sit Haab. Hertugen af York, der baade er en engelsk og romersk Fyrste, sammensat af kongelig Papisme og højkirkelig Anglikanisme, havde baade sit katolske og sit protestantiske Kapel, og kunde maaske nok have ansat Barkilphedro i det ene eller det andet, men han ansaa ham ikke katolsk nok for det ene og ikke protestantisk nok

for det andet. En ubemærket, men ret indbringende Tjenerplads var derfor i lang Tid Barkilphedros hele Eksistens. Det var altid noget; men han vilde højere op. Det vilde maaske være lykkedes ham, hvis ikke hans høje Protektor, Jakob den II, var bleven styrtet. Han maatte altsaa til at begynde forfra igen.

Takket være den Balsamering, der hedder Retmæssighed, kan en styrtet Fyrste leve videre og holde sig oppe, hvad der ikke er Tilfældet med Hoffets Folk, der styrtes langt dybere end Kongen selv. Barkilphedro sultede. Ingen Steder vilde man vide af ham. Der var Tider, hvor han ikke havde Tag over Hovedet. Dog ved stadig at paaberaabe sig Jakob den II's Navn og sin Troskab mod ham lykkedes det ham endelig at komme i Hertuginde Josianes Tjeneste.

Josiane syntes om ham, for hans Fattigdoms og gode Hovedes Skyld. Hun forestillede ham for Lord Dirry-Moir, gav ham en Bolig paa et af sine Godser, var god imod ham og talte undertiden til ham. Barkilphedro hverken frøs eller sultede længer.

Josiane sagde du til ham, og Barkilphedro var henrykt over det.

— Lady Josiane siger du til mig — sagde han til sig selv og gned sig i Hænderne. Han benyttede sig af denne Nedladenhed til at vinde Terræn. Han blev en Slags Kabinetsfortrolig for Josiane, en Ting, som ikke kunde genere og ikke falde i Øjnene, Hertuginden vilde ikke have betænkt sig paa at skifte Chemise i hans Nærværelse. Men Stillingen var ikke sikker i Længden. Barkilphedro stilede mod en fast Plads. En Hertuginde var blot Halvvejen, en Løngang, der førte til Dronningens Gemakker.

En skønne Dag sagde Barkilphedro til Josiane.

— Vil Eders Naade gøre min Lykke?

— Hvad ønsker du? — spurgte Josiane.

— Et Embede.

— Vil du have et Embede!

— Ja, Madame.

— Hvilke Egenskaber har du, der kan kvalificere dig til et Embede? Du passer jo ikke til noget.

— Just derfor, Eders Naade.

Josiane brast i Latter.

— Og hvad er det for et Embede, som du særlig ønsker, og som du mindst passer til?

— Embedet som Proptrækker af Havets Flasker.

Josiane lo paa ny.

— Hvad vil det sige? Spøger du?

— Nej, Eders Naade.

— Jeg vil prøve paa at svare dig alvorligt — sagde Hertuginden — gentag, hvad det er, du vil være.

— Proptrækker af Havets Flasker.

— Alt er muligt ved Hoffet. Findes der virkelig en saadan Bestilling?

— Ja, Eders Naade.

— Du lærer mig noget nyt. Bliv ved.

— Det er et Embede.

— Sværg paa det ved den Sjæl, du ikke har.

— Jeg sværger.

— Jeg tror dig ikke.

— Tak, Eders Naade.

— Du vil altsaa? — Naa, hvordan var det?

— Trække Propperne af de Flasker, der findes paa Havet.

— Det er da en Bestilling, som næppe kan være anstrengende. Noget lignende som at passe en Broncehest.

— Noget lignende, ja.

— Ikke at bestille noget, det er en Plads for dig. Det passer du til.

— Saa ser Eders Naade, at jeg dog duer til noget.

— Men Spøg til Side. Der findes altsaa en saadan Stilling?

Barkilphedro paatog sig en ærbødig, værdig Mine.

— Eders Naades ophøjede Fader, Jakob den II og Kongen, Eders berømmelige Svoger, Georg af Danmark, var og er Lord-Admiral af England.

— Tror du, det er Nyheder for mig? Det véd jeg lige saa godt som du.

— Men hvad Eders Naade ikke véd, er, at der er tre Ting, der hører ind under Lord-Admiralen og er hans Ejendom, det er det, som ligger paa Bunden af Havet, det som flyder paa Overfladen og det, som Havet kaster i Land.

— Godt. Og saa?

— Der er en Undtagelse, som tilhører Kongen. Det er Støren.

— Jeg troede, at alt det hørte Neptun til.

— Neptun har været dum nok til at give Slip paa det til Fordel for os Englændere.

— Men videre.

— „Gods" er det Navn, man har givet de Ting.

— Godt.

— Havet er uudtømmeligt. Der er altid noget, som flyder i Land. Det er Havets Skat til England.

— Ja, ja. Og saa?

— Eders Naade forstaar, at der paa den Maade opstaar et Embede.

— Hvor?

— Under Admiralitetet. Strandgodsbureauet. Der atter igen har tre Underafdelinger, og hvor der i hver Afdeling findes en Chef.

— Saa.

— Et Skib vil sende Underretning i Land om, at det befinder sig paa denne eller hin Breddegrad, har mødt et Havuhyre, har lidt Havari, er ved at synke eller lignende; Skipperen tager da en Flaske, stikker en Papirlap, paa hvilken han har skrevet Beretningen op, ned i den, forsegler Flasken og kaster den i Havet. Gaar Flasken til Bunds, hører den ind under Chefen for det liggende Strandgods, flyder den paa Overfladen, hører den til Drivgodset, og kastes den paa Land, hører den ind under Hittegodset.

— Og du vil være Chef for det sidste?

— Netop, Eders Naade.

— Hvorfor foretrækker du den for de øvrige?

— Fordi den just er ledig.

— Hvori bestaar denne Embedsmands Forretninger?

— Enhver, der finder en ilanddrevet Flaske, er under Dødsstraf befalet at overlevere den til Admiralitetet, saadan er Lovens Ord. Til at aabne dem er der ansat en Embedsmand, som har at underrette Hds. Majestæt om Indholdet, dersom der er noget Indhold.

— Forekommer der ofte saadanne Flasker i Admiralitetet?

— Ikke ofte. Men det er det samme. Posten er der. Desuden har Embedsmanden fri Bolig i Admiralitetet.

— Og hvad er Lønnen for dette Driverliv?

— Hundrede Pund om Aaret.

— Og for det kommer du og plager mig?

— Det er dog til at leve af.

— Som en Tigger, ja.

— Som det anstaar en Person som mig.

— Hundrede Pund er jo blot som en Røg.

— Hvad Eders Naade bruger paa et Minut, lever vi Stakler af et Aar. Det er den Fordel, fattigfødte har.

— Du skal faa Pladsen.

Otte Dage efter var Barkilphedro, takket være Josianes Velvilje og Lord Dirry-Moirs Indflydelse, reddet ud af sin usikre Stilling og kunde sætte Foden paa fast Grund. Med hundrede Pund om Aaret, fri Bolig og fri Kost var han bleven ansat i Admiralitetet.

VI.

Der er en Ting, der er højst fornøden; det er at være utaknemmelig. Derom var Barkilphedro ganske paa det rene med sig selv.

Nu, da han havde nydt saa mange Velgerninger af Josiane, havde han følgelig kun én Tanke, at hævne sig.

Man maa betænke, at Josiane desuden var smuk, høj, ung, rig, mægtig og berømt, og at Barkilphedro var grim, lille, gammel, fattig og ukendt. Der var Grunde nok til Hævn.

Naar man selv hører hjemme i Mørket, hvor kan man saa taale den straalende Glans?

Barkilphedro var oprindelig en Irer, men fornægtede sin Fødeø; en daarlig Anbefaling. Der var kun én Ting, som talte til hans Fordel, han havde en stor Mave.

En stor Mave ansés i Reglen som et Tegn paa Godmodighed. Men Barkilphedros Mave var blot nok et Hykleri. Han var en Usling fra Top til Taa.

Hvor gammel var Barkilphedro? Det kan ikke siges. Han var just saa gammel, som hans Planer i Øjeblikket krævede det. Han var gammel, at dømme efter hans Rynker og graa Haar, ung, efter hans Tankers Smidighed. Han var tung og behændig, en Blanding af en Flodhest og en Abe. Kongeligsindet? Absolut. Republikaner? Maaske. Katolik? Ja-a. Protestant? Utvivlsomt. At være for noget, faar kun sin Betydning, naar man paa

samme Tid er imod noget, den Visdom praktiserede Barkilphedro.

Stillingen som „Proptrækker af Havets Flasker" var ikke saa latterlig, som han havde givet den Udseende af. De Klager, der var fremkomne mod, at Kystbefolkningen ranede Vrag og ilanddrevet Gods, havde gjort Opsigt i England og havde ført til den for de skibbrudne store Forbedring, at deres Ejendomme ikke blev stjaalne af Bønder og Fiskere, men konfiskeredes af Lordadmiralen.

Alt det Vraggods, Havet skyllede op paa den engelske Kyst, Vareballer, Kister, Kasser o. s. v., tilhørte Lordadmiralen; men navnlig med de Flasker, der indeholdt Efterretninger, blev der holdt skarpest Udkig. Den Stilling, som Barkilphedro havde tragtet efter og faaet, og som først nedlagdes for godt hundrede Aar siden, var i Virkeligheden ret vigtig. Alle de forseglede Flasker og Kummer, som af Strømmen førtes mod Kysten, blev tilstillet ham; han alene havde Ret til at aabne dem; han var den første, der indviedes i deres hemmelighedsfulde Indhold. Han opbevarede dem og forsynede dem med Paaskrifter i sit Kontor. Dog maatte ingen af disse Flasker aabnes, uden i to edsvorne Mænds Nærværelse, men da de to Mænd havde svoret Tavshed, saa fulgte deraf, at Barkilphedro omtrent kunde gøre, hvad han vilde. Det beroede til Dels paa ham, om han vilde undertrykke en Sag eller bringe den for Lyset.

Det var Skik og Brug, at denne Embedsmand i særlige vigtige Tilfælde personlig underrettede Majestæten om disse Fund, der kunde være interessante nok. Der fandtes Testamenter, udfærdigede af fortvivlede Sjæle, Afskedshilsener, Bekendelser om Forbrydelser, begaaede paa Søen, Gaver til Kronen og andet lignende.

Barkilphedro havde nu naaet, hvad han længe havde sukket efter. Hullet var gravet. Myren kunde slippe igennem og naa lige ind til Dronningens Person.

Var det for at skabe sin egen Lykke? Nej!

Snarere for at kunne skade andre. Det er en større Nydelse. At skade er at nyde. At bære en hemmelig Trang til at skade og aldrig at slippe den er ikke alle givet. Men Barkilphedro følte den.

Hans Tanker bed sig fast i den, som en Buldog bider sig fast i en Strube. Blot han fik sit Bytte mellem Tænderne, eller en

indre Vished for, at han kunde skade, om han vilde, var han tilfreds.

Hvad var Barkilphedro egentlig? Det allerlaveste og allerfarligste, der findes. Han var misundelig.

For Misundelsen er der altid en Plads aaben ved Hoffet. Hoffet vrimler af Dagdrivere, Lykkejægere og rige Narre, der gerne hører en misundelig Hvisken.

Hvor forfriskende virker ikke en ondskabsfuld Bemærkning, naar den gaar ud over andre!

Misundelsen er det Grundstof, som frembringer de bedste Spioner. Der er et nært Slægtskab mellem Misundelse og Spioneri. Spionen jager for andres Regning, ligesom Hunden, den misundelige for egen Regning, som Katten.

Til sine øvrige Egenskaber føjede Barkilphedro ogsaa det, at han var tavs, hemmelighedsfuld og kortfattet. Han gemte alt og hulede sig selv ud ved sit Had.

Hvad hans Udseende angaar, var han svær af Krop med et magert Ansigt. Havde riflede, korte Negle, krogede Fingre, flade Tommelfingre, stridt Haar, langt mellem Øjnene, en Morderpande og et lurende Blik, der skjultes under svære Bryn. Næsen var lang, skarp og buklet og gik næsten ned over Munden. Set fra Siden skød hans Overlæbe ud i en skarp Vinkel og blottede to Tænder, der syntes at stirre paa én. Tænder kan se, som Øjne kan bide.

Taalmodighed, Nøgternhed, Udholdenhed, Tilbageholdenhed, Belevenhed, Ydmyghed, Ærbarhed og Høflighed var Kronen paa Værket Barkilphedro. Han selv spottede de Dyder, som han ikke desto mindre besad.

Længe varede det ikke, før Barkilphedro fik fast Fod ved Hoffet.

Der er to Maader at komme an paa ved Hoffet: i Skyerne og man er stor, i Skarnet og man er mægtig.

Hans Eminence i Purpuret er pragtfuld; hans Eminence i Livréet frygtindgydende. At være en Orm er at eje Magten! Vil du vedblive at eje den, saa bliv ved at være ringe. Vær intetsigende. Den hvilende Orm, der ligger sammenrullet, betegner samtidig det evige og Nullet.

En saadan Reptiliestorhed var endelig falden i Barkilphedros Lod. Han kunde glide ind, hvor han vilde.

Flade Dyr kan trænge ind overalt. Ludvig den Fjortende havde Væggedyr i sin Seng og Jesuitter i sin Politik.

Det er Lavheden, som styrer; hvad der er let at forstaa. Den, der staar bagved, holder i Traadene. Der er ingen Stilling, der kan være nærmere. Man har Øjet og Øret lige ved sig. Regeringens Øje og Kongens Øre.

Kongens Øre hører ikke ham til. Det er Grunden til, at de stakkels Væsener næsten ganske er uden Ansvar. Den, der ikke raader over sine egne Tanker, raader ikke over sine egne Handlinger. At være Konge er at adlyde.

Hvem?

Den første den bedste lavt staaende Sjæl, der summer uden for hans Øre. En Spyflue, der kommer fra Skarnet.

Det er dens Summen, der regerer.

Dronning Anna havde adskillige af de summende Insekter omkring sig. En af dem var Barkilphedro.

Foruden Dronningen bearbejdede og paavirkede han i al Hemmelighed baade Lady Josiane og Lord David. Han hviskede, som sagt, i tre Par Øren. Barkilphedro var saa komisk, saa grim, saa ondskabsfuld og saa ganske ude af Stand til at tage nogens Forsvar, at en kongelig Person maatte lægge Mærke til ham. Da Dronningen først havde opdaget ham, vilde hun ikke høre paa nogen anden Smigrer. Han smigrede hende ved at stikle til andre. Naar Majestæten er uvidende, siger Mdme. de Montchevreuil, maa de lærde undgælde. Af og til at dryppe lidt Gift i Stikket er Toppunktet af Smigreriets Kunst.

De kongelige Slotte er ikke vanskelige at finde sig til Rette i. Der er altid en Indgang paa disse store Stjernekoraler, hvor de Snyltedyr, der kaldes Hoffolk, kan trænge ind og sætte sig fast. En Skingrund er ofte nok. Efter at Barkilphedro havde fundet Paaskudet i sin Stilling, blev han inden kort Tid et lige saa uundværligt Husdyr for Dronning Anna, som for Hertuginde Josiane. Et Ord, sagt i rette Tid, bragte ham straks paa det rene med Dronningens Hengivenhed; og han forstod, hvor meget man kunde lide paa dens Varighed. Hds. Majestæt holdt meget af sin Overhofmester, Hertugen af Devonshire, som ikke var synderlig begavet. Den høje Herre, der havde taget alle sine Eksaminer i Oxford uden at kunne skrive rent, begik en skønne Dag sin sidste Dumhed ved at lægge sig til at dø. At dø er det dummeste man kan gøre ved Hoffet, hvor nu ingen længer generer sig for

at sige om den afdøde, hvad de lyster. Dronningen beklagede det forefaldne i Barkilphedros Nærværelse og udbrød sukkende: Hvor var det Skade, at saa mange Dyder var forenede med en saa ringe Forstand.

— Vorherre vil have sit Æsel igen*) — mumlede Barkilphedro paa Fransk.

Dronningen smilede, og Barkilphedro noterede sig det Smil.

Fra den Dag stak han sin Næse i alt. Han fik uhindret Lov til at brede sig. Den, der faar Majestæten til at le, faar andre til at skælve.

Barkilphedro var en Mester i at gøre Opdagelser, der fik de fornemme til at underkaste sig de ringe og smaa. Hans Kravlen om i Mørket var lydløs, klog og fuld af Bugtninger. Som enhver fuldendt Spion var han grum som en Bøddel og taalmodig som en Forsker. Han var en født Hofsnog.

Ingen Konge holder af at have andre store Mænd i sin Nærhed. At høre dem blive revet ned og bespottet, morer. Barkilphedros Talent gik netop i den Retning, og han voksede daglig i Dronningens Gunst.

Den hemmelige Nøgle Barkilphedro havde faaet overladt af Josiane var forsynet med to Kamme, en i hver Ende, saa at han kunde aabne de indre Gemakker i hendes to Yndlingsresidenser, Hunkervillehouse i London og Corleone-lodge i Windsor. De to Slotte var en Del af Clancharliearven. Det sidste var bygget i florentisk Stil af Sten og Marmor med en Søjlesal og et af de skønneste Gaardinteriører i England. Lige fra den første Dag havde Barkilphedro studeret Josiane med onde Hensigter skjult i sit Indre. Han sporede hende som en Støverhund med hele sit indædte Hads Styrke. Og endnu inden han havde fundet det saarbare Sted, nød han paa Forhaand Virkningen af sin paatænkte Ondskab.

Josiane kunde ikke rammes gennem sit Hjerte; det Sted, der selv er en Gaade, er ikke let at saare; men hun kunde rammes i Hovedet, det vil sige, gennem sin Stolthed. Der troede hun sig stærk og var svag. Og Barkilphedro havde opfattet det.

At knuse Josiane vilde være for stor en Lykke. Det kunde han ikke haabe. Men at ydmyge hende, nedværdige hende,

*) Uoversættelige Ordspil med de to ligelydende Ord: — âme (sjæl) âne (Æsel). O. A.

bringe hende ud af sig selv, gøre hendes smukke Øjne røde af Forbitrelsens Taarer, vilde være meget. Og det maatte kunne lykkes.

Josiane behandlede ham med den kvindelige Overlegenhed og Foragt, som ikke lader sig beskrive. Den halv ubevidste, instinktmæssige og naturlige Foragt, som man har for et laverestaaende Dyr. Det vilde halvvejs have overrasket hende, om nogen havde sagt, at Væsenet Barkilphedro virkelig eksisterede.

Hun kom og gik og lo i hans Nærværelse, som om han kun var en Ting, mens han lurede paa hende og kun spejdede efter en Lejlighed.

VII.

Der gik den ekstravagante Kvinde, den utugtige Drømmerske, den frække Tøjte i Fyrstekrone, den stolte indbildske Diana, den uægte Datter af en Konge, som ikke havde haft Forstand nok til at holde paa sin Kongeværdighed, den Lykketræfshertuginde, som spillede Gudinde og burde have været Glædespige, den Tyvekvind, der havde ranet en landflygtig Mands Ejendom og skaffede ham, Barkilphedro, en Plads ved en Bordende i sit Hus, skaffede ham Tag over Hovedet en Dag, hvor han intet havde faaet at spise og ikke havde et Sted at hælde sit Hoved til!

Og hvad kostede denne Tjeneste hende? Fik hun selv daarligere Plads i sit Slot, for det Hundehul, der blev overladt ham? Havde hun spist en eneste Mundfuld Skildpaddesuppe mindre? Havde hun maattet undvære den ringeste Smule af al sin forbandede Overflod? Nej, tværtimod. Hun havde føjet en Luksusartikel til de øvrige og kunde prale af, at hun havde understøttet en dannet Mand; en Kirkens Mand.

Og hvad Pladsen i Admiralitetet angik, havde han Josiane at takke ogsaa for den. Det var noget at takke for! Hun havde gjort ham til, hvad han var. Skabt et intet mindre end et intet. Saa sandt den latterlige Stilling pinte og trykkede ham. Hvad skyldte han hende egentlig? Den samme Slags Taknemmelighed, som en Pukkelryg maa føle for den Moder, der har bragt ham

til Verden som Vanskabning. Men saadan er Lykkens Skødebørn, der fraadser i Livets Goder. De skal dyrkes, mens en begavet Mand, som Barkilphedro, maatte holde sig paa Trapperne, bukke for Lakajerne og være taknemmelig og ærbødig, skønt han indvendig rasede og kunde have skaaret Tænder af Afmægtighed.

Det er paa den Maade, de rige gør de fattige til Slaver. Deres Velgerninger klæber som Lim og hænger ved dem for altid.

At hævne sig for en modtaget Velgerning skulde synes uhørt! Men Barkilphedro levede ikke for andet. Ellers bestaar Utaknemmeligheden i Glemsel, hos ham slog det ud i Raseri. Hvor der ellers er drysset Aske, blussede her de klare Flammer. Aldrig havde nogen Mand hadet en Kvinde stærkere og ganske uden Grund. Det var frygteligt! Hun var hans Nattemare, hans eneste Tanke, hans fortærende Kval.

Muligvis var han en Smule forelsket i hende.

At ville er ikke nok; man maa ogsaa kunne.

Hvordan skulde han bære sig ad? Det var Spørgsmaalet.

En almindelig Keltring lægger en omhyggelig Plan for den Forbrydelse, han vil begaa. Han føler sig ikke stærk nok til at gribe Tilfældet i Flugten. Men en fuldblods Skurk som Barkilphedro satte sig ud over det forangaaende Arbejde og venter, fuldt rustet, kun paa det Øjeblik, han kan gribe til. Den fødte Røver træffer dig som en Slynge, med den første den bedste Sten. De regner med Tilfældigheden, som virkelig syntes at staa Forbryderne bi.

At gribe det i Haaret og svinge sig op paa det, er den eneste poetiske Flugt, den Slags Talenter kan hæve sig til.

Og imens de venter, studerer de Omgivelserne og sonderer Terrænet.

Dronning Anna var Barkilphedros Terræn. Han kredsede nærmere og nærmere om hende. Og han kom hende saa nær, at han undertiden mente at høre Hds. Majestæt tænke højt.

Undertiden var han til Stede ved de to Søstres Samtaler. Der var ingen, der forbød ham at liste et Ord ind med. Han benyttede sig af det til at demonstrere sin Ubetydelighed, søgte ogsaa paa den Maade at vække Tillid.

Det hændte en Dag, at han hørte Anna bemærke i Samtalens Løb, mens hun gik med Hertuginde Josiane i Parken ved Hampton Court:

— Dyrene er lykkelige, de risikerer ikke at komme i Helvede.

— De er der — svarede Josiane.

Dette Svar, der bragte Filosofien paa Bane i Religionens Sted, mishagede Majestæten. Da det tilfældigvis ogsaa lød dybsindigt, var der dobbelt Grund til Fortrydelse.

— Kære, sagde hun, vi taler om Helvede som to Tosser. Lad os høre, hvad Barkilphedro siger; han maa forstaa sig paa de Ting.

— Som Djævel? — spurgte Josiane.

— Som Dyr — svarede Barkilphedro og bukkede.

— Hertuginde — sagde Dronningen til Josiane — han har bedre Forstand, end vi har.

At nærme sig Dronningen var for en Mand som Barkilphedro at beherske hende. Han kunde i Sandhed sige: — Nu har jeg hende. Det gjaldt nu kun at udnytte hende.

Det første Spørgsmaal, der maatte klares, var: Holdt Dronningen af sin Søster?

Et eneste uoverlagt Skridt kan ødelægge alt. Og Barkilphedro spejdede i Tavshed.

Før Spilleren begynder Spillet, undersøger han sine Kort. Hvor mange Trumfer har han? Barkilphedro begyndte med at undersøge de to Damers Alder: Josiane var treogtyve, Anna enogfyrre. Godt! Han havde Udspillet.

Det Tidspunkt, hvor en Dame holder op at tælle Somre og begynder at regne med Vintre, er en vanskelig Tid. De unge, nys udsprungne Skønheder, der er Duft for andre, er lutter Torne for dem, og alle deres Roser stikker. Det synes, som om al denne blomstrende Friskhed er taget fra dem, og at deres Skønhed maa gaa til Grunde, fordi den udfolder sig saa prangende hos andre.

At udnytte den hemmelige Forbitrelse og trække Rynkerne dybere i det kongelige, fyrreogtyveaarige Ansigt var Barkilphedros Maal. Han fæstede sit prøvende Blik paa Anna.

Hvordan var Dronning Anna stemt mod Hertuginde Josiane? vilde hun hende ondt eller godt?

Det var Problemet. Og Barkilphedro besluttede at faa det løst. Naar det var sket, kunde man altid gaa videre.

Tilfældet kom nu og da Barkilphedro til Hjælp; men navnlig hjalp hans ufortrødne Paapasselighed.

Dronningen var gennem sin Mand langt ude beslægtet med den nye Dronning af Prøjsen, og denne havde, ligesom hun selv, en yngre, illegitim Søster, Baronesse Drika.

En Dag gjorde Dronning Anna den tyske Gesandt nogle Spørgsmaal om denne Drika, mens Barkilphedro var til Stede.

— Hun er rig, ikke sandt?

— Meget rig — svarede Gesandten.

— Og har flere Slotte?

— Pragtfuldere end hendes Søster Dronningens.

— Hvem skal hun giftes med.

— En højadelig Grev Gormo.

— Smuk.

— Bedaarende.

— Er hun ung?

— Ganske ung.

— Og ser lige saa godt ud som Dronningen?

Gesandten sænkede Stemmen.

— Smukkere, Deres Majestæt.

— Det er uforskammet! — mumlede Barkilphedro.

Dronningen tav et Øjeblik, derpaa udbrød hun:

— De Bastarder!

Barkilphedro noterede sig Flertalsformen.

En Gang hændte det, da Hoffet gik fra Kirke, og Barkilphedro var temmelig nær Dronningen, at Lord David Dirry-Moir, som banede sig Vej gennem de tætte Masser, vakte almindelig Opsigt paa Grund af sin elegante Holdning og smukke Skikkelse. Hvor han gik, hørtes beundrende Stemmer: — Hvor er han smuk! Hvor han ser fornem ud! Hvor elegant han er!

— Hvor det er utaaleligt! — brummede Dronningen.

Barkilphedro hørte det.

Han var nu sikker i sin Sag. At skade Hertuginden vilde ikke mishage Hds. Majestæt.

Det første Spørgsmaal var af Vejen.

Nu gjaldt det at faa det andet løst: Hvordan skulde han bære sig ad for at kunne ramme Hertuginden føleligt?

Lady Josiane førte et næsten kongeligt Liv paa sine to Residensslotte i Byen og paa Landet og holdt et Slags Hof, hvor Lord David blandt mange andre var fast Hofmand. Da de endnu

ikke var gifte, kunde de, uden at gøre sig latterlige, vise sig offentlig sammen, hvad de hyppigt gjorde. De tog ofte sammen til Skuespil og Væddeløb i samme Vogn og sad i samme Loge.

De bedste Boksekampe fandt dengang Sted i Lambeth, nær Ærkebispen af Canterburys Palæ. Josiane havde ønkset at overvære en, og Lord Davids Svar lød: En Hertuginde har Adgang overalt. Saaledes gik det til, at hun en Vinterdag tog Plads indenfor det indhegnede Stykke, hvor Kampen skulde foregaa. Lady Josiane havde blot iagttaget den Forholdsregel at klæde sig i Mandsdragt, hvad der hyppigt brugtes i de Dage og var et Tegn paa Fornemhed. Det eneste, der røbede hendes Køn var, at hun brugte Stanglorgnet.

Da Lord David var i Følge med en Dame, kunde han ikke personlig tage Del i Matchen, men nøjedes med at være Tilskuer.

Den „ædle Opvisning"s Præsident var den højfornemme Lord Germaine. Og en Skare yngre Adelsmænd væddede paa de to Boksere. Den ene var en Irer, der havde taget Navn efter et Fjæld i sin Hjemstavn Phelem-ghe-madone, den anden en Skotte, som hed Helmsgail. Det var altsaa to Nationers Ære, der stod paa Spil; Irland og Skotland skulde prygle hinanden. Væddemaalene beløb sig da ogsaa til mere end fyrretyve Tusinde Pund, foruden den fastsatte Præmie.

De to kæmpende var nøgne til Bæltestedet, med ganske korte Benklæder samt Sko med sømbeslaaede Saaler og snørte over Ankelen.

Helmsgail, Skotten, var en lille Fyr paa knap nitten Aar, med en sammensyet, arret Pande; Maaneden forud havde han knust et Ribben og stukket Øjnene ud paa Bokseren Sixmileswater, hvilket forklarede den Begejstring, han vakte. De, som havde holdt paa ham, havde vundet tolv Tusinde Pund. Han var ikke højere end en middelstor Kvinde, tæt, sværlemmet og undersætsig. Intet var forsømt for at fuldkommengøre det Materiale, Naturen havde begyndt, der var ikke en Muskel, der ikke var trænet med Nævekamp for Øje. Han var smidig og behændig, og hans nøgne, rødbrune Overkrop lyste af Styrke. Han smilte, og tre manglende Tænder gav Smilet Karakter.

Hans Modstander var høj og svær, det vil sige svag.

Han var en Mand paa henad de fyrre. Seks Fod høj med en Flodhests Brystbygning og et godmodigt Udseende. Hans Næve-

slag maatte kunne have knust et Skibsdæk, men han forstod ikke at slaa til paa rette Maade. Irlænderen Phelem-ghe-madone var navnlig en ypperlig Skive og syntes at være kommen snarere for at tage imod Slag end at uddele dem. Kun forstod man, at han ikke gav sig snart. Han var som en halvraa Bøf, svær at tygge, umulig at svælge. Han skelede og saa' resigneret ud.

De to Mænd havde tilbragt Natten sammen og ligget Side om Side i samme Seng og havde til Morgen drukket af samme Glas, hver tre Fingerbøl Portvin.

Hver havde sine Tilhængere, der mest bestod af barskt udseende, raa Fyre, der ikke vilde betænke sig paa at true Dommerne, om det kneb. Paa Helmsgails Parti saa's den berømte John Gromane, der kunde tage en Okse paa Ryggen, og John Bray, der en Gang havde baaret ti Sække Mel og Mølleren oven i Købet paa sine Skuldre og gaaet to Hundrede Skridt. Paa Phelem-ghe-madones Side havde Lord Hyde bragt en vis Kilter med, som kunde kaste en Sten paa tyve Pund over sin Skulder højere end det højeste Slotstaarn. Alle de tre, Kilter, Bray og Gromane, var fra Cornwall, hvad der var en stor Ære for Egnen.

De øvrige Tilhængere var grovlemmede, hjulbenede Kraftkarle med modbydelige Ansigter, og syntes hverken at frygte Gud eller Fanden, de fleste var straffede Forbrydere.

Der blæste en kold Nordenvind, og en fin Ruskregn faldt og blev straks til Isslag.

De to Boksere stod nogle Øjeblikke ubevægelige lige over for hinanden, mens Pladsen blev udmaalt; derpaa gik de hinanden i Møde og trykkede hinandens Hænder.

— Jeg vilde heller gaa hjem — sagde Phelem-ghe-Madone.

— Herskaberne maa have noget for Ulejligheden — svarede Helmsgail høfligt.

De frøs, nøgne som de var. Phelem-ghe-madone rystede og hakkede Tænder.

Doktoren, en Brodersøn af Ærkebispen af York, raabte opmuntrende:

— Hug løs, I to Kamphaner, det skal nok give Varme.

Det venskabelige Tilraab tøede dem op.

De begyndte.

Men ingen af dem var vred endnu. Man gjorde Regning paa tre Sammenstød i al Venskabelighed. Den højærværdige Dr. Grundraith fra Allehelgens Kollegiet skraalede:

— Fyld dem med Brændevin!

Men de to højadelige Prisdommere og de to Knæholdere holdt paa Reglementerne. Det var imidlertid bitterlig koldt.

Der hørtes et Raab: Lad os se Blod! Publikum begyndte at længes efter Blod.

Bokserne saa' stift paa hinanden, de nærmede sig, berørte hinandens knyttede Næver og trak sig atter tilbage. Pludselig gjorde den lille Helmsgail et Hop.

Nu begyndte Kampen for Alvor.

Phelen-ghe-madone fik et Stød i Panden, midt imellem Øjenbrynene. Blodet rislede ned ad hans Ansigt. Publikum hvinede:

— Helmsgail har stukket Hul paa Vintønden!

En Klapsalve fulgte. Phelen-ghe-madone begyndte at slaa om sig paa maa og faa. Hans Arme gik som Møllevinger.

Velbaarne Peregrine Berti udbrød:

— Blindet, men ikke blind endnu.

Pludselig hørte Helmsgail et Tilraab, der lød fra alle Sider:

— Stik hans Øjne ud!

De to Modstandere var i det hele ganske fortræffeligt valgt. Kæmpen Phelem-ghe-madone blev nærmest svag gennem sin Styrke, der gjorde ham for tung; hans Arme var som to Køller, men hans Krop en Kødklump. Den lille løb, slog, hoppede til Siden og mangedoblede sin Styrke ved sin Behændighed og sine udlærte Kneb. Det var Kunsten mod Naturen. Vildskaben mod Barbaren.

Det var klart, at det var Barbaren, der fik Prygl. Men det vilde tage Tid, det var deri, det spændende laa.

Er en lille mod en stor, vil alle Chancer være paa hans Side. En Kat kan klare sig mod en Hund. En Goliat bliver altid slaaet af en David.

En Hagl af Tilraab regnede ned over de to Champions.

— Bravo, Højlænder! Det er godt slaaet! Om igen! Paa ham, Phelem!

Og Helmsgails Venner fornyede det venskabelige Raab:

— Stik Øjnene ud paa ham!

Helmsgail gjorde noget, der var bedre. Pludselig bøjede han sig ned og rettede sig igen i Vejret, saa raskt som en Hugorm, og stødte Phelem-ghe-madone i Brysthulen. Kolossen vaklede.

— Uærligt Stød! — raabte Vikomte Barnard.

Phelem-ghe-madone sank ned paa Kilters Knæ og sagde:

— Nu begynder jeg at blive varm.

Lord Desertum raadførte sig med Dommerne og raabte:

— Fem Minutters Ophold.

Phelem-ghe-madone besvimede. Kilter tørrede Blodet af hans Ansigt og Sveden af hans Krop med en Flonellap og stak ham en Flaskehals ind i Munden. Det var den ellevte Omgang. Foruden Saaret i Panden havde Phelem-ghe-madone faaet Brystmusklerne læderede og Issen forslaaet. Helmsgail havde ingen Skade lidt.

Der var opstaaet en vis Bevægelse mellem Herrerne.

— Det var et uærligt Stød! gentog Lord Barnard.

— Der maa begyndes forfra — sagde Lord Lamyrbean.

— Jeg forlanger min Indsats igen — udbrød Sir Thomas Colepeper.

— Slut Partiet! brølede Tilskuerne.

Phelem-ghe-madone rejste sig op, ravende som en drukken Mand og sagde:

— Lad os fortsætte paa én Betingelse, at jeg ogsaa faar Lov til et uærligt Stød.

Fra alle Kanter raabtes der mod ham.

— Det er hørt!

Helmsgail trak paa Skulderen. De fem Minutter var forbi, og Kampen begyndte igen. Hvad der var Liv og Død for Phelem-ghe-madone, var en Leg for Helmsgail.

Lærdom er en vidunderlig Ting! Det lykkedes den lille at faa den store under Aaget, med andre Ord, Helmsgail fik pludselig Phelems Hoved under sin venstre Arm og slog med sin knyttede højre, som en Hammer paa et Søm, nedefra og opad, til Ansigtet helt var maset. Da Phelem-ghe-madone atter fik Hovedet løs, havde han intet Ansigt længer.

Hvad der havde været Næse, Øjne, Mund, var kun som en stor Svamp, dyppet i Blod. Han spyttede, og fire Tænder faldt ned paa Jorden. Derpaa faldt han selv. Kilter tog ham atter paa sit Knæ.

Helmsgail var stadig ganske frisk. Havde kun et Par Buler og Skrammer.

Ingen følte Kulden længer, man holdt mangedobbelt paa Helmsgail mod Phelem.

Harry af Carleton raabte:

— Der er ingen Phelem-ghe-Madone længer. Jeg tør holde mit Grevskab Bella-Aqua og min Lordtittel mod en gammel udtjent Paryk paa, at Helmsgail vinder!

— Kom med din Tryne — sagde Kilter til Phelem-ghe-madone og dyppede sin Flonelsklud i Brændevin og vaskede det levrede Blod af hans Ansigt. Munden blev atter synlig. Kæmpen aabnede det ene Øjenlaag. Tindingerne syntes at være sprukne.

— Endnu en Omgang, min Dreng — sagde Kilter, og tilføjede: — For gamle Irlands Ære!

Gælerne og Irlænderne forstaar hinanden; men Phelem-ghe-madone syntes ikke at have Gnist af Forstandsevne tilbage. Han rejste sig op, støttet af Kilter. Af den Maade, han stillede sig til Kamp, kunde man forstaa, at Kyklopen — han havde kun et Øje igen — snart maatte bukke under. Helmsgail raabte sejrsberuset:

— Jeg holder Tusind mod én paa mig selv!

Helmsgail hævede Armen, slog og, mærkeligt nok, begge faldt til Jorden. Der hørtes en fornøjet Brummen.

Det var Phelem-ghe-madone, som gav sin Glæde Luft.

Han havde set sit Snit, mens Helmsgail rettede sit frygtelige Stød mod hans Hoved, til at give ham et uærligt Stød i Maven.

Helmsgail rallede, hvor han laa.

Tilskuerne stirrede paa ham og skraalede:

— Løn som forskyldt!

Og alle klappede i Hænderne, selv de tabende. Irlænderen havde handlet i sin gode Ret, da han betalte det uærlige Stød med samme Mønt.

Helmsgail blev baaret bort paa en Baare. Den almindelige Mening var, at han aldrig vilde komme over det. Phelem-ghe-madone var rimeligvis bleven slaaet til Krøbling for Resten af sit Liv.

Lord Robertis udbrød triumferende:

— Jeg vinder tolv Hundrede Pund.

Idet Josiane forlod Pladsen, tog hun Lord Davids Arm, hvad der nok kan gaa an for et Par Forlovede, og sagde:

— Det var ganske vist meget smukt, men —

— Men hvad?

— Jeg havde haabet, at det mulig skulde have kureret den Kedsomhed, jeg lider af; men nej!

Lord David standsede, saa' paa hende, lukkede Munden i og blæste Kinderne op, mens han rystede paa Hovedet, hvad der skulde betyde: pas nu paa, hvad jeg siger.

— Der er kun et Middel mod Kedsomhed.

— Og det er?

— Gwynplaine.

Hertuginden spurgte:

— Hvem eller hvad er Gwynplaine?

IX.

Naturen havde ødslet med sine Gaver paa Gwynplaine. Den havde velsignet ham med en Mund, der gik til begge Øren, Øren, som næsten kunde slaa sammen over Øjnene, en uformelig Næse og et Ansigt, som man ikke kunde se paa uden at komme til at le.

Som sagt, Naturen havde været yderst gavmild mod Gwynplaine. Men var det Naturen alene? Var ingen kommen den til Hjælp?

Øjne, der var som to Smertens Dyb, en Mund som en Kløft, en opadbøjet Stump med to Næsebor, et Ansigt, der var en eneste Grimasse, alt sammenfattet i en ubetvingelig Latter, nej, det var næppe Naturen alene, der kunde frembringe et saadant Mesterværk.

Naar den første Munterhed havde lagt sig, som Synet af denne Gøgler — for en Gøgler var han — uimodstaaelig fremkaldte, og man gav sig til nøjere at studere ham, kunde man hurtig komme efter, at Kunsten havde haft en Finger med i Spillet. Et saa fuldt ud hæsligt Ansigt findes ikke i Naturen. Menneskene formaar intet, naar det gælder om at forskønne sig, alt, naar det gælder at gøre sig styggere. Man kan ikke omdanne en Hottentotnæse til en romersk, men en græsk Næse kan meget let blive til en Kalmuknæse. Dertil behøves kun, at man lidt efter lidt tryk-

ker Næseroden flad og splitter Næseborene op. Havde Gwynplaine allerede som lille Barn været en saa vigtig Person, at man gav sig i Færd med at udviske hans virkelige Ansigt? Hvorfor ikke? Det kunde jo ogsaa være slet og ret, for at vise ham frem og tjene Penge paa ham.

Øjensynligt var det en Fagmand, der havde bearbejdet hans Ansigt efter forud givne Regler. Rent videnskabelig var Munden bleven udvidet, Læberne udtyndede, Tandkødet blottet, Ørene forlængede, Bruskdannelsen opløst, Øjenbrynene og Kinderne trukne i Længden, Mundvigene strakte, Saar og Ar udslettede, og det veludførte Arbejde var bleven Masken Gwynplaine.

Ingen fødes saa fuldkommen.

Gwynplaine var en Trøstens Kilde, som Forsynet havde skænket Menneskene i deres Livslede. Er der et saadant Forsyn? Et dæmonisk Forsyn, som der er et guddommeligt? Ingen kan sige det.

Gwynplaine var Komediant og lod sig se for Betaling. Der var ingen, der kunde frembringe en Virkning som han. Han helbredede Hypokondri blot ved at vise sig. De, der bar Sorg, maatte holde sig borte fra ham for ikke at bryde Etiketten og briste i Latter. En Dag saa' Bøddelen ham og brast i Latter. Blot man saa' ham, maatte man le, og talte han, stampede man i Jorden og vred sig af Latter. Han var Kedsomhedens modsatte Pol. Spleen var den ene Yderlighed, Gwynplaine den anden.

Hans Ry voksede med rivende Hast og bredte sig fra Markedsplads til Markedsplads. Men skønt han fik andre til at le, lo han ikke selv. Ansigtet lo, men ikke hans Sind. Det var en anatomisk Latter, saa meget mere uimodstaaelig, som den var ligesom forstenet. Ingen kunde væbne sig mod dens Virkning. Der er to Bevægelser ved Munden, som smitter, Smilet og den gabende Bevægelse. Takket være den hemmelighedsfulde Operation, Gwynplaine som spæd havde undergaaet, deltog hele hans Ansigt i denne Latterbevægelse, gik hele hans Fysiognomi ud paa den; hvad han følte, det være sig Vrede, Overraskelse, Medlidenhed eller Fortvivlelse, øgede det blot Musklernes Munterhed. Græd han, blev det til Latter, hvad han vilde, hvad han tænkte eller gjorde, behøvede han blot at vende Ansigtet mod Folk, og de brast i en skraldende Latter.

Det var, som kunde man tænke sig et lystigt Medusahoved.

En skrækkelig Byrde for menneskelige Skuldre, at maatte bære et evigt leende Ansigt!

Kun nogle faa Øjeblikke kunde han befri sig for Latteren ved at anspænde hele sin Viljekraft og samle hele sin Opmærksomhed paa at tvinge Musklerne, og det lykkedes ham at kaste et Slags tragisk Slør over sit Ansigt, og da var der ingen, der lo, man gøs i Stedet ved at se ham.

Det var dog ikke ofte, at Gwynplaine formaaede det, da Anstrengelsen var pinefuld trættende og krævede en ulidelig Spænding. Desuden var den mindste Tankeadspredthed nok til, at Latteren vendte tilbage, og jo stærkere hans indre Bevægelse var, jo grellere traadte den frem.

Paa denne ene Undtagelse nær var Gwynplaines Latter evig. Man saa' Gwynplaine og lo. Og naar man havde let, vendte man Hovedet bort. Navnlig Kvinderne fandt ham gruopvækkende. Den krampagtige Latter var som en skyldig Tribut, som man villigt, men halv mekanisk erlagde. Men naar det var gjort, var han uudholdelig at se paa i Kvindernes Øjne. For Resten var han høj, velskabt og smidig, uden nogen Fejl og Lyde. Deri laa nok et Bevis for den Formodning, at Gwynplaine snarere var et Kunstprodukt end et Naturens Værk. Da hans Skikkelse var saa veldannet, havde hans Ansigt sandsynligvis ogsaa været smukt. Han maatte som nyfødt have været som andre velskabte Børn. Skikkelsen havde man ladet ham beholde urørt og kun udvisket hans Ansigt i en bestemt Hensigt. Det var i det mindste det sandsynligste.

Tænderne var ogsaa urørte. Tænderne er nødvendige for Latteren. Selv Dødningehovedet beholder dem. For øvrigt havde de, der havde opdaget ham, udstyret ham med de Egenskaber, der er særlig gode for en fremtidig Akrobat og Atlet. De havde forrykket hans Lede og Lemmer, saa at de, ligesom Dørhængsler kunde vrides i alle Retninger.

Hans Haar var én Gang for alle farvet okkergult; en Hemmelighed, som atter er kommen for Lyset i vore Dage. Men nu er det smukke Damer, som bruger det; den Gang ansaa's det for hæsligt. Og Gwynplaine var gulhaaret. Det yppige Haar, der snarere kunde kaldes en Manke, skjulte en Hovedskal, der syntes skabt til at huse Tanker. Den uhyggelige Operation havde berøvet Ansigtet dets naturlige Harmoni, men den havde ikke formaaet at omdanne Benbygningen; og Gwynplaines Ansigtsvinkel var kraf-

tig og beundringsværdig. Bag ved Latteren var der et tænkende, drømmende Indre.

Latteren maatte næsten betragtes som en Art Talent. Gwynplaine havde ikke selv fremkaldt den, men han drog Fordel af den. Den blev et Middel til at skaffe ham Livets Ophold.

Gwynplaine var — det har enhver for længst forstaaet — den samme Dreng, der blev forladt hin Vinteraften paa Portlands Kyst, og som senere blev optaget i det rullende Skur i Weymouth.

X.

Drengen var bleven en Mand. Der var forløbet femten Aar, og man skrev nu 1705. Gwynplaine gik i sit femogtyvende Aar.

Ursus havde beholdt begge de to Børn, de dannede en lille Nomadefamilie.

Ursus og Homo var blevne gamle. Ursus var ganske skaldet, Homo graasprængt. Og det lille Barn, som var fundet hos den døde Kvinde, var en stor Pige paa seksten Aar, bleg, brunhaaret, slank, fin og saa sart, at man kunde være bange for, at hun kunde gaa i Stykker, bedaarende smuk med sine straalende, blinde Øjne.

Den skæbnesvangre Vinternat, der havde kastet den omvankende Tiggerske og hendes Barn om i Sneen, havde gjort et dobbelt Arbejde. Dræbt Moderen og blindet hendes Datter.

Den sorte Stær havde for altid slukket hendes Syn. Og Sorgen over den bitre Tilskikkelse stod præget i det smertefulde Drag om hendes fine Mund. Hendes store, klare Øjne lyste for andre, men var slukkede for hende selv. Som to hemmelighedsfulde Kerter, der kun kastede deres Skær foran sig. Hun, der selv levede i Mørket, lyste op for andre og kastede Straaler ud fra sin uigennemtrængelige Blindheds Nat. Hun saa' ikke Solen; men de omkringværende saa' hendes Sjæl.

Hendes døde Blik havde en himmelsk Styrke.

Hun hørte Natten til og blev selv en Stjerne.

Du repræsenterer Mennesket — sagde han — jeg Dyret, vi er den

lavere Verden, lad hende repræsentere den højere Verden. Saa stor en Svaghed er Almagt. Paa den Maade vil hele Universet,

Ursus, som sværmede for latinske Navne, havde døbt hende Dea*). Først havde han holdt en lille Raadslagning med Ulven: Menneskeheden, Dyreverdenen og Guddommen rummes her i vort Skur. — Ulven havde intet at indvende, og den lille kom til at hedde Dea.

Med Gwynplaine behøvede Ursus ikke at ulejlige sig for at finde et Navn. Den samme Morgen, han opdagede den lille Drengs vanskabte Ansigt og den lille Piges Blindhed, spurgte han:

— Hvad hedder du, Dreng?

— Gwynplaine kaldte de mig — svarede Drengen.

— Naa, saa bliv ved at hedde Gwynplaine — brummede Ursus.

Dea hjalp med ved Gwynplaines Optræden.

Kunde den menneskelige Elendighed sammentrænges, var den blevet det for Gwynplaines og Deas Vedkommende. Begge syntes at være kommen ud af et Gravkammer, Gwynplaine fra det uhyggelige, Dea fra det sorte. Dea havde Mørket i sig, Gwynplaine havde det uden paa sig. Dea var som en Aand, Gwynplaine et Spøgelse. Dea var sørgeligt stillet, Gwynplaine dog værre. Han kunde, som en seende, sammenligne sig med andre Mennesker, hvad hun, den blinde, ikke evnede. Men at sammenligne sig med andre var ikke at kunne fatte sig selv. Gwynplaine blev en Gaade for sig selv. Dea havde et Slør, der hed Mørket, Gwynplaine en Maske, der var hans eget Ansigt. Hvordan hans Ansigt virkelig var, anede han ikke. Det var forsvundet, og et falsk Jeg var klistret paa ham i Stedet. Hans Hoved levede, men Ansigtet var dødt, og han mindedes aldrig at have set det.

Menneskeheden var for dem begge kun en paatagelig Kendsgerning, som levede fjernt fra dem; hun var alene, han var alene; hendes Ensomhed var tung, hun saa' intet omkring sig, Gwynplaines var frygtelig, han saa' blot alt for klart. Dea var lukket ude fra Lyset, Gwynplaine fra Livet. Ulykkelige maatte de være. Havde en Menneskekender set dem, vilde hans Tanker løbe ud i den dybeste Medlidenhed. Hvor maatte de to arme Væsener ikke lide? En ulykkelig Forbandelse hvilede øjensynligt paa deres

*) Dea = Gudinde. O. A.

Hoveder og maatte tynge dem til Jorden; aldrig havde Skæbnen udtænkt en sindrigere Maade til at pine to uskyldige og skabe Livet om til et Helvede for dem her paa Jorden.

De selv følte sig i Paradis.

De elskede hinanden.

Gwynplaine tilbad Dea. Dea forgudede Gwynplaine.

— Du er saa smuk! — sagde hun lykkelig til ham.

Der var kun én Kvinde paa Jorden, som saa' Gwynplaine. Det var den blinde. Hvad Gwynplaine havde været for hende, vidste hun fra Ursus, til hvem Gwynplaine havde fortalt om sin besværlige Vandring fra Portland til Weymouth, og om den Angst, han havde udstaaet i sin Forladthed. Hun vidste, at hun som ganske lille, døende ved sin døde Moders Bryst, var bleven reddet af et Væsen, der blot var lidt større end hun selv. At han, der var forladt og ligesom stødt tilbage af Tilværelsens Barskhed, havde hørt hendes ynkelige Skrig; at mens alle var døve for ham, var han ikke døv for hende, men havde taget hende op og slæbt sig videre ud i Natten, træt og sulten. At han, der ikke havde nogen at støtte sig til, intet at haabe og vente af Skæbnen, havde paataget sig at være en Støtte for hende, at da Himmelen lukkede sig, aabnede han sit Hjerte. At han var bleven Moder og Amme for hende, at han havde stukket sin Haand ned i den aabne Grav og trukket hende frem. At han havde klædt sig halvnøgen af for at give hende sine Pjalter; at han halvdød af Sult blot havde tænkt paa at skaffe hende Mad og Drikke; at han havde kæmpet mod alle Naturens Rædsler og overvundet dem, han, den tiaarsgamle Kæmpe for hendes Skyld. Hun vidste, at det havde han gjort som Barn, og at han nu som Mand var hendes Svagheds Styrke, hendes Rigdom, hendes Sundhed og hendes Blik. Klarere end noget andet saa' hun hans Mod, hans Kraft og Hengivenhed. Heltedaaden tager bestemte Former i Tankernes Verden, hun saa' de Former og følte, hvor ophøjede de var. Hun følte Gwynplaine rundt om sig; han var altid den samme, aldrig den kolde, aldrig langt fra hende, aldrig forandret, den samme hjælpsomme, blide og forstaaende Gwynplaine.

I Fantasiens Verden er Godheden Solen; og Gwynplaine blændede Dea. For Mængden var han en Klown, en Gøgler, en Akrobat, et Uhyre, lidt over og lidt ringere end et Dyr. Den saa' kun paa hans Ansigt. For Dea var han en Broder, en Ven, en Støtte, en bevinget, straalende Mand.

Det kom af, at den blinde Dea kun saa' hans Sjæl.

Filosoffen Ursus forstod det og fattede Deas Begejstring.

— Den blinde kan se det usynlige — sagde han. — Bevidstheden er en Aabenbaring.

Han saa' hen paa Gwynplaine og brummede:

— Halvuhyre, men Halvgud.

Gwynplaine var paa sin Side beruset af Dea. Der er et usynligt Øje, Aanden, og et synligt Øje. Det var med det synlige, at han saa' Dea. Dea var aandelig betaget, Gwynplaine virkelig betaget. Lige saa hæslig han var, lige saa bedaarende var hun. Der var et drømmende Skær over hende. Over hele hendes fine, luftige Skikkelse, der var bøjelig som et Siv, hendes Skuldre, der bragte Tanken hen paa Vinger, over hendes ungdommeligt knoppende Former, i hendes Bleghed, der halvt var gennemsigtig, og hendes uskyldige, rene Smil, var der noget overjordisk og dog kvindeligt.

Gwynplaine sammenlignede sig selv med andre og sammenlignede Dea med andre. Han havde en bestemt Følelse af at lide under en Fordømmelse. Men hvorfor? Det vidste han ikke. For hvem maatte han sone? Det vidste han ikke. Han vidste kun, at gennem Dea var Glorien lagt om hans brændemærkede Hoved. Da Gwynplaine blev gammel nok til at forstaa det, lod Ursus ham læse Dr. Conquets anatomiske Forskrifter, men han holdt sig klogelig fra at udtale nogen „Formodning"

Hvem det end var, der havde forfulgt Gwynplaine som Barn, havde de ikke naaet deres Hensigt. De vilde have skabt en fortvivlet, og de skabte en begejstret. De havde viet ham til Lidelse og Smerte, og Bøddelens Tænger var bleven til bløde Kvindehænder. De vilde have lukket ham ude fra Livet, først fra Slægten, om han havde nogen, dernæst fra den hele Menneskehed. Men Naturen var kommen den forladte til Hjælp, som den hjælper alle forladte; dèr, hvor alle svigter, der svigter ikke den; den breder sit Blomsterdække over alle Ruiner og Grushobe; den har Grønsværen for Stenen og Elskoven for Mennesket.

Gwynplaine og Dea levede i og for hinanden. Og en usigelig Taknemmelighedsfølelse fyldte deres Sjæl.

Gwynplaine saa' en lysende Sky sænke sig ned mod ham i en Kvindes Skikkelse, et berusende Luftsyn, med et Hjerte, der slog imod ham, der længtes mod hans; han var ikke vanskabt længer nu, da han var elsket. Rosen bejlede til Larven, fordi den i Lar-

ven saa' den guddommelige Sommerfugl. Gwynplaine, den forstødte, blev den udkaarne.

At udfylde hinanden, er det højeste, to Mennesker kan naa til. Gwynplaine og Dea var et saadant Par. Den enes Mangler var den andens Styrke. Den enes Ulykke var den andens Lykke. Hvis Dea havde haft sit Syn, vilde hun da have elsket Gwynplaine? Hvis Gwynplaine havde været velskabt, vilde han just have valgt Dea? Hun vilde rimeligvis ikke have brudt sig om den vanskabte, mer end han om den blinde. Det var en Lykke for Dea, at Gwynplaine var hæslig. Et Held for ham, at Dea var blind.

Gwynplaine tænkte altid:

— Hvad vilde jeg være uden hende!

Og Dea tænkte:

— Hvad var jeg uden ham!

De var ubeskriveligt lykkelige.

Dea hørte Gwynplaine le, og Gwynplaine saa' Dea smile.

Der laa en usigelig Renhed i deres Kærlighedsforhold. Dea anede ikke, hvad et Kys egentlig var, skønt maaske hemmelige Længsler rørte sig i hende. Og Gwynplaine følte det hede Ungdomsblod rulle raskt gennem sine Aarer og blev tankefuld. Han kunde have vovet alt mod sin Barndoms første Legekammerat, der var lige saa blind for Fejltrin og Farer, som hun var for den ydre Verden omkring hende. Men han vilde have følt det som et Ran af, hvad hun frivilligt vilde have givet. Jo hedere hans Længsel blev, jo mere frygtsom blev han.

De havde levet Livet sammen. De kunde ikke tænke sig ikke at være sammen. De var voksede op sammen Side om Side. Længe havde de sovet paa samme Leje. De to paa Kisten, Ursus paa Gulvet. Men en skønne Dag, mens Dea endnu var lille, følte Gwynplaine sig for stor, og han sagde, at han ogsaa vilde sove paa Gulvet. Dea græd, da han om Aftenen gik til Ro paa Bjørneskindet ved Siden af Ursus. Og hun bad ham komme tilbage til hende; men Gwynplaine var bleven urolig, fordi Kærligheden var vaagnet i ham, og han holdt sig tilbage. Om Sommeren sov han i de lune Nætter udenfor sammen med Homo. Dea var tretten Aar, før hun fandt sig i den nye Ordning. Ofte sagde hun om Aftenen:

— Gwynplaine, kom og læg dig hos mig, da sover jeg saa meget bedre.

Men Gwynplaine rødmede og stammede og gik, Daphnè, der flygtede for Chloë.

Ursus brummede en Dag, mens han saa' hen paa dem:

— Jeg skal snart spille dem et slemt Pus og gifte dem med hinanden.

Ursus indviede Gwynplaine i Kærlighedens Teori og sagde:

— Véd du vel, hvordan Vorherre optændte den Ild, som kaldes Elskov? Han tog først Kvinden, lagde Djævelen imellem og Manden til sidst. En Gnist, det vil sige et Blik, og det hele stod i Fyr og Flamme.

— Et Blik er ikke nødvendigt — svarede Gwynplaine og tænkte paa Dea.

— Tossehoved! Tror du, Sjælen behøver Øjne for at kunne se?

Der kom Tider, hvor Elskovsrusen steg Gwynplaine til Hovedet, saa at han søgte at undgaa Ursus.

— Aa hvad! — udbrød denne — gener dig ikke. Hanen viser sig, naar den er forelsket.

— Men Ørnen skjuler sig — svarede Gwynplaine.

Til andre Tider mumlede Ursus ved sig selv:

— Der maa sættes en Bremse paa Hjulet. De elsker hinanden for højt. Det kan være farligt. Vi maa undgaa Ildebrand og slaa dem koldt Vand i Blodet.

Og Ursus talte med Dea, naar Gwynplaine var ude, og talte med Gwynplaine, naar Dea sov.

— Dea, du maa ikke gaa alt for meget op i Gwynplaine. At leve i en anden er farligt. Egoismen er Lykkens sande Rod. Kvinder forstaar sig ikke paa Mænd. Og for Resten kan det ende med, at Gwynplaine bliver alt for indbildsk. Han har Lykken med sig. Du aner ikke, hvor megen Lykke han gør!

— Gwynplaine, Misforholdet er for stort. Der er for megen Grimhed paa den ene Side og for megen Skønhed paa den anden, det bør du tænke over. Slaa Vand i Blodet, min Dreng, og forgab dig ikke alt for meget i Dea. Tror du virkelig, at du er Maalet for hende? Se paa dig selv og paa hende? Dea med den hvide Hud, de fine, røde Læber, det bølgende Haar og de Hænder og Fødder! Alle hendes Former er fuldkomne, og saa hendes Gang og hendes rørende Stemmeklang! Og saa er hun alligevel en lille Kvinde og ikke saa dum at være Engel! Hun er dejlig — det maa du sige til dig selv for at svale dig!

Elskoven slog ud i endnu stærkere Flammer efter de Prækener. Og Ursus undrede sig ligesom én, der vilde have sagt:

— Er det ikke mærkeligt, at Ilden ikke slukkes, trods al den Olje, jeg har øst over den!

Var det hans virkelige Hensigt at slukke den eller blot formindske den? Nej, langtfra. Han vilde selv have følt sig brøstholden, om det var lykkedes. I sit inderste glædede han sig over den stærke brændende Glød, der strakte sin Varme lige til ham. Men han maatte gøre lidt Nar af det, der begejstrede ham. Det er det, Menneskene kalder Klogskab.

Ursus havde noget nær været baade Fader og Moder for Gwynplaine og Dea. Han opfødte og opdrog dem, alt mens han skændte og brummede. Den forøgede Familie havde gjort Vognskuret adskilligt tungere, og oftere end før havde han maattet spænde sig for og trække det sammen med Homo.

Ret mange Aar forløb dog ikke, før det blev Gwynplaines Tur til at trække. Ursus havde opdraget ham til at optræde som Akrobat paa Markeder, og havde lært ham, hvad han kunde og vidste.

— Bliv Filosof — gentog han ofte til Gwynplaine. — At være klog er at være usaarlig. Saa gammel jeg er, har jeg aldrig grædt. Takket være min Filosofi. Tror du maaske, jeg havde manglet Anledning, om jeg vilde have grædt?

Naar Ursus snakkede til Ulven, sagde han:

— Jeg har lært Gwynplaine alt, derunder indbefattet Latin, og Dea ingenting, derunder indbefattet Musik. —

Begge kunde de synge, selv blæste han paa Skalmeje, og al den Musik trak Publikum til.

Fortiden eksisterede ikke længer for Gwynplaine og Dea. De vidste kun, hvad Ursus havde fortalt dem. De kaldte ham „Fa'r".

Gwynplaine mindedes sin første Barndom som en Gang af Dæmoner over hans Vugge. Han havde et Indtryk, som var han bleven trampet ned under uhyggelige, uformelige Fødder. Det eneste, der stod klart for ham til de mindste Detaljer, var hin tragiske Vandring paa de vildsomme Sletter. Fundet af Dea satte Mindets Straaleglorie om den korte, isnende Nat.

Deas Erindringer var endnu uklarere og ud i det dunkle. Alt var visket ud og løbet ud i ét. Dog mindedes hun sin Moder som noget koldt og klamt. Havde hun nogen Sinde set Solen? Maa-

ske! Hun anstrengte sig for at trænge igennem Taagen, der laa bag ved hende. — Solen? Hvad var det egentlig? Der foresvævede hende noget lyst og varmt, som Gwynplaine var bleven givet hende i Stedet.

Dea hviskede til Gwynplaine:

— Lyset er din Stemme.

Gwynplaine saa' hendes Arm en Dag stikke nøgen frem under det klare Ærme, og trykkede sine Læber mod den. Et aandigt Kys fra den vanskabte Mund. Dea følte en salig Gysen. Hun rødmede som en Rose. Skælvende smøgede hun Ærmet helt op og rakte Armen ud mod ham.

— En Gang til! bad hun. Men Gwynplaine reddede sig ved Flugt. Dagen efter begyndte den samme Leg. Den salige Gliden ned mod Kærlighedens milde Favn.

Det er den Leg, der faar den gode Gud til at smile i Egenskab af gammel Filosof.

XI.

Det hændte, at Gwynplaine fik Skrupler. Det forekom ham, som om det var et Bedrageri mod Dea, der ikke kunde se ham, at modtage hendes Kærlighed.

Hvad vilde hun sige, om hun pludselig fik sit Syn igen? Vilde hun da ikke vige tilbage for ham? Flygte langt bort fra sin vederstyggelige Elsker? Skrige og slaa Hænderne for Ansigtet? Havde han Lov til at lade hende elske sig? Burde han ikke oplyse hende om, hvilket Uhyre han var?

— Du véd, at jeg er meget hæslig at se paa — sagde han en Dag til Dea.

— Jeg véd, at du er dejlig — svarede hun.

— Men naar du hører Publikum le, er det af mig, de ler, fordi jeg er saa frygtelig.

— Jeg elsker dig. — Lidt efter føjede hun til:

— Jeg var næsten død, da du bragte mig til Live igen. Du er Himmelen for mig. Giv mig din Haand, at jeg kan røre ved min Frelser!

Deres Hænder mødtes og trykkede hinanden, og de sagde intet, tavse af en overvældende Lykkefølelse.

Ursus havde hørt det, og næste Dag, da de alle tre sad sammen, sagde han:

— Dea er for Resten ogsaa temmelig hæslig.

Bemærkningen gik uænset forbi. Hverken Dea eller Gwynplaine hørte den. De var saa fordybede i hinanden, at de sjælden gav Agt paa Ursus' Sidebemærkninger. Ursus ødslede sine Dybsindigheder paa det tomme Rum.

Og dog vidnede hans Bemærkning denne Gang om en stor Forstaaelse af den kvindelige Indbildningskraft. At være blind og forelsket er at være dobbelt blind. Og Drømmene bliver for den blinde alt. Illusionen er Drømmenes Salt og Brød, tag Illusionen bort, og Drømmene svinder ind til intet. Et løst Ord falder ned og kan sprænge det, som nys var helt. En Gaade kan gøre ondt. Ved at gruble over den, kan man let komme paa Vildspor. Og uden at nogen aner hvorfor, kan Hjertet faa en Rift. Den, der elsker, føler Lykken sagte sive bort. Intet er saa farligt for Indholdet som den usynlige Sprække i et Kar.

Men heldigvis var Dea ikke gjort af saa skørt et Ler. Hendes Legeme var sart, men Hjertet ikke. Alt, hvad Gwynplaines Ord havde efterladt hos hende, gav sig et Par Dage efter Luft i det Spørgsmaal:

— Hvad vil det sige at være styg og hæslig? Det er at gøre andre ondt. Gwynplaine gør blot alt, hvad der er godt. Derfor er han smuk.

Og paa den spørgende Maade, der er ejendommelig for Børn og blinde, vedblev hun:

— At se? Hvad mener I med at se? Jeg ser ikke, men jeg véd. Det forekommer mig, at Øjnene kun maa virke forstyrrende paa det, man ser.

— Hvad mener du? — spugte Gwynplaine.

— At Synet kun skjuler Sandheden.

— Nej — sagde Gwynplaine.

— Jo, det gør — svarede Dea — naar det kan sige, at du er hæslig!

Hun grundede et Øjeblik og føjede lidt efter til:

— Du Løgner!

Og Gwynplaine følte den indre Tilfredsstillelse at have til-

Lykken var fuldkommen. Saa fuldkommen, at de ikke engang var fattige længer. Der var foregaaet en stor Forandring fra Aaret 1689 til Aaret 1704.

staaet noget og ikke blive troet. Hans Samvittighed var ren som hans Kærlighed.

Det hændte nu og da i dette sidste Aar, at der ved Aftenstid rullede et tungt Køretøj, trukket af to kraftige Heste, ind i en eller anden lille Kystby. Køretøjet lignede et Slags Skibsskrog, der var vendt rundt med Kølen opad og Dækket nedad og sat paa fire Hjul. Skroget og Hjulene var malede grønne med enkelte Nuancer i Farvetonen. Den grønne Farve havde gjort Vognen kendt, og den kaldtes overalt paa Markederne det grønne Skur. Der var to Vinduer, et foran og et bag i Døren, hvortil en Trappe førte op. Paa et Sæde højt oppe over Hestene sad en gammel Mand, der kørte Vognen, og paa hver Side af ham to Zigøjnerpiger, der var udklædte som Gudinder og blæste paa Trompet. Under almindelig Opmærksomhed rullede Optoget stolt gennem Gaderne.

Det var Ursus' gamle Køretøj, opstaaet i en forynget og forbedret Skikkelse. Homo stod lænket under Vognen. Den gamle Kusk paa Bukken var Filosoffen i egen Person.

Hvoraf kom det, at det gamle, usle Skur var bleven forvandlet til en Olymp paa fire Hjul? Af det, at Gwynplaine var bleven berømt.

Den Lykke, han gjorde, var utrolig. Ingen havde set Magen. Om Vidunderet var et Kunstprodukt eller ren Natur, var en stadig Kilde til Drøftelse; men overalt, hvor han viste sig, flokkedes Folk i Skarer for at komme til at se. Takket være denne „great attraction", var der i den fattige Nomadetrups Pung regnet baade Skillinger og Dalere. En rullende Sten samler ikke Mos, men en rullende Vogn undertiden, og mens Aarene gik, og Gwynplaine voksede i Højde og Styghed, kom det Held, som Ursus havde spaaet ham fra første Stund.

— De har gjort dig en stor Tjeneste, min Dreng! — sagde Ursus.

„Heldet" havde tilladt Ursus at kunne realisere sin Drøm, det vil sige, at faa et Skur, stort nok til at rumme et Teater, og derved bringe baade Kunst og Videnskab ud paa Torve og Pladser. Desforuden havde det tilladt ham at anskaffe sig to Heste og to Kvinder, de to Gudinder, der var Tjenestepiger og tagne op fra Landevejen fra en omstrejfende Zigøjnerbande.

— Vi er et vandrende Tempel — sagde Ursus, der havde døbt de to grimme, unge Væsener om til Føbe og Venus. Føbe lavede Maden, og Venus holdt Templet rent. Desuden hjalp de Dea med hendes Paa- og Afklædning ved Forestillingerne.

Dea var ved sin daglige Færden bleven saa kendt med alt inde i sit rullende Hjem, at hun kom og gik derinde ganske som en seende.

Saa' man ind i den rummelige Vogn, vilde man i det ene Hjørne faa Øje paa Ursus' gamle Skur, der var surret fast til Væggen og stod paa sine fire Hjul, fredeligt og stille, fritaget fra at skrumples længer omkring paa Landevejen, som Homo var fritaget for at trække. Nu gjorde det Tjeneste som Sovekammer for Ursus og Gwynplaine.

Vognen var inddelt i tre Rum med spanske Vægge. Et nedhængende Tæppe lukkede for Indgangen til hvert. Det bagerste Rum var Mændenes Rum, det midterste Teateret og det forreste Kvindernes. De Effekter og Instrumenter, der hørte til Orkesteret og Maskineriet, opbevaredes i Køkkenet.

Ursus forfattede selv de Stykker, der blev spillet. Han var et mangesidigt Talent, og hans Kunstfærdighed var lige saa forskelligartet som overraskende.

— Fa'r, du ser næsten ud som en Troldkarl — udbrød Gwynplaine en Dag.

— Det kommer maaske af, at jeg er det — svarede Ursus.

Det „grønne Skur"s Teaterdekorationer bestod i et Landskab, malet af Ursus, som ikke kunde male, — det kunde derfor ogsaa gøre Tjeneste som en Grotte.

Fortæppet var en Harlekinade i brogede firkantede Silkelapper.

Publikum stod ude under aaben Himmel i en Halvkreds foran Teateret, hvad der gjorde Rusk og Regn mindre ønskelig for Datidens Teaterdirektører end for Nutidens. Naar det kunde lade sig gøre, fandt Forestillingerne Sted paa Gaardspladsen til et Værtshus eller andet offentligt Sted, hvor den medførte den Fordel, at der blev lige saa mange Loger, som der var Vinduer, der vendte ud til Pladsen. Og da Teateret var bedre indhegnet, blev Publikum bedre Betalere.

Ursus var med overalt: I Stykket, i Orkesteret, i Køkkenet. Venus trakterede en flad Tromme, og Føbe klimprede paa en Guitar. Ulven var ogsaa med ved Opførelserne og gav mindre Biroller.

Naar Ursus optraadte i sit Bjørneskind, der sad stramt og godt om ham, sammen med Homo i Ulvepelsen, der sad endnu bedre, kunde man ikke altid afgøre, hvem af dem, der var det virkelige Dyr; og det smigrede Ursus i høj Grad.

XII.

Titlerne paa Ursus' Stykke var, som venteligt, i Regelen latinske, men Teksten undertiden spansk. Han havde skrevet et Stykke med særlig Henblik paa Gwynplaine, med hvilket han selv var meget tilfreds. Det var hans bedste Arbejde. Han havde lagt hele sin Sjæl i det. At give sig helt og holdent hen i det, man producerer, er Skaberevnens højeste. Ursus havde filet og bearbejdet det og kaldte det: — *Det besejrede Kaos.*

Indholdet var:

Naturscene. I det Øjeblik, Tæppet droges op, saa' Publikum foran sig den grønne Scene, tre dunkle Skikkelser kravler om i Mørket: En Ulv, en Bjørn og et Menneske. Ulven var Ulven, Ursus var Bjørnen, Gwynplaine var Mennesket. Ulven og Bjørnen repræsenterede Naturens vilde Kræfter, det ubevidste Begær, de utæmmede Drifter, og begge kastede sig over Gwynplaine; det var Kaos i Kamp med Mennesket. Ingen kunde skelne deres Fysiognomier. Gwynplaine kæmpede indhyllet i et Liglagen, og hans Ansigt var skjult af hans nedfaldende Haar. Rundt om var det tætteste Mørke. Bjørnen brummede, Ulven tudede, Mennesket skreg. Mennesket laa underst, begge Dyr oven paa ham, og han raabte om Hjælp, bønfaldt det usynlige Forsyn om at komme og befri ham. Han rallede i Dødsangst. Man fulgte dette vilde Menneskes Dødskamp mod de vilde Dyr med tilbageholdt Aandedræt. Spændingen var uhyre. Endnu et Øjeblik, og Rovdyrene vilde have sejret, Kaos have slugt Mennesket.

Da lød der pludselig Sang i Mørket. En Stemme trængte sig ud gennem Rummet. Mystiske Toner, der akkompagnerede den usynlige syngende, og uden at man vidste, hvordan det kom, viste der sig noget lysende hvidt. Det kunde være et Lys, Lyset var en

Aand, Aanden var en Kvinde. Dea traadte frem i en Straaleglorie, blid, ren, skøn, altbetvingende ved sin Uskyld og Blidhed. Den usynlige var bleven synlig, og i det gryende Dagslys begyndte hun at synge. Det lød som Englesang, som Fuglekvidder. Ved denne Aabenbaring sprang Mennesket blændet i Vejret og fældede med sin knyttede Haand de to Rovdyr.

Nu svævede Synet frem i Luften, ført af et Maskineri, der ikke var til at forstaa, og derfor dobbelt beundringsværdigt, og sang paa rent Spansk:

Ora! Llora!
De palabra
Naçe razon,
Da luze el son.*)

Derpaa sænkede hun Blikket, som om hun saa' ned i Afgrunden, og sang:

Noche, quita te de alli,
El alba canta hallali.**)

Under Sangen rejste Mennesket sig mer og mer, og han, som før laa i Støvet, laa nu knælende med oprakte Hænder mod hende, hvilende paa de to slagne og ubevægelige Dyr. Hun fortsatte vendt mod ham:

Es menester a cielos ir,
Y tu que llorabas reir!

Hun nærmede sig ham med en ophøjet Ro og lagde Haanden paa hans Pande, og nu hørte man en anden Stemme, der var dybere, en henrykt, bævende og inderlig, menneskelig Sang, som svarede den aandige Stemme. Og Gwynplaine sang med Deas Haand paa sit Hoved, stadig knælende i Mørket paa de to Dyr:

O ven! ama!
Eres alma
Soy corazon!***)

---

*) Bed! Græd! Af Ordet fødes Tanken — Sangen skaber Lyset.

**) Vig bort, o Nat! Morgenrøden jubler sit: Vaagn op! Du skal stige til Himmelen og le, som nu du græder.

***) Oh! kom, elskede! Du er Sjælen — jeg er Hjertet.

Og pludselig faldt et straalende Lysskær lige paa Gwynplaines Ansigt. Hele hans Vanskabthed traadte utilhyllet frem.

At skildre Tilskuernes Følelser er umuligt. Latteren brød frem som selve Solen, saadan var Virkningen. Latteren fremkaldes af det uventede, og intet var mere uventet end denne Afsløring. Gamle og unge, Mænd og Kvinder, gode og onde, glade og bedrøvede brast i Latter, selv de, der gik udenfor paa Gaden og intet saa', lo af de andres Latter. Det var en enorm Succes. — Har De set det „besejrede Kaos"? Og Gwynplaine?

Folk strømmede i Skarevis til for at le af ham. Latteren var saa smittende, at den næsten kunde kaldes en Sygdom. Men for Resten greb den kun om sig blandt de lavere Klasser. „Det besejrede Kaos" kunde ses for ti Øre, og Beaumonden gaar ikke de Steder, hvor Indgangsprisen er sat saa lavt.

Ursus var glad over dette Aandsprodukt, som han længe havde gaaet svanger med. — Det er lidt i Retning af Shakespeare — sagde han beskedent.

Deas sarte, blege Ansigt ved Siden af den groteske Lattermaske var det, der fremkaldte den mest overnaturlige Virkning. Publikum betragtede hende med en halv gysende Andagtsfølelse; de saa', at hun var blind, og følte, at hun alligevel var seende, de saa', at hun levede kun halvt i denne Verden og stod paa Tærskelen til det overnaturlige. De forstod, at hun elskede sin vanskabte Medspiller. Men vidste hun om hans Udseende? Det maatte hun jo, fordi hun kunde føle paa ham. Det kunde hun jo ikke, siden hun elskede ham. De brød sig ikke om at gaa dybere til Bunds, saa lidt som Publikum overhovedet holder af dybtgaaende Problemer, men de fattede, at noget laa bagved det, man saa', og gav det forunderlige Stykke en højere Betydning.

Hvad Dea angaar, kunde Ord ikke beskrive, hvad hun følte. Hun vidste, at hun var midt i en Folkehob, uden at vide, hvad en Folkehob var. Hun hørte kun en summende Lyd, det var alt. Og hun følte sig usikker og ene, som stod hun nær en gabende Afgrund. Da mærkede hun pludselig Gwynplaines kraftige Hoved under sin Haand, og hun fik med ét Sikkerhed og Ro tilbage, fandt sin Ledetraad i Mørkeverdenens Labyrint. Al Fare var overvunden, hun havde sin Frelser i Nøden, og hendes Hjerte svulmede af uudsigelig Ømhed og Lykke.

For Publikum var det det modsatte. Der var Gwynplaine den

reddede, Dea den reddende. — Men Resultatet er det samme! — tænkte Ursus, der læste i Deas Hjerte som i en aaben Bog.

De samme, himmelske Følelser gennemstrømmede Dea Aften efter Aften, og hun var nær ved at græde af Ømhed, mens Publikum vred sig af Latter. Alle omkring hende var oprømte, men hun, hun var lykkelig!

For Resten var den ubetvingelige Munterhedsparoksysme ikke netop den Virkning, Ursus havde tilsigtet; han vilde have foretrukket en mere æstetisk Begejstring. Men Succes'en har sin Trøst, og han forsonede sig hver Aften over den Lykke, hans Stykke gjorde, ved at udregne, hvor mange Dalere, der kunde komme ud af de store Shillingsstabler. Og saa tænkte han, at naar Latteren var stilnet, blev der i det mindste noget tilbage af „det besejrede Kaos" i Sindet. Og han tog ikke fejl. I Virkeligheden modtog den store Pøbelhob det poetiske Stykke med dyb, næsten bævende Sympati og fulgte med udelt Interesse „det besejrede Kaos", denne Aandens Sejr over Materien, der endte i den rene, menneskelige Glæde.

Det var blot en Folkeforlystelse. Men de forlangte ikke andet. Det brede Publikum havde ikke Raad til at gaa til de „ædle Sportsopvisninger", som Adelen patroniserede, og havde ikke Raad til at holde tusinde mod én paa Helmsgail contra Phelemghe-madone.

Menneskene har overalt en Tilbøjelighed til at ville hævne sig over de Fornøjelser, der bliver budt dem. Deraf kommer den Ringeagt, der vises Skuespillerne og deres Lige. Manden morer mig, følgelig er han lumpen. Han har lært mig noget, derfor hader jeg ham. Hvad kan jeg gøre ham til Gengæld? Kaste Sten paa ham? Præst, kom med din Sten. Filosof, kom med din. Lad os stene Træet, ødelægge Frugten og æde den! Bare ned i Skarnet med dem! At fremsige en Digters Ord er at være pestbefængt. En Komediant! Væk med ham! Sæt ham i Gabestokken, han hører til i den laveste Kaste og fortjener ikke bedre!

Pøbelen er knap saa glubende som de højere Samfundslag. De hadede i det mindste ikke Gwynplaine, foragtede ham heller ikke. Men den usleste Havnesjover i hele England følte sig selv dog lige saa hævet over den leende Bajads, der morede „Krapylet", som en Lord var hævet over ham.

Gwynplaine delte derfor alle Komedianters Lod, han blev

applauderet og vendt Ryggen. Men han fandt sig i det. Bifaldet glædede ham, og Ensomheden var ham nok. Ved det ene blev han rig, ved det andet lykkelig. Han elskede og blev genelsket. Hvad kunde han ønske mere?

Han ønskede heller intet.

Maaske et mindre vanskabt Ansigt? At faa sine egne, oprindelige, maaske smukke og veldannede Træk tilbage? Nej, ingenlunde. Hvordan skulde han da kunne klæde og ernære Dea? Hvad vilde der blive af den stakkels blinde, som elskede ham? Han følte stadig den dybeste Trang til at beskytte og værge hende. Og kæmpe mod de glubende Drager, der lurede rundt om hendes Mørke, Ensomhed, Nød, Ubehjælpsomhed, Sult og Tørst, som han engang forud havde gjort. Hans Vaaben var hans vanskabte Ansigt. Med det blev han sejrrig og stor. Han behøvede blot at vise sig for at tjene Penge. Saa længe der var Markeder til og Veje, hvor man kunde drage omkring, Mennesker, der kunde se, og Himmelen oppe over Skyerne, saa længe var han sikker paa at finde Føden. Dea behøvede ikke at mangle noget. Og de elskede hinanden. Nej, Gwynplaine vilde ikke have byttet Ansigt med selve Apollon!

„Det grønne Skur" blev snart berømt.

Man gik til Gwynplaine, som man gik paa Værtshus, for at købe for et Par Skilling Glemsel. Det var de smaa, de fattige og ringe, der kom. Oppe fra sin Fjællebod saa' Gwynplaine ud over den usle Folkebærme. Og hans Sind fyldtes med, hvad han saa'. Hist var Børnemunde, der intet fik at spise; her en udmarvet Far og Mor, og bag dem anede man en hel, sulten Børneflok. Det Ansigt talte om Lasten, det andet om Had og Lidelse, hist var Præget slap Underkastelse, her var det Frækhed og Utugt. Han selv var i Havn, og rundt om ham lutter skibbrudne. Tanken kunde gribe ham, saa han tog sit vanskabte Hoved mellem sine Hænder og grundede dybt.

Drømme kom og overvældede ham. Varme, lysende Idéer gled forbi hans indre Syn. De kunde komme saa stærkt, at han glemte, hvad han selv var, og han spurgte sig: — Hvad kan man gøre for at hjælpe det arme Folk? De kunde endog faa ham til at sige det ganske højt. Men Ursus trak blot paa Skulderen og tog ham skarpt i Øjesyn. Og Gwynplaine drømte videre.

— Ak! var jeg blot rig og mægtig, hvor skulde jeg hjælpe dem,

der lider Nød! Men hvad er jeg? Et Atom. Og hvad kan jeg gøre? Intet.

Han tog dog fejl. Han fik Folk til at le. Gives der en større Velgører til paa Jorden end den, som bringer Menneskene til at glemme?

XIII.

At være Filosof er at være Spion. Og Ursus udspionerede sin Elev og gættede hans Tanker. En skønne Dag slog han ham paa Skulderen og sagde:

— Du begynder nok at ræsonnere over Tilværelsen, Brushoved! Lad det heller fare, det rager ikke dig. Du har kun én Ting at gøre, og det er at elske Dea. Du er heldig, af to Grunde. For det første, fordi Folk kan se din Tryne, for det andet, fordi Dea ikke kan se den. Egentlig har du aldeles ingen Ret til saa stort et Held. Der findes i denne viseligt indrettede Verden to Slags lykkelige, de, der er berettigede, og de, der slumper til det. Du hører til de sidste. Du er kommen ind i en Hule, hvor en Stjerne er indespærret. Stjernen er din, behold den, vogt den vel, og vogt dig for nogen Sinde at slippe den uden for din Hule. Du har faaet den lysende Venus i dit Spind, Edderkop! Gør mig den Tjeneste at være tilfreds med det! Jeg ser, at du er begyndt at fundere paa Livets Problemer. Hør heller paa en sand Filosof og følg hans Raad: lad Dea faa Oksesteg og Lammekoteletter, og hun vil være saa stærk som en Tyrkinde, inden et halvt Aar er gaaet. Gift dig saa med hende og skaf hende Børn, to, tre fire, en hel Flok. Det er Livets sande Filosofi og Lykkens oven i Købet. At have Børn er at have et Himmerige. Skaf dig Smaafolk, som kan kravle omkring dig; ler de, er det godt, skraaler de, er det endnu bedre. At skraale er at leve. Se dem die som halvtaarsgamle, kravle naar de er et Aar, løbe naar de er to, elske naar de er tyve; og du har lige saa mange Glæder. Jeg har forsømt det, derfor er jeg bleven et Dyr. Vorherre, der skriver gode Vers og hører til vor Litteraturs første, dikterede sin Medarbejder Moses: — Forplanter eder! Det er Hovedsagen. For-

plant dig, din Æsel! og lad Verden være, som den er. Den trænger ikke til dig, for at blive værre end den er.

En Komediant er skabt til at ses, ikke til selv at se. Véd du, hvordan der er derude? Jeg siger dig, du er slumpet til din Lykke. Spurgte nogen dig om, med hvilken Ret du er lykkelig, vilde du ikke kunne svare paa det. Du har intet Patent paa det. Men det har den fødte Lord. Han har sikkert maattet intrigeret ved Satans Hof for at kunne opnaa at slippe ind i Verden ad den Vej! Det maa have kostet ham meget Besvær at blive født! Men andet fordres der heller ikke af ham! Du gode Gud! Læs blot, hvad jeg har opskrevet her paa Væggen, og du vil se, hvad en Lord virkelig er. Som ung har han Oldingens Rettigheder, og som Olding den unges Held, er han fejg, tiljubles han som en Achilles, er han styg, smiler smukke Kvinder ham i Møde, er han uvidende, har han Oxfords og Cambridges Diplomer for bestaaede Eksaminer, og vrøvler han, falder Litteraterne næsegrus af Begejstring; saadan kan han være, om han ikke foretrækker virkelig at være, hvad andre i deres Slaviskhed vil gøre ham til.

At afskaffe Lorderne er en Tanke, som ikke engang Orestes kunde nære i al sin Forfærdelighed. At sige, at Lorderne blot er unyttige eller skadelige, er at ryste Staten i dens Grundvold. Lad Folket gøre Indvendinger! selv Plautus vilde ikke have kunnet frembringe noget latterligere. Insekterne kunde lige saa godt begynde at kritisere Elefantens Fod. Folket er skabt til at føres i Flok, til at græsse paa Jorden og lade sig bide af Hundene. Faaret afbider Straaet, og Hyrden klipper Faaret. Er det ikke, som det skal være? For mig er alting lige fedt. Jeg er Filosof og sværer over Livet som en Flue. Livet har kun den ene Fod paa Jorden. Og tænke sig, at Greven af Besteshire har fireogtyve Gallakareter i sit Vognskur og dertil hørende Seletøjer, et beslaaet med Guld, et andet med Sølv! Herregud, jeg véd nok, at ikke alle Mennesker kan have fireogtyve Gallakareter, men er der vel derfor nogen Grund til at skrige op? Fordi du har frosset en Nat! Tror du ikke, at andre ogsaa har gjort det! Husk, at havde det ikke været Frost, vilde Dea ikke have været blind, og havde hun ikke været blind, vilde hun næppe have elsket dig. Lad det være nok for dig, dit dumme Fæ! At holde Mund er Hovedsagen. Jeg er sikker paa, at Vorherre byder den fordømte Sjæl at tie, ellers vilde det blive ham, der fordømtes ved evigt at høre Skrig og Tænders Gnidsel.

Altsaa, hold din Mund og ti. Jeg gør endnu mere, jeg beundrer og bifalder. Glæd dig med mig, over at Erkebispen af Canterbury har en Million om Aaret, og at Majestæten har syv Millioner Pund paa Civillisten og øvrige løbende Indtægter fra Slotte, Ejendomme, Konfiskationer, Tiende og aarlige Afgifter, der beløber sig til mer end en Million Pund. Og saa er Folk endda ikke tilfredse?

— Ja, mumlede Gwynplaine tankefuld — det er paa de fattiges Helvede, at de riges Paradis er bygget op.

XIV.

Dea traadte ind; han saa' paa hende og saa' intet andet. Saadan er Kærligheden; man kan et Øjeblik være optagen af andre Tanker, men viser den elskede sig, forsvinder alt andet, og hun bliver den eneste, uden at hun selv aner, at hun har fortrængt en hel Verden i ens Indre.

Det var under Benævnelsen „Manden som lér", at Gwynplaine var bleven bekendt. Hans eget Navn var næsten ukendt, forsvundet for Øgenavnet, som hans oprindelige Ansigt under Lattermasken. Men det kunde læses paa Plakaten, som var slaaet op paa Forsiden af „det grønne Skur" og var forfattet af Ursus.

— Her faar man Gwynplaine at se, der som ti Aar gammel blev forladt ved Portlands Kyst den 29. Januar 1690 af skurkagtige Comprachicos, og som nu er bleven voksen og kaldes:

„Manden som lér".

Saa snart Forestillingen var sluttet, og Tilskuerne havde spredt sig, og Bifaldet havde tabt sig ud i Aftenen, drog „det grønne Skur" sin Trappe op, som en Fæstning sin Vindebro, og afbrød alt Samkvem med Omverdenen. Udenfor laa Verden, indenfor herskede Frihed, Tilfredshed, godt Mod, Lykke og Kærlighed.

Midterrummet havde to Bestemmelser, det tjente baade som

Skueplads og Spisestue. Ursus gjorde Kassen op, og efter dens Indhold indrettede man Maaltidet. For et Par elskende er alting ideelt, og at spise og drikke sammen giver Lejlighed til megen hemmelig Berøring, der gør hver Mundfuld til et Kys. Man drikker Øl og Vin af samme Krus, som var det Dug, man drak af samme Lilje. To Sjæle føler samme Fryd ved et Kærlighedsmaaltid som to Fugle. Gwynplaine sørgede for Dea, skar hendes Mad, skænkede i hendes Glas og satte sig tæt hen ved hendes Side.

— Hm! — brummede Ursus, og mod hans Vilje opløste hans Brummen sig i et Smil.

Ulven spiste under Bordet og tog ikke Notits af andet end de Ben, den gnavede.

Heller ikke Føbe og Venus faldt til Besvær, skønt de deltog i Maaltidet. De to halvvilde Løsgængersker talte sammen paa deres eget uforstaaelige Tungemaal.

Endelig trak Dea sig tilbage til Jomfruburet sammen med Føbe og Venus. Ursus gik ud for at binde Homo under Vognen, og Gwynplaine røgtede Hestene, blev fra Elsker forvandlet til Staldkarl, som var han en af Homers Helte. Ved Midnatstid laa alle i dyb Søvn, undtagen Ulven, der følte sin Vogterværdighed og nu og da aabnede et spejdende Øje.

Ved Frokosten samledes man igen den næste Morgen; spiste sammen og drak Te, og efter spansk Skik gik Dea atter til Ro og sov et Par Timer, mens Ursus og Gwynplaine besørgede de forskellige Forretninger ude og inde, som Nomadelivet fører med. Det var kun sjældent, at Gwynplaine begav sig langt uden for det grønne Skurs Enemærker, undtagen paa ensomme Stier og Veje. I Byerne gik han aldrig ud før efter Mørkets Frembrud, og da med en bredskygget Hat, der ganske lod hans Ansigt i Skygge.

Ingen fik ham at se med ubedækket Ansigt uden ved Teaterforestillingerne.

Men det grønne Skur besøgte kun sjælden Byerne. Som fireogtyveaarig havde Gwynplaine aldrig set andet end de smaa Flækker ved Kysten. Men hans Ry fløj fra Mund til Mund. Man talte om ham, spurgte efter ham, forhørte sig hos hinanden: Hvor er han?

Manden, som lér, var absolut bleven berømt. Og en vis Afglans faldt fra ham tilbage paa „det besejrede Kaos".

Saa at Ursus en skønne Dag i et ærgerrigt Øjeblik sagde:

— Vi maa sandelig drage til London. —

III. DEL.

I.

Der var i hin Tid kun én bebygget Bro i London, det var Londonbridge. Den forenede Byen med Forstaden Southwark, der endnu udelukkende bestod af smalle Gyder med smaa Træhuse, der var let udsatte i Ildebrandstilfælde. Bag den mægtige Mur langs Temsen i den sydlige Del af Southwark, lige overfor Skt. Jamespalæet, strakte sig en græsbevokset Fælled, der hed Tarrinzeaufælleden efter sin oprindelige Ejer Baron af Tarrinzeau.

Paa den Fælled holdtes en Slags permanent Marked Aaret rundt, med omrejsende Gøglere, Akrobater, Musikanter, Menagerier o. a. l., som trak Folk derud i Masser. Det dumme Folk render altid efter „at se paa Fanden", der ifølge Biskop Sharp altid optræder paa Teateret.

En Række Værtshuse, beregnede paa de omrejsende Gøglere og deres Publikum, havde rejst sig paa Pladsen og svarede god Regning. De fleste var blot simple Udsalgsskure, der var beboede om Dagen. Naar Aftenen kom, stak Værten Nøglen i Lommen og gik. Kun et af dem var et virkelig Hus, Tadcaster-inn, snarere et Logihus end et Udskænkningssted, med Vognport og en tilliggende, indhegnet Gaard. Værten hed Mester Nickles, og Opvarteren, en Dreng paa fjorten Aar, lød Navnet Govicum. Mester Nickles var en gerrig, forskræmt og lovlydig Enkemand, med lodne Hænder og buskede Øjenbryn, Drengen, et stort, fornøjet, keglerundt Hoved med Forklæde. Han sov i et Hul lige ved Jorden, der før havde været brugt som Hundehus.

En kold, blæsende Vinteraften, hvor der var al Grund til at paaskynde sin Gang, standsede en forbipasserende Mand pludselig foran Tadcasterværtshuset og lyttede. Manden var høj og

velvoksen, som det sig hør og bør en Hofmand, men som det for Resten heller ikke er forbudt en Mand af Folket, og var klædt i Matrosdragt.

Hvad var det, han lyttede efter? Rimeligvis efter den Stemme, der talte paa den anden Side Plankeværket, og som nok lød gammel, men ikke svagere end den godt kunde høres af de forbigaaende.

Stemmen sagde:

— I Mænd og Kvinder i London, nu har I mig her. Jeg maa begynde med at lykønske jer, fordi I er engelske. I er et stort Folk, jeg vil gaa endnu videre, I er en stor Pøbel. Jeres Næveslag er endnu kraftigere end jeres Kaardehug. I har en uhyre Appetit. I er en Nation, som æder andre op. En ypperlig Fordøjelse. I er enestaaende i jeres Politik og Filosofi og jeres Evne til at styre jeres Kolonier og gøre andres Onde til et Gode for jer selv. Det er forbavsende og mageløst. Den Tid er nær, da der her paa Jorden vil findes to Skilte, hvorpaa der staar skrevet: Dette er Menneskenes Side. Dette er Englændernes Side.

Det siger jeg til jeres Berømmelse, jeg, der hverken er Englænder eller Menneske, men har den Ære at være Bjørn og Doktor. De to Ting passer godt sammen. For Resten underviser jeg. I hvad? I de Ting, jeg véd. Og de Ting, jeg ikke véd. Jeg sælger Arkanaer og Idéer. Kom her hen og hør efter. Aabn jeres Øren. Er det et lille Øre, vil det kunne taale en Smule Sandhed, er det stort, vil mange Dumheder trænge med ind. Jeg har en Kammerat med, som narrer Folk til at le, jeg narrer dem til at tænke. Vorherre tillader, at Folk narrer og bliver narret. Jeg tilstaar aabent, at jeg tror paa Gud, selv om han har Uret. Men naar jeg ser Snavs — og Vildfarelser er Snavs — fejer jeg det væk. Hvorfra véd jeg det, jeg véd? Det vedkommer kun mig. Lactance spurgte et Virgilhoved af Bronce, som svarede ham. Sylvester talte med Fuglene. Eleazers døde Barn talte med den hellige Augustin. Jeg tror blot ikke, at det sidste gik ganske ærligt til. At det døde Barn talte, det kunde endda gaa, men han havde en lille Guldplade under Tungen, hvorpaa der var indgraveret en Række kabalistiske Tegn. Altsaa snød han. Man maa holde bestemt paa Virkelighedens Grænser. Der er Ting, der er uomstødelige, som for Eksempel: at Vandkalvens Skind er god mod Torden. At Skruptudsen lever af Grus og Mudder, der forvandler sig til Sten i dens Hjerne; at Jerikorosen blomstrer

ved Juletid; at Haneæg, ruget ud af en Skruptudse, frembringer Skorpioner, der atter forvandles til Salamandre; at en blind faar sit Syn igen ved at lægge venstre Haand paa Alteret og den anden paa sine Øjne, at Jomfrueligheden ikke udelukker Moderværdigheden, og at Slangen ikke taaler Asketræets Skygge.

Det er uigendrivelige Sandheder, Godtfolk. Og lad mig saa forestille mit Personale for jer.

I det samme fo'r et Vindstød frem og rystede Husets Døre og Skodder, og Taleren holdt en Stund lang inde:

— Afbrydelse. Godt, tal blot, Nordenvind. Mine Herrer, jeg tager det ikke fortrydeligt op. Vinden er som alle ensomme snakkesalig. Og da der ingen er, som kan høre den hist oppe, snakker den hen i Vejret. Jeg tager nu den afbrudte Traad op igen. Som De ser, er vi fire Kunstnere. Jeg begynder med min ældste Ven, Ulven. Den er klog, alvorlig og skarpsindig. Naturen havde øjensynlig tænkt paa at gøre den til Universitetsprofessor; men dertil fordres en vis Portion Dumhed, som den ikke har. Den er uden Fordomme og ikke Aristokrat. Den nedlader sig undertiden til en lille Kærlighedsduet med en almindelig Hunhund, den, der kan pukke paa sine Ulverettigheder. Dertil er den hjælpsom og gør godt i al Stilhed. Dens højre Pote véd ikke, hvad dens venstre gør.

Om min anden Ven siger jeg ikke et Ord; han er et Misfoster. Og I vil beundre ham. Han blev engang forladt af Røvere ude ved det vilde Hav. Denne unge Pige er blind. Er det nogen Undtagelse? Nej. Vi er alle blinde. Den gerrige er blind, han ser Guldet, men ikke Rigdommen. Ødelanden er blind, han ser Begyndelsen, men ikke Enden. Koketten er blind, hun ser ikke sine Rynker. Den vise er blind, han ser ikke sin egen Uvidenhed. Den ærlige er blind, han ser ikke Bedrageren. Bedrageren er blind, han ser ikke Gud. Gud er blind, han saa' ikke den Gang, han skabte Verden, at Satan sneg sig med derind. Jeg selv er blind, jeg ser ikke, at jeg taler for døve Øren.

For Resten er denne blinde en Renhedens Præstinde. Vesta har laant hende en Flamme af sin Ild. Hendes Sind er blødt og blidt som den fineste Lammeuld. Hun kunde være en Kongedatter, uden at jeg tør paastaa, at hun er det.

Jeg er Kirurg og kurerer for Feber, smitsomme Syger og Pest. Og jeg er hverken ubarket eller raa. Jeg agter og ærer

Poesien og Veltalenheden og lever i en uskyldig, venskabelig Omgang med de to Gudinder. Mine Herrer og Damer, hør mit Raad, dyrk Beskedenhed, Afholdenhed, Retskaffenhed, Retfærdighed og Kærlighed. Lad hver have sin lille Specialitet, og sæt den som en Urtepotte frem i jeres Vindue. Mine høje Herrer, jeg har talt. Skuespillet kan begynde.

Manden i Matrosdragten, der stod udenfor, traadte raskt ind i Værtshuset, gik igennem det og betalte de Skilling, som Adgangen kostede, og kom endelig ud i en Gaard, der var fuld af Folk, og hvor der længst fremme stod et Skur paa Hjul med aaben Scene, hvor han saa' en gammel Mand i et Bjørneskind, en ung Mand med Maskeansigt, en ung, blind Pige og en Ulv.

— Ih! Gud Fader! — udbrød han — det var dog en brilliant Trup!

II.

Som man ser, var det grønne Skur kommet til London. Ursus havde bestemt sig for Tarrinzeau Fælleden, hvor Græsset ikke engang visnede om Vinteren. Han havde truffet Overenskomst med Mester Nickles om fast Ophold i Tadcaster-inn, som af Hensyn til Loven kun tillod Ulven at optræde mod en højere Afgift.

Plakaten med „Manden som lér" var hængt udenfor, Side om Side med Værtshusets Skilt. Lige midt for Scenen, oppe paa Svalegangen, der løb rundt Husets Gaardsside, var et afspærret Stykke, møbleret med polstrede Stole, som var bestemt til „Adelen."

— Nu, da vi er i London — sagde Ursus — kan vi vente Besøg af det høje Aristokrati.

Forestillingerne begyndte. Og Publikum strømmede til. Men den „adelige Loge" stod stadig tom.

Med Undtagelse af det, var Besøget saa overvældende, som det aldrig havde været i Mands Minde i Southwark. Alle Mennesker maatte hen og se Manden som lér.

— Det besejrede Kaos er det sejrende Kaos — udbrød Ursus, der skrev Halvdelen af Gwynplaines Held paa Stykkets Regning.

Endnu gik Gwynplaines Ry ikke over Londonbroen og antog Storstads Dimensioner. Men Southwark kunde allerede være stor nok for en Bajads, og Ursus sagde:

— Indtægterne svulmer, som en Pige, der har gjort et Fejltrin, synligt fra Dag til Dag!

Til de faste Tilhørere, der indfandt sig ved Forestillingerne, var der én, som var større og stærkere end de fleste og, skønt tarvelig klædt, aldrig snavset og laset, en højttalende, bandende, lystig Fyr, der alt efter Omstændighederne bød snart paa et blaat Øje, snart paa et Krus Vin.

Han mødte til alle Forestillingerne; men naar han kom, blev han uvilkaarlig den førende „Klakør". Og Bifaldet steg paa de Aftener til Begejstring og rungede helt op under Skyerne.

Baade Ursus og Gwynplaine bed hurtig Mærke i ham og ønskede at vide, hvem han var.

En Aften spurgte Ursus Mester Nickles, der tilfældig stod ved Siden af ham ved Kulissen, hvem den høje Mand kunde være:

— Kender I ham?

— Ja.

— Hvad er han?

— Matros.

— Hvad hedder han? — faldt Gwynplaine ind.

— Tom-Jim-Jack — svarede Værten.

— Skade, at han ikke er Lord! Da vilde han være en Pokkers Karl! mumlede Ursus, idet Mester Nickles atter gik ind i Værtshuset.

Skønt Ursus og hans Følge havde slaaet sig ned i et Værtshus, forandrede de ikke deres vanlige Levesæt. De boede og levede alene for sig selv i Vognen. Og med Undtagelse af Værten talte de aldrig med andre eller blandede sig med Publikum.

Efter at de var komne til Southwark, havde Gwynplaine faaet den Vane, naar Dea og Ursus var gaaet til Ro, at trække lidt frisk Luft ude paa Fælleden. Der fandtes ingen Mennesker i Nærheden, de tomme Boder stod lukkede, Tadcasters Skænkestue var mørk, kun et svagt Lys skinnede i Ny og Næ for at lyse en halvdrukken Gæst paa Vej, og Gwynplaine vandrede tankefuld omkring, drømmende, fyldt af en salig Uro, som drev ham ud under den natlige Himmel. Hvad tænkte han paa? Paa Dea, paa intet, paa alt, paa det højeste af alt. Han kredsede kun lige omkring Værtshuset, som bunden af en usynlig Traad til Dea. Et

Par Skridt udenfor var ham nok. Derefter gik han ind igen, fandt det grønne Skur sovende og sov snart efter selv ind.

At nogen gør Lykke er aldrig velset, navnlig ikke blandt dem, der taber derved. Og Manden som lér gjorde absolut Lykke. Alle Gøglerne i Omegnen var i Oprør. Floden i Ursus' Kasse betød jo Ebbe for dem. De saa' sig ruinerede for Manden som lér's Skyld og rasede højlydt, alt mens de beundrede ham og lo.

Komedianterne pryglede deres Børn, fordi de var velskabte. Mangen én vilde uden Skrupler have bearbejdet sit Barn „à la Gwynplaine", om han blot havde forstaaet Kunsten. Et Engle-hoved, der ikke indbringer noget, vejer ikke op med et Djævle-ansigt, der bringer Penge i Kassen. Gwynplaine var en Høne med Guldæg. Der lød en i Sandhed rasende Bifaldsstorm foran „det besejrede Kaos", og Konkurrenterne prøvede Aften efter Aften paa at bringe de Optrædende til at holde inde, hvad der foranledigede Ursus til at holde Taler til Pakket og hans ukendte Ven, Tom-Jim-Jack, til at uddele saadanne Lussinger og blaa Øjne, som bringer Orden til Veje.

De ophidsede Gøglere greb da en anden Udvej og sendte Klager ind til Øvrigheden. Manden som lér havde ogsaa skadet Prædikanterne. Kirken stod lige saa tom som de øvrige Markedsboder. Kapellerne i Southwarks fem Sogne havde ingen Søgning længer. Man gik til Gwynplaine i Stedet. De fem Sognepræster i Southwark sluttede sig til Konkurrenterne og sendte Klage til Londons Bisp; der atter klagede til Hds. Majestæt.

Gøglernes Klage støttede sig paa Religionen. De erklærede, at den var krænket. De beskyldte Gwynplaine for at være en Troldkarl og Ursus for at være Gudsfornægter.

De højærværdige paaberaabte sig Samfundsordenen. Paa den Maade blev det grønne Skur anfaldet fra to Sider, fra Gøglerne i Bibelens Navn, fra Præsterne i Politiordenens. Og Paaskudet var Ulven. En Ulv er landsforvist i England. Loven forbyder den. Præsterne grov gamle Lovparagrafer frem og fandt en sundhedskollegisk Fordømmelse, der sagde: „Hvis en Ulv først faar Øje paa et Menneske, bliver Mennesket hæst for Livstid. Og for Resten risikerer det at blive bidt."

Det var altsaa Homo, der skulde undgælde.

Ursus havde faaet Nys om Sagen gennem Værten og var urolig. Han følte igen Trang til at studere Øvrighedsfysiognomierne

paa nært Hold. Han var lige ved at være bange, og begyndte saa smaat at angre, at han var kommen til London.

Mod den forenede Magt, der optraadte, Gøglerne i Religionens Navn, Præsterne i Medicinens og Politiets, havde det stakkels grønne Skur blot den municipale Langsomhed. Det er af den lokale Ugidelighed, at den engelske Frihed er udsprungen. Manden som lér kunde have baade Gøglere, Præster, Bisper, Underhus og Overhus, Hds. Majestæt og London og hele England mod sig og være tryg, saa længe Southwark var for ham. Det grønne Skur var Forstadens Hovedforlystelse, og de lokale Myndigheder syntes ikke at ville foretage sig noget. Saa længe Overdommeren i Grevskabet Surrey ikke rørte sig, kunde Ursus trække Vejret, og Homo sove paa sit Ulveøre. For saa vidt skadede Felttoget dem ikke, som Besøget snarere tog til end af.

Intrigerne tjente som Reklame, og Tilløbet blev overvældende. Ursus beholdt for sig selv, hvad Mester Nickles havde betroet ham, og talte ikke et Ord om det til Gwynplaine. Det kunde blot virke forstyrrende paa Forestillingerne. Og hvis Ulykken kom, fik man det tids nok at vide.

Det hændte dog, at Ursus af Forsigtighedshensyn maatte afvige fra hin Forsigtighed og give Gwynplaine et lille Vink om Faren. En Kobberskilling, der var faldet paa Gulvet, havde givet denne Anledning til et Par Bemærkninger om Modsætningen mellem Pengestykket, der repræsenterede Folkets Fattigdom, og Præget, der i Dronning Annas Billede repræsenterede Kronens udsugende Magt, og Bemærkningen faldt i Mester Nickles Nærværelse. Han bragte den videre, og den kom tilbage igen til Ursus, Føbe og Venus. Ursus blev ganske syg. Det var Majestætsforbrydelse. Skrækkelige Ord. Og han fo'r op imod Gwynplaine:

— Kan du ikke holde din forbistrede Flab i. Der er en Regel for de store: gør ikke noget, og for de smaa: sig ikke noget. De fattige har kun én Ven, det er Tavsheden. De har kun Ret til én Stavelse, der lyder: ja. Ja til Dommeren, ja til Kongen. At sætte sig op mod Kongen er, som at ville klippe Manken paa en sulten Løve. Jeg hører, at du har tilladt dig anstødelige Bemærkninger om det kongelige Præg paa den Mønt, som skaffer os en Ottendedel af en salt Sild paa Torvet. Tag dig i Agt. Husk, at det er Alvor. Der er Straffelove, som dømmer et Menneske til

Galgen for at save et Træ over. Den, der begaar Majestætsforbrydelse, faar i levende Live Maven sprættet op og Hjertet slidt ud. Læg dig det paa Sinde og ti. Vær sky som Fuglene og tavs som Fiskene.

For Resten udmærker England sig netop ved sin milde Lovgivning!

Efter denne Straffepræken gik Ursus om og var urolig en Stund lang, Gwynplaine ikke det mindste. Ungdommens Dristighed kommer mest af Mangel paa Erfaring. Men det syntes, som om Gwynplaine havde Ret, Uge gik efter Uge, uden at nogen farlige Følger viste sig.

En Dag stod Ursus og saa' ud gennem en Luge i Muren, da han med ét blegnede og vendte sig om.

— Gwynplaine, kom herhen.
— Hvad er der?
— Ser du dèr henne?
— Hvor?
— Den sortklædte Mand?
— Ja; ham med den underlige Kølle i Haanden?
— Det er „Vaabendrageren".
— Hvad er det?
— En forfærdelig Embedsmand.
— Hvad er det, han har i Haanden?
— Jernvaabenet.
— Hvad vil det sige?
— En Ting af Jern.
— Hvad bruger han den til?
— For det første aflægger han Ed paa den. Og for det andet er det den, der giver ham Navn.
— Og saa?
— Saa berører han én med den.
— Hvorfor?
— Fordi vedkommende skal følge ham.
— Maa man det?
— Ja.
— Hvorhen?
— Hvor véd jeg det.
— Men siger han da ikke, hvorhen han fører én?
— Nej.
— Og man kan ikke spørge om det?

— Nej. Han siger intet. Han berører en blot med Vaabenet, og dermed er alt sagt. Man følger ham kun.

— Og om man ikke vil?

— Saa bliver man hængt.

Ursus trak Hovedet til sig og aandede lettet igen:

— Aa, Gudskelov, han gaar forbi! Saa er det ikke os, det gælder!

Mester Nickles, som havde hørt dem, havde ingen Fordel af at bringe Folkene i det grønne Skur i Ulejlighed. Sandt at sige, tjente han næsten en lille Formue paa Manden som lér. „Det besejrede Kaos" fejrede en dobbelt Triumf: det forherligede Kunsten i det grønne Skur og befordrede Drukkenskaben inde i Tadcasters Skænkestue.

III.

Ursus fik nok et Chok, der ikke var mindre angribende.

Men denne Gang var det ham alene, det gjaldt. Han blev tilsagt at møde for en Komité, bestaaende af tre Doktorer, en Doktor i Theologi, en i Medicin og en i Historie og Civilret. Disse tre Herrer havde Polititilsynet med alle de offentlige Udtalelser, der faldt rundt om i hele London.

Heldigvis blev Tilsigelsen ham personligt overrakt, saa at han kunde holde den hemmelig for de øvrige. Han begav sig øjeblikkelig af Sted, uden at ytre et Ord, med en hemmelig Gysen ved Tanken om, at han muligvis havde været for aabenmundet. Det var en haard Lære for ham, der saa ivrigt tilraadede andre at tie.

De tre Doktorer sad i en stor Sal, i hver sin læderbetrukne Lænestol, med de tre Buster af Minos, Æakos og Rhadamantos*) over deres Hoveder paa Væggen. Et Bord stod foran dem og en lille Anklagebænk ved Siden af.

Ursus, der førtes ind af en alvorsfuld Dørvogter, traadte

*) De tre Underverdenens Dommere ifølge den græske Mytologi. O. A.

frem og gav uvilkaarligt for sig selv, hver af de høje Herrer, det samme Navn, som Helvedesdommeren havde over hans Hoved.

Minos, der var den første af de tre, Doktoren i Teologi, gav ham et Tegn til at sætte sig paa Bænken.

Ursus bukkede korrekt, det vil sige helt til Jorden, og gik hen og satte sig.

Hver af de tre Herrer havde en Bunke Papirer liggende foran sig, som de begyndte at blade om i.

Minos begyndte:

— I taler offentlig.

— Ja — svarede Ursus.

— Med hvilken Ret?

— Jeg er Filosof.

— Det er ingen Ret.

— Jeg er ogsaa Komediant.

— Det er en anden Sag.

— Som Komediant har I Lov at tale, som Filosof maa I tie.

— Jeg skal forsøge at rette mig derefter — sagde Ursus; mens han indvendig tænkte: jeg maa tale, men skal tie, det er ikke helt let.

Herrens udvalgte vedblev:

— I taler usømmelige Ord. I forhaaner Religionen og benægter de guddommelige Sandheder. I udbreder oprørende Vildfarelser. I har for Eksempel sagt, at Jomfrueligheden udelukker Moderværdigheden.

Ursus saa' sagtmodigt op.

— Det har jeg ikke sagt. Jeg har sagt, at Moderværdigheden udelukker Jomfrueligheden.

Minos blev tankefuld og brummede:

— Det er ganske vist det modsatte.

Tingen var den samme. Men Ursus havde pareret det første Hug.

Mens Minos grundede over Ursus' Svar og fortabte sig i sin egen latterlige Dybsindighed, greb den historiske Doktor Ordet og dækkede Minos' Tilbagetog ved følgende Bemærkning:

— Anklagede, jeres Vildfarelser og Paastande er mangfoldige. I har benægtet, at Brutus og Cassius tabte Slaget ved Pharsala, fordi de mødte en Neger.

— Jeg har blot sagt — mumlede Ursus — at det lige saa meget kom af, at Cæsar var en bedre Hærfører.

Historiedoktoren gik ufortøvet over til Mytologien.

— I har undskyldt Aktæons Frækhed.

— Jeg mener, — sagde Ursus undskyldende — at en Mand ikke er vanæret, fordi han ser en nøgen Kvinde.

— Og deri mener I forkert — sagde Dommeren strengt.

Rhadamantos gik atter tilbage til Historien.

— I har fornægtet Planternes Betydning ved det Uheld, der indtraf for Mithridates' Kavaleri. I har benægtet, at Urten Securiduca er i Stand til at faa Hesteskoene til at falde af.

— Undskyld — svarede Ursus — jeg har sagt, at det alene var muligt for Urten sferra-cavallo. Jeg fornægter ingen Plantes Dyd — og halvhøjt tilføjede han — saa lidt som nogen Kvindes.

Ved det fikse, lille Tillæg til sit Svar overbeviste Ursus sig selv om, at han ikke helt var slagen, selv om han var slemt i Knibe.

— Jeg holder fast ved, at I har erklæret det dumt af Scipio — vedblev Rhadamantos — at han benyttede Planten Ætiopis til at aabne Karthagos Porte.

— Jeg har sagt, at det vilde være bedre, om han havde brugt Planten Lunaria — svarede Ursus.

Historiens Mand tav. Minos, der var vaagnet op af sine Grublerier, begyndte paa ny:

— I har klassificeret Auripigment blandt arsenikholdige Stoffer og sagt, at det kan bruges som Gift. Bibelen siger nej.

— Bibelen siger nej — sukkede Ursus — men Arsenikken siger jo.

Den tredie Person, Æakos, som hidtil ikke havde talt, aabnede Øjnene fornemt paa Klem og kom Ursus højlydt til Hjælp:

— Slet ikke ilde svaret.

Minos skar en forbitret Grimasse.

— Jeg vedbliver — udbrød han — svar. I har sagt, at det er forkert, at Basilisken er Slangernes Konge under Navnet Cocatrix.

— Højærværdige — sagde Ursus — jeg har saa langt fra fornærmet Basilisken, at jeg tværtimod har sagt, at den havde Menneskehoved.

— Indrømmet — svarede den strenge Minos — men I har tilføjet, at Poerius har set en med et Falkehoved. Kan I bevise det?

— Vanskeligt — sagde Ursus, der her tabte en Smule Terræn.

Minos blev triumferende ved:

— Saa har I sagt, at en Jøde, der lader sig døbe, lugter ilde.

— Men jeg tilføjede, at en Kristen, der blev Jøde, lugtede værre.

— I udspreder falske Lærdomme. I har sagt, at Ælienus saa' en Elefant nedskrive Tankesprog.

— Nej, Eders Højærværdighed. Jeg har blot sagt, at Appianus hørte en Flodhest diskutere filosofiske Problemer.

— Alt dette forudsætter dog — gensvarede Minos — en vis Tro paa Djævelen.

Ursus holdt sig tapper.

— Højærværdige Herre — jeg er ingen Djævlefornægter. At fornægte Djævelen er at fornægte Gud. Den ene beviser den anden. Den, der tror paa Solen, maa tro paa Mørket. Djævelen er Guds Natside. Hvad er Natten? Modsætningen til Dagen.

Ursus improviserede her en dybsindig Forening af Filosofi og Religion. Og Minos sank atter hen i tavs Grubleri.

Den anklagede trak Vejret lettet.

Da fandt et nyt Angreb Sted. Det var Æakos, Doktoren i Medicin, der tog fat.

— Det er bevist, at Krystal er sublimeret Glas, og at Diamanten er sublimeret Krystal, det er godtgjort, at Glas bliver Krystal efter tusind Aars Forløb, og Krystal bliver Diamant efter tusinde Aarhundreder. Det har I benægtet.

— Ingenlunde — svarede Ursus nedbøjet. — Jeg har blot sagt, at Glasset let kunde søndres i de tusinde Aar. Og at tusinde Aarhundreder er vanskelige at regne med.

Forhøret fortsattes. Spørgsmaal og Svar raslede som Klinger, der mødtes.

— I har nægtet, at Urter kan tale.

— Jeg har sagt, at da maa de vokse under en Galge.

— Indrømmer I, at Mandragoraroden græder?

— Nej. Den synger tværtimod.

— I har nægtet, at venstre Haands fjerde Finger har en hjertestyrkende Kraft.

— Jeg har blot sagt, at det er et daarligt Varsel at nyse til venstre.

— I har sagt, at Hylden helbreder for Halssyge; men I har

sagt, at det ikke var, fordi den havde en Tryllevækst paa Roden.

— Jeg har sagt, at det var, fordi Judas hængte sig i en Hyld.

— Det er ikke umuligt — brummede Teologiens Minos, der var glad over at give sin Medbroder i Medicinen Knappenaalsstikket tilbage.

Æakos følte det og fo'r op.

— Nomademenneske, Jeres Aand flakker om, lige saa meget som Jeres Fødder. I har farlige og mistænkelige Tilbøjeligheder. I staar paa Grænsen af den sorte Kunst. I taler til Folket om Ting, som kun er til i Jeres egen Indbildningskraft, og som ikke eksisterer i Virkeligheden. Som for Eksempel Hoemorrhous.

— Hoemorrhous er en Giftslange, som Tremelius har set.

Dette Svar fik Æakos et Øjeblik til at studse.

Ursus vedblev:

— Den er lige saa virkelig som den vellugtende Hyæne, Castellus beskriver.

Æakos hævnede sig ved et Grundskud.

— Jeg vil nu læse en af Jeres diaboliske Læresætninger ordret op — udbrød han med Blikket nede i Papirerne foran sig. Hør efter!

Der er to Planter, der lyser om Aftenen. Det er Thalagssigle og Aglaphotis. Blomster om Dagen, Stjerner om Natten! — Og han saa' skarpt paa Ursus. Hvad siger I saa til det?

— Hver Blomst er en Lampe, og Duften dens Lys.

Æakos bladede videre.

— I har benægtet, at Fiskeodderens Blærer er lige saa gode som Bæverens Gæller?

— Jeg har blot sagt, at man bør holde sig tvivlende overfor Altius' Udsagn om den Ting.

— I udøver Lægekunsten?

— Jeg øver mig i den — sukkede Ursus beskedent.

— Paa levende?

— Hellere end paa døde.

— Hør efter og læg Mærke til, hvad jeg nu siger: hvis en af Jeres Patienter dør, vil I blive straffet med Døden.

Ursus vovede et Spørgsmaal.

— Og hvis han kommer sig?

— I det Tilfælde — svarede Doktoren med et blidere Tonefald, — vil I blive straffet med Døden.

— Forskellen er ikke stor — sagde Ursus.

— Dør Patienten, straffes Ukyndigheden. Helbredes han, straffes Hovmodet. Galgen er for begge Tilfælde.

— Det vidste jeg virkelig ikke — mumlede Ursus. — Jeg takker Dem for Oplysningen. Man kan ikke være inde i alle Lovgivningens vidunderlige Finesser.

— Tag Jer nu i Agt.

— Jeg skal lægge mig det paa Sinde.

— Vi véd, hvad I har for.

— Og det — tænkte Ursus — er mer, end jeg selv altid véd.

— Vi kan sende Jer i Fængsel.

— Det forstaar jeg, mine Herrer.

De tre Par barske Øjenbryn, der var rettede mod Ursus, trak sig truende sammen, de tre lærde Ansigter bøjedes mod hinanden og hviskede sammen. Ursus havde et Øjeblik en uklar Forestilling om, at han saa' en Æselshætte tegne sig over de tre Delegeredes Hoveder. Raadslagningen varede i nogle Minutter, hvor Ursus stod som paa Gløder; endelig vendte Minos sig, som den øverste, om mod ham og udslyngede et forbitret:

— I kan gaa!

Ursus følte en Lettelse, som Jonas, da han slap ud af Hvalfiskens Bug.

— Man lader Jer løbe! — gentog Minos.

— Og man skal næppe fange mig én Gang til — tænkte Ursus. — Jeg maa herefter sige Lægekunsten Farvel. Og Folk skal faa Lov til at dø i Fred for mig.

Derefter bukkede han dybt for Doktorerne, Busterne, Bordet, Væggene og gik baglænds ud ad den udadgaaende Dør, forsvandt omtrent som en Skygge, der opløser sig.

Mens han skyndte sig hjemad, mumlede han:

— Jeg slap dog temmelig godt fra de tre Lakajer i Videnskabens Tjeneste. Det Skarn, de hvirvlede op, fik ikke Bugt med en erfaren Ekspert som mig. Det er de lærde, der ødelægger Lærdommen. De kvæles til sidst i deres eget Skarn. Turdus sibi malum cacat.*)

Ursus gik atter ind i det grønne Skur og fortalte Mester Nick-

*) Turdus sibi malum cacat: Droslen bekakker Frugten for sig selv. O. A.

les, at han var gaaet forkert for at følge efter en smuk Pige, ellers mælede han ikke et Ord om sin Oplevelse.

Blot hviskede han om Aftenen Homo ind i Øret:

— Du skal dog vide, at jeg har besejret Cerberus' tre Hoveder.

IV.

Værtshuset Tadcaster blev mer og mer et Glædens og Lystighedens Hjemsted. Munterheden gik over alle Bredder. Værten og hans Dreng kunde knap overkomme at skænke alt det Øl og al den Porter, som blev forlangt. Om Aftenen var ikke en Plads ledig ved noget Bord i den stærkt oplyste Skænkestue. Sang og Latter lød, der skaaledes og skraaledes om Kap.

Uden for i Gaarden, det vil sige i Teateret, var der endnu større Trængsel. Hele Southwarks Forstadsbefolkning strømmede til Forestillingen i saadanne Mængder, at en Plads ikke var til at opdrive, efter at Tæppet var gaaet op. I Vinduerne saa's Ansigter, og Balkonen var fuld af dem, hver Brosten paa Gaardspladsen var forsvundet og erstattet med et Menneskeansigt i Stedet. Kun den reserverede Loge stod stadig tom.

En Lørdag Aften var ogsaa den optaget. En Dame sad midt i den paa en af de fløjlsbetrukne Stole. Hun var alene. Dog fyldte hun den hele Loge.

Der er somme menneskelige Væsener, der udstraaler Glans. Dea hørte til dem, denne fremmede hørte til dem; om end Glansen var forskellig og ikke havde noget tilfælles. Dea var bleg, den fremmede rosarød. Dea var Morgengryet, den fremmede Morgenrøden. Dea var yndig, den fremmede blændende. Dea var Uskylden, Renheden, Uplettetheden, Alabastret, den fremmede var Purpuret og var sig dets Skær bevidst.

Hun funklede som en Ædelsten i den graa, lasede Pøbelhob og fordunklede alt ved sin straalende Aabenbaring.

Alles Blikke hvilede paa hende. Tom-Jim-Jack var mellem Tilskuerne og forsvandt som de øvrige i Skæret fra denne pragtfulde Personlighed.

Hvor eventyrlig hun end virkede, var hun dog, nær beset, den

skære Virkelighed. Hun var en Kvinde. Maaske endog for meget Kvinde. Høj og med yppige Former, der prangede i al deres utilladte Nøgenhed. Hendes Dragt var af Silke og Kniplinger, indvævet med et Utal af ædle Stene. Prægtige Perleringe hang ned fra hendes Øren, et stort Diamantspænde lynede fra hendes Bryst; Øjenbrynene var trukne op med Tusch, og Arme, Skuldre, Hage, Næsebor, Øjenlaag, Øreflip og Haandflader var sminkede med en rosa Tone, der gav dem et ubeskrivelig, æggende Skær. Hendes ene Øje var blaat, det andet sort.

Gwynplaine og Ursus stirrede begge hen paa hende, og hun stirrede paa dem igen.

Ved Afstanden og i den sceniske Halvbelysning forsvandt Omgivelserne, og hun tonede frem som en Hallucination. Det var utvivlsomt en jordisk Kvinde, men var hun ikke et Foster af deres Fantasi? Det stærke Lys i Mørket blændede og forvirrede. Det var, som et ukendt Stjernebillede viste sig for dem. Som om et ophøjet Ansigt saa' fra sit Paradis ned mod det usle, grønne Skur og dets lige saa usle Publikum og tillod det allernaadigst at betragte sig til Gengæld.

Ursus, Gwynplaine, Venus, Føbe, Publikum, alle blændedes af hendes Pragt, kun Dea anede intet i sin Blindheds Nat.

Bag ved den fremmede stod en lille, barnlig, rød og hvid, alvorsfuld Page. Det var Modesag at have en ganske ung og meget alvorlig Page, og denne var klædt i gulrødt Fløjl med en Dusk Hejrefjer i sin gallonerede Hat, hvad der tydede paa en høj, tjenstlig Funktion og paa, at han var ansat hos en højtstaaende Dame.

Hvor overvældende den Opmærksomhed var, som Publikum skænkede den fremmede, forstod „det besejrede Kaos" dog at vende den mod sig. Og Afslutningen var som altid uimodstaaelig. Latteren klang om muligt endnu højere end nogen Sinde, og man skelnede tydeligt Tom-Jim-Jacks dybe, mandige Stemme i Koret.

Den eneste, der ikke lo, var den fremmede Dame, der sad som et Stenbillede og saa' paa Forestillingen med et sfinksagtigt Blik.

Efter at Forestillingen var forbi, Tæppet gaaet ned og den lille Familie i det grønne Skur atter var samlet i al hjemlig Ro, tømte Ursus Kassens Indhold paa Bordet, og mellem de nye Kobberpenge, der raslede ud, lyste pludselig en skinnende Dukat.

— Det er hende! — udbrød Ursus. Hun har betalt sin Plads med en Dukat!

I samme Øjeblik lagde Værten sin Arm ind over Skurets Vindue og viste med den anden hen mod en Luge i Muren, som stod paa Klem, og vinkede til Ursus, at han skulde se ud. En prægtig Karosse med fakkelbærende Lakajer foran og bagpaa, forspændt med vælige Heste, rullede hastigt bort.

Ursus tog ærbødig Dukaten op og holdt den mellem sin Pege- og Tommelfinger og viste Mester Nickles den:

— Hun er en Gudinde.

I det samme kastede han et Blik paa Karossen, der var ved at dreje om Vejhjørnet, og saa', at Vognhimlen var prydet med en forgyldt Krone med otte Blomstertakker, der lyste i Fakkelskæret. Og han udbrød:

— Hun er endnu mere. Hun er Hertuginde.

Vognen forsvandt, og Lyden fra Hjulene døde væk.

Ursus stod et Øjeblik som i Ekstase over den gyldne Dukat, som han stadig holdt paa samme ærbødige Maade mellem Pege- og Tommelfinger. Men endelig lagde han den fra sig og begyndte at tale om „hendes Herlighed". Værten gav ham gladelig Stikordet. Hun var Hertuginde, ja. Men hendes Navn vidste han ikke. Kusken havde en Paryk paa, som ikke var meget mindre end Lordkanslerens. Mester Nickles blev veltalende, da han kom til Omtalen af hendes Person og hendes blændende Dragt; han fortabte sig ganske i alle de Juveler og glimrende ædle Stene.

— De funklede dog knapt saa stærkt som hendes Øjne — mumlede Ursus.

Gwynplaine tav. Dea hørte til.

— Og véd De, hvad der er det allermest forbavsende? — spurgte Værten.

— Nej, hvad er det?

— Hvad jeg saa', da hun gik til Vogns?

— Naa?

— Hun var ikke alene.

— Og hvad saa?

— Der var én, der satte sig ved Siden af hende.

— Hvem?

— Gæt en Gang.

— Kongen — sagde Ursus.

— For det første har vi ingen Konge — forklarede Værten — og for det andet var det ikke ham. Gæt, hvem der satte sig hos hende?

— Jupiter — sagde Ursus.

— Tom-Jim-Jack — sagde Mester Nickles.

Gwynplaine, der ikke én Gang havde ladet et Ord falde, udbrød overrasket:

— Tom-Jim-Jack!

Der blev en lille Forbavselsens Pavse, hvor man hørte Dea sige ganske stille:

— Kan man ikke forhindre, at den Dame kommer igen?

„Aabenbaringen" kom ikke tilbage.

Hun kom ikke tilbage i Logen, men hun kom tilbage i Gwynplaines Indre.

Han følte sig urolig og forvirret.

Det syntes ham, at han nu for første Gang havde sét en virkelig Kvinde. Han gjorde sig straks skyldig i det halve Syndefald at drømme om den forbudne Frugt. Drømmen har samme flygtige og ulegemlige Karakter som Duften. Man kan forgifte sig med Drømme, som man forgifter sig med Blomster. Et berusende og vellystigt Selvmord.

Gwynplaine drømte.

Han havde aldrig set en Kvinde. Han havde set hendes Skygge ude i Folkemassen og set hendes Sjæl i Dea; men først nu havde han set hende i Virkeligheden. Han følte den berusende, æggende Tiltrækningskraft, det hvide, nøgne Kød ejede, og han gøs ved Tanken om at kunne berøre det.

Det var Kvinden, det Mysterium, som kaldes Kvindekønnet, der havde vist sig for ham. Og hvor? I det uopnaaelige fjerne.

Det var en Skæbnens Ironi! Sjælen, der hørte Himlen til, ejede han i Dea; Kødet, der hørte Jorden til, straalede mod ham fra den højeste Himmel, fra denne bedaarende fremmede.

En Hertuginde! — Mere end en Gudinde — havde Ursus sagt. Det var et Svælg, som selv i Drømme ingen Tanke vovede at komme over.

Hvorfor tillod han sig selv at drømme om den ubekendte? Det var Daarskab, som maatte bekæmpes.

Han gennemgik i Tankerne alt, hvad Ursus i sine Enetaler

havde sagt om disse halvt kongelige Væseners Levesæt og hele Væremaade. Og han fremmanede Billedet af den ophøjede Verden, hvor hun hørte hjemme, saa uendelig fjern fra Folket, hvor han hørte hjemme. Hørte han engang hjemme i Folket? Stod han ikke under det? Han, der var Bajads og var lavere end den laveste?

For første Gang i sit Liv følte han sit Hjerte krympe ved Tanken om sin egen Ringhed og den Stilling, han indtog. Ursus' lyriske Udbrud, hans Dityramber om Slotte, Parker, Vandkunst og Colonader, om alle de Rigdommens Pragtudfoldelser og Herligheder, der før var gledne ham forbi, steg nu frem for hans Indre og henrev ham ved deres overnaturlige Glans. At et Menneske kunde være født Lord, maatte være en Kimære! Kunde de være skabt af Kød og Blod, som en af os? Det var ufatteligt! Urimeligt. Selv gik han dybest nede i Mørket med Mure omkring sig, og højt oppe over sit Hoved skimtede han i det lysende Blaa de Straaleskikkelser, som hørte Olympen til.

Og midt i al Herligheden tronede Hertuginden. Han følte et haabløst, ufatteligt Begær efter at se hende igen. Men hvor langt end Tankerne førte ham, formørkede de ikke et Øjeblik hans Aand. Ikke engang i Drømme tænkte han paa at kunne stige op til Hertugindens Himmelsæde. Heldigvis.

Drømmene kom og gik. Og langsomt gled det majestætiske Afgudsbillede, der en Aften havde siddet ensom i Logen, ud i Taagen, og Indtrykket udviskedes, tabte sig og forsvandt. Han vendte tilbage til sig selv igen, og Søvnløsheden, der havde forstyrret hans Nætter, gik over til drømmeløs Søvn.

Den sorte Engel blev endelig styrtet ned i Afgrunden. Men under alt det havde han ikke et Minut ophørt at elske Dea. Hans Blod havde haft Feber, men nu var det over. Og Dea var atter bleven den eneherskende.

Det vilde have overrasket ham, om nogen havde sagt ham, at Dea et Øjeblik havde været i Fare.

Og Dea selv gjorde aldrig den mindste Hentydning til denne Dame, der var kommet og forsvundet. Hun hørte Ursus sukke og hørte ham sige, at „der regnede ikke Gulddalere ned hver Dag." Men hun spurgte ikke og talte aldrig om hende. At tie om noget er at fjerne sig fra det. Spørger man ud, er det som

at kalde det tilbage. Man stænger det ude med Tavshed, som man vilde slaa en Dør i. Og Hændelsen, der skal udelukkes, forsvinder omsider.

V.

En anden Person, der ligeledes var forsvundet, var Tom-Jim-Jack. Han holdt pludselig op med sine Besøg i Tadcaster Værtshuset.

De Væsener, der var stillede saadan, at de havde Overblik over de elegante Londonerherrers forskellige Levesæt, vilde maaske i Ugegazettens Nyhedsrubrik have set „at Lord David Dirry-Moir paa Dronningens Befaling var afrejst til Holland for at overtage Kommandoen paa sin Fregat i den hvide Eskadre", og have draget deres Slutninger deraf.

Ursus opdagede, at Tom-Jim-Jack ikke mere kom, og var meget optaget deraf. Han havde ikke vist sig siden hin Dag, da Damen med Dukaten kom og forsvandt. Det var endelig en Gaade, der kunde give en noget at grunde over og tale om. Hvor mange Slutninger kunde der ikke drages! Hvor meget kunde der ikke siges! Derfor sagde Ursus ikke en Stavelse. Nysgerrigheden bør altid staa i Forhold til den nysgerrige. Den, der lytter, sætter Øret paa Spil, som den, der lurer, sætter Øjet. Ikke at høre og ikke at se er det klogeste. Og naar Matrosen satte sig op ved Hertugindens Side, maatte det være ifølge et Indfald af den høje Dame, som Smaafolk burde forstaa at tie med og helligholde.

Værten kunde dog ikke dy sig, men udbrød en Dag:

— Har I set, at Tom-Jim-Jack ikke mere kommer her?

— Gør han ikke? — sagde Ursus — det har jeg ikke bemærket.

Mester Nickles kom med en halvhøj Bemærkning om den hertugelige Vogn og den forsvundne Matros, der formodentlig var farlig og uærbødig, og som Ursus ikke syntes at høre.

Ikke mindst beklagede han i sit Indre, at Tom-Jim-Jacks kraftige Skikkelse ikke længer dukkede op. Men som altid var det kun Homo, der fik hans sande Mening at høre:

— Siden Tom-Jim-Jack er bleven borte, føler jeg Tomhed og Kulde baade som Mand og som Digter! — hviskede han den i Øret.

Tilstrømningen til „det besejrede Kaos" blev stadig ved at være lige stor. Og Publikum begyndte at blive blandet. Det var ikke alene Southwark, men lidt af London, der kom. Den kom i Skikkelse af en og anden forklædt Greve og Baron, der blandede sig med Folkemassen og senere omtalte Gwynplaines Navn til sine Lige. Han begyndte at komme paa Mode. Mohock-Klubben beskæftigede sig med Fænomenet Gwynplaine, som Forstadsbærmen ude i Southwark.

Beboerne i det grønne Skur anede intet om det og levede fremdeles deres tilfredse, tilbagetrukne Liv.

En Aften var Gwynplaine efter Forestillingen gaaet ud, som han plejede, og kredsede planløst omkring det hjemlige Skur. Natten var stjerneklar. Rundt om var Pladsen tom og øde, og der var kun Søvn og Glemsel i de lukkede Boder paa Tarrinzeau Fælleden. Et eneste Lys var endnu ikke slukket, det var Lygten, der var stillet frem i Tadcasterværtshuset og ventede paa Gwynplaines Tilbagekomst.

Gwynplaine tænkte paa Dea. Paa hvad skulde han vel ellers tænke? Men han tænkte ikke paa hende ganske som før. Han var utaalmodig og ophidset. De ophøjede Følelser begyndte at tage mere jordiske Former. Han saa' hende, ikke mere som den overjordiske Aabenbaring, men som sin Hustru. Og mens han ængsteligt undersøgte sit eget Indre under en indvendig Rødmen og Bæven, skred han over den usynlige Grænse, der skiller Bruden fra Hustruen.

Tiden var inde, da han maatte have en Hustru. Han følte Naturdriften i sig vaagne stærk og ubønhørlig til Live. Den drev Engelen paa Flugt og satte Kvinden i Stedet. Noget inde i ham fordrede Dea.

Lykkeligvis for ham var der kun den ene Kvinde. Dea var den eneste, han attraaede. Den eneste, der attraaede ham igen. Og Følelserne svulmede i hans Bryst.

Foraarets mægtige Indflydelse gjorde sig gældende. Han følte de navnløse Drifter bølge mod sig gennem den stjerneklare Nat. Den flygtige Vellugt, der strømmede fra de gærende Safter i de spirende Vækster, den ubestemmelige Hvisken, der lyder fra bristende Knopper og faldende Dug, Bladenes stille

Bæven, Sukkene fra Naturens arbejdende Bryst, den milde Friskhed, hele Vaarens hemmelighedsfulde Opvaagnen, der faar Hjertet til at svulme ved sin daarende, sanserusende Lokken.

Hvem, der havde set Gwynplaine flakke om derude, vilde have troet, at han var drukken. Han vaklede næsten under sit overstrømmende Hjerteslag, under Nattens og Foraarets Indflydelse. Han gik langsomt med bøjet Hoved, Hænderne paa Ryggen, den venstre i den højre, og holdt Fingrene aaben. Pludselig følte han noget glide ind mellem sine Fingre.

Han vendte sig raskt om.

Han holdt et Stykke Papir i Haanden, og foran ham stod en lille Mand.

Det var ham, der var listet efter ham som en Kat og havde stukket ham Papiret ind i Haanden. Det var en lille, alvorlig ung Fyr klædt i gulrødt Fløjl og med Hue med en Dusk Hejrefjer ved Siden. Gwynplaine saa' med et Øjekast, at det var Hertuginens Page. Men før han fik sagt en Lyd, hørte han Pagens barnlige, kvindelige Stemme sige:

— Indfind Jer i Morgen paa denne Tid ved Enden af Londonbroen. Jeg skal vente Jer der og vise Jer Vejen.

— Hvorhen? — spurgte Gwynplaine.

— Der hvor I er ventet.

Gwynplaine saa' ned paa Brevet, som han halv mekanisk stod med i Haanden. Da han saa' op igen, var Pagen gaaet.

Gwynplaine saa' efter ham, til han forsvandt, og betragtede atter Brevet. Der er Øjeblikke i Livet, hvor det, der hænder én, ikke synes at hænde, fordi Forbavselsen i nogen Tid holder én paa Afstand. Gwynplaine holdt Brevet op mod sine Øjne, som om han vilde læse det, først da mærkede han, at han af gode Grunde ikke kunde det; for det første, fordi det var forseglet, for det andet, fordi det var mørkt. Men endelig huskede han paa Lygten i Værtshuset og løb næsten derhen imod. Han gik ind ad den halvaabne Dør og tog endnu en Gang det forseglede Brev i Øjesyn. Der var intet Mærke i Seglet og udenpaa stod kun: Til Gwynplaine.

Han brød det, udfoldede Brevet, holdt det hen under Lygteskinnet og læste:

— Du er skrækkelig, og jeg er smuk. Du er et Misfoster, jeg Hertuginde. Jeg er det højeste, og du det laveste. Jeg attraar dig. Jeg elsker dig. Kom!

Der dansede stærke Lyspletter for Gwynplaines Blik.

Han læste Brevet om igen og endnu en Gang. Der stod: — Jeg elsker dig!

Forfærdelsen greb ham og jog den ene Forestilling gennem hans Hoved efter den anden. Den første var, at han maatte være bleven gal.

Han var gal. Der var ingen Tvivl om det. Hvad han saa', var ikke virkeligt. Det var et Sansebedrag, som søgte at gøre det af med ham. Den rødklædte Page var et Fantom, som Natten havde foregøglet ham. Nu var Gøgleriet forbi, og han var bleven gal. Det var hændet andre end ham.

Den næste sagde ham, at han alligevel havde sin Forstand i i Behold.

Det var intet Sansebedrag. Brevet, som han stadig holdt i Haanden og Konvolutten? Seglet? Skriften udenpaa: „Til Gwynplaine"? Vidste han ikke, hvor det kom fra? Følte han ikke Duften fra Papiret? Og den dværgagtige Page? Der havde sat ham Stævne ved Londonbroen i Morgen Aften. Nej, nej — det var Virkelighed. Det var ikke en Sanserus. Han drømte ikke. Han var ikke gal.

Og Gwynplaine læste Brevet paa ny.

Men hvad saa?

Da var det forfærdeligt.

Der var en Kvinde, som attraaede ham.

Som vilde hengive sig til ham! Men saa fandtes der intet umuligt mere! En Kvinde, som havde set hans Ansigt, som ikke var blind, som ikke var styg og ikke en Landstrygerske, ventede ham! En straalende, skøn Hertuginde!

Hvad laa der bagved? Hvad vilde det sige? En Afgrund skjulte sig under Triumfen! Hvordan kunde man undgaa at styrte hovedkuld ned i den?

— „Du er skrækkelig. Jeg elsker dig," ramte ham paa det ømmeste Sted i hans Stolthed. Stoltheden er hver Helts Akilleshæl. Det smigrede ham i hans Halvmenneskeforfængelighed. Det var Uhyret ved ham, der bedaarede hende. Som en Jupiter og Apollo var han en Undtagelse. Han følte sig staaende udenfor Menneskeheden, saa gruopvækkende, at han blev Halvgud. Det var en forfærdende Opdagelse.

Gwynplaine var bragt ud af sig selv.

I Morgen Nat, ved Londonbro og Pagen! Skulde han gaa? Ja, lød det fra hans Sanser. — Nej, sagde det i hans Hjerte!

Og dog stod Spørgsmaalet ikke klart frem i hans indre Bevidsthed. Det sneg sig ind ad Omveje og tvang sig ind paa ham som en Feber, der gled ind i hans Blod.

Tusinde modstridende Tanker opstod i ham, den ene efter den anden og undertiden alle paa én Gang. Saa blev der med et stille i hans Hoved, og han lagde det mellem sine Hænder i et Anfald af mørk Stirren, som saa' han ud over et natligt Landskab. Han tænkte ikke længer. Hans Drømmesyner var naaede til det Punkt, hvor alt bliver mørkt og forsvinder.

Han mærkede endelig, at han endnu var ude, og Klokken maatte være henad to.

Han lagde Brevet i sin venstre Lomme, men da han bemærkede, at det var nær hans Hjerte, tog han det op og stak det ned i en udvendig Lomme og gik ind i Værtshuset, listede sig forsigtig ind for ikke at vække den lille Govicum, der var falden i Søvn ved et Bord, mens han ventede paa ham, og laa med Hovedet paa sine to foldede Arme. Stille lukkede han Døren i Laas, tændte et Lys ved Værtshusets Lygte og begav sig endnu sagtere ind i det grønne Skur, gik ind i det gamle Skur, der var hans Sovekammer, kastede et Blik paa den sovende Ursus, slukkede Lyset og lagde sig ikke.

En Time forløb paa den Maade. Til Slut blev han træt, og med det Haab, at Sengelejet betød Søvn, lagde han omsider sit Hoved paa Puden uden at klæde sig af og lukkede Øjnene. Men Stormen i hans Indre var ikke et Øjeblik hørt op at rase. Søvnløsheden er Nattens Marterredskab mod Mennesket. Gwynplaine stønnede under det. For første Gang i sit Liv var han utilfreds med sig selv. En nagende Smerte blandede sig med hans tilfredsstillede Forfængelighed. Hvad skulde han gøre? Dagen begyndte at gry. Han hørte Ursus staa op, men han aabnede ikke Øjnene. Han havde hverken Rast eller Ro. Han tænkte stadig paa Brevet. Da hørte han en blid Stemme, der spurgte:

— Sover du, Gwynplaine? — Han lukkede Øjnene op og var med et Sæt paa Benene.

Og Dea viste sig i den halvaabne Dør med det ubeskrivelige Smil i Mund og Øjne. Hun stod der lokkende i al sin uskyldsrene Ynde. Det var, som et helligt Pust gled gennem Rummet. Gwynplaine saa' paa hende, skælvende, blændet, og vaagnede op.

Hvor et Under kan være ligefremt og naturligt! Dea kom ganske simpelt for at høre, om Gwynplaine ikke snart kom ned til det dækkede Frokostbord.

— Du! — raabte Gwynplaine, og Fortryllelsen var hævet. Der fandtes intet andet i Verden end den Himmel, hvor Dea var.

Dea behøvede blot at vise sig, for at Lyset, der fra hende strømmede gennem ham, skulde bringe de natlige Spøgelser paa Flugt.

Faa Øjeblikke efter sad de begge lige overfor hinanden med Ursus imellem og Homo ved deres Fødder ved det lille Frokostbord. Tekedlen stod ved Siden af, over en lille brændende Lampe. Føbe og Venus var ude og varetage deres forskellige Arbejde.

Gwynplaine skænkede Te for Dea, og deres Knæ rørte ved hinanden. Dea blæste paa den varme Drik med en barnlig Ynde. Pludselig nøs hun. Der slog en lille Røg op fra Flammen under Tekedlen, og en Lyd som Papir, der knitrede og blev til Aske. Det var Røgen derfra, der fik Dea til at nyse.

— Hvad var det? — spurgte hun.

— Ingenting — svarede Gwynplaine. Og han smilede for sig selv. Det var Hertugindens Brev, han havde brændt.

Det var en forunderlig Lettelse at blive det kvit. Gwynplaine følte sin gode Samvittighed, som Ørnen føler sine Vinger.

Det var for ham, som Fristelsen vejrede væk med Røgen, og Hertuginden var brændt til Aske, som Papiret.

Dea bøjede sig pludselig frem mod ham.

— Véd du, hvad jeg drømte, Gwynplaine?

— Nej.

— At vi var to Dyr, som havde Vinger.

— Vinger, du mener Fugle — sagde Gwynplaine.

— Dyr, du mener Engle — brummede Ursus.

Samtalen fortsattes.

— Hvis du ikke var til, Gwynplaine.

— Hvad saa?

— Saa var heller ikke den gode Gud til.

— Dea, du brænder dig, Teen er for varm.

— Blæs paa min Kop.

— Hvor du ser straalende ud i Dag.

— Der er saa meget, jeg skal have sagt dig, Gwynplaine.

— Sig det.

— Jeg elsker dig!

— Jeg tilbeder dig!

Ursus brummede for sig selv.

— Det kan man ved Gud kalde Oprigtighed!

Der blev en lille Pause. Dea var den første, der brød den.

— Om du vidste, hvad jeg føler, hver Aften, naar jeg berører dit Hoved — —! Aa! Du har det dejligste Hoved, Gwynplaine! Naar jeg føler dit Haar under mine Fingre, gaar der en Gysen af salig Fryd gennem mig, og jeg siger ved mig selv: Jeg har et Støttepunkt i Mørket og Ensomheden, og der er det. Det er dig.

— Du elsker mig — sagde Gwynplaine — men jeg elsker ogsaa dig, højere end alt andet paa Jorden. Du er alt for mig. Der er ingen anden til end du. Sig mig, hvad jeg kan gøre for dig, Dea? Ønsker du noget? Har du Lyst til noget?

— Jeg véd ikke, hvad det skulde være. Jeg er lykkelig.

— Ja, vi er begge lykkelige — gentog Gwynplaine.

Ursus afbrød ham strengt:

— I er lykkelige! Det er en Lovovertrædelse, har jeg sagt jer! Er I lykkelige, saa sørg i det mindste for ikke at vise det. Gør jer saa usynlige som muligt. Lykken bør gemme sig i det mindste Hul. I straaler som to Skt. Hansorme og lokker Fødder til at trampe over jer; og der sker jer kun jeres Ret. Hvad skal al den forelskede Snak til? Jeg er ingen Duenna, der er sat til at vogte over jeres Næbberi. I kender mig! Gaa Pokker i Vold med de mange Udgydelser! — og da han følte, at hans Stemme ikke ganske svarede i Barskhed til hans Ord, endte han med en forbitret Snøften.

— Fa'er — sagde Dea — hvor bister du gør din Stemme!

— Jeg kan ikke fordrage, at Folk er for lykkelige — svarede Ursus.

Her faldt Homo med ind. De to elskende hørte en Knurren ved deres Fødder.

Ursus bøjede sig ned og lagde en Haand paa Homos Hoved.

— Du bliver ogsaa gnaven ved det Syn og rejser Børster paa dit Ulvehoved. Du holder ikke af Elskovshistorier. Fordi du er klog, det er godt, du har talt og sagt din Mening. Vær stille.

Ulven knurrede atter.

Ursus saa' under Bordet.

— Ti stille, Homo! Bliv nu ikke snakkesalig, Filosof!

Men Ulven rejste sig op og gik knurrende mod Døren.

— Hvad gaar der af dig? — spurgte Ursus og greb den i Nakken.

Dea havde ikke lagt Mærke til Ulvens Knurren, hun sad og nød Genklangen af Gwynplaines Stemme i sin Sjæl med den Henrykkelse, som er ejendommelig for blinde. Og mens Ursus talte til Homo, hævede Gwynplaine sit Blik. Han holdt Tekoppen i Haanden, men den naaede ikke sit Maal, og han satte den langsomt fra sig igen, mens han blev siddende urørlig og stirrede, næsten uden at trække Vejret.

Der stod en Mand bag ved Dea i Døraabningen.

Manden var klædt i sort med Kappe, som en Øvrighedsperson. En Paryk gik ham næsten ned til Øjenbrynene, og han holdt i Haanden en Jernstav med en Krone i hver Ende. Staven var tung og kort.

Ursus, der følte, at nogen kom ind, drejede Hovedet uden at slippe sit Tag i Homo og genkendte den truende Person. Det gav et Sæt i ham fra Hoved til Fod.

— Det er Vaabendrageren! — hviskede han til Gwynplaine.

Gwynplaine huskede Ursus' Forklaring og kvalte et Overraskelsens Udraab.

Bag ved den parykbærende Mand saa's Værtens forfærdede Ansigt.

Uden at ytre en Stavelse førte Manden sin højre Arm over Deas Hoved og berørte Gwynplaines Skuldre, mens han med den venstre pegede paa Skurets Udgangsdør.

Den berørte Person havde intet andet at gøre end at adlyde. Der var intet Svar tilladt paa hin stumme Befaling.

Dea smilede. Gwynplaine saa' paa hende. Han lagde Fingeren paa sine Læber og sendte et stumt Kys ud mod hende. Saa vendte han sig og gik efter Vaabendrageren. Mens Ursus hviskede næppe hørligt til ham:

— For Guds Skyld, sig ikke et Ord, før du bliver spurgt.

VI.

De hemmelighedsfulde Arrestationer, som nu til Dags vilde sætte en Englænder i den højeste Grad af Forbavselse, var i hine Tider en meget yndet Fremgangsmaade i Storbritannien. Den brugtes navnlig under prekære Forhold, hvor Tavshed tjente en af Parterne bedst, og var snarere en Domsindkaldelse end en virkelig Fængsling; men paa Folket virkede den altid forfærdende.

Efter Datidens strenge Politivedtægter var det forbudt enhver anden end den Person, der berørtes af Vaabendrageren, at følge efter.

Men enkelte nysgerrige kunde ikke modstaa Fristelsen til at følge den lille Politistyrke, der bortførte Gwynplaine, og blandt dem var Ursus.

Ursus var straks bleven saa lamslaaet, som noget Væsen kunde forlange. Men det omflakkende Liv havde budt ham mange af den Slags Overraskelser, og Erfaringen havde lært ham ikke straks at forske Aarsagen, og han tog sig hurtig sammen og bevæbnede sig med alle sine Vaaben, det vil sige, med al sin Kløgt og Skarpsindighed.

— Hvad kan jeg gøre? — var det første Spørgsmaal.

Nu da Gwynplaine var borte, befandt han sig mellem en dobbelt Ild. Frygten for Gwynplaines Skæbne drev ham til at at følge efter, Frygten for egen Sikkerhed drev ham til at forholde sig i Ro. Han tog dog hurtigt Parti og bestemte sig til at trodse Loven og følge Vaabendrageren; Angsten for Gwynplaine overvandt alt andet.

Arrestationen var foregaaet saa hurtigt, og Markedspladsen var paa den Tid af Morgenen saa folketom, at den kun vakte meget lidt Opmærksomhed. Knap et eneste Menneske i de mange Boder rundt om anede, at Vaabendrageren var kommen for at hente Manden som lér, derfor var saa faa Folk i Bevægelse.

Takket være Kappen og den bredskyggede Filthat, der næsten ganske skjulte Ansigtet, genkendte ingen af de forbipasserende Gwynplaine.

Før han gik ud, tog Ursus Mester Nickles, Govicum, Føbe og Venus til Side og paalagde dem paa det indstændigste ikke at sige noget til Dea, der ikke anede, hvad der var foregaaet. De

skulde sige, at Ursus og Gwynplaine var gaaet ud for at besørge de vanlige Foretagender, at det snart var den Tid, hvor Dea skulde hvile, og naar hun igen stod op, vilde Ursus og Gwynplaine være komne tilbage, da det hele blot beroede paa en Misforstaaelse. Under alle Omstændigheder ikke et Ord til Dea. Efter den Formaning begav han sig af Sted.

Det var ikke vanskeligt for ham at følge Gwynplaine uden selv at blive set. Skønt han holdt sig saa langt tilbage som muligt, passede han dog paa ikke et Øjeblik at tabe Følget af Syne.

Hvor højtidelig det end var gaaet til, kunde det dog være, at Gwynplaine blot var indkaldt for en ubetydelig Overtrædelses Skyld. Ursus søgte at indbilde sig selv, at det hele snart vilde være bragt i Orden.

Han vilde snart faa at se med sine egne Øjne, hvad det gjaldt, efter den Vej Politivagten førte ham. Drejede den af til venstre, vilde Gwynplaine blive ført til Raadhuset i Southwark, og der var ikke meget at frygte. En Advarsel, et Par Shillings Mulkt, og Gwynplaine kunde atter gaa, og Forestillingen finde Sted som vanligt. Ingen vilde have mærket noget.

Tog Vagten af til højre, var Sagen betænkeligere.

Der laa Faren og lurede.

Der gives Øjeblikke, hvor alt Liv er koncentreret i Blikket. Hvor vilde Følget tage af? Til venstre eller til højre?

Det tog af til højre.

Ursus vaklede et Øjeblik og støttede sig mod en Mur for ikke at falde.

— Hvorfor fulgte jeg ogsaa efter — tænkte han med en Gysen. — Jeg faar jo Sandheden tids nok at vide. Hvad vinder jeg ved at følge efter ham?

Alt mens han skændte over sin egen Dumhed, fordoblede han sine Skridt og skyndte sig saa stærkt, at han snart var i Hælene paa Vagten.

Politivagten kom ikke raskt af Sted, paa Grund af de mange Reglementer. Vaabendrageren anførte den, og en Politikommissær dannede Bagtroppen. Det hele Arrangement fordrede en vis højtidelig Langsomhed.

Man sneglede sig frem gennem Gyder og Stræder og gjorde endelig Holdt inde i en snæver Passage.

Der fandtes ikke et Beboelseshus i den hele Gyde, naar lige undtages et Par usle Rønner i Begyndelsen. Men to Mure løb

langs dens Sider, en høj til højre og en lav til venstre. Den høje Mur var mørk, opført paa angelsaksisk Vis med Skydehuller højt oppe og firkantede, tilgitrede Lufthuller længer nede. Vinduer var der ingen af, kun hist og her en Sprække i Muren, der i fordums Tid havde tjent som Skydeskaar til Falkonetter og Bueskytter. Nederst nede ved Enden af Muren, som paa en Rottefælde, saas en ganske lille, stærkt buet Port.

Porten var snarere af Jern end af Træ, saa stærkt var den beslaaet; en tilgitret Faldklap, en massiv Dørhammer og en vældig Laas var det, der mest tiltrak sig Blikket.

Der saa's ikke andre levende Mennesker i Gaden, foruden det tavse Følge, end Ursus' blege Profil, der skimtedes i Skyggen af et fremspringende Hjørne paa Muren. Følget gjorde Holdt uden for Porten.

Gwynplaine stod i Midten med Vaabendrageren tæt bag ved sig. Politikommissæren steg frem og slog tre Slag med Dørhammeren.

Faldklappen aabnedes.

Politikommissæren sagde højt:

— I hendes Majestæts Navn!

Den tunge Port drejede sig paa sine Hængsler, og et sortladent, isnende Gab aabnede sig som Indgangen til en Hule. Man fik et Skimt som ind i en underjordisk Hvælving.

Derind saa Ursus nu Gwynplaine forsvinde.

Vaabendrageren gik efter Gwynplaine. Saa kom Politikommissæren. Derefter Vagten.

Porten lukkede sig efter dem.

Den lukkede sig hermetisk ind i sin Stenramme, uden at nogen kunde se, hvem der aabnede og lukkede den. Det var en Bagdør til Southwarks Fængsel.

Næsten alle de engelske Fængsler saa éns ud dengang. Udadtil en høj Mur, indadtil en Bikube fuld af Celler.

Southwark Fængsel var oprindelig et Torturfængsel. Hovedstedet for Hekse og Troldkarle. Det laa ud til to Gader og havde to Porte. Den ene, et Pragtstykke, laa ud til Hovedgaden og var bestemt til Øvrigheden, den anden, Lidelsernes Port, laa ud til den snævre Gyde og var bestemt til de menneskelige Rester, i øvrigt ogsaa de dødelige Rester, for saa vidt det var derigennem, Ligene bragtes ud.

De to Mure, der dannede Gaden, var, som sagt, af forskellig

Højde. Den høje var Fængslets, den lave Kirkegaardens. Den sidste var ikke meget over Mandshøjde og havde en Indgangsport, der laa lige overfor Fængslets. De døde behøvede blot at skraa over Gaden. Paa den høje Mur var udhugget en Galge, paa den lave et Dødningehoved. Den ene vilde ikke staa tilbage for den anden.

VII.

Da Gwynplaine hørte Porten slaa klirrende i bag ved sig, rystede han fra Hoved til Fod. Det var, som om den stængte Livet og Lyset ude og tvang ham ind i de dødes Verden, som stod han ved Grænsen til det forfærdelige Mørke og havde ladet Solen og Lyset bag sig. Hvad vilde de gøre med ham? Hvad skulde det betyde? Hvor var han?

Han skelnede ingenting, Mørket var for tæt. Porten, der lukkede sig efter ham, havde et Øjeblik gjort ham blind. Faldklappen var lukket til som Porten. Ikke et Lufthul, ikke en Lygte. Det var en Sikkerhedsforanstaltning, gjort, for at ingen nyankommen skulde kunne gøre nogen Iagttagelse.

Gwynplaine strakte Hænderne ud og følte en Væg til højre og venstre. Han var altsaa i en snæver Gang. Lidt efter lidt vænnede hans Blik sig til Mørket, og han skimtede dunkelt en og anden Genstand, og Gangen aftegnede sig ubestemt foran ham.

Gwynplaine, der kun kendte Straffeloven gennem Ursus' overdrevne Fremstillinger, følte sig greben som af en isnende Kæmpehaand. At føle Grebet af Lovens usynlige Haand er forfærdeligt. Han huskede Ursus' sidste Formaning, men Indtrykket af, hvad han saa' og følte, var saa overvældende, at han ikke kunde tilbageholde det Spørgsmaal:

— Mine Herrer, hvor fører De mig hen?

Ingen svarede ham.

Tavsheden gennemisnede ham. Han havde holdt sig opret lige til nu, han havde troet sig stærk og ment at være sig selv nok. Og nu følte han sig pludselig knust under Vægten af den uhyggelige Samfundsmagt. Hvordan skulde han kunne kæmpe mod Loven? mod den hemmelige, udøvende Myndighed? Der var et

aabent Hul i hans Rustning, og Angsten fandt Vejen derind. Og dertil kom, at han ikke havde sovet, ikke spist og kun lige dyppet sine Læber i en Kop Te.

Han følte sig en Afmagt nær. — Men han tog sig sammen. Hans Mandighed vægrede sig ved at give efter. Han bed Tænderne sammen. Men han gik som en, der styrede mod en Afgrund.

Følget satte sig i Bevægelse. Først Vaabendrageren, saa Gwynplaine, derefter Politikommissæren og endelig Vagtmandskabet, der fyldte Gangen bag ved Gwynplaine som en uigennemtrængelig Kæde.

Væggene snævrede sig ind, og han rørte ved dem med sine Albuer; af og til stødte de paa hvælvede Cementbuer, der tvang dem til at bøje Hovedet; at løbe var umuligt i denne trange Gang, Flugten maatte være bleven en langsom March; Gangen krinklede og krogede sig frem, snart hist, snart her dukkede en tilgitret Aabning frem, hvorfra man saa' Trapper, der enten gik op eller ned. De stødte paa en Dør, der gled op og lukkedes igen bag ved dem, gik gennem nok en Dør og atter en, der gled op og i paa samme hemmelighedsfulde Maade. Ikke et menneskeligt Liv var at øjne. Gangen blev smallere og smallere og saa lav, at alle gik med bøjet Hoved. Det dryppede og drev af Vand ned ad de fugtige Vægge, Stengulvet var glat og slibrigt, og Luften tyk og sur. Det uhyggeligste var dog, at det stadigt gik nedover.

Hvor længe den langsomme Gaasegang varede, kunde Gwynplaine ikke sige. Minutterne syntes Evigheder i hans opskræmmede Sind.

Pludselig blev der gjort Holdt. Der var bælgmørkt; men Gangen havde aabenbart atter videt sig ud. Gwynplaine hørte med ét en buldrende Lyd tæt ved sig, som om nogen slog mod en Klokke fra Dybet. Det var Vaabendrageren, der stødte sin Stav mod en Jernplade.

Pladen var en Dør, ikke til at dreje paa sine Hængsler, men til at hejses op og ned som i en Fælde. Med en stærk, hvinende Klirren gik den til Vejrs, og Gwynplaine saa' for sig en oplyst Plet, som straks blændede hans mørkevante Øjne. Først lidt efter lidt fik han Synet igen og vovede at kaste et Blik rundt om sig. Hvad han saa', var grufuldt.

Foran sine Fødder opdagede han en næsten lodret Trappe, uden Rækværk med høje, smalle Stentrin, som førte ned til et

hvælvet Kælderrum. Rummet var udstrakt, ikke stenlagt, men med den sorte, fugtige Muld, som findes paa Bunden af alle Dyb. Fire mægtige, uformelige Piller stod i Midten og dannede et Buehvælv, der i Formen mindede om en Ærkebisps Mitra. Mellem de fire Søjler lige oppe under Spidsen hang en Kobberlygte, tilgitret som et Fængselsvindue. Og nedenunder saa's i dens fulde Skær Omridset af et hvidt, uhyggeligt, menneskeligt Væsen, der laa udstrakt paa Ryggen. Kun Hovedet med de lukkede Øjenlaage stak tydeligt frem, Brystet og Maven forsvandt under en uformelig Dynge af noget, man ikke kunde se, hvad var, Arme og Ben var lænkede til hver af Pillerne i Form af et Andreaskors. Skikkelsen, der var udspændt i den pinlige Stilling, laa nøgen og urørlig og var blaasort som et Lig. Det var en Mand.

Gwynplaine blev staaende som lamslaaet paa det øverste Trin og stirrede paa Synet.

Pludselig hørte han en Rallen. Liget var altsaa levende endnu.

Lige op ad ham, paa et flisebelagt Stykke, imellem de to Piller, stod en højrygget Lænestol, hvori der sad en gammel Herre i rød Kappe, og paa hver Side af ham stod to sortkappede Herrer. Alle med truende, højtidelige Miner, og den gamle med en Buket Roser i Haanden.

For en mindre uvidende Person end Gwynplaine vilde Roserne have sagt, at den rødkappede Herre var en kongelig og paa samme Tid lokal Øvrighedsperson. Det var Overdommeren i Grevskabet Surrey.

Hans Udseende var ikke mindre imponerende i al sin majestætiske Strenghed, end en romersk Senator i Embedsskrud.

Lænestolen var den eneste Stol i Kælderen. Ved Siden af den saa's et Bord, bedækket med Bøger og Papirer, og hvor Overdommerens lange, hvide Stav var lagt hen.

De to staaende Herrer var to Doktorer, den ene i Lovkyndighed, den anden i Medicin. En Skriver med en rund Paryk, sad paa Kanten af en flad Sten med et Blækhorn ved Siden af sig, et Papunderlag paa Knæene og en Pennefjer i Haanden, rede til at notere, hvad der skulde noteres. Op mod en af Pillerne stod en Mand, klædt i sort Læder og med Armene urørligt over Kors. Det var en af Bøddelens Knægte.

Ingen af alle disse Mennesker rørte sig eller ytrede et Ord. De var som forheksede af den lænkebundne Mand.

Det var et Torturkammer, Gwynplaine saa', saadan som der fandtes mange af dem i Datidens Fængsler. Alle de Fængsler, der stammer fra Kong Johans Tid, har haft Magen, og Southwark hørte til dem.

Gwynplaine rystede over hele sit Legeme og stirrede forvildet rundt om sig. Den ene gyselige Forestilling fo'r gennem hans Hoved efter den anden. Han anstrengte sig for at huske, hvad han muligvis havde forbrudt. Efter den hemmelighedsfulde Arrestation fulgte nu Synet af den forfærdelige Tortur. Det var Virkeligheden, den sørgelige Virkelighed. Og Gaaden, som Lovens Arm holdt op for hans Øjne, blev jo længer, jo værre. Han følte et svagt Tryk paa sin Skulder. Det var Vaabendrageren, der skød ham fremad.

Gwynplaine fattede, at han skulde stige ned, og han adlød. Forsigtigt gik hen ned ad de høje, smalle Stentrin med Følget i den forrige Orden bag ved sig.

For hvert Trin, han gik, følte han Haabet mer og mer forsvinde. Det var, som gik han Døden i Møde ved hvert Skridt, han tog. Ligbleg stod han endelig paa Kælderens Grund.

Skikkelsen, der laa udspændt mellem Pillerne, rallede atter.

En Stemme henne fra Halvmørket sagde:

— Kom nærmere!

Det var Overdommeren, der henvendte sig til Gwynplaine.

— Endnu nærmere — sagde Stemmen.

Gwynplaine tog nok et Skridt.

— Kom helt herhen! — gentog Overdommeren.

Politikommissæren hviskede højtidsfuldt ind i Gwynplaines Øre:

— De staar foran Overdommeren i Grevskabet Surrey.

Gwynplaine traadte helt hen til den martrede Mand. Vaabendrageren og Politikommissæren blev, hvor de var, og lod Gwynplaine alene gaa frem. Da Gwynplaine var kommen helt hen under Hvælvingen og saa' det ulykkelige Væsen, der endnu levede, blev han grebet af en isnende Gru.

Manden havde kun en laset Klud om sine Lænder, men var ellers nøgen; han saa' ud til at være en tresindstyve Aar gammel, skaldet og med hvide Skægstubbe paa Hage og Kinder. Øjnene holdt han fastlukkede, men Munden var vidtaaben. Og man saa' alle hans Tænder. Hans magre, benede Ansigt, var næsten kun et Kranie. Arme og Ben var spændte ud og dannede

et X, og paa Bryst og Bug var lagt en Jernplade, hvorpaa en fem, seks Kampesten var dyngede op. Hans Aandedræt lød snart som en svag Rallen, snart som en dump Brølen.

Uden at lægge Roserne fra sig greb Overdommeren med den anden Haand sin hvide Stav paa Bordet, hævede den og sagde:

— Lydighed mod hendes Majestæt!

Derpaa lagde han Staven tilbage paa Bordet og begyndte atter, højtidelig og næsten lige saa ubevægelig som den martrede, at tale med høj Røst:

— Menneske, som ligger der i Lænker — sagde han — hør for sidste Gang Retfærdighedens Stemme. Du er ført fra dit forrige Fængsel hertil. Du er bleven forhørt, som Loven fordrer det, men du har, trods Advarsler og Formaninger, forhærdet dig i en egensindig og forbryderisk Tavshed og nægtet at svare Dommeren. Det er en utilbørlig Frækhed og en strafværdig, grov Forbrydelse.

Den juridiske Doktor, der stod ved hans højre Side afbrød her Overdommeren og sagde med et Tonefald saa roligt og ligegyldigt, at det virkede som en dryppende Istap:

— Alfred og Gudruns Lovparagraf. Kapitel seks.

Overdommeren vedblev.

— Den, der nægter at svare Dommeren, mistænkes for alt. Han anses for at være i Stand til alle Slags Forbrydelser. Den, som intet vil tilstaa, bekender alt. Den, der tier for Dommeren er følgelig at regne for en Meneder og Fadermorder.

— Mendax et parricidia — sagde Doktoren.

— Menneske! — vedblev Overdommeren — det er forbudt at gøre sig fraværende ved at tie. Tavshed er Oprør mod Øvrigheden. Oprør mod Øvrigheden er Majestætsforbrydelse. Den afskyeligste af alle Forbrydelser. Den, som unddrager sig Forhøret, stjæler Sandheden. Loven har forudset det. Og i saadanne Tilfælde kommer Lænker, levende Begravelser og Galgen til Anvendelse.

— Anglica charta Anno 1088 — lød Doktorens Stemme.

— Det er derfor, Menneske — blev Overdommeren ved — for din Opsætsighed — at du, skønt du er ved fuld Fornuft, og vore indtrængende Forestillinger til Trods, er bleven „pinlig forhørt" efter Lovens strengeste Bestemmelse. Og hør nu, hvad der er bleven gjort med dig. Loven fordrer, at jeg underretter dig nøjagtig derom. Du er bleven ført ned i denne Kælder, og du er bleven klædt nøgen af, lagt ned paa Ryggen, og dine fire Lemmer

er bleven spændt ud til Lovens fire Piller; en Jernplade er anbragt paa din Bug og derpaa er lagt saa mange Stene, som dit Legeme kunde bære „og endnu flere", siger Loven.

— Plusque — bekræftede Doktoren.

— Under disse Omstændigheder har jeg atter opfordret dig til at tale og bekende — fortsatte Overdommeren — og du har med djævelsk Haardnakkethed bevaret Tavsheden trods Lænker, Pinsler og Indespærring. Da du fremturer i at vise dig opsætsig, og da det blot er billigt, at Loven viser sig lige saa stædig som Forbryderen, er Torturen bleven ved og bleven gennemført efter Lovens Bogstav. Den første Dag fik du hverken Mad eller Drikke.

— Hoc est superjejunare — sagde Doktoren.

Der blev nogle Øjeblikkes Stilhed, hvor man hørte den martredes Stønnen under Stendyngen.

Overdommeren tog atter fat:

— Den anden Dag fik du Mad, men intet at drikke. Tre Mundfulde Bygbrød blev stukket ind i din Mund. Den tredje Dag fik du noget at drikke, men intet at spise. Der blev hældt tre Mundfulde Vand, tre forskellige Gange ned i din Hals, hentet fra Fængslets Afløbsrende. I Dag er det den fjerde Dag. Og bekender du ikke endnu, vil du blive liggende i denne Stilling, til du dør. Saadan lyder Lovens Ord.

Afstaar du fra din forbryderiske Haardnakkethed og bekender, bliver du hængt og faar en Sum Penge udbetalt i gammelengelsk Mønt. Det er Fordelen ved at bekende. Vil du svare Retfærdigheden?

Overdommeren tav og ventede. Manden rørte sig ikke.

Overdommeren begyndte atter:

— Menneske! — Det er i Dag den afgørende Dag. Loven befaler, at Konfrontationen skal finde Sted den fjerde Dag.

— Quarta die frontem ad frontem adduce — mumlede Doktoren.

— Menneske, hører du mig?

Manden rørte sig stadig ikke.

— I Lovens Navn; luk dine Øjne op!

Mandens Øjenlaag laa lige tæt tillukkede.

Overdommeren vendte sig til Lægen ved sin venstre Side.

— Giv Deres Kendelse, Doktor.

— Probe da diagnosticum — sagde Lovkyndighedens Tjener.

Lægen traadte ned fra Fliserne og gik gravitisk hen til den

martrede, bøjede sig over ham og lagde sit Øre til hans Mund, derefter følte han Pulsen paa hans Haandled, Laar og Armhuling og rejste sig op igen.

— Naa? — spurgte Overdommeren.

— Han hører og ser endnu — sagde Lægen.

Paa et Tegn fra Overdommeren nærmede Vaabendrageren og Politikommissæren sig. Vaabendrageren stillede sig ved Mandens Hoved, og Politikommissæren tog Plads bag ved Gwynplaine. Doktoren traadte tilbage til den fliselagte Plet.

Nu hævede Overdommeren sin Blomsterkost, som en Præst sin Vievandskost, og sagde indtrængende og højt:

— Tal, ulykkelige! Loven anraaber dig, før den udsletter dig. Du gør dig stum; tænk paa Graven, der er stum; du gør dig døv; tænk paa din evige Fortabelse, der er døv. Tænk paa Døden, der er værre end du. Betænk, at du bliver alene tilbage i denne underjordiske Hule. Hør, Medmenneske, for jeg er dit Medmenneske. Hør, min Broder, for jeg er Kristen! Hør, min Søn, for jeg er gammel! Vogt dig for mig, som er din Dommer, og dine Pinsler, der snart bliver uudholdelige. Lovens Strenghed er Dommerens Magt. Tænk paa, at jeg selv gyser over min egen Grumhed. Tving mig ikke til at vise mig i al min Frygtelighed. Forhærd ikke dit Hjerte. Hør mig! Saa sandt du ikke vil blive liggende her og dø Tomme for Tomme i Dage og Uger, i Sult og Smuds, under Vægten af disse Stene, alene, forladt, glemt, som Føde for Rotter og Væsler, gnavet op af Mørkets Dyr, mens Livet gaar sin Gang, og Vogne ruller over dit Hoved. Saa sandt du ikke vil drage dit sidste Suk uden en Læge, der kan lindre dine Saar, uden en Præst, der kan skænke Livsens Vand for din Sjæl. Ak! Jeg beder og besværger dig, hør mig! Jeg kalder dig til Hjælp for dig selv. Vær barmhjertig mod dig selv, gør, hvad der forlanges af dig, lyd Retfærdighedens Røst, aabn dine Øjne, vend dit Blik herhen og sig, om du genkender denne Mand?

Den pinte hverken rørte sig eller aabnede Øjnene.

Overdommeren sendte et betydningsfuldt Blik til Vaabendrageren og Politikommissæren.

Denne sidste tog Hat og Kappe af Gwynplaine, tog ham ved Skulderen og vendte ham om mod Lyset, lige mod den liggende Mand. Gwynplaines Ansigt traadte fuldt belyst tydeligt frem mod den mørke Baggrund.

Paa samme Tid bøjede Vaabendrageren sig ned, greb den pintes Hoved ved Tindingerne, vendte det om mod Gwynplaine

og aabnede de lukkede Øjenlaag med sine to Tommel- og Pegefingre. Mandens blodsprængte Øjne blev synlige.

Han saa' Gwynplaine.

Og han løftede selv Hovedet op, aabnede Øjnene helt og betragtede ham nøje.

Han rystede af Bevægelse, for saa vidt et Menneske med en saadan Vægt paa Brystet kunde ryste, og raabte:

— Det er ham! Ja, det er ham!

Og han brast i en forfærdelig Latter.

— Det er ham! — gentog han og lod atter Hovedet falde tilbage og lukkede Øjenlaagene.

— Skriv det ned, Sekretær! — sagde Overdommeren.

Gwynplaine havde holdt sig nogenlunde tapper, trods sin dirrende Uhyggefornemmelse, lige til det Øjeblik, men ved den pintes Udraab: — *det er ham!* og ved Overdommerens efterfølgende: *Skriv det ned, Sekretær!* blev han ganske ude af sig selv. Han havde en Følelse, som om den døende Forbryder trak ham med i sin Skæbne og véd sin Udtalelse lagde en Jernbøjle om hans Hals. Han forstod ikke en Smule af det hele og følte Jorden svigte under sine Fødder. Han begyndte at stamme usammenhængende Forklaringer med den uskyldigt anklagedes hele Forvirring, og rystende, ligbleg, forfærdet sagde han det første, det bedste, der faldt ham paa Læberne:

— Det er ikke sandt. Det er ikke mig. Jeg kender ham ikke. Han kan heller ikke kende mig. Hvad er det, man vil mig? Jeg vil have Lov til at gaa. Hvad skal jeg hernede i denne Kælder? Er der da ikke Lov og Retfærdighed til? Sig, at der ingen er. Hr. Dommer, jeg forsikrer Dem, det er ikke mig. Jeg er uskyldig i alt, hvad man siger. Jeg maa nok gaa, ikke sandt? Man behøver blot at forhøre sig om mig. Der er ikke en skjult Plet i mit Liv. Jeg er en omrejsende Komediant. Manden som lér. Der er nok, der har set og hørt mig. Vi bor paa Tadcaster Værtshuset paa Tarrinzeaufælleden. Jeg er femogtyve Aar og hedder Gwynplaine. Vis mig den Naade, Hr. Dommer, at lade mig gaa. Vær barmhjertig mod et vergeløst Menneske, som intet ondt har gjort. Jeg er jo blot en fattig Komediant.

— I er — udbrød Overdommeren — Lord Fermain Clancharlie, Baron af Clancharlie og Hunkerville, Markis af Corleone paa Sicilien, Pair af England — og idet han rejste sig og pegede paa sin Lænestol, tilføjede han:

— Mylord, vil Eders Herlighed behage at tage Plads.

VIII.

Skæbnen rækker os undertiden et Vanvidsbæger at tømme. En usynlig Haand sætter pludselig Bægeret for vor Mund, og Rusen griber os.

Gwynplaine begreb intet.

Han saa' sig om for at se, hvem den tiltalte var. Hans Hjerne opfattede kun den tomme Ordlyd.

Vaabendrageren og Politikommissæren traadte til og tog ham under Armen, og han følte, at han sank ned i den Stol, Dommeren lige havde forladt.

Han lod dem handle, som de vilde. Da han var kommen til Sæde, stillede de sig nogle Skridt bag ved ham og stod stive som to Støtter.

Overdommeren lagde sin Rosenkvast fra sig, satte et Par Briller til Rette, trak et gulnet, sprukkent og oversmurt Pergamentblad op fra Bordet, foldede det ud under Lygteskinnet og begyndte med sin allerhøjtideligste Stemme at læse:

— I Faderens, Sønnens og den Hellig Aands Navn.

„I Dag den niogtyvende Januar Aar tusind, seks Hundrede og halvfems efter Kristi Fødsel

„Blev et tiaarsgammelt Barn forladt paa Portlands Kyst i den Hensigt at skulle omkomme af Sult og Kulde.

„Barnet blev solgt som to Aar gammel paa Hs. Majestæt Jakob d. II's Befaling.

„Dette Barn er Lord Fermain Clancharlie, eneste legitime Søn af afdøde Lord Linnæus Clancharlie, Baron til Clancharlie og Hunkerville, Markis af Corleone paa Sicilien, Pair af England og hans afdøde Hustru, Anna Bradshaw.

„Denne Søn er Arving til sin Faders Godser og Rang. Derfor blev det solgt, mishandlet, vansiret og udsat, ifølge Hs. allernaadigste Majestæts Vilje og Ønske.

„Barnet blev opdraget til at skulle gøre Kunster paa Markeder og Torve.

„Han blev købt af mig, undertegnede, to Aar gammel, efter sin Faders Død. Kongen fik ti Pund Sterling for det; og han blev lemlæstet af en Flamlænder ved Navn Hardquanonne, der er den eneste, som forstaar og udøver Dr. Conquests hemmelige Videnskab.

„Barnet blev af os bestemt til at være en Lattermaske. Masca ridens.

„I den Hensigt foretog Hardquanonne Operationen *Bucca fissa usque ad aures*, som fæster den evige Latter paa Ansigtet.

„Barnet blev bedøvet under Behandlingen og aner intet om, hvad der blev gjort med det.

„Han véd ikke, at han er Lord Clancharlie.

„Han blev af os kaldet Gwynplaine.

„Hardquanonne er den eneste, der forstaar at udføre Behandlingen *Bucca fissa*, og Drengen er den eneste nulevende, paa hvilken den er gjort.

„Operationen er saa enestaaende og mærkelig, at selv efter et Livs Forløb, vilde Hardquanonne straks kunne genkende denne Dreng.

„I denne Time, hvor dette skrives, sidder Hardquanonne, der fuldkommen kan bekræfte alt, hvad her er sagt, i et af hans kgl. Højhed Prinsen af Oraniens, Vilhelm d. III's Fængsler, beskyldt for Delagtighed i Børnekøb, mistænkt for at tilhøre de saakaldte Comprachicos. Han sidder i Chathams underjordiske Fængsel.

„Vi, undertegnede opdrog og beholdt den unge Herre hos os i otte Aar. Men i Dag flygtede vi fra Englands Jord, af Angst for at komme til at dele Hardquanonnes Skæbne, og efterlod det omtalte Barn, Lord Fermain Clancharlie paa Portlands Odde.

„Vi har svoret Kongen Tavshed, men ikke Gud.

„Vi afgiver denne Forklaring i Nat paa det oprørte Hav i Storm og Uvejr, paa Knæ for ham, som ene kan redde vort Liv, og som maaske vil redde vor Sjæl. Den hellige Jomfru komme os til Hjælp! Amen." Undertegnet:

Dommeren afbrød Læsningen og sagde:

— Her kommer Navnene, skrevet med forskellig Haand.

„Doktor Gerhardus Geestemunde. Asuncion." Et Kors og ved Siden af: „Barbara Fermay, fra Øen Tyrrif, Hebriderne. Gaïzdorra, Kaptal. Giangirate. Jaques Quatorze. Luc-Pierre, Capgaroupe, fra Mahons Galejer."

— Og med samme Haand, som har skrevet det øvrige Indhold, videre:

„Af den tre Mands Besætning er blot de to tilbage, efter at Skipperen blev skyllet over Bord, nemlig: Galdeazun. Ave-Maria, Tyv.

„Skrevet paa Havet, om Bord paa Smakken *Mattutina* fra Biskaya."

— I Kanten staar endvidere:

„Denne Forklaring er skrevet paa Bagsiden af den kongelige Købekontrakt, der blev udstedt til os for Barnet. Naar man vender Papiret, vil man finde den kongelige Befaling."

Overdommeren vendte Bladet og førte det noget tættere hen under Lyset. Man saa' en blank Side, for saa vidt Ordet blank kunde bruges om det gulnede, plettede Pergament, og midt paa tre skrevne Ord: *Jussu regis,* undertegnet, *Jeffreys.*

Gwynplaine saa' ud som et Menneske, der aandelig talt havde faaet en Tagsten i Hovedet. Han begyndte at tale, som man taler i Vildelse:

— Gerhardus var Doktoren. En gammel, melankolsk Mand. Ham var jeg bange for. Kaptal Gaizdorra, det vil sige, Høvdingen og Provençaleren Capgaroupe, som plejede at drikke af en flad Flaske, hvorpaa der var skrevet et rødt Navn.

— Den er her — udbrød Overdommeren, og han viste en Ting frem, som Sekretæren rakte ham.

Det var en Straaflaske, der saa' ud, som om den i Aarevis havde ligget i Vandet, udbulnet og uformelig.

— I denne Flaske laa den Meddelelse, vi lige har hørt. Det Budskab, de dødsdømte Mennesker sendte ud i Verden, er trofast bleven baaret til os fra Havet. Der findes virkelig et Navn endnu, skrevet med røde Bogstaver.

Og idet han vendte sig om mod den pinte, sagde han i sin strenge Dommertone:

— Hardquanonne! Første Gang vi viste dig denne Flaske, vedkendte du dig den straks, men senere har du ikke villet sige et Ord mere, muligvis i det Haab, at Barnet var omkommen, og du derved kunde undgaa Straf. Derfor blev du pint, men forgæves. I Dag, da du gensaa' det Barn, der blev udsat hin Dag paa Portlands Kyst, tilstod du, at det var ham.

Den pinte slog Øjnene op, vendte Hovedet halvt og sagde med en Stemme, der lød rolig, trods det rallende Aandedræt:

— Jeg svor at tie, og jeg har holdt min Ed, saa længe jeg kunde. Vi Mørkets Mænd er trofaste Staldbrødre, og der findes en Slags Hæderlighed selv i Helvede. Nu er Tavsheden ikke nødig længer, det forstaar jeg, og derfor har jeg talt. Det er ham, ja. Vi, Kongen og jeg, har gjort ham til, hvad han er. Kongen

ved sin Vilje; jeg ved min Kunst.—Og med et Blik til Gwynplaine tilføjede han:

— Le nu i al Evighed!

Og han brast selv i en Latter, der lød endnu uhyggeligere end den første og lige saa godt kunde gaa for en Hulken.

Latteren holdt op, og Manden faldt tilbage. Hans Øjne lukkede sig atter.

Overdommeren, der havde ladet ham tale ud, vendte sig mod Skriveren:

— Lad dette blive indført i Protokollen.

— Da du nu har bekendt — tog han paa ny Ordet til den pinte — vil du blive befriet for dine Lænker og overlades til Dronningens Naade for at hænges som Sjælekøber.

— Plagiarius — sagde Doktoren — qui pueros vendis, plagiarius est tibi nomen.

Overdommeren lagde Pergamentet paa Bordet, tog Brillerne af og tog Roserne op.

— Lad Torturen faa Ende. Hardquanonne. Tak Hds. Majestæt.

Paa et Vink af Politikommissæren begyndte den læderklædte Rakkerknægt at fjerne Stenene, den ene efter den anden. Endelig tog han Jernpladen bort og løste de Lænker, der holdt hans Lemmer udspilede.

— Staa op, Hardquanonne — sagde Overdommeren.

Den tiltalte rørte sig ikke.

Rakkerknægten tog hans ene Haand og lod den falde, løftede den anden, der faldt paa samme Maade og gentog det samme med hvert Ben.

Lægen nærmede sig, tog et lille Staalspejl op af sin Lomme og holdt det foran Hardquanonnes vidtaabne Mund; derefter løftede han det ene Øjenlaag i Vejret. Det blev liggende aabent. Øjenstenen var brusten og stirrede glasagtigt ud for sig.

— Død! — sagde han. Og han tilføjede. — Latteren dræbte ham.

— Det har mindre at sige — sagde Overdommeren — efter en Tilstaaelse er Liv og Død kun en Formsag. — Derpaa pegede han paa Liget med sin Buket og sagde befalende til Vaabendrageren:

— Sørg for, at Liget føres herfra i Nat.

Vaabendrageren nikkede tavs.

— Til Kirkegaarden her lige overfor. —

Vaabendrageren nikkede atter. Sekretæren skrev. Overdommeren holdt Buketten i venstre Haand, greb med den anden om sin Stav, traadte hen til Gwynplaine, bøjede sig dybt for ham, og sagde, idet han saa' ham fast ind i Ansigtet:

— For Eder, der her er til Stede, ville vi, Philip Parsons, Ridder, Overdommer i Grevskabet Surrey, i Embeds Medfør, behørig forsynet med Hds. allernaadigste Majestæts Befaling, efter oplæste og afgivne Forklaringer, efter foregaaet Konfrontation, samt, efter at alt er befundet Ret og rigtigt at være, erklære, for at Retten kan ske Fyldest, at I er Fermain Clancharlie, Baron af Clancharlie og Hunkerville, Markis af Corleone paa Sicilien, Pair af England. Gud bevare Eders Herlighed!

Og han bukkede dybt.

De øvrige nærmede sig nu, den ene efter den anden og bukkede lige til Jorden for Gwynplaine.

— Men væk mig dog af min Drøm! — udbrød Gwynplaine og sprang ligbleg op af Stolen.

— Jeg skal vække Eders Herlighed — sagde en Stemme, som endnu ikke havde ladet sig høre.

Og en Mand traadte frem bag en af Pillerne. Da ingen var kommen ned i Kælderen, efter at Jerndøren havde lukket sig efter Politivagten, var det tydeligt, at Manden maatte være kommen der forinden, og havde staaet her under den foregaaende Konfrontation, skjult bag en af de tykke Piller. Det var en ældre, tyk Mand med Hofparyk og klædt i Rejsekappe.

Han bukkede høfligt og korrekt, med en Herskabstjeners hele Sikkerhed.

— Ja, — gentog han — jeg skal vække Eder. I femogtyve Aar har I sovet, det er paa Tide nu at vaagne op. I troede, at I var Gwynplaine, og I var en Clancharlie. I troede, at I var en Gøgler, og I er en Lord. I troede at tilhøre de laveste Klasser, og I tilhører den højeste. I troede, at I var fattig, og I er rig. Vaagn op, Mylord!

Gwynplaine hviskede med en halv rædselslagen Stemme:

— Men hvad vil alt det sige?

— Det vil sige — svarede den tykke — at jeg, der hedder Barkilphedro og er ansat i Admiralitetet, har faaet Hardquanonnes Flaske i Hænde, at den er bleven aabnet af mig i to Vidners Nærværelse, som Loven foreskriver, at en Rapport er bleven over-

rakt Hds. Majestæt, og derefter alle lovlige Former tilbørligt blevne iagttagne, som en saa vigtig Sag kræver. Det vil sige, at I nu er genkendt som den, I virkelig er; at I er Lord af Kongeriget Storbritannien, Lovgiver og Dommer, at I kan bære en Pairskrone paa Eders Hoved, gaa klædt i Purpur og Hermelin, er Fyrsternes Lige og skal ægte en Hertuginde, der er Kongens Datter.

Under den rullende Ordstrøm, der klang som stærke Tordenskrald i Gwynplaines Øren, besvimede han.

IX.

Alle disse vidunderlige Ting kom af, at en Soldat fra Besætningen paa Slottet Calshor en Dag fandt en Straaflaske i Strandsandet ved Ebbetid.

Soldaten bragte Fundet til Kommandanten, der atter sendte den ind til Admiralitetet, der i dette Tilfælde var ensbetydende med Barkilphedro.

Barkilphedro aabnede den og bragte Indholdet til Dronningen. Og Dronningen sammenkaldte straks et Raad, bestaaende af Lordkansleren, der ifølge Loven er „de engelske Kongers Samvittighedsvogter" og Lordmarchallen, der er „Dommer over Adelens Vaaben og Slægtstavler," og forlangte deres Mening.

Meningen lød kort og klar, saa sandt den fungerende Lordkansler engang højlydt havde erklæret, at „en genindsat Pair var vigtigere for Englands Konstitution end en genindsat Konge," og her var en Anledning til at lade Erklæringen træde i Kraft.

Der blev straks anstillet Efterforskninger. Gwynplaine var let at faa fat paa. Hardquanonne var endnu i Chatham Fængsel. Man behøvede blot at flytte ham til London. Samtidig forhørte man sig i Schweitz og fandt alt i den skønneste Orden. I Vevey, i Lausanne fandtes den landflygtige Lords Vielsesattest, Barnets Daabsattest, Beviserne for Faderens og Moderens Død, og Kopier blev tagne af alle Aktstykker og sendte til England. Alt skete i den største Hemmelighedsfuldhed og med den saakaldte „kongelige Raskhed".

Det famøse *jussu regis* og Jeffreys Underskrift blev befundet

at være ægte nok. Lordkansleren kunde fuldt ud konstatere, at en af Pairskabets Arvinger, der var bleven bortført og lemlæstet, atter var bleven funden. Han dadlede ingenlunde Jakob d. II, der i alle Tilfælde var Dronningens Fader. Han gav ham oven i Købet Medhold. For det første var der de gamle kongelige Rettigheder: „Vi degraderer fra Pairsværdigheden. — Han skal vende tilbage til Folket." For det andet har Kongen Ret til at lemlæste. — „Vore Undersaatters Liv og Ejendom tilhører os" — erklærede Jakob d. I, glorværdig Ihukommelse. Men den ene Lovlighed ophæver ikke den anden. „Naar den druknende flyder op til Overfladen igen, uden at være død, er det Vorherre, der omarbejder Kongens Handling." Vender Arvingen tilbage, bør hans Rettigheder ikke forholdes ham, hvor lavt det Haandværk end er, han kommer fra. Det paatvungne Haandværk fordunkler ikke Vaabenskjoldets Glans. Gevis: „Abdolonymus, som var Konge og blev Gartner; Josef, som var hellig og var Tømmermand; Apollo, som var Gud og blev Hyrde." Kort sagt, den velvise Lordkansler fandt, „at Lord Fermain Clancharlie, falskeligt kaldet Gwynplaine, skulde genindsættes i alle sine Rettigheder, dog „paa den ene Betingelse, at han blev konfronteret med og genkendt af Skurken Hardquanonne."

I en lille Efterskrift tilføjede han, at saafremt Misdæderen nægtede at svare, skulde han underkastes et „strengt og pinligt Forhør", og skulde Konfrontationen finde Sted den fjerde Dag derefter, ifølge Atelstans Lovbestemmelse. Dette kunde medføre den lille Ulempe, at om den pinte døde forinden den fjerde Dag, vilde Konfrontationen ikke kunne finde Sted. Men Loven maatte holdes. For Resten tvivlede Lordkansleren ikke paa, at Hardquanonne straks vilde genkende Gwynplaine.

Dronning Anna havde faaet nøje Underretning om Gwynplaines Vanskabthed, men da hun ikke uretfærdigt vilde berøve sin Søster den store Clancharlieske Arv, der var flyttet over paa hende, bestemte hun allernaadigst, at Hertuginde Josiane skulde gifte sig med den nye Lord Clancharlie, det vil sige Gwynplaine.

Barkilphedro styrede det hele.

Takket være ham blev Sagen holdt saa hemmeligt, at hverken Josiane eller Lord David fik mindste Nys om, hvilket underjordisk Arbejde, der var i Gære under deres Fødder. Med Josiane behøvedes der ikke at tages særlige Forholdsregler, hun var let nok at holde udenfor og havde som altid nok i sig selv. Lord David blev sendt til Søs, til Flanderns Kyst. Uden at ane, at han stod paa

Nippet til at miste sin Pairsværdighed. Men Anna søgte at holde ham skadesløs. Hun udnævnte ham til Kontreadmiral og forbigik derved den Kaptajn, der havde gjort sig virkelig fortjent til Ophøjelsen.

Dronning Anna var tilfreds. Hun havde skaffet sin Søster en vanskabt Mand og givet Lord David en høj Stilling. Hun overtalte sig selv til at tro, at hun handlede som en stor Dronning ved at gøre godt, hvad hendes høje Fader havde forbrudt. Hun spillede Komedie for sig selv.

Det er en tiltalende Rolle at kunne optræde som den retfærdige til Skade for en, man ikke holder af. At Gwynplaine var vanskabt, havde straks bestemt Dronningen til at tage Affære. Hvori hans Vanskabthed bestod, havde hun ikke engang nedladt sig til at forespørge. Hvad kom det for Resten Sagen ved? Overhuset maatte under alle Omstændigheder være tilfreds. Lordkansleren havde talt som et Orakel. Hvad havde saa et Ansigt at sige mod Retfærdighedens Fyldestgørelse? Dronning Anna maa have tænkt noget lignende, mens hun gik lige mod det store, kongelige og kvindelige Maal: at tilfredsstille sine egne Ønsker.

Dronningen var i Windsor, hvad der altsaa lagde en vis Afstand mellem Hoffets Intriger og Almenheden. Kun de allernødvendigste Personer var blevne indviede i Hemmeligheden og vidste, hvad der var i Gære.

Barkilphedro gned sig i Hænderne og var glad, hvilket gav hans Ansigt et endnu uhyggeligere Udtryk end ellers.

Han nød at være den, der først fik Indholdet af Hardquanonnes Flaske at smage. Overrasket blev han dog ikke. Overraskelsen hører de smaa Aander til. Og for Resten var det blot en fortjent Belønning for hans trofaste Holden Vagt ved Tilfældighedernes Port. Han havde ventet saa længe, at noget maatte vise sig. Ventetiden var begyndt at falde ham utaalelig lang. Der var Øjeblikke, hvor han tvivlede paa, nogen Sinde at kunne ramme Josiane og rette et alvorligt Hug mod hendes lysende Tilværelse. Øjeblikke, hvor han fik heftige Anfald af det, der hedder Modløshed.

Og pludselig, lige i rette Tid, saadan som Tilfældighederne undertiden forlyster sig med det — var Flasken kommen sejlende over Havet, for at komme ham i Hænde.

I femten Aar var den gleden fra Bølge til Bølge, uden at være bleven knust mod Blindskær og Klipper, uden at Proppen var

bleven løsnet, uden at Vandet havde ødelagt Straafletningen, eller blot udslettet Navnet *Hardquanonne,* uden at Fugtigheden var trængt ind og havde udvisket Pergamentets skrevne Linier. Hvor mange Kræfter var ikke sat i Bevægelse, hvor megen Omhu havde Universet ikke maatte vise, for at dette Budskab uskadt kunde komme Barkilphedro i Hænde!

Han følte sit Bryst svulme af et titansk Overmod. Det var for hans Skyld, dette var sat i Scene og var bleven udført! Han var Midtpunktet og Maalet.

At der kunde være nogen anden Mening under, at Retfærdigheden havde sin Finger med deri, at Havet var bleven omskabt fra Panther til Forsørger, der faderligt paatog sig at bane Vej for Fremtiden, at Bølgerne rullede varsomt, at Stormen fo'r mildere frem, og Mørkets hele Verden havde arbejdet i Fællig for at lade Sandhedens Stjerne komme frem, for at bringe den landflygtige Fred i hans Grav og give Arven tilbage i den rette Arvings Hænder og omstøde den kongelige Forbryderakt; at det var for Gwynplaines Skyld, nok saa meget som for *hans,* det krydsede end ikke hans Tanke.

Hvor tilsyneladende uberørt Barkilphedro end lod, saa var hans Glæde dog dyb og inderlig. Alt var saa tilrettelagt, som nogen kunde forlange. Til de mindste Detaljer havde han det hele samlet i sin Haand, han behøvede blot at sætte det i Gang og iagttage Virkningen!

Gwynplaine! Han kendte Navnet. Som alle andre havde han været henne og se Manden som lér. Han havde læst Plakaten, der stod opslaaet paa Tadcasterværtshuset og mindedes Ordlyden til Punkt og Prikke. Det var ham. Derom kunde der ingen Tvivl være. Det tabte Barn blev genfundet. Der var en virkelig Lord Clancharlie, og Lord David Dirry-Moir var kun en tom Lyd. Pairsværdighed, Rigdomme, Magt og Rang, alt gik fra Lord David over paa Gwynplaine. Slotte, Godser, Skove, Jagtrettigheder, Ejendomme, derindunder Josiane, hørte Gwynplaine til! Og Josiane! Hvad skete der med hende? Ophøjet og hovmodig skulde hun lænkes til en Gøgler, hendes Skønhed og Vid tilfalde et vanskabt Uhyre. Hvem havde kunnet vente saa meget! Virkeligheden overstiger tidt de dristigste Forventninger, og Barkilphedro fandt pludselig sine vilde Hævndrømme latterlige og smaa. Han havde faaet noget bedre i Steden.

Om end Opdagelsen havde været til Skade for ham selv, vilde

han ikke have betænkt sig paa at arbejde for den. Der er Insekter, som ikke kan lade være at stikke, skønt de véd, at det bliver deres egen Død. Til dem hørte Barkilphedro.

Men denne Gang fordredes der ikke saa stor Uegennyttighed. Fordelen var helt og holden paa den nye Ordnings Side. Lord David skyldte ham intet, Lord Fermain Clancharlie vilde komme til at skylde ham alt. Han vilde faa en Lord for sig selv! Han, Barkilphedro vilde give ham den første Afslibning. Og hvad var det saa ikke for en højtstaaende Herre! Dronningens morganatiske Svoger. Paa Grund af sin Grimhed vilde han være lige saa sikker paa Dronningens Gunst som paa Josianes Ugunst. Barkilphedro vilde komme til at spille en Rolle. Og med sit beskedne, alvorlige Væsen var han forudbestemt til Kirken. Han følte en ubestemmelig Længsel efter at blive Biskop.

I al Stilhed havde han forberedt alt. Hans Ønske var at kunne lade Lynstraalen slynges fra en klar Himmel og ramme Josiane ganske uforberedt.

Samme Dag, Konfrontationen fandt Sted, var en Karosse i fuldt Firspring draget ud fra London. Den medbragte Hertuginde Josiane, der efter Dronningens Ønske skulde indfinde sig i Windsor. Havde hun kunnet følge sit eget Hoved, vilde hun have overhørt Ordren og ventet en Dag med at følge den. Men Hoflivet tillader ikke den Slags Selvstændighed. Hun maatte øjeblikkelig begive sig af Sted og forlade Hunkerville-House i London for at tage Ophold paa Corleone-logde i Windsor.

Hertuginde Josiane forlod Byen i det Øjeblik, Vaabendrageren indfandt sig i Tadcasterværtshuset for at hente Gwynplaine til det underjordiske Torturkammer.

Da hun naaede Windsor, fik hun af Ridderen med den sorte Stav at høre, at Hds. Majestæt havde en tête à tête med Lordkansleren og ikke kunde modtage hende før næste Dag. Straks næste Morgen skulde hun faa skriftlig Bud fra Hds. Majestæt paa den vanlige Maade gennem det hemmelige Brevskab, og Josiane trak sig tilbage til sig selv i daarligt Humør, fik Hovedpine og sendte alle fra sig, og gik endelig til Sengs, mens det endnu var lyst.

Ved Ankomsten til Slottet fik hun at høre, at ogsaa Lord David Dirry-Moir havde faaet Tilsigelsesordre til straks at møde hos Dronningen og var ventet til Windsor.

X.

At en stærk Mand mister Bevidstheden under et pludseligt Slag af Lykkens Kølle, er der intet overraskende i.

Da Gwynplaine atter kom til sig selv og aabnede Øjnene, var det mørkt. Han sad i en Lænestol i et stort Værelse, helt betrukket med rødt Fløjl. Nær ved ham stod den tykmavede Mand, der var traadt frem for ham i Southwark Fængselskælder. De to var alene i Værelset. Fra sin Stol kunde han naa to Borde, der stod paa hver sin Side af ham, og hvorpaa der var stillet to Armstager med seks tændte Vokslys. Paa det ene Bord var der Papir og en Skrivepult, paa det andet stod en sølvforgyldt Bakke med koldt Fuglevildt, Vin og Brændevin.

Gennem Vinduet skimtedes i den klare Aprilaften en Række Søjler, der stod i en Halvkreds i den brolagte Gaard, der var lukket af med tre Porte. Søjlerne var muligvis af hvidt Marmor, som Gaardspladsens Fliser, der lyste lig nyfalden Sne, men Mørket udviskede de oprindelige Farver.

I det Værelse, hvor Gwynplaine sad, saa's en Kamin, der gik op til Loftet, en Himmelseng af enorm Bredde, og hvortil man steg op ved Hjælp af en Trappestige. En Række Lænestole langs den ene Væg og en Række almindelige Skamler foran dem igen fuldstændiggjorde Møblementet. En munter Ild flammede i Kaminen, og paa Flammernes lysende Spil vilde Kenderblikket have gættet, at Brændet var Asketræ, hvilket den Gang var en uhyre Luksus. I Loftet luede et kæmpestort Vaabenskjold, i hvis tvedelte Felt saa's en Greve- og en Markiskrone.

Gwynplaine saa' sig om i al denne fornemme Pragt og spurgte mat:

— Hvor er jeg?

Manden, der stod ved Siden af ham, traadte bukkende frem.

— I er i Eders eget Hus, Mylord.

Der maa Tid til at komme tilbage til Overfladen igen. Og Gwynplaine var bleven slynget fra den ene Yderlighed til den anden. Først Hertugindens Elskovserklæring, derefter Bortførelsen til Southwark Torturkammer. Da han dér havde vænnet sit Blik til de skumle Omgivelser og halvvejs ventede at blive belagt med Lænker som en Forbryder, sattes en Pairskrone paa hans Hoved.

Hvordan kunde det være? Hvor var Sandheden henne?

Mørket og Lyset var kommen for stærkt. De to Modsætninger var uhjælpelig viklede ind i hinanden, og Gwynplaine søgte forgæves at fri sine Tanker ud af dette Kaos.

Han fandt ingen Ord. Det er Forbavselsens instinktive Forsvarsmiddel, der hindrer Ordene i at komme. Den, der tier, holder Stand mod alt. Et uoverlagt Ord kan trække hele Mennesket efter sig ind i det ukendtes Net og blive Anledning til dets endelige Fald. Halvt uvilkaarlig strakte Gwynplaine Hænderne ud og følte tavst paa sig selv. Det var til ham, der var bleven talt; men han selv var bleven en anden. Han havde ikke ngang sine egne Klæder paa. En sølvbroderet Vest og en Atlaskes Frakke var traadt i Steden, en fyldt Pung laa i hans ene Vestlomme. Fløjls Knæbenklæder og rødhælede Sko fuldendte Paaklædningen. De maatte have klædt ham om, samtidig med at han var ført her til Slottet.

Manden tog nu atter Ordet:

— Eders Herlighed behager maaske at huske, at jeg hedder Barkilphedro. Jeg er ansat i Admiralitetet, og det var mig, der trak Eders Skæbne ud af Hardquanonnes Flaske; som i det arabiske Sagn, hvor Fiskeren drog en Kæmpe frem af en Flaske, han fik i sit Net.

Gwynplaine fæstede sit Blik paa det smilende Ansigt, der talte til ham.

— Foruden dette Palads — vedblev Barkilphedro — ejer I en Række Slotte og Godser, der giver Eder tilsammen fyrreogtyve Tusinde Pund i aarlig Indtægt. I kan som Lord Clancharlie stille firsindstyve Tusinde Vasaller under Eders Fane. I er absolut Dommer over Clancharlies Indbyggere, deres Liv og Gods. Kongen har ikke større Rettigheder end I, med Undtagelse af, at han kan slaa Mønt.

Mens Barkilphedro talte, begyndte Gwynplaine at komme til sig selv. Han mindedes den lange Beskrivelse af de Clancharlieske Ejendomme, han saa tidt havde læst paa den skrevne Plakat inde i Ursus' Skur, og som uvilkaarlig var bleven siddende i hans Hukommelse.

Barkilphedro pegede paa Skrivepulten paa Bordet.

— Mylord, i denne Pult ligger to Tusinde Pund, som Hds. Majestæt allernaadigst har tilstillet Eder at bestride de første Udgifter med.

Gwynplaine sprang op.

— Dem skal min Fader Ursus have — sagde han.

— Som Eders Herlighed ønsker — svarede Barkilphedro. — Ursus i Tadcasterværtshuset? Den Politiofficer, der er fulgt med os hertil, skal straks vende tilbage til London og kan tage dem med. Maaske maa jeg selv til London, i det Tilfælde skal jeg bringe dem med. Jeg skal nok ordne Sagen.

— Jeg vil selv bringe dem — sagde Gwynplaine.

Barkilphedro blev alvorlig.

— Det er umuligt. — Hans Stemmeklang fik en næsten bydende Tone.— Mylord,— begyndte han paa den sædvanlige, bløde Maade — I er paa Corleone-lodge i Windsor, uden at nogen aner Eders Ankomst. I er kommet hertil i en lukket Vogn, der ventede paa Eder uden for Southwark Fængsel. I er bleven ført herind i dette Værelse af Mennesker, som ikke kender Eder, men kun mig. Der er kun sovende Folk i Huset, og det er ikke nødvendigt at vække dem endnu. Derfor er Tiden netop egnet til en Forklaring. Jeg skal tillade mig at give Eder den. Jeg har Hds. Majestæts Fuldmagt.

Barkilphedro bladede om i de Papirer, der laa paa Bordet, mens han talte.

— Her, Mylord, er Eders Pairsfuldmagt. Og her et Kongebrev paa Eders sicilianske Markisat. Her er Pergamentbrevene og Diplomerne paa Eders otte Baronier med elleve Kongers Segl. Her Patentet paa Eders Adelsrang. Og her en Liste over Eders Indkomster og Formue.

I Loftet over Eders Hoved er Eders Vaabenskjold, her ved Siden af, i en Garderobe, Eders purpurrøde Pairskaabe med Hermelinskanterne. Endnu i Dag har Hds. Majestæt undertegnet den Beretning, der blev indsendt, lige efter at Konfrontationen fandt Sted, og Forbryderen genkendte Eders Herlighed. Og I Morgen skal I gøre Eders Indtrædelse i Overhuset.

Bakilphedro standsede og trak Vejret.

— Dog — intet er endnu gjort, saafremt I ikke selv samtykker. Ingen kan blive Pair af England mod sin Vilje. Mylord, alt er endnu en Hemmelighed. Overhuset faar først i Morgen Underretning om det passerede. Det er let at gøre alting om. Saa meget lettere, som I har en Broder, en naturlig Søn af Eders Fader og en Dame, der senere blev Hds. Majestæts Elskerinde. Ønsker I, at han skal blive Enearving til Pairsvær-

digheden? Jeg kan næppe tro det. Men alt beror paa Eder selv. Dronningens Befaling maa adlydes.

I maa ikke forlade dette Slot, før I i Morgen tager til Overhuset i en af Hds. Majestæts egne Vogne. Dronningen har sine Hensigter med Eder. Hun har udset Eder til en næsten kongelig Plads. Lord Fermain Clancharlie, det er et afgørende Øjeblik. Skæbnen aabner ikke den ene Dør, uden at den lukker den anden. Visse Skridt fremad umuliggør et Tilbageskridt.

Mylord, Gwynplaine er død! I forstaar, hvad jeg mener?

Gwynplaine rystede fra Hoved til Fod; men efter et Øjebliks Tavshed tog han sig sammen:

— Ja — sagde han.

Barkilphedro smilede, bukkede dybt, tog Pulten under sin Kappe og gik ud.

Gwynplaine blev ene tilbage. Han følte sig ør og svimmel. Af en dobbelt Svimmelhed. Svimmel af Højden og svimmel af Faldet.

Det var en pinlig Blanding.

Han følte sig skæbnesvanger hævet op, men følte ikke, at han selv faldt.

Fristelsen er en Afgrund saa mægtig, at Helvede haabede at styrte Paradiset ved den, og Djævelen førte Guddommen derop.

Gwynplaine stod nu der, hvor han havde staaet og saa' Alverdens Herlighed ved sine Fødder. Han var som en Mand, der var sovet ind ved et Muldvarpeskud og vaagnede op paa en Domkirkes Spir. Han saa' langt og dog ikke nok. Han saa' alt og intet. Han blev blind af Synet.

Gennem det sydende Sjælsoprør begyndte Tanken langsomt at bane sig Vej. Han gik op og ned ad Gulvet med lange Skridt og Hænderne bag paa Ryggen. Og svage, halvforglemte Erindringer steg frem for hans indre Blik. De skibbrudnes Forklaring, som Overdommeren havde læst op for ham, stod med ét for hans Øjne, og han saa' hele sin første Barndom dukke frem gennem dens Ord.

Pludselig standsede han og saa' op mod Loftet.

— Det er Gengældelsen! — tænkte han. — Det er altsaa virkelig Sandhed, at jeg er Lord. Alt er nu kommen for Dagen. Man stjal mig, vanskabte mit Ansigt, forraadte og udsatte mig for Sult og Kulde og forlod mig. I femten Aar drev Liget af mit

oprindelige Jeg rundt paa Havet, til det pludseligt blev slynget op paa Stranden og levede op paa ny! Jeg fødtes paa ny. Jeg følte nok, at der ikke slog et Uslingehjerte i mit Bryst. Og jeg følte, at jeg ikke var skabt til at være et Faar i Flokken, men en af Vogterne. Folkefører, det var min Bestemmelse, det var mine Forfædre før mig, og hvad de var, det er jeg bleven. Jeg er Adelsmand og har mit Værge. Jeg har Hjælm og Fjerbusk og Pairskrone. Og alt blev jeg berøvet! Jeg, der var født i Lyset, blev stødt ud i Mørket. De, der landsforviste Faderen, solgte Sønnen. Jeg sér dem for mig, de nedrige Banditter, der gjorde min Barndom til et Helvede. Der behandlede mig som den laveste af alle lave og styrtede mig ned i den sorteste Afgrund! Det er derfra, jeg er kommen! Her er jeg nu! Og Gengældelsen er kommen over deres Hoveder.

Nu er det mig, der er Herre. Jeg er Lord! Og jeg kan vise mig i en Kongekaabe, med en blomstersiret Krone paa Hovedet. Jeg kan indsætte og afsætte Præster og Dommere. Jeg ejer Slotte og Godser, jeg kan gøre Fester og skrive Love, jeg kan gøre, hvad jeg lyster, og Løsgængeren Gwynplaine, der ikke havde Lov at plukke en Blomst i Græsset, kan plukke Himmelens Stjerner, om han vil!

Gwynplaine berusede sig i Storheden, der saa uforberedt var styrtet ned over hans Hoved. Han havde tørstet saa længe. Han havde stirret saa længe paa de store Afstande, at han var begyndt at ønske at lære dem at kende. Ikke for intet bliver Ørneungen ruget ud paa den højeste Klippetop.

Kun faa Timer var forløbne, og i Gaar var alt som et fjernt Tidspunkt!

At kende sig selv i Medgang er ikke let. Heldet er kun en Forklædning, og intet kan narre som det. Er det Skæbnen? Er det Forsynet? Hvor langt rækker Ansvarligheden?

Gwynplaine stod for den første Fristelse. Og Hertugindens Brev gik op i Aske. Men har Uvejret raset fra en Side, begynder det snart fra en anden. Det første Stød ryster Træet til Grunden, det andet slider Rødderne løs.

Hvordan skulde ellers selve Egen kunne falde?

Og saadan var det, at Gwynplaine, der, som ti Aar gammel med det svage, lille Legeme og det højbaarne Sind kæmpede sig frem mod Natten og Døden, med et endnu hjælpeløsere Væsen i sine Arme, der segnefærdig af Træthed og Sult havde over-

vundet umenneskelige Prøvelser, nu vaklede under Forfængelighedens Pust!

Det er Skæbnens bitre Ironi. Har Ulykken udtømt sit hele Forraad af Hjemsøgelser, af Nød og Elendighed, Angst og Kval, og Mennesket endnu staar oprejst, behøver Lykken kun at smile, og det vakler — styrter om som en beruset.

I Gwynplaines Hjerne tumlede en Hvirvel af nye Tanker og Indtryk. Han gled aandelig talt ud af sine Harlekinspjalter og svøbte sig i den purpurrøde Adelskappe. Han tænkte paa sin Fader. Og søgte at danne sig en Forestilling om ham. Han tænkte paa sin Broder, som var bleven omtalt. Han havde altsaa Slægtninge. Han! Gwynplaine havde Slægtninge, der levede! Lysende Billeder steg op for hans Sjæl. Han hørte Bifaldssalver for sit Øre.

— Hvor jeg skal blive veltalende! tænkte han. Og han forespejlede sig sit første Møde i Overhuset. Han kom ladet med nye Tanker. Hvad kunde han ikke fortælle? Hvilke Erfaringer havde han ikke gjort. Hvor var det en Fordel, at en fra deres Midte havde set og hørt og selv oplevet saa meget og kunde sige: — Jeg har været med i det, I ikke kender!

Han skulde slynge dem Virkeligheden i Ansigtet, de Aristokrater, der ikke anede, hvad Folket var. De skulde komme til at ryste over Sandheden og hylde ham, han vilde blive stor. Han skulde træde frem som en Fakkelbærer for dem, og vise dem Sandhedens Vej, og som en Dommer, der viste dem Retfærdighedens Vej. Det vilde blive en Triumf!

Og alt mens Billederne kom og gik i hans Tanker, sank han snart tilbage i sin Lænestol, sprang han snart heftigt op og begyndte paa ny sin hastige March. Han saa' sig omkring, lod Blikket flakke fra Kronerne i Loftets Vaabenfelter til de fløjlsbeklædte Vægge, Møbler og Gulv, saa' ud af Vinduet og hørte Fontænens sagte Plasken og spurgte Gang paa Gang: Er det sandt? Er det mig? Ja. Ja.

Timerne gik. Og det blev Dag. En hvid Straale skød sig ind i Værelset og trængte lige ind i Gwynplaines Sjæl.

— Og Dea! — hviskede den lysende Straale.

IV. DEL.

I.

Efter at Ursus havde set Gwynplaine forsvinde bag Southwark Fængselsport, blev han en Stund lang staaende som forstenet paa sin Observationsplads med Lyden af de klirrende Nøgler og Laase, som glubende Rovdyrs Brøl, klingende i sine Øren.

Han ventede. Paa hvad? Han spejdede. Efter hvad?

Naar de ubønhørlige Porte én Gang var lukkede, aabnedes de ikke saa let igen. De blev stivlemmede af at staa stille i Mørket og havde Besvær med at dreje sig, navnlig naar det gjaldt at lade nogen komme ud; at lukke ind gik lettere; ud, deri laa Vanskeligheden. Det vidste Ursus. Men han blev alligevel staaende. Halvt uvilkaarlig stod han og betragtede skiftevis de to mørkladne Mure, snart den høje, snart den lave, snart Porten med Galgen, snart den lige overfor liggende med Dødningehovedet, det var, som om han var skruet ind imellem Fængslet og Kirkegaarden. Den berygtede og forhadte Gyde var saa folketom, at Ursus slet ikke blev set af nogen.

Endelig forlod han sin Krog og vendte om med langsomme Skridt. Det begyndte alt at skumre, saa længe havde han staaet paa Vagt. Af og til drejede han Hovedet og kastede et Blik tilbage paa den smalle Port, hvorigennem Gwynplaine var gaaet. Men hans Blik var stift og glasagtigt.

Han kom til Enden af Gaden og slog ind i en anden, derfra atter i en tredje og fjerde og tilbagelagde, stadig som i Drømme, den samme Vej, han for nogle Timer siden var gaaet. Lidt efter lidt nærmede han sig Tarrinzeaufælleden, og aabne Pladser og Havemure dukkede frem og forsvandt.

Men pludselig gjorde han Holdt, rettede sig og udbrød:

— Det er, som det skal være! — og han slog sig to Gange for Panden og to Gange paa Laaret, hvilket skal udtrykke, at en Mand tager sit fornuftige Parti.

Og han brummede halv sagte for sig selv:

— Det maatte jo komme en Gang! Den Røver! Den Tigger! Den Landstryger! Og Oprører! Det er hans tossede Udtalelser om Regentinden, der er Skyld i det. Han er en Højforræder. Jeg har haft en Højforræder i mit Hjem. Og nu er jeg bleven ham kvit. Det er et Held. Han er bleven fængslet. Saa meget besto bedre! Ypperlig Lovgivning!

Den utaknemmelige Hund! Det er mig, der har oplært ham; men hvad Nytte har det været til? Hvorfor skulde han ræsonnere og snakke op? Han har blandet sig i Statssager og kommet med Bemærkninger om Kobberpengenes Værd, om Folket og de fattige og alt det, der ikke kom ham ved. Han vidste jo, at Hds. Majestæts Billede er helligt og uforkrænkeligt. Hvad har man ellers en Dronning for? Jeg har levet med i Verden. Jeg har set og læst en Mængde. Men Politik har jeg ikke mere Interesse for end et skallet Æsel. Jeg fik en Dag et Stokkeslag over Ryggen af en grevelig Haand. Det var nok for mig, jeg fattede øjeblikkelig Politikkens dybeste Grundsætninger. Og nu sidder Gwynplaine under Laas og Slaa! Fængslet! Det er blot Løn som forskyldt. At snakke op er forbudt. Du bildte dig ind, at du var en Lord, dit Fæ! Nu staar du for Dommeren. Det er trist for dig, men godt for mig. Hvad skulde jeg ogsaa beholde de to Unger for! Homo og jeg havde saa fuldkommen nok i os selv forinden! Og saa to saadanne Skabninger! Den ene et Uhyre af Grimhed, den anden blind! Det var en skøn Tilvækst! Og dem flaskede jeg op og blev Goldamme for! Og saa' dem gro i Vejret og elske hinanden. Det var en Idyl. Tudsen og Muldvarpen. Jo, jeg takker!

Jeg blev noget betuttet straks, da Vaabendrageren kom. Jeg troede ikke, at det virkelig vilde blive til noget. Men jeg ser, at det er den skære Sandhed. Gwynplaine er i Fængsel. Sat derind ved Forsynets Naade. Tak, ædle Frue! Nu kan jeg blive af med dem begge. To Fluer med et Smæk. Dea vil dø af det. Naar hun ikke mere skal se Gwynplaine — hun ser ham, det lille Fæ! — vil hun ikke mere have noget her paa Jorden at gøre. Lad hende følge efter. Lykkelig Rejse! Pokker tage det! Jeg

har aldrig kunnet taale de to Væsener! Hvor jeg er tilfreds og oprømt!

Han naaede Tadcasterværtshuset.

Klokken slog halv syv, og Tusmørket vilde snart begynde. Mester Nickles stod i Døren og saa' lige saa forfærdet ud, som han havde gjort om Morgenen.

Han saa' Ursus i lang Frastand og raabte til ham:

— Naa?

— Hvad mener De?

— Kommer Gwynplaine tilbage? Det er snart paa høje Tid. Publikum kommer inden ret længe. Bliver der ingen Forestilling af i Aften?

— Jeg er Manden som lér — sagde Ursus, og han saa' paa Værten med en haanlig Latter.

Derefter gik han lige op i øverste Etage i Værtshuset, aabnede Vinduet der, hvor Skiltet stak ud, og bøjede sig frem og rev den ene Plakat med Gwynplaines Navn ned af Stangen og løsnede den anden fra Muren.

Mester Nickles fulgte ham med Øjnene.

— Hvorfor tager I Plakaterne bort?

Ursus lo nok en Gang højt og haanligt.

— Og hvorfor lér I?

— Fordi jeg trækker mig tilbage til Privatlivet.

Mester Nickles forstod ham, og gav sin Næstkommanderende Drengen Govicum den Befaling at forkynde for det tilstrømmende Publikum, at der ingen Forestilling blev den Aften. Han flyttede den Tønde væk fra Indgangen, der havde tjent som Billetkontor og stillede den hen i et Hjørne af Skænkestuen.

Et Øjeblik efter gik Ursus op i det grønne Skur.

Han lagde de to nedtagne Plakater fra sig og gik ind i det Rum, som han kaldte „Jomfruburet". Dea sov.

Hun laa paaklædt paa Sengen, kun med opknappet Kjoleliv som altid, naar hun hvilede.

Ved Siden af hende sad Føbe og Venus, den ene paa en Skammel, den anden paa Gulvet, og saa' tankefulde ud.

Trods den fremrykkede Tid var ingen af dem kommen i Gudindedragterne, hvad der tydede paa dyb og bitterlig Nedstemthed.

Ursus saa paa Dea.

— Hun øver sig til en længere Søvn — mumlede han.

Han vendte sig til Venus og Føbe.

— I kan vel nok forstaa, at det er forbi med Musikken for denne Gang! I kan hænge Trompeten paa Væggen. Det er fornuftigt, at I ikke har trukket i den guddommelige Stads. I er ikke særlig skønne, som I er nu, men det er alligevel fornuftigt. Behold jeres Pjalter paa. Der bliver ingen Forestilling af i Aften. Ikke i Morgen. Heller ikke i Overmorgen eller Dagen derefter. Der er ingen Gwynplaine mere. Ikke mere af Gwynplaine end bag paa min Haand.

Han saa' atter hen paa Dea.

— Hvad det vil være for hende? Det bliver, som at puste et Lys ud!

Han blæste Kinderne op.

— Puh! — og saa er det forbi.

Han lo kort og tørt.

— Ikke at have Gwynplaine er ikke at have noget. Det vil være, som hvis jeg mistede Homo. Nej, endnu værre. Hun bliver ensommere end nogen anden. De blinde plasker om i en sørgeligere Ensomhed end vi seende.

Han gik hen til Trækruden i Døren.

— Hvor Dagene længes! Man kan se, lige til Klokken er syv. Men det er dog bedst at tænde Talgstumpen.

Han slog Ild og tændte Lygten under Loftet.

Saa bøjede han sig over Dea.

— Hun forkøler sig jo. I har blottet hendes Hals for meget. Der er et gammelt fransk Ord, som siger: Læg ej en Trevl i April, trods dens lokkende Smil. —

Han blev en Knappenaal va'r paa Gulvet, tog den op og stak den i sit Ærme og begyndte med lange Skridt og ivrigt gestikulerende at gaa op og ned i Vognen.

— Jeg er i fuld Vigør og klarhovedet. Jeg finder det passerede fuldkommen i Orden og giver det mit Bifald. Naar hun vaagner, siger jeg hende det lige ud af Posen. Virkningen vil ikke lade vente længe paa sig. Gwynplaine er borte. Farvel, Dea! Den ene i Fængsel, den anden paa Kirkegaarden. De bliver Genboer. En lystig Dødningedans. Paa Jorden passede de ikke længer, de to usle Væsener. Maaske den gode Gud vil give dem, hvad de her nede har maattet undvære. Dea sit Syn igen og Gwynplaine sit Ansigt. Døden er den bedste Ordenshaandhæver. Alt er, som det skal være. Føbe, Venus, læg Tambouri-

ner og Trommer til Side. Det „besejrede Kaos" er besejret, og Dea sover. I hendes Sted vilde jeg aldrig vaagne mer. Men hun falder snart i Søvn igen. Og da er hun død med det samme.

Vi dør i Aften herinde ganske stille i Familiens Skød. Ikke jeg, ikke Homo. Men Dea. Jeg maa drage videre og føre mit vanlige Omstrejferliv. Jeg sender begge Pigebørnene fra mig. Og Homo og jeg bliver atter alene. Homo vil faa et Choc. Hvor er Gwynplaine? Hvor er Dea? — Død — Forbi. — Aa! — nu vaagner hun!

Dea slog Øjenlaagene op. Og hendes blide Ansigt straalede.

— Hun smiler — brummede Ursus — og jeg lér. — Det gaar godt!

Dea kaldte.

— Føbe! Venus! Er det ikke snart Forestillingstid. Jeg har vist sovet for længe. Kom og hjælp mig at komme i Klæderne.

Hverken Føbe eller Venus rørte sig. Imens havde Deas ubeskrivelige, blinde Blik mødt Ursus'. Det gav et Sæt i ham.

— Hør Venus og Føbe! Hvor er I henne? Jeres Jomfru kalder paa jer? Er I døve? Skynd jer og klæd hende paa i en Fart. Nu begynder Forestillingen straks.

De to Piger stirrede forfærdede paa ham. Deres Herre havde altid været en Gaade for dem. De troede, at han nu var bleven fuldstændig gal, og adlød blindt.

Føbe begyndte at klæde Dea paa. Ursus lod Forhænget til Jomfruburet gaa ned og udbrød bag ved Tæppet:

— Kan du se, Gwynplaine! Gaarden er allerede halvfuld af Folk. Der er ligefrem Trængsel ved Indgangen. Sikken en Masse Mennesker! Og saa lader Føbe og Venus, som om de ikke kan se og høre dem. De er et Par rigtige Dosmere. Men saadan er Zigøjnere nu engang. Lad vær at gaa ind. Dea klæder sig om.

Der blev en Pause, og pludselig lød det:

— Hvor Dea er dejlig!

Det var Gwynplaines Stemme. Venus og Føbe fo'r sammen og vendte sig om. Det var Gwynplaines Stemme, men i Ursus' Mund.

Ursus betydede dem med et Tegn gennem det halvtaabne Forhæng at lade som ingenting.

Atter hørtes Gwynplaines Stemme sige:

— Engel!

Derpaa brummede Ursus' gnavne Røst:

— Engel! Dea! Jeg tror, du er gal, Gwynplaine. Der er ikke andre bevingede Pattedyr til end Flaggermusen. — Og han tilføjede lidt efter: — Hør, Gwynplaine, gaa ned og løs Homo.

Han gik raskt ned ad den lille Trappestige, med Gwynplaines lette Skridt. Lyden kunde høres helt ind til Dea.

Han saa' Drengen staa og se sig nysgerrigt om ude paa Gaardspladsen og kaldte ham hen til sig.

— Ræk dine Hænder frem — sagde han og tømte en hel Haandfuld Smaapenge i dem. —

Govicum blev baade rørt og glad over en saa stor Gavmildhed.

Ursus hviskede til ham.

— Hør, Dreng, bliv herinde i Gaarden og le, hop, dans, skrig, klap i Hænderne, hyl, hvin, slaa noget i Stykker; gør alt det Spektakel, du kan.

Mester Nickles, der var ærgerlig og slukøret over at maatte aflyse Forestillingen og se Folk gaa forbi Døren til andre Forlystelser, havde lukket Værtshuset og sat Skodderne for for ikke at skulle svare paa næsvise Spørgsmaal. Og med en Lysestage i Haanden stod han nu oppe paa Svalegangen og saa ned i Gaarden.

Ursus satte begge Hænder op for Munden og raabte op til ham.

— Min Herre — gør som Jeres Dreng, skrig, hyl og snak.

Han gik atter op i det grønne Skur og sagde til Ulven:

— Tal, saa meget du orker! — Og med høj, naturlig Stemme, sagde han:

— Her er for mange Mennesker. Jeg tror, vi faar Spektakler i Aften.

Venus slog allerede paa sin Tromme.

Ursus vedblev.

— Dea er klædt paa. Og vi kan begynde. Det er ubehageligt, at der er kommen saa mange ind. Der er flere, end der plejer. Der bliver et mægtigt Overskud i Kassen. Op med Klarinetten, Føbe! Det er godt, lad Stikkerne gaa, Venus!

— Hjælp mig, Gwynplaine — men lad mig først pudse Næse.

— Se saa, frem paa Scenen med jer, mine Damer. Bum! Bum! Bum! Hvor Publikum er blandet! Og sikken Trængsel! Gud forbarme sig!

Nu blev Ursus mageløs. Han var ikke ét Menneske længer. Men en hel Folkehob. Han lod alle sine bugtaleriske Evner komme for en Dag. Lukkede man Øjnene, maatte man tro, at man stod midt i en Menneskehob paa en Festdag. Ursus nynnede, snakkede, spyttede, hostede, nøs, snøftede, spurgte og svarede sig selv, næsten i samme Aandedræt. Paa den tomme Gaardsplads hørte man Mænd, Koner og Børn tale og lé. Det var en Støj, som af de mest forskelligartede Lyde. Ursus slog med den knyttede Næve om sig, trampede med Fødderne, lod sin Stemme lyde snart oppefra, snart nedefra, snart nær, snart fjern. Fra Tid til anden løftede han Tæppet lidt til Side og saa' ind bag ved. Dea hørte efter.

Drengen hjalp ham paa det bedste.

Venus og Føbe blæste og trommede af Hjertens Lyst. Mester Nickles, som eneste Tilskuer, kom til den samme Anskuelse som dem, at Ursus var bleven gal, hvad der ikke anfægtede ham synderligt. Den brave Vært brummede halvhøjt:

— Det er Vanvid alt sammen!

Govicum var lyksalig over alt den Tummel og gjorde næsten lige saa megen Larm som Ursus. Det morede ham, og for Resten var han betalt for det.

Homo var tankefuld.

Nu og da talte Ursus som sig selv.

— Det er igen den samme Historie, Gwynplaine, med Brødnid og planlagte Optøjer. Hør, hvor de piber! Det betyder Held. Vi er uglesete af alle vore Medbejlere. Se, de staar som Sild i en Tønde. Og se, hvor krigeriske de ser ud. Blot vor Ven Tom-Jim-Jack var her. Han skulde snart ordne dem. Træk Tæppet lidt op, Gwynplaine, jeg maa prøve at tale dem lidt til Rette:

— Medborgere —

Her afbrød Ursus sig selv og skreg hæst:

— Ned med den gamle Stud!

Han fortsatte med sin egen Stemme:

— Jeg tror, at Folk vil fornærme mig. Det er ikke let at overdøve jer, men jeg vil prøve alligevel. Øjeblikket er maaske ikke det gunstigste, men Veltalenheden vil altid finde Vej til Øret.

Medborgere og Medborgerinder! Det er mig, der er Bjørn. Jeg tager nu mit Hoved af for at kunne tale til jer, og jeg beder underdanigst om Stilhed.

Ursus lod Folkehoben brumme og pibe.

— Jeg ærer mit Publikum og har den største Respekt for de Herrer Skraalhalse, der beærer mig med Deres Søgning. Der er somme blandt Dem, der ikke ganske er, som det sig hør og bør, men jeg tager ikke Anstød deraf. Naturen frembringer selv Pukler og skæve Lemmer. Se til Kamelen, til Bisonen og Grævlingen.

Ursus skraalede med den dybeste Bas:

— Æsel!

Og med sin høfligste Stemme:

— Indrømmet. Jeg er Filosof. Men jeg gør min bedste Undskyldning for det. Jeg har kun én god Egenskab. Det er mine tørre Øjne. Saa gammel jeg er, har jeg aldrig grædt. Men jeg indrømmer ogsaa, at jeg aldrig har været fornøjet med noget. Ikke engang med mig selv. Dog, indrømmer jeg med de tilstedeværende Modstandere, at Ursus kun er en gammel Vismand, saa holder jeg paa, at Gwynplaine er en Kunstner.

Atter her brød han sig selv af med Tilraab og Hylen.

— Vær saa naadige, mine Herskaber, at forholde jer lidt mere stille. I maa tillade mig at sige, at der fattes jer lidt af den overlegne Ro, der karakteriserer en velbaaren Britte. Jeg har bemærket, at de af jer, som har Sko paa Fødderne, griber Anledningen til at sætte dem paa de foranstaaendes Skuldre, hvilket faar Damerne til at gøre den Iagttagelse, at Saalerne altid først revner midt under Foden. Vis Fødderne lidt mindre og Hænderne lidt mere. De sidste har undertiden en sær Tilbøjelighed til at ville skjule sig i andre Folks Lommer!

Mine Herrer, jeg ser — og hører, at mine Ord har det Held, at have mishaget jer. Jeg vil lade jer et Øjeblik i Fred. Sætte mit Hoved tilbage paa dets Plads, og Forestillingen skal straks begynde.

Han nedstemte atter Tonen til den vanlige.

— Jeg maa trække Vejret et lille Øjeblik, Gwynplaine. Jeg har talt sødt som Honning, blødt som Fløjl, men til døve Øren. Jeg har prøvet, hvad menneskelig Veltalenhed kan formaa. Men hvad kan man forlange af et Folk, der spiser saa urimeligt meget og propper sig med Tobak lige til Halsen. Men lad gaa, vi skal spille Stykket som ellers.

Tæppets Ringe klirrede paa Metalstangen. Klarinetten og Trommen hørte op. Ursus svøbte Bjørneskindet om sig og tum-

lede omkring med Ulven. Samtidig med, at han tog Bjørneskindet frem, tog han en Paryk ned fra Væggen og kastede den hen, saa at han hurtig kunde faa fat i den.

Forestillingen gik ganske som altid, med Undtagelse af Lyseffekterne. Ulven agerede i god Tro, og endelig lød Deas skælvende og overnaturlige Sang til Gwynplaine. Hun viste sig, nærmede sig og strakte Haanden ud.

Ursus greb Parykken, satte den paa og førte varsomt med tilbageholdt Aandedræt sit beklædte Hoved hen under Deas Haand.

Og med en mægtig Anspændelse af al sin rige Imitationsevne søgte han at fremstille Gwynplaines Stemme og sang med et ubeskriveligt Udtryk af den inderligste Kærlighed Urmenneskets Svar til Aanden.

Ligheden var saa fuldstændig, at de to Zigøjnersker atter saa' forfærdede rundt efter Gwynplaine, som de kunde høre og ikke se.

Govicum hoppede, trampede, skreg og klappede ude af sig selv af Beundring; og lo som et helt Regiment Guder. Drengen havde øjensynlig et stort Tilskuertalent.

Føbe og Venus, der var som to Automater, der sattes i Bevægelse af Troldmanden Ursus, frembragte den musikalske Blanding, der dannede Forestillingens Afslutning, og Ursus rejste sig op, badet i Sved.

— Du forstaar, at jeg gjorde det for at vinde Tid — hviskede han sagte til Homo — og jeg tror, at det er lykkedes mig. Maaske kan Gwynplaine være her tilbage i Morgen. Vi behøver ikke straks at slaa hende ihjel. Det maa du ogsaa kunne indse.

Han tog Parykken af og tørrede sig i Hovedet.

— Jeg er en fortrinlig Bugtaler, det maa man lade mig. Der er ikke mange, der kan gøre mig det Kunststykke efter. Og Dea tror fuldt og fast, at Gwynplaine er her.

— Far — sagde Dea — hvor er Gwynplaine?

Ursus fo'r sammen og vendte sig om.

Dea var bleven staaende i Baggrunden af Scenen og stod lige under Lygten i Loftet. Hun var ligbleg. Og med et usigelig fortvivlet Smil, vedblev hun:

— Jeg forstaar det. Han har forladt os. Han er borte. Jeg vidste jo, at han havde Vinger.

Og hun hævede sit udslukte Blik mod det høje og sagde:

— Hvornaar maa jeg følge efter?

II.

Ursus stod tilintetgjort.

Han havde ikke opnaaet at narre hende. Føbe og Venus var det lykkedes at narre, men ikke den blinde Dea. Det kom af, at de to kun saa' med Øjnene, men Dea med Hjertet.

Han havde ikke et Ord til Svar. Han saa' kun paa Dea, der stod ubevægelig og tavs og synlig blev blegere, og med Blikket ufravendt rettet opad.

Til alt Held blev Ursus Mester Nickles va'r ude i Gaarden, hvor han stod, stadig med Lyset i Haanden, og vinkede ad ham.

Mester Nickles havde ikke overværet Slutningen paa den fantastiske Forestilling, som Ursus havde sat i Scene. Det kom af, at nogen havde banket paa Døren. Mester Nickles var gaaet ud og havde lukket op. Der blev banket to Gange paa, hvad der fik ham to Gange til at forsvinde; men Ursus var for ivrig optaget af sin mangestemmede Monolog til at have lagt Mærke til det.

Ved Mester Nickles' tavse Kalden gik Ursus ned af Stigen. Han lagde Fingeren paa Munden. Og Værten lagde Fingeren paa Munden. Et Øjeblik blev de staaende og saa' paa hinanden. Saa gik Mester Nickles ind i Værtshuset, og Ursus fulgte ham. Der var ingen anden i Skænkestuen. De var alene, og der var Skodder for Vinduer og Døre. Mester Nickles gik hen og lukkede Døren ud til Gaarden lige for Næsen af den nysgerrige Govicum. Derpaa satte han Lyset fra sig og begyndte i en halv hviskende Tone:

— Mester Ursus.

— Mester Nickles?

— Jeg forstod det til sidst.

— Naa.

— I vilde bilde den stakkels blinde ind, at alt var som sædvanligt.

— Der er ingen Lov mod Bugtaleri.

— I har Talent.

— Nej.

— Det er forbavsende, saa I kan faa det til at lyde naturligt.

— Nej, siger jeg.

— Jeg har noget at tale med Jer om.

— Er det Politik, kan I lige saa godt tie stille. Jeg hører ikke paa det.

— Hør nu her. Der blev banket paa Døren før, da I spillede.

— Det huer mig ikke.

— Mig ikke heller.

— Naa og saa?

— Saa aabnede jeg.

— Hvem var det, der bankede.

— En, som vilde tale med mig.

— Og hvad sagde han.

— Det, han skulde sige.

— Og hvad svarede saa I?

— Ingenting. Jeg gik tilbage og saa' Jer spille videre.

— Og saa?

— Saa lød der en ny Banken.

— Var det den samme.

— Nej, en anden.

— Vilde han ogsaa tale med Jer?

— Nej.

— Det huer mig bedre.

— Ikke mig.

— Hvad mener I med *det,* Mester Nickles?

— Kan I gætte, hvem den første var?

— Jeg har ikke Tid til at være Ødipus.

— Det var Cirkusejeren fra Teltet her tæt ved.

— Og hvad vilde han?

— Han vilde gøre Jer et Tilbud, Mester Ursus.

— Et Tilbud?

— Ja.

— I har den Fordel over mig, at I nylig forstod min Gaade, men jeg forstaar stadig ikke Jeres, Mester Nickles.

— Manden bad mig sige Jer, at han saa' Politivagten føre Gwynplaine forbi i Morges, og da han var Jer Ven, vilde han vise det ved at byde halvhundrede Pund for Jeres Vogn, Jeres to Heste, Jeres Trompeter og de to Fruentimmer, Jeres Stykke med den blinde, der spiller i det, Jeres Ulv og I selv med.

Ursus smilede haanligt.

— Vært i Tadcasterværtshuset, sig til den Cirkusejer, at Gwynplaine kommer igen.

Værten bøjede sig og tog noget paa en Stol i Halvmørket. Det var en Kappe, en Filthat, en Vest og et Par andre Klædningsstykker. Og han sagde:

— Den, som bankede anden Gang var en Politibetjent, der bragte dette og gik, uden at sige en Stavelse.

Ursus saa', at det var Gwynplaines Klæder.

Han følte paa Hatten, Kappen og Læderet i den trange Vams og pegede med en bydende Mine paa Døren.

Mester Nickles aabnede den.

Ursus skyndte sig ud af Værtshuset.

Mester Nickles saa' ham løbe, saa hurtig hans gamle Ben vilde bære ham, i den Retning, Vagten havde ført Gwynplaine samme Morgen.

Et Kvarters Tid senere naaede Ursus aandeløs den snævre Gyde, hvortil Fængselsporten førte ud, og hvor han havde tilbragt saa mange Timer paa Vagt. Der var tomt som i en natlig Gade, og uhyggeligt. Intet Menneske vovede at gaa derind paa en vis Tid om Natten. Det var, som om man frygtede for, at Fængselsmuren og dens Genboer, Kirkegaardsmuren vilde nærme sig hinanden og knuse én under deres Favntag.

Ganske instinktmæssig undgik Southwarks Befolkning den snævre Passage mellem de to Mure. Før havde den været afspærret om Natten med Jernlænker. Det var ganske overflødigt, den bedste Lænke var den Angst, den indgød.

Ursus gik resolut derind.

Hvad ventede han at se? Intet. Vilde han banke paa Fængslets Port? Nej. Prøve paa at komme indenfor og forhøre sig paa selve Stedet? Det vilde være Vanvid. Men noget kunde der ske. Selv den tykkeste Mur kan have en Sprække, hvorfra noget siver ud. At være saa nær som mulig ved den Port, hvor Gwynplaine var gaaet ind, bragte altid en Mulighed med. Derfor var Ursus vendt tilbage til den ensomme, uhyggelige Gade.

I det Øjeblik han naaede Gyden, slog et Taarnur et Slag og lidt efter nok et.

— Men er det alt Midnat! — tænkte han overrasket.

Klokken blev ved. Uvilkaarligt talte han Slagene.

— Tre, fire, fem — hvor langsomt den slaar — mumlede han — og sikken Tid mellem hvert Slag. Seks, syv. Det er en uhyggelig Klang, den Klokke har — otte, ni — men det er intet Under, i disse Omgivelser! Elleve. Tolv. Ja, saa er det altsaa Midnat. Klokken slog det trettende Slag.

Ursus fik et Stød.

— Tretten, fjorten — hvad skal det dog sige?

Slagene faldt fremdeles med lange Mellemrum. Ursus lyttede.

— Det er ikke et Taarnur, der slaar. Men Klokken *Muta*, der klemter. Hvad er det, der gaar for sig?

Hvert Fængsel havde før, som hvert Kloster, en Klokke, kaldet Muta, den tavse, der havde en dump Klang og kun brugtes ved sørgelige Anledninger. Det var den, han nu hørte.

Ursus havde opsøgt det Sted, hvor han havde staaet om Formiddagen og holdt Udkig med Fængselsporten. Hans Blik søgte ogsaa nu at trænge gennem Mørket derhen. Pludselig saa' han et rødligt Skin bryde frem og blive større og større.

Fængselsporten havde drejet sig paa sine Hængsler og en Mand traadte ud deraf med en Fakkel i Haanden. Klemtningen blev stadig ved. Ursus anspændte sit Syn og sin Hørelse til det yderste.

Efter den fakkelbærende Mand kom der to Mænd og endelig en fjerde. Den fjerde var Vaabendrageren, der holdt sit Vaaben i Haanden. Efter ham igen fulgte parvis en Række tavse Mænd, der dukkede frem af den lave Bagport og bugtede sig ud i Mørket, som en Slange ud af et Hul.

Ved Fakkelskæret genkendte Ursus den Politivagt, der om Morgenen var kommen for at eskortere Gwynplaine.

Det var utvivlsomt de samme, der nu gik derfra. Saa maatte ogsaa Gwynplaine komme.

Det var tydeligt. Ursus stirrede, som skulde Øjnene springe ham ud af Hovedet. Blev Gwynplaine nu atter sat paa fri Fod?

Politivagten gik langsomt, Fod for Fod ud fra Porten. Klokkeslagene lød stadigt dumpt og højtideligt og syntes at angive

Takten. Følget vendte Ryggen mod Ursus og tog Vejen til højre, til den modsatte Side af Gaden.

Nok en Fakkel kom til Syne i Porten. Det maatte være Afslutningen paa Toget. Nu maatte Fangen komme. Ursus skulde atter gense Gwynplaine.

Der kom en Ligkiste.

Fire Mænd bar Kisten, der var dækket af et sort Klæde.

Efter dem en Mand med en Spade paa Skulderen.

En tredje Fakkel blev baaret af en Mand med en aaben Bog i Haanden, og som aabenbart var Fængselspræsten.

Ligbærerne tog af til højre. Nu standsede de første i Toget. Og Ursus hørte et Nøgleknippe rasle.

Den Port, man gjorde Holdt ved, var Kirkegaardsporten.

Vaabendrageren traadte først ind, saa Politibetjentene og det øvrige Følge. Der saa's kun et rødligt Skær over Muren.

Der hørtes en svag Mumlen og derpaa nogle dumpe Lyde. Det var aabenbart Præsten, der læste et Par Bønner over Kisten, og Graveren, der skovlede Jorden over den.

Lidt efter tindrede Faklerne frem paa ny, Vaabendrageren viste sig med sin Stav i Haanden, Præsten kom med sin Bog og Graveren med sin Spade, og Følget vendte tilbage uden Kisten. Kirkegaardsporten faldt i, Fængselsporten gik op, og Synet forsvandt i den mørke Nat.

Klokken holdt op at lyde, og Stilheden blev dobbelt følelig.

— Han er død! — udbrød Ursus og sank om paa en Afviserstен.

— Død! De har dræbt ham! Gwynplaine! Mit Barn! Min Søn!

Og han brast i Taarer.

III.

Ursus, der pralede af aldrig at have grædt!

Men Taarekilden var fuld. Saa fuld, at der ikke var Plads til en Draabe mere. Den maatte give sig Udløb.

Ursus græd længe. De mange Sorger og Bekymringer, der Draabe for Draabe havde hobet sig op i hans lange Liv, kunde ikke straks udtømmes, men maatte blive ved nu, da de først havde givet sig Luft. Han græd over Gwynplaine, over Dea, over sig selv, over Homo. Græd som et Barn. Græd som en Olding. Over alt, hvad han havde let af. Han betalte en gammel Gæld. Menneskets Ret til Taarer har ingen bestemt Forfaldstid.

For Resten var den døde, der blev begravet, Hardquanonne; men det kunde han ikke vide.

Mange Timer løb paa den Maade.

Morgenen begyndte at bryde frem; den bredte sit hvide, skyggebræmmede Tæppe over Tarrinzeaufælleden og lyste Tadcasterværtshusets kalkede Façade op. Mester Nickles var ikke gaaet til Sengs den Nat. Det hændes, at samme Aarsag kan gøre mange søvnløse. Og Mester Nickles følte sig ilde til Mode. Han angrede nu, at han havde ladet „den Slags Mennesker" tage ind hos sig. Havde han blot anet det! Men han havde Lejekontrakt med Ursus, og hvordan skulde han komme udenom den?

Der blev pludselig dundret paa Porten med en Kraft, der sagde, at der var „nogen", der vilde ind. Tonen i Bankningen angiver den kommendes Stilling paa Rangstigen.

Det var ganske vist ikke en Lord, der bankede, men i alle Tilfælde en høj Embedsmand.

Værten lukkede Vinduet paa Klem og saa' ud, rystende af Angst. Det var virkelig en lille Politistyrke med to Anførere, hvoraf den ene var Politikommissæren fra den foregaaende Morgen. Mester Nickles genkendte ham straks. Den anden var ham derimod ukendt.

Det var en tyk Mand med et voksblegt Ansigt, moderne Paryk og i Rejsekappe.

Mester Nickles nærede stor Respekt for den ene af de to, Politikommissæren. Havde han været kendt med Hoffet, vilde han haft endnu større Respekt for den anden, det var Barkilphedro.

En af Mandskabet traadte frem og bankede nok en Gang paa Døren.

Værten aabnede, mens Angstens Sved drev ned ad hans Pande.

Politikommissæren spurgte i en brysk Tone, som en Mand,

der kommer i Retfærdighedens Navn og véd, hvem han har at gøre med:

— Mester Ursus?

Værten rev Huen af og svarede:

— Det er her, Eders Naade.

— Det véd jeg — svarede Dommeren.

— Ja, naturligvis, Eders Naade.

— Lad ham komme.

— Han er ikke hjemme, Eders Naade.

— Hvor er han da?

— Det véd jeg ikke.

— Véd I ikke, hvor han er?

— Han er ikke kommen hjem.

— Da maa han have været tidligt paa Færde.

— Han er slet ikke kommen tilbage i Nat.

— Løsgængerpak! — udbrød Politikommissæren.

— Men vil Eders Naade se — sagde Mester Nickles ydmygt — der henne kommer han.

Ursus drejede virkelig i samme Øjeblik om Hjørnet. Han kom hen til Værtshuset. Han var gustenbleg af Sorg og af det lange Ophold ude i Nattens Mørke. Og han gik langsomt, som en Søvngænger. At han var gaaet barhovedet hjemmefra, havde han i sin oprevne Sindstilstand ikke lagt Mærke til, hans tynde, graa Haar flagrede for Vinden, og Blikket i hans stirrende Øjne var fraværende og syntes intet at se. Han saa' ud som en vanvittig.

— Mester Ursus — raabte Værten ham i Møde — kom herhen. De naadige Herrer vil tale med Jer.

Ursus fo'r sammen som en Mand, der falder ud af en Seng, hvor han laa og sov.

— Hvad er det? — spurgte han.

Og han saa' Politivagten og Kommissæren, der stod i Spidsen for den. Det var endnu et Stød. Skulde det da aldrig faa Ende?

Politikommissæren gjorde et Tegn til ham, om at følge med ind i Værtshuset.

Ursus udlød.

Govicum, der gik og fejede i Skænkestuen, satte sin Kost fra sig og holdt Vejret af lutter Spænding. Han stak Haanden gen-

nem Haaret og kløede sig i Hovedbunden med en forventningsfuld Mine.

Politikommissæren satte sig paa en Bænk, foran et Bord. Barkilphedro tog en Stol. Ursus og Værten blev staaende. Politimandskabet anbragte sig foran den lukkede Dør.

Politikommissæren fæstede sit lovkyndige Øje paa Ursus og sagde:

— I har en Ulv.

— Ikke just *Ulv* — svarede Ursus.

— I har en Ulv — gentog Dommeren og understregede det sidste Ord.

Ursus svarede:

— Det er — og saa tav han med ét.

— Lovbrud — faldt Kommissæren ind.

— Mit Husdyr — vovede Ursus at indskyde.

Kommissæren lagde sin Haand fladt ud paa Bordet med udspilede Fingre, hvilket er et Tegn paa sand Myndighed.

— Hør nu, Landstryger, i Morgen paa denne Tid maa I og Jeres Hund have forladt Englands Grund. Hvis ikke, bliver Ulven hentet af Rakkerne og slaaet ihjel.

Ursus tænkte: Myrderiet bliver ved — men han sagde ikke et Ord og nøjedes med at ryste fra Hoved til Fod.

— Forstaar I det? — spurgte Kommissæren.

Ursus bejaede det ved at nikke.

— Dræbt — gentog den anden.

Der blev en lille Pause.

— Kvalt eller druknet. Og I sættes i Fængsel.

— Høje Dommer — begyndte Ursus.

— Hvad er der?

— Skal jeg og min Ulv bort herfra allerede i Dag?

— I Dag.

— Men hvordan kan det lade sig gøre?

Mester Nickles blandede sig nu ind i det. Han var henrykt over, at den Magt, han havde frygtet, mod Forventning kom ham til Hjælp. Den Udvej, han søgte for at blive af med „de Mennesker", fik han nu anvist af selve Politiet, og intet kunde være bedre:

— Eders Naade, den Mand — han pegede med Fingeren paa Ursus — spørger, hvordan han skal bære sig ad med at komme væk fra England i Dag? Det er en ganske simpel Sag. Der gaar

hver Eftermiddag og henad Aftenstide Skuder her fra denne Side Temsen til Holland og Danmark, Spanien og Frankrig. I Aften gaar flere, og ved ét Tiden i Nat sejler Kuffen *Vograat* til Rotterdam.

Politikommissæren trak paa Skulderen og saa' paa Ursus.

— Godt. Saa tag med den hollandske Kuf.

— Hr. Dommer — begyndte Ursus — hvis jeg som før, blot havde mit lille Skur, kunde det lade sig gøre. Det kunde faa Plads paa Skibet. Men —

— Men hvad?

— Men nu ejer jeg det grønne Skur, der er en stor Pakvogn med to Heste for og saa stor, at den ikke engang vilde faa Plads paa en Tremaster.

— Hvad kommer det mig ved? — spurgte Politikommissæren — saa kan I jo lade Ulven dræbe.

Ursus fik en Fornemmelse, som om en iskold Haand greb ham i Nakken. — „At dræbe et Menneske er de straks rede til —" tænkte han.

Værten smilede og vendte sig mod Ursus.

— I kan jo sælge det grønne Skur, Mester Ursus.

Ursus saa' paa Mester Nickles.

— I har jo et Tilbud paa det.

— Fra hvem?

— Tilbud paa Vognen og Hestene og de to Zigøjnersker. Fra Cirkusejeren herhenne —

Mester Nickles vendte sig til Politikommissæren.

— Eders Naade, Købet kan gaa i Orden endnu i Dag. Cirkusejeren her nær ved vil købe baade Vogn og Heste.

— Og deri gør han Ret — udbrød Kommissæren. — Han kan faa god Brug for dem. Ogsaa han maa bort herfra i Dag. De højærværdige Pastorer her i Southwark har klaget over det Uvæsen, der drives her paa Fælleden, og Overdommeren har taget sine Forholdsregler. I Aften vil der ikke være én Gøglerbod tilbage paa Pladsen. — Politikommissæren vendte sig med et Buk mod Barkilphedro, som denne besvarede med nok et Buk. — Den ærede Herre, som naadigst har nedladt sig til personlig at overbringe Hds. Majestæts Ordre, kommer lige fra Windsor. Hds. Majestæts Ordre lyder: — „De maa fejes bort hurtigst muligt."

Ursus havde i Nattens Løb ikke kunnet lade være med at gøre sig visse Spørgsmaal om Beskaffenheden af, hvad han havde set. Var det absolut sikkert, at det var Gwynplaines Lig, der blev begravet? Fordi en Begravelse fulgte efter en Fængsling, behøvede det ikke at være den samme Person, det gjaldt. Kort sagt, Tvivlen kom som Haabets Straale og skød sig ind i hans dybe Smerte.

Ursus bukkede dybt for Politikommissæren og sagde:

— Jeg skal rejse, høje Dommer; vi skal rejse. Vi skal alle drage herfra. Med *Vograat* til Rotterdam. Jeg adlyder. Jeg skal sælge Vognen, Hestene og de to Zigøjnersker. Men der er en Kammerat, som jeg ikke godt kan forlade, Gwynplaine.

— Gwynplaine er død! — sagde en Stemme.

Ursus gøs. Det var Barkilphedro, som havde talt.

Den sidste Haabets Straale slukkedes. Der var ikke engang den ringeste Tvivl tilbage. Gwynplaine var død.

Den Mand maatte vide det. Han saa' uhyggelig nok ud til det.

Ursus bukkede.

Mester Nickles, der til Hverdags var en skikkelig Mand, men som Angsten for egen Sikkerhed gjorde glubende, gned sig tilfreds i Hænderne.

— Det letter Tingene betydeligt — mumlede han.

Ursus stod med bøjet Hoved, overvældet. Gwynplaine henrettet, hans egen Dom underskrevet, lydende paa Landsforvisning. Han havde kun at lyde, og han hensank i dyb Tankefuldhed.

Han mærkede, at nogen rørte ved hans Albue. Og den Stemme, som havde sagt, „Gwynplaine er død," hviskede nu til ham:

— Her er ti Pund som en, der vil Jer godt, sender Jer, — og Barkilphedro lagde en lille Pung foran Ursus paa Bordet.

Det var, som man husker, de Penge, hvis Overbringelse Barkilphedro havde lovet at besørge. Ti Pund af to Tusinde var alt, hvad Barkilphedro kunde give. Og sandt at sige var det ogsaa nok. Havde han givet mere, vilde han have tabt paa det. Han havde haft hele Ulejligheden med at finde den nye Lord, og det var blot naturligt, at Førsteretten til at udnytte den opdagede Guldaare maatte tilfalde ham. Barkilphedro elskede desuden Penge; navnlig stjaalne Penge. Og han hørte til den Baconske Skole.

Barkilphedro vendte sig nu mod Politikommissæren.

— I vil maaske være saa god, snart at afslutte Sagen, Hr. Kommissær. Jeg har meget travlt. Der staar en Vogn, forspændt med Hds. Majestæts egne Heste og venter paa mig. Jeg skal inden to Timer være tilbage i Windsor. Jeg skal aflægge Regnskab og modtage nye Ordrer.

Politikommissæren rejste sig. Han gik hen og aabnede Døren og gav Politivagten et Vink. Hele Styrken traadte ind.

Mester Nickles, der først havde været saa henrykt over den hele, raske Ordning og ved selv at være udenfor, begyndte at blive betænkelig ved at se Vagten træde ind for, som han mente, at arrestere Ursus. To Fængslinger paa samme Dag i et Værtshus kunde skade Haandteringen, om det kom ud blandt Stamgæsterne, og han vendte sit respektfulde smilende Ansigt mod Politikommissæren.

— Eders Naade, jeg tillader mig at gøre Eders Naade opmærksom paa, at det ikke er nødvendigt, at de Herrer Politibetjente kommer herind, da den saakaldte Ursus ingen Modstand gør, og hans Ulv vil blive ført ud af Landet. Eders Naade vil forstaa, at saa nødvendig Politiets Optræden er for Rigets Bestaaen og Opretholdelse, saa skadelig er den for mit Hus, der let kan komme i Vanry ved det. Naar Gøglerne bliver fejede væk, som Hds. Majestæt ønsker det, indser jeg ikke, hvorfor de ærede Herrer behøver at træde herind. Tillader Eders Naade, at jeg spørger, hvem der skal fængsles, naar det ikke er hin føromtalte Ursus?

— Jer — svarede Politikommissæren.

Mester Nickles sank overrumplet ned paa den nærmeste Stol.

Politikommissæren hævede Stemmen, saa at de Folk, der muligvis var udenfor, kunde høre ham.

— Mester Nickles Plumptre, Vært her paa Stedet, dette er det sidste Punkt, som vi skal have i Orden. Landstrygeren og Ulven er landsforviste. Men I er den rette skyldige. Det er med Jeres Samtykke, at Loven er bleven krænket; hos Jer, Borger og bosiddende Mand, der har offentlig Ansvarlighed, at Spektakler har fundet Sted. Mester Nickles, I mister Jert Borgerskab, I skal betale Bøde og sættes i Fængsel.

Politistyrken sluttede Kreds om Værten.

Politikommissæren pegede hen paa Govicum, der stod med

aaben Mund og gloede uforknyt og interesseret til, som om dette var en Fortsættelse af Komedien, han her var Vidne til.

— Den Dreng er Jeres Medskyldige. Ogsaa han skal tages i Forvaring.

Politikommissæren satte Hatten paa og lagde Hænderne over Kors paa Maven med uforlignelig Majestæt.

— I har altsaa hørt det, Mester Nickles, I skal i Fængsel. I og Jeres Dreng. Og Værtshuset Tadcaster lukkes fra nu af og for altid. For Eksemplets Skyld. Hvorpaa I har at følge med!

IV.

— Og Dea!

Det var for Gwynplaine, da han saa' Morgenen bryde frem paa Corleone-lodge, mens de Begivenheder gik for sig i Tadcasterværtshuset, som om Udraabet kom til ham udefra; men det kom inderst inde fra ham selv.

Hvem har ikke hørt den indre Stemme kalde?

Dagen brød desuden frem. Og Morgenrøden har Stemme. Hvad vilde vel Solstraalerne være, om de ikke ogsaa kaldte den slumrende Samvittighed til Live? Lyset og Pligtfølelsen er runden af samme Rod.

Lad Guddommen kaldes Kristus eller Kærlighed, saa gives der altid Stunder, hvor den glemmes, selv af den bedste; alle trænger vi til en Paamindelse udefra, og Morgenrøden taler højt til det bedste, der ligger gemt i vort Bryst.

Gwynplaine følte sig som genfødt. Varme, stærke Følelser strømmede gennem ham.

— Og Dea!

— Dea, Dea! — gentog han. Det var, som vilde han bekræfte sine egne Tanker. Og han spurgte højt og klart:

— Dea, hvor er du?

Han blev halv forbavset over, at ingen svarede ham. Og han vendte sig og saa' op ad de fløjlsbetrukne Vægge og det dekorerede Loft og spurgte atter:

— Hvor er du? Og hvor er jeg ?

Og han begyndte paa ny at gaa frem og tilbage, som et fangent Dyr i et Bur.

— Hvor er jeg? I Windsor. Og du? I Southwark. Aa Gud! Det er første Gang, at der er saa langt imellem os. Hvem er Skyld i det? Jeg her, du dér. Nej, det kan ikke være saadan. Det skal ikke være saadan. Hvad er det, der er gjort med mig?

Hvem var det, som talte om Dronningen? Hvad har jeg med hende at gøre? Forandret? Jeg forandret? Fordi jeg er bleven Lord. Véd du, hvad der er hændet, Dea? Du er bleven en fornem Dame. Det er forbavsende Ting, som er hændt. Men nu gælder det at finde den rette Vej. Skulde man maaske pønse paa at ville lede mig forkert? Der var en Mand med et lumpent Ansigt, som talte til mig og sagde: Mylord, naar en Dør lukkes op, maa en anden slaas i. Det, der er bag ved Eder, er ikke mere! — Med andre Ord: I er en Usling! Det sagde den usle Karl til mig, mens jeg endnu var halv bedøvet. Han benyttede sig af min Overraskelse til at fornærme mig. Jeg var som et værgeløst Bytte i hans Klør. Jeg saa' hans lumske Smil, da han talte. Nu først begynder jeg at vaagne. Det er godt.

Man tager fejl, om man tror at kunne faa Lord Clancharlie til, hvad det skal være! Pair af England — ja, med Dea som Gemalinde. Betingelser! Hvem vover at byde mig dem? Dronningen? Jeg kender hende ikke og føler intet for hende. Jeg er Lord og ikke Slave. Og frit vil jeg gaa ind i mine Rettigheder.

Dea! Ursus! vi hører sammen. Hvad I var, var jeg. Hvad jeg er, det skal I blive. Kom! Nej, jeg kommer til jer. Straks, straks! Jeg har alt ventet for længe. Hvad maa de tro om min Udeblivelse? Og Pengene, som jeg sendte dem. Og det kunde jeg gøre! Det var mig selv, der skulde have bragt dem. Hvad fablede den Mand om, at jeg ikke kunde komme af Sted? Vi skal dog faa at se. En Vogn maa her være. Og Tjenestefolk. Hvor der er en Herre, maa der være Tjenere. Og jeg er Herren her. Det er mit Hus. Spærrer nogen mig Adgangen, trækker jeg min Kaarde. Nu har jeg en Kaarde. Og jeg gad se den, der tør sætte sig til Modværge. Jeg har en Hustru, det er Dea. Jeg har en Far, det er Ursus. Mit Hus og Hjem skal Ursus have, mit Navn og min Rang skal blive Deas.

Dea, her er jeg. Jeg kommer til dig — og han trak Forhænget for Døren til Side og fo'r ud af Værelset.

Han stod ude i en Gang.

Han gik videre. En ny Gang viste sig foran ham. Alle Døre var aabne. Han begav sig paa maa og faa ud af det ene Værelse og ind i det andet. Det var som et fortryllet Slot.

Som alle Palæer, bygget i italiensk Stil, havde Carleone-lodge kun faa virkelige Døre. Alt var Forhæng, Gardiner og Tapeter. Gwynplaine var kommen ind i de smaa Appartementer paa Slottet og kunde ikke slippe ud igen. Han styrtede som i Blinde fra det ene til det andet og mødte ikke et levende Liv. Af og til standsede han og mente at se nogen komme sig i Møde.

Overalt mødte hans Blik dekorerede og skulpterede Vægge og Lofter med indlagte Stene, af broget Glas og poleret Metal, der gnistrede og skar i tusinde Reflekser. En overdaadig Pragtudfoldelse, blødagtig, som var det Dronning Mabs Residens, et polstret, overnaturligt Juvelskrin.

Gwynplaine søgte forgæves at finde en Udgang. Han fandt ingen. Og det var ham umuligt at orientere sig. Hvert Øjeblik stødte han paa en ny Pragtudfoldelse, der stillede sig som en Hindring i Vejen for ham. Det var, som vilde nogen med Vilje hindre ham i at slippe ud. Han fik en Fornemmelse, som var han paa ny i Fængsel.

— Et nedrigt Palads! — tænkte han, mens han mer og mer opirret og længselsfuld vandrede rundt. Af og til standsede han og spurgte højt:

— Er her nogen?

Men ingen svarede.

Skjulte Varmeledninger, der var ført gennem Gange og Værelser gav det hele Palæ en sommerlig Temperatur. Af og til strømmede svage Vellugtsbølger ham i Møde som fra usynlige Blomsterbede. Gwynplaine saa' ud af Vinduerne, og Billede skiftede efter Billede. Snart saa' han sirlige Haver ligge grønne og friske hen i Foraars- og Morgensolens Straaler; snart nye Marmorfaçader, snart smaa indelukkede Gaarde med Søjlerækker og Marmorfliser, snart en rindende Flod, som var Temsen, snart et mægtigt Taarn, der var Windsor Slots.

Pludselig hørte han en svag Lyd, der lød som rislende Vand. Den kom fra et Værelse, der laa bag ved et nedhængende Forhæng.

Han trak Forhænget til Side, saa' sig om og traadte ind.

Det var et aflangt, afrundet Værelse uden Vinduer, med Ovenlys fra en mat Glasrude, og helt af poleret Marmor paa Vægge, Gulv og Loft. Under en sort Fløjls Baldakin, baaret af en Række Søjler, var et Badekar af skinnende, sort Marmor. Det var Springvandet i Badekarrets Midte, der sendte Straaler af vellugtende, lunkent Vand i Vejret, og som havde vakt Gwynplaines Opmærksomhed.

Vandet i Karret dampede svagt og lagde en næppe synlig Em over de blankt polerede Marmorvægge. Af Møbler fandtes intet andet end en magelig Løjbænk, rigt indlagt med Sølv og med Puder af skinnende hvidt Atlask. Tæt ved paa Væggen var en Slags firkantet Luge, der var lukket til med to rigt dekorerede Fløje, prydet med en kongelig Krone. Oven over den igen var ophængt en Klokke, der skinnede som det pureste Guld.

Lige over for Indgangen, hvor Gwynplaine stod, var en anden Aabning kun lukket med et Kniplingsforhæng, og gennem det kunde han se ind i et lille Værelse, hvor en nøgen Kvinde laa og sov.

Dog, ikke nøgen i bogstavelig Forstand. Hun var klædt paa, fra Hoved til Fod, i en Natdragt, saa spindelfin, at den syntes dobbelt at fremhæve hendes skønne, runde Former.

Værelset var som et Spejlkabinet. Overalt straalede sølvindfattede venezianske Spejle, der hundredefold gengav den brede Seng i Værelsets Midte. Sengen var som Toiletbordet tæt ved af Sølv.

Den sovende laa med Hovedet bagover og den ene Fod stikkende frem under Tæppet. Hendes kniplingsbesatte Hovedpude var gledet ned paa Gulvet. Paa en Læsepult ved Sengens Hovedgærde laa en opslaaet Bog, trykt med store, røde Bogstaver.

Gwynplaine saa' ikke noget af de pragtfulde Omgivelser. Han saa' kun den sovende Kvinde.

Han var forstenet og forfærdet. Han kendte hende igen. Det var Hertuginden. Hun, som havde sét ham og skrevet det utrolige Brev til ham! Den eneste Kvinde i Verden, om hvem han kunde sige: — hun har set mig og vil endda vide noget af mig. Han havde jaget hendes Billede bort, brændt hendes Brev; slettet hende ud af sin Hukommelse.

Og nu saa' han hende igen!

Endnu uimodstaaeligere end i sine vildeste Drømme.

Han vovede ikke at trække Vejret. Han stirrede blot, som var han hallucineret.

Hans første Indskydelse var at flygte. Men han kunde ikke. Blikket holdt ham fast som to Lænker. Han gøs. Han beundrede. Han var angst.

Og hun sov.

Gwynplaine vaklede, hvor han stod. Han følte alting svinde inde i sig. Forstanden stod stille. Ledestjernen slukkedes. Der var kun en Virkelighed tilbage. Og det var den sovende Kvinde foran ham. Han kunde ikke løsrive sig. Hun trak ham til sig. Hun var Brændingen, han det viljeløse Fartøj, der dreves frem mod Afgrundens Rand, uden længer at kunne styre udenom eller vende.

Han havde ikke engang det sidste Holdepunkt at kunne sige: Jeg er vanskabt og hæslig. Og hun vil støde mig fra sig. Hun havde skrevet til ham, at hun elskede ham.

Og der laa hun alene, sovende i denne forladte Verden, i det Værelse dér foran ham og var ganske i hans Magt!

Hertuginden! Den lysende Stjerne, der funklede i uopnaaelig, overjordisk Glans paa den høje Himmel over hans Hoved!

Gwynplaine lukkede Øjnene, som om Glansen blændede ham.

Pludselig strakte den sovende sine Arme op og vaagnede. Hun løftede Hovedet halvt, og en Strøm af blondt Silkehaar rullede ud over hendes Skulder. Hun tog sin lyserøde Fod i Haanden, betragtede den et Øjeblik og gabede mod Lyset som en ung Tigerinde.

Gwynplaine aandede som en, der med Magt holder sit Vejr tilbage, og Hertuginden saa' sig rundt.

— Er nogen herinde? — spurgte hun endnu halvt gabende.

Gwynplaine hørte for første Gang hendes Stemme og følte dens bløde Velklang som et Kærtegn.

Hun lagde sig paa Knæ, bøjede sig frem og trak raskt sin Morgenslaabrok hen til sig, sprang ud af Sengen, afførte sig Natkjolen og lod den folderige Silkerobe træde i Steden. Derefter løb hun hen til et malet Spejl, der aabenbart var en hemmelig Dør, og lagde sit Øre op mod det.

— Er der nogen? — spurgte hun atter og bankede med Fing-

rene paa Glasset. — Er det Lord David? Er I alt kommet? Hvad er Klokken? Er det dig, Barkilphedro?

Hun vendte sig om.

— Nej — der er ingen inde. Saa maa det være i Badeværelset. Svar, om der er nogen?

Hun trak Gardinet til Side og traadte ind.

Gwynplaine blev kold af Angst. Nu maatte han blive, hvor han var. Det var for sent at flygte. Han havde heller ikke Kraft nok til det.

Hun saa' ham. Og blev synlig overrasket, men ikke forfærdet, og i en halv haanlig, halv nedladende Tone udbrød hun:

— Nej se, det er Gwynplaine!

Og pludselig sprang hun som en Kat hen mod ham, kastede sig om hans Hals, trykkede hans Hoved mellem sine bare Arme og betragtede ham nøje og længe.

Gwynplaine saa hende ind i den sorte og den blaa Iris og følte sig forvirret over deres forunderlige, halvt dæmoniske Glans. De berusede sig gensidig i hinanden. Hun i hans Hæslighed, han i hendes Skønhed, og begge følte en gysende Tiltrækning.

Han tav, som formaaede han ikke at give sine Følelser Udtryk. Hun udbrød:

— Du er klog, som er kommen hertil. Du har aabenbart hørt, at jeg blev nødt til at forlade London. Du har fulgt efter mig. Det er godt gjort. Det er ganske mærkværdigt, at du kunde naa hertil.

Gwynplaine vilde et Øjeblik protestere, men et Tryk af hendes rosenrøde Negle mod hans Skuldre fik ham straks til at tie. Og hun vedblev:

— Den tossede Anna — du véd — Dronningen, lod mig hente her til Windsor, uden at sige hvorfor, og havde lukket sig inde med sin idiotiske Lordkansler, da jeg kom hertil. Men hvordan er du kommen helt herind? og forklædt som Herre! Har du forhørt dig om mig. Du kender sagtens mit Navn, Josiane? ikke? Er det Pagen, der har lukket dig ind? Han er en lille, fiks Fyr. Han skal faa hundrede Pund. Hvordan har du dog baaret dig ad? — Men nej! — sig det ikke. Jeg elsker det overraskende og urimelige. Du er hæslig nok til ogsaa at være en Heksemester.

Du er falden fra Himmelen eller stegen op af Underverde-

nen. Det ene er lige saa rimeligt som det andet. Du kommer, som det anstaar sig en Gud, en Dæmon, det vil sige, som det anstaar sig min Elsker.

Gwynplaine hørte forvildet til og følte, at han styrtede hovedkulds ned i Dybet. Der var intet enten-eller. Ingen Tvivl mulig. Brevet fra den foregaaende Nat blev nu til Virkelighed. Og han, Gwynplaine, blev en Hertugindes Elsker! Tilbedte Elsker! Forfængeligheden steg ham til Hovedet som en Giftdamp.

Hertuginden blev ved at tale.

— Jeg føler mig nedværdiget ved dig, og det beruser mig! Den keder mig, al den Fornemhed! Jeg er kongelig og ophøjet, saa tilbedt og æret, at jeg trænger til Modsætning. Jeg føler mig i Stand til alt for at bringe Afveksling ind i det Liv, jeg fører. Kom, sæt dig her, tæt ved mig — hun lagde sig halvt tilbage paa den silketrukne Løjbænk i Baderummet og trak ham med ned ved sin Side.

— Jeg elsker dig — sagde hun blødt med et underligt Smil — ikke alene fordi du er vanskabt, men fordi du er saa lavtstaaende. Jeg elsker dig baade som Misfoster og Gøgler. Du er den forbudne Frugt. Og jeg er Eva. Du er maaske, uden selv at ane det, en virkelig Dæmon. Og derfor skal du være min Herre.

Gwynplaine stammede forfærdet:

— Høje Frue. —

Men hun lagde sin Haand paa hans Mund.

— Ti stille, og lad mig blot se paa dig. Jeg holder ikke af din Stemmes Klang. Den er for blød. Den forstyrrer Totalvirkningen for mig. Jeg vilde ønske, at du ikke kunde tale, men blot snærre. Det passede bedre. Alt er ellers saa fuldkomment hos dig. Din Styghed er saa sindsoprivende. Gwynplaine, du fatter ikke mine Ord. Du aner ikke, at ogsaa jeg er et Misfoster. Som dit Ansigt, er min Sjæl! Aa, Gwynplaine, hvor vi passer sammen!

Hun lo som et Barn og nærmede sin Mund til hans Øre.

— Gwynplaine, jeg er gal, forstaar du ikke det?

Pludselig greb hun hans Hænder.

— Jeg elsker dig! — udbrød hun og bed ham i Kinden.

Gwynplaine trak Vejret kort og heftigt. Hele hans Indre var i et ubeskriveligt Oprør, han hverken sansede eller samlede længer.

I det samme lød en klar Klokke tæt ved dem. Det var den

lille, forgyldte Klokke, der heftigt ringede oppe over det indemurede Væggeskab.

Hertuginden vendte ærgerlig Hovedet om og saa' hen paa den.

— Hvad mon hun nu vil? — udbrød hun.

De to Fløje i det lille Skab gik sagte op, og paa den blaa Fløjlshylde i dets Indre laa et Brev paa en Guldtallerken.

Klokken tav, og Hertuginden strakte Armen ud over Gwynplaines Nakke og tog det op. Udenpaa stod der med store Bogstaver:

Til Hendes Højhed, Hertuginde Josiane.

— Hvad er det for lange Skrivelser, hun sender mig! — Hun er dog et utaaleligt, kedsommeligt Væsen! udbrød Hertuginden med en Grimasse.

— Se her, Gwynplaine, tjen dine Riddersporer, min Ven. Du kan vel læse? — Godt, læs saa Dronningens Skrivelse højt for mig.

Gwynplaine tog Brevet, foldede det ud og læste med hørlig Skælven:

— Madame!

Vi sender Eder allernaadigst en Kopi af de Retsforhandlinger, som er underskrevne af vor Tjener, William Cowper, Lordkansler i Kongeriget England, og hvoraf det fremgaar, at Lord Linnæus Clancharlies ægtefødte Søn er fundet og genkendt under Navnet Gwynplaine, levende som Komediant og omvankende Markedsgøgler. Ifølge de bestaaende Love og ifølge sin uomtvistelige Arveberettigelse vil Lord Fermain Clancharlie, Søn af Lord Linnæus Clancharlie i Dag indføres i Lordernes Kammer. Af den Aarsag, og fordi vi ønsker at bevare og opretholde for Eder den Clancharliske Arv, ønsker vi at indsætte ham i Lord David Dirry-Moirs Sted. Og har vi af samme Grund ført Lord Fermain til Corleone-lodge; vi ønsker og befaler Eder, som Søster og Dronning, at bemeldte Lord Fermain, kaldet Gwynplaine, skal blive Eders Gemal, hvem I skal ægte; ti saadan er vort kongelige Ønske.

Mens Gwynplaine læste med en Stemme, der næsten klikkede for hvert Ord, hørte Hertuginden paa ham, siddende oprejst i sine Puder. Da han var færdig; rev hun Brevet fra ham.

— Anna, Dronning — læste hun tankefuld. Derpaa bøjede

hun sig frem og samlede Pergamentakterne op, som var faldne ned paa Gulvet.

Det var det gamle, gulnede Papir fra *Mattutina*.

Hun lod Blikket glide raskt over det.

— Godt — sagde hun og pegede med Fingeren mod Døren. — Gaa saa!

Gwynplaine blev staaende ubevægelig.

Og hun gentog med et iskoldt, skærende Tonefald:

— Siden I skal være min Mand, saa gaa. — Og hun føjede til: — Her har I ingen Ret til at opholde Jer. Her er min Elskers Plads.

Gwynplaine rørte sig stadig ikke.

— Godt — sagde hun — saa er det mig, der forlader Jer. I er min tilkommende Mand! Det er latterligt. Jeg hader Jer.

Hun rejste sig og gik med tilbagekastet Hoved. Og Forhænget gled bagved hende.

Gwynplaine blev staaende alene igen.

Hans Tankeforvirring havde naaet Toppunktet. Lige fra det Øjeblik, da Pagen havde bragt ham Hertugindens Brev, var Begivenhederne fulgt Slag i Slag, det hele havde været som en Drøm, han selv havde set og følt det saadan. Nu følte og forstod han intet mere. Han tænkte ikke længer. Han lod sig viljeløst drive med.

Pludselig hørte han Lyden af Skridt. Det var en Mands Fodtrin. Kniplingsgardinet blev trukket til Side, og en frisk, munter Mandsstemme sang af fuld Hals Omkvædet paa en yndet, fransk Vise:

Tre smaa Svin paa hver sin Mødding stod
og skældte ud som tre Portører.

Gwynplaine, der var bleven siddende ubevægelig paa den Plads, Hertuginden havde anvist ham, fo'r i Vejret.

En Mand i galoneret Søofficersuniform stod foran ham. Han kendte ham straks igen, og Manden kendte øjensynlig ogsaa straks ham, og begge udbrød omtrent samtidig:

— Gwynplaine!

— Tom-Jim-Jack!

Den uniformerede Mand gik lige mod Gwynplaine, der lagde Armene over Kors.

— Hvordan kommer du her, Gwynplaine?

— Og hvordan kommer du, Tom-Jim-Jack?

— Aa, nu forstaar jeg det! Det er en af Josianes Kapricer. En vanskabt Gøgler er for meget for hende at kunne modstaa. Du har klædt dig ud for at komme herind, Gwynplaine.

— Du ogsaa, Tom-Jim-Jack.

— Hvor har du faaet din Pairsdragt fra?

— Og hvor har du faaet din Uniform?

— Jeg svarer ikke paa dine Spørgsmaal.

— Jeg ikke heller, Tom-Jim-Jack.

— Jeg hedder ikke Tom-Jim-Jack.

— Jeg hedder heller ikke Gwynplaine.

— Jeg er i mit eget Hus.

— Det er jeg med.

— Jeg forbyder dig at være Ekko. Du har din Ironi, men jeg har min Stok. Hold op med den dumme Parodieren, du usle Midde.

Gwynplaine blegnede.

— Det kan du selv være! Og du skal komme til at gøre mig Regnskab for de Ord!

— Paa din Fjællebod saa meget du lyster og paa Knytnæver.

— Nej her og paa Kaarde.

— Ven Gwynplaine. Kaarden er kun for Adelsmænd. Jeg slaas kun med lige Vaaben. Som Bokser staar vi lige mod lige, men ikke med Kaarde. I Tadcasterværtshuset kan Tom-Jim-Jack møde Gwynplaine. I Windsor gaar det ikke. Du skal vide, at jeg er Kontreadmiral.

— Og jeg er Pair af England.

Den Mand, som Gwynplaine kaldte Tom-Jim-Jack, brast i Latter.

— Hvorfor ikke Konge? Du har Ret, en Komediant er den Rolle, han spiller i Øjeblikket. Sig blot, at du er Theseus, Hertug af Athen — —

— Jeg er Pair, siger jeg.

— Nu bliver det snart kedeligt, Gwynplaine. Tag dig lidt i Vare, min Ven, husk, at jeg kan lade dig piske. Jeg er Lord David Dirry-Moir.

— Og jeg Lord Clancharlie.

Lord David brast i Latter.

— Det er godt svaret. Gwynplaine er Lord Clancharlie. Hvad den maa hedde, som skal eje Josiane. Hør, jeg tilgiver dig. Og véd du hvorfor? Fordi vi begge er Elskere.

Dørforhænget gled til Side, og en Stemme udbrød:

— I er de to Ægtemænd, mine naadige Herrer.

Begge vendte sig om. Og Barkilphedro stod dybt bukkende foran dem. Bag ham igen saa's en Adelsmand med en sort Stav i Haanden og en alvorsfuld, stiv Holdning. Han traadte nu frem og bukkede tre Gange dybt for Gwynplaine.

— Jeg er Ridderen af den sorte Stav, Mylord. Jeg kommer ifølge Hds. Majestæts Befaling for at hente Eders Herlighed.

V.

Den mægtige Omvæltning, der i nogle Timer havde rystet og blændet Gwynplaine, og som havde ført ham til Windsor, førte ham nu tilbage til London.

Den fantastiske Virkelighed syntes aldrig at skulle lade ham mere i Ro. Han fik knap Tid til at aande ud.

Endnu samme Aften befandt Gwynplaine sig i nye, ufattelige Omgivelser. Han sad paa en Bænk, der var smykket med Rigsvaabenets Liljer. Han bar en skarlagenrød, hermelinbræmmet Kappe over sin Silkedragt, og rundt ham sad en Skare gamle og unge Herrer, klædt som han i Purpur og Hermelin.

Foran sig saa' han andre Herrer liggende paa Knæ. De var klædt i sorte Silkekapper, og nogle af dem skrev i den knælende Stilling.

Længere borte opdagede han Trin, der førte op til en Forhøjning med en Himmel, et mægtigt Skjold, hvori funklede en Enhjørning og en Løve, og under Himlen, med Ryggen mod Skjoldet, en forgyldt Lænestol med en kongelig Krone. Det var Englands Tronstol.

Gwynplaine sad i Overhuset, i Lordernes Kammer, selv som en af dem.

Fra Morgen til Aften, fra Windsor til London, fra Corleone-

lodge til Westminster-hall havde Vejen ført opad Trin for Trin. Og for hvert nyt Trin nye overvældende Indtryk.

Han var bleven ført fra Windsor i Dronningens egen Vogn, med det Følge, der tilkommer en Pair. En Æresvagt ser ganske ud som en virkelig Vagt.

Folk, der passerede London—Windsorvejen den Dag, havde set en Kavalkade af ældre Adelsmænd galopere frem som Eskorte for to Karosser, der kørte med kongelig Fart. I den første sad Ridderen af den sorte Stav, med sin Tryllestav i Haanden, i den anden en bredskygget Hat med vajende, hvide Fjer, som ganske skyggede for Ejermandens Ansigt. Hvad var der paa Færde? Var det en Fyrste eller en Fange, som førtes væk?

Det var Gwynplaine.

Dronningen havde ordnet alt paa det pragtfuldeste. Da det drejede sig om hendes Søsters vordende Mand, gav hun ham sin egen Livvagt til Eskorte.

En Adjudant red i Spidsen for Følget.

I Brentford, det sidste Skiftested før London, gjorde de to Karosser Holdt. En lukket Vogn, forspændt med fire Heste, med fire Lakajer bagpaa, to Postilloner foran og en Kusk med Bukkelparyk, ventede. Hjul, Trinbræt, Fading, Vognstænger, alt var forgyldt. Hestenes Seletøj rigt beslaaet med Sølv.

Ridderen af den sorte Stav steg ud, og hans Adjudant sprang af Hesten. Adjudanten tog den kronede Portefølje, der havde ligget paa et særligt Sæde inde i Vognen og stod med den i Haanden bag ved Ridderen.

Ridderen af den sorte Stav aabnede Døren til den ventende Vogn, derefter den, hvori Gwynplaine sad, og anmodede med nedslagne Øjne Hs. Herlighed om at stige ud og tage Plads i den anden Vogn.

Gwynplaine satte sig derind. Ridderen med Staven og Adjudanten med den kronede Portefølje steg ind efter ham og tog Plads paa det lille Sæde, der var bestemt til de opvartende Pager.

Vognen var indvendig betrukket med hvidt Atlask, og under Himlen straalede et Vaaben. Baade Kusk, Postilloner og Lakajer var klædt i pragtfulde, stærkt skrammererede Livréer.

Gwynplaine vaagnede et Minut op af sin Dvaletilstand og spurgte Ridderen:

— Hvem tilhører dette Køretøj?

— Det er Eders, Mylord.

Samme Dag skulde Overhuset holde et Aftenmøde. Det engelske Parlamentliv er lige saa meget et Natteliv. Det hændte Digteren Sheridan, at han begyndte at tale ved Midnatstid og først sluttede, da Solen stod op.

De to tomme Vogne vendte tilbage til Windsor, den lukkede, hvori Gwynplaine sad, kørte til London. Det gik kun Skridt for Skridt. Det fordrede Kuskeparykkens Værdighed. Maaske var Langsomheden ogsaa forud beregnet.

Det var ikke helt mørkt endnu, men længe vilde det ikke vare, førend Natten faldt paa, da Vognen endelig holdt stille uden for Kings Gate i Westminsterpalæet.

Den eskorterende Adelsgarde slog Kreds om Vognen. En af Lakajerne paa Bagtrinnet sprang ned og slog Vogndøren op.

Ridderen af den sorte Stav, fulgt af sin Adjudant, steg først ud og sagde til Gwynplaine:

— Vil Eders Herlighed behage at stige ud og beholde Hatten paa.

Ridderen gik stadig foran — ved et Ceremoniel er det Tegn paa den dybeste Respekt at gaa foran — og Gwynplaine blev ført op ad et Trin og var kort efter inde i en stor, rund Sal med Piller i Midten, og hvor Lyset faldt ind gennem smalle Spidsbuevinduer. Selv midt paa Dagen maatte der herske Tusmørke inde.

I Salen stod tretten Mænd. Først tre foran, saa en Række paa seks og endelig bagved en Række paa fire.

De tre første havde højrøde Kapper, den ene af Fløjl, de to andre af Silke med Rigsvaabenet broderet paa Skulderen. De seks i Midten bar en Slags hvide Messehageler af Silke, hver med et forskelligt Vaaben broderet paa Brystet. De fire sidste var sortklædte, i Silkedragter med forskellige Prydelser, alle havde Parykker og var uden Hat, med Kaarde ved Siden.

At se deres Ansigtstræk var ikke muligt i Halvmørket. De kunde heller ikke se Gwynplaines Ansigt.

Ridderen af den sorte Stav hævede denne op og sagde:

— Mylord Fermain Clancharlie, Baron af Clancharlie og Hunkerville, jeg, Ridder af den sorte Stav, første Ceremoni-

mester i dette Kammer, overantvorder Eders Herlighed til Jarretière, Englands Rigsherold.

Herren i den røde Fløjlskappe traadte frem, bukkede næsten til Jorden og sagde:

— Mylord Fermain Clancharlie, jeg er Englands kronede Rigsherold. Indsat og kronet af Hs. Højhed Hertugen af Norfolk, arvelig Rigsmarchal. Jeg har svoret Troskab mod Kongen, mod Pairerne og Ridderne af Hosebaandsordenen. Paa min Kroningsdag, hvor Rigsmarchallen hældte et Bæger Vin over mit Hoved, lovede jeg højtideligt at ville tjene Adelen, at undgaa tvivlsomt Selskab, at undskylde og ikke bagtale de højbaarne Herrer og være Enker og faderløse til Trøst og Støtte. Det er mig, der ordner det ceremonielle ved enhver Pairs Begravelse, og mig, der har Opsyn med deres Vaabenskjold. Jeg stiller mig til Eders Herligheds Tjeneste.

Den første af de to røde Silkekapper traadte nu frem, bukkede og sagde:

— Mylord, jeg er Clarence, anden Rigsherold af England. Jeg ordner Begravelsesceremonierne for de Adelsmænd, der i Rang kommer efter Pair'erne. Jeg stiller mig til Eders Herligheds Tjeneste.

Den tredje traadte frem og bukkede.

— Mylord, jeg er Norroy, tredje Rigsherold af England. Jeg stiller mig til Eders Herligheds Tjeneste.

De seks hvidklædte stod urørlige, uden at bukke. Derpaa traadte de et Skridt frem, og den yderste sagde:

— Mylord, vi er de seks hertugelige Vaabenherolder af England! Jeg er York.

Hvorefter hver nævnede sit Navn i Rækkefølge.

De fire sortklædte sidste stod tavse.

Den kronede Rigsherold pegede paa dem og sagde, henvendt til Gwynplaine:

— Dette er de fire Vaabenbærere: Den blaa Kappe. Den røde Drage. Det røde Kors. Visirbæreren.

Paa et Tegn fra den kronede Rigsherold traadte den første Vaabendrager frem og modtog Porteføljen med den kongelige Krone af Adjudantens Hænder.

Og Rigsherolden sagde til Ridderen af den sorte Stav:

— Det er i Orden. Jeg erkender og bevidner herved, at Eders Velbaarenhed har afgivet Hs. Herlighed.

Rigsherolden vendte sig derefter til Gwynplaine og sagde:

— Vil Mylord behage at følge efter — og han føjede lidt efter til: — Man vil hilse paa Eders Herlighed. Men Eders Herlighed behøver kun at berøre Kanten af Eders Hat.

Toget gik hen mod en Dør i Salens Baggrund.

Ridderen af den sorte Stav gik foran. Efter ham den blaa Kappe, der bar Porteføljen, saa Rigsherolden og derpaa Gwynplaine med Hatten paa. De øvrige blev tilbage i den runde Sal.

Toget gik fra Sal til Sal, gennem sparsomt oplyste Gange og mødte kun de forskellige, højadelige Herrer, der var til Stede for at udføre deres Rolle i Ceremoniellet.

Alle hilste Gwynplaine i dybeste Tavshed.

Gwynplaine rørte kun ved sin Hatteskygge til Gensvar.

Endelig kom de til en stor Sal, hvor der stod et grønklædt Bord, ved hvilket blot Lorderne havde Ret til at tage Plads.

Paa Bordet stod en mangearmet Stage med brændende Vokslys.

Foran Bordet gjorde Rigsherolden Holdt og pegede paa to Herrer i røde Fløjlskapper med to Hermelinsbræmme, bundne med guldkantede Baand paa Skuldrene, samt Hatte med hvide Fjer paa de store Parykker. Bag ved dem stod en sortklædt Mand, der bar en Guldstav med en kronet Løve paa Toppen.

Det var Pairskabets Stavbærer.

— Mylord — sagde Rigsherolden sagte — disse Herrer er Eders Herligheds Jævnlige. I bør hilse dem, ganske som de hilser Eder. De er meget gamle, næsten blinde. Det er dem, der skal indføre Eder i Overhuset. Den første er Lord Fitz-Walter, den anden Lord Arundel.

Rigsherolden nærmede sig til de to gamle Herrer og sagde højt og distinkt:

— Fermain Clancharlie, Baron af Clancharlie og Hunkerville hilser Eders Herligheder.

De to Oldinge løftede Hatten i Armslængde op over deres Hoveder og satte den atter paa.

Gwynplaine besvarede Hilsenen ganske paa samme Maade.

Ridderen af den sorte Stav, den blaa Kappe og Rigsherolden traadte atter til, og Toget satte sig paa ny i Bevægelse. De begav

sig gennem et pragtfuldt Galleri, hvor skotske og engelske Skildvagter vekselvis stod Vagt ved hver Søjle, hen til en høj, forgyldt Dør, der luede, som var den af massivt Guld. Paa hver Side stod en ubevægelig Dørvogter i Livré.

Lidt før man kom til Døren, videde Galleriet sig ud og dannede en Runddel, der var forsynet med høje Glasruder.

I denne Runddel stod en mægtig Lænestol, hvori en ældre Herre sad. Paa Parykkens Omfang og den umaadelige folderige Kappe saa's det, at det var en meget højtstaaende Personlighed. Det var Lordkansleren, William Cowper.

Det er en glorværdig Egenskab at have samme Skavank som et kongeligt Overhoved og have det i endnu højere Grad. William Cowper var nærsynet, Dronning Anna ogsaa, om end i mindre Grad. Takket være den Nærsynethed, blev Cowper valgt til Lordkansler og Vogter over den kongelige Samvittighed.

Kansleren havde en tynd Overlæbe og en tyk Underlæbe, der er Tegn paa halv Godhed.

En tændt Lampe hang under Loftet, ved et Bord til højre for Lænestolen sad Hofsekretæren, ved et Bord til venstre Parlamentssekretæren.

Bag ved Stolen stod en Stavbærer med en kronet Stav i Haanden. Desuden Slæbbæreren og Pengepungbæreren, alle med store Parykker.

Paa nok et Bord nær ved Lænestolen laa en Kaarde med Guldfæste og med Skede og Gehæng af rødt Fløjl.

Bag ved hver af Sekretærerne stod to Embedsmænd, hver med en Kappe i Haanden. Det var Kroningskappen og Parlamentskappen.

Begge var af purpurrødt Fløjl, foret med hvid Silke og med Hermelinsbræmme, hvoraf den ene var noget bredere end den anden. Dette var hele Forskellen.

En tredje Embedsmand bar en Saffiansbakke, hvorpaa en lille Bog i rødt Maroquin laa sammen med en Blyant. Den indeholdt en Fortegnelse over alle Overhusets og Underhusets Medlemmer, foruden en Del hvide Blade.

Toget standsede foran Lordkanslerens Stol, og de to gamle Lorder tog deres Hatte af. Gwynplaine gjorde som de.

Rigsherolden modtog den kronede Portefølje af den blaa Kappes Haand, og overrakte Lordkansleren den knælende.

Lordkansleren tog den og rakte den til Parlamentssekretæren, der modtog den med en dyb Reverens, hvorefter han atter satte sig.

Porteføljen indeholdt de to brugelige Formler, en kongelig Skrivelse til Overhusets Medlemmer og en Opfordring til den nye Lord om at tage Sæde i Parlamentet.

Sekretæren oplæste staaende de to kongelige Skrivelser med højtidelig ærbødig Langsomhed. Efter endt Oplæsning tog Lordkansleren med høj Røst Ordet.

— Saaledes er den kongelige Majestæts Bud og Befaling. Lord Fermain Clancharlie, afsværger Eders Herlighed Transsubstantionen, Helgendyrkelsen og Messen?

Gwynplaine bukkede.

— Det være saaledes! —

Og Parlamentssekretæren gentog:

— Hs. Herlighed har aflagt Løftet.

Lordkansleren tilføjede:

— Mylord Fermain Clancharlie, I kan indtage Eders Plads.

— Det ske — sagde de to Fadderlorder.

Rigsherolden rejste sig, tog Kaarden fra Bordet og spændte den om Gwynplaines Liv.

Gwynplaine hørte nogen bagved sige:

— Jeg iører Eders Herlighed Parlamentskappen. — Og den Embedsmand, som holdt den, knyttede det sorte hermelinskantede Baand om hans Hals.

Gwynplaine var nu klædt ganske som de to Lorder ved hans Side. Bogbæreren stak det lille Maroquins Bind ned i hans Frakkelomme.

Rigsherolden hviskede sagte til ham:

— Mylord, I maa hilse, naar I gaar forbi den kongelige Stol.

Den kongelige Stol var Tronen.

Sekretærerne skrev og noterede i deres Bøger og bragte dem endelig til Lordkansleren, der underskrev dem med sit Navn. Derpaa rejste han sig paa ny.

— Lord Fermain Clancharlie, Baron af Clancharlie og Hunkerville, Markis af Corleone paa Sicilien, vær velkommen blandt Eders Lige, Storbritanniens gejstlige og verdslige Herrer.

Gwynplaines to Faddere berørte hans Skulder. Han vendte sig om.

Den store, forgyldte Dør sloges op med begge Fløje.

Det var Indgangen til Overhusets Kammer.

Der var ikke gaaet fulde seksogtredive Timer, siden Gwynplaine, omgivet af en anden Eskorte, havde set Døren gaa op til Southwarks underjordiske Torturkammer.

Skyerne var faret med en vanvittig Hastighed over hans Hoved; Skyerne var Begivenheder, og Hastigheden en Hvirvelstorm.

VI.

Hele Ceremoniellet ved Gwynplaines Indsættelse havde fundet Sted i en Slags Halvbelysning.

Lord William Cowper havde ikke tilladt nogen at give en nærmere Beskrivelse af den nye Lord Fermain Clancharlies Vanskabthed, da han fandt det under sin Værdighed at høre, at en Lord ikke var smuk, og dobbelt, naar den Udtalelse kom fra en underordnets Mund.

Til nogle Ytringer, Dronningen lod falde i den Retning, indskrænkede han sig til at svare, at „en Lords Ansigt var hans høje Pairskab". — Og da han endelig forstod og opfattede, hvordan Sammenhængen var, bestemte han, at der skulde tages visse Forholdsregler. Deraf Halvmørket.

Saa nærsynet han selv var, havde han knap bemærket Gwynplaines Uhyrlighed; de to gamle Lorder slet ikke, de var mer end halvblinde.

Det var derfor, de var blevne valgt til „Faddere".

Det syntes snarere, som Lordkansleren, der kun iagttog Gwynplaines Skikkelse og Holdning, fandt, at den nye Lord „saa' fornem ud og førte sig godt".

Idet Dørvogterne slog Fløjene op for Gwynplaine, var der kun faa Medlemmer til Stede i Kammeret. Og de, der var, var næsten alle gamle. Paa Hertugernes Bænke saa's kun to Herrer,

de ene hvid, den anden ganske graa. Paa de gejstlige Lorders Bænk kun Erkebispen af Canterbury, og længer nede Biskoppen af Ely, der talte ivrigt med Markis'en af Dorchester.

Paa Vikomternes Bænk sad en hel Række gamle Lorder, hvoraf en læste i en Afhandling om de sibyllinske Orakelsvar, en anden pudsede sine Negle, og en tredje, berømt for sit gode Humør og sine syvogfirsindstyve Aar, skrev en Billet-doux til sin Elskerinde.

Gwynplaine satte sig stiltiende ned mellem sine to gamle Ledsagere, Lord Fitz-Walter og Lord Arundel. Som Rigsherolden havde hvisket til ham, havde han ligesom de øvrige bukket for den kongelige Trone. De to gamle Herrer skjulte ham næsten for de nærværendes Blikke. Da ingen var bleven forud underrettet om Begivenheden, blev Parlamentssekretærens halvsagte Oplæsning om den stedfundne Genindsættelse knap bemærket, og som det hedder, afsluttet under „almindelig Uopmærksomhed".

Alt var nu bragt i endelig Orden. Han var Lord.

Den svimlende Top, hvis mægtige Højde han hele sit Liv havde hørt Ursus berømme, havde han nu naaet. Den feudale Bjergtop, der i seks Aarhundreder har været Skive for Europas og for Historiens Blikke. En Straaleglorie, der blændede, stod ud fra den.

Og nu sad han, Gwynplaine, i selve dens Midte. Han havde hjemme dèr. Ingen kunde forjage ham derfra. Han var lige saa sikker i sit Sæde som Kongen paa sin Trone.

Den kongelige Krone, han saa' foran sig over Tronstolen, var en Søsterkrone til hans egen.

Han repræsenterede Adelen mod Kongemagten. Svagere, men jævnbyrdig.

I Gaar var han Komediant — i Dag Fyrste. I Gaar intet. I Dag alt.

De to Fantomer, Medgangen og Modgangen, tog begge den samme Sjæl i Besiddelse og trak hver til sin Side. En skæbnesvanger Konflikt mellem de to Arvefjender Fattigdom og Rigdom i én og samme Vilje, én og samme Hjerne. Abel og Kain forenede i ét og samme Menneske.

Kammerets Bænke fyldtes efterhaanden. Paa Dagsordenen stod et Forslag om at forhøje Prinsgemalen, Georg af Danmark, Hertug af Cumberlands aarlige Appanage med hundrede Tu-

sinde Pund. Desuden en Del mindre Lovforslag, der var sanktionerede af Hds. Majestæt og vilde blive overbragt ved kongelige Kommissærer, hvad der vilde gøre Mødet til et kongeligt Møde.

Alle de tilstedeværende Lorder bar den røde Parlamentskappe uden paa deres vanlige Dragter. Paa Hermelinsbræmmene nær, der varierede i Bredde og Antal, var de alle af ens Snit og Stof.

Herrerne traadte gruppevis ind. De traf hinanden undervejs paa Gangene og fortsatte den Samtale, der var begyndt. Kun faa kom alene. Dragten var højtidelig og pompøs; Holdningen derimod ikke, heller ikke Ordene. Men alle bukkede for Tronstolen, idet de kom ind.

Pairerne strømmede ind. Den lange Række klingende Navne passerede næsten ganske uden nogen Ceremoni. Det var Historien i hjemlig Hverdagsdragt. Paa mindre end en halv Time var Kammeret næsten fuldtalligt. Det var naturligt, da det var et kongeligt Møde. Mindre naturlig var den højrøstede Konversation, der lød ud over den hele Sal. Det var som en Bikube i Oprør.

Det var de sidst nyankomne, der bragte Nyheder med. De, der havde været til Stede fra Mødets Begyndelse, vidste ikke, hvad der var foregaaet, men de, der ikke havde været der, vidste det.

Adskillige af Herrerne kom fra Windsor. I Løbet af faa Timer havde Rygtet om Gwynplaines Hændelser skudt Vækst. En Hemmelighed er som et Net, brister en Maske, ødelægges det hele. Fra den tidlige Morgenstund var Historien om denne Komediant, der var bleven befundet at være en Lord, løbet fra Mund til Mund i Slottet og havde gjort en uhyre Opsigt i de kongelige Gemakker. De kongelige havde talt om det, og derefter Lakajerne. Fra Hoffet havde Nyheden spredt sig til Byen. Klokken syv havde ikke en Sjæl i London Anelse om, hvad der foregik. Klokken otte talte alle kun om det samme.

Kun de præcise, gamle Herrer, der havde givet personlig Møde fra første Stund, anede intet. Og da intet var kommen dem for Øre forud, saa' og hørte de det ikke selv. Nu blev de vakt af deres Dvale af dem, der kom fyldte til Randen udefra.

— Hvad siger De? — spurgte Francis Brown, Vikomten Mountacute, Markis'en af Dorchester.

— Til hvad?
— Kan det virkelig være sandt?
— Hvilket?
— Manden som ler.
— Hvem er „Manden, som ler"?
— Kender De ikke ham?
— Nej.
— Det er en Klovn. En Markedsgøgler. Et Maskeansigt, som vises frem for to Styvere.
— Naa?
— Og ham har I nu modtaget som Pair her i Kammeret.
— Det er vel snarere Dem, der er Manden som ler — Mylord Mountacute.
— Jeg ler sandelig ikke, Mylord Dorchester.
Og Lord Mountacute vinkede til Parlamentssekretæren, der rejste sig fra sit Sæde og kom hen og bekræftede Vikomtens Udsagn.
— Men Gud! Og jeg, der sad og talte med Biskop Ely. — Tænk engang!
En ung Herre kom hen til den gamle Lord Eure.
— Mylord Eure? — begyndte han.
— Mylord Annesley?
— I kendte engang Lord Linnæus Clancharlie?
— En „forhenværende", ja.
— Som døde i Schweitz?
— Ja — vi var endda langt ude beslægtede.
— Som var Republikaner under Cromwell og blev ved at være det under Carl den II?
— Republikaner? Vist ikke. Han følte sig fornærmet. Det var en personlig Strid mellem Kongen og ham. Jeg har fra paalidelig Kilde hørt, at Lord Clancharlie vilde være kommen tilbage, om man havde udnævnt ham til Lordkansler i Stedet for Hyde.
— Det forbavser mig at høre, Mylord Eure. Jeg har altid hørt, at denne Lord Clancharlie var en Hædersmand.
— Hædersmand? Tror I, det Begreb eksisterer? Der findes ingen af den Slags, ingen Mand.
— Men Cato.
— Tror I paa ham!

— Og Aristides.

— Det var med Rette, at han blev landsforvist.

— Og I mener, at Lord Clancharlie ...

— Var af samme Kaliber, ja, det mener jeg sandelig. Desuden er det latterligt at ville vedblive at leve i Eksil —

— Han døde i det.

— Det var af skuffet Ærgerrighed. Tro mig, jeg kendte ham. Jeg var jo hans bedste Ven.

— Véd De, Mylord Eure, om han giftede sig dernede?

— Det har jeg hørt.

— Og fik en Søn og lovlig Arving?

— Ja, som døde.

— Døde? Nej, som lever.

— Lever?

— Det er ikke muligt.

— Det er ikke alene muligt. Det er bevist. Protokolleret. Indregistreret.

— Men saa skal han jo overtage de Clancharlieske Ejendomme?

— Det skal han ikke.

— Hvorfor ikke?

— Fordi han allerede har gjort det. Det er bragt i Orden.

— Men hvornaar?

— Vend Hovedet, Mylord Eure, og se bag ved Eder paa Baronernes Bænk Nummer otte.

Den gamle Lord vendte sig og missede i den anviste Retning; men saa' kun Gwynplaines mægtige Haarvækst.

— Se se! — sagde den gamle — han hører til dem, der har antaget den nye Mode. Han gaar ikke med Paryk.

Grantham kom hen til Baron Colepepper.

— Der er én, som er bleven ordentlig snydt!

— Hvem?

— David Dirry-Moir.

— Hvorfor?

— Han er ikke længer Pair.

— Hvad er det for noget Snak?

Og Greven af Grantham fortalte sin Tilhører den hele „Anekdote" med Tilbehør og Biomstændigheder fra Flaskefundet til Lord Fermains Genindsættelse, der lige havde fundet Sted.

— Hvor er han? — Hvor sidder ham? Var det Udraab, der lød fra alle Kanter, uden at det kunde lykkes nogen at faa rigtig Øje paa ham. Hvad enten det var tilfældigt eller gjort med Fortsæt, var Gwynplaines Plads saa langt tilbage i Skyggen, at kun Omridset af hans Hoved var til at se.

De, der havde været henne og set ham i det grønne Skur, var ved at gaa til af Nysgerrighed, men det hjalp dem intet, Gwynplaine var som slukket ud og lukket inde mellem de to ældgamle Herrers svære Kroppe. Som en Ingenue mellem to Duennaer.

En Afskrift af et lille, kortfattet Brev gik fra Haand til Haand. Det var et Svar fra Hertuginde Josiane til Dronningen paa hendes Befaling om at tage den legitime Lord Clancharlie til Ægte. Det lød:

„Madame!

Jeg er lige glad. Jeg kan saa tage Lord David til Elsker.

Josiane."

Hvad enten Brevet var falsk eller ægte, vakte det en stormende Begejstring. En ganske ung Lord Okehampton, tilhørende det ikke parykbærende Parti, læste Ordene om og om igen i Ekstase.

— Det var en Kvinde at faa til Hustru! — udbrød han glødende.

Greven af Duras, hans Sidemand, betragtede ham smilende.

— Josiane til Hustru, Lord Mohun!

— Ja, hvorfor ikke? Hun vilde gøre én lykkelig.

— Hun vilde gøre én endnu mere.

— Bliver man da ikke altid endnu noget mere?

— Jo, I har Ret. Hos Kvinderne kan man ikke gøre Regning paa at være den første og eneste. Jeg gad vide, hvem der kunde prale af det?

— Adam. —

— Nej, ikke engang.

— Det er sandt, der var Slangen den første.

Den gejstlige Bænk blandede sig med ind.

— Er det virkelig lovligt? — spurgte Biskoppen af Durham.

— Den nyankomnes Indsættelse har ganske vist fundet Sted uden for Kammeret — svarede den retskyndige Greve af Chomly. — Men der har før været lignende Tilfælde. Ja, Lord Blauchamp under Richard den II, Lord Chenay under Elisabeth.

— Og Lord Broghille under Cromwell.

— Cromwell tæller ikke.

— Hvad mener I om alt dette?

— Baade det ene og det andet.

— Hvilken Rang faar den unge Fermain Clancharlie her i Kammeret?

— Lord Clancharlie maa blive den ottende, da hans Sæde er efter Barnats.

— Virkelig! En Komediant fra en Fjællebod!

— Det er ikke saa overraskende, Mylord Biskop. Den Slags er hændet før. Blev ikke Krigen om den røde og den hvide Rose bebudet ved, at Floden Ouse pludselig tørrede ud i Januar 1399? Naa, og kan en Flod synke i Dybet, kan en Adelsmand vel ogsaa for en Tid synke ned i en lavere Sfære. Ulysses, Konge af Itaka, maatte udføre alle mulige Haandteringer. Fermain Clancharlie er stadig bleven ved at være Lord, selv som Gøgler. Den leve Haandtering berører ikke det adelige Blod. Men Genindsættelsen, der har fundet Sted uden for Kammeret, kan give nogen Grund til Indvendinger. Jeg mener, at det retteste er at se Tiden an og interpellere Lordkansleren om Sagen. Naar der er gaaet nogle Uger, vil man faa at se, hvad der videre er at gøre. — I alle Tilfælde er det et Eventyr, hvis Mage ikke er hørt siden Grev Gesbodus' Dage.

Gwynplaine hørte, hensunken i sine egne, dybe Tanker, et Ekko af al denne Sladder omkring sig og anede mindst, at det var ham, hvorom alting drejede sig.

Han sad spændt, lyttende til sit eget inderste, ikke til Omverdenen rundt ham.

Imidlertid hindrede den summende Oprørthed ikke Mødet i at gaa sin Gang. Alle have indtaget deres Pladser. Pairer, Markis'er, Baroner og Vikomter paa hver sin Bænk, foran den kongelige Trone. Paa en Uldsæk ved Tronens Fod sad Kansleren mellem Sceptret og Seglet, paa en anden Uldsæk sad Slotsraadets Dommere, og foran den tredje og fjerde knælede den kongelige Sekretær og Parlamentssekretæren med deres Skriveremedier.

Pludselig blev Salen klart oplyst. Fire Dørvogtere traadte ind med høje, mangearmede Lysestager med tændte Vokslys og stillede dem paa hver Side af Tronstolen.

Ridderen af den sorte Stav hævede sin Stav og raabte:

— Deres Herligheder, Hds. Majestæts Kommissærer!

En øjeblikkelig Tavshed fulgte.

En Skriver, der bar en Pude, indvævet med det kongelige Rigsvaaben, hvorpaa der laa en Pergamentsrulle, viste sig. Efter ham fulgte tre Herrer i Pairskapper. Det var de kongelige Kommissærer.

De gjorde alle en dyb Reverens for Tronstolen og tog derefter Plads paa Bænken umiddelbart foran den.

Lordkansleren vendte sig til Ridderen af den sorte Stav og sagde:

— Kald Underhuset ind for Skranken.

Fløjdørene sloges op, og en Stemme raabte:

— Englands tro Underhus.

Lorderne satte deres Hatte paa.

Underhusets Medlemmer traadte ind, alle med blottede Hoveder. De standsede foran Skranken, der delte Salen af fra Midten. De var civilklædte, de fleste sortklædte med Kaarde ved Siden.

Hofsekretæren rejste sig, tog fra Puden den store Pergamentrulle, foldede den op og begyndte Oplæsningen. Det var en Skrivelse fra Hds. Majestæt, der udnævnte tre Kommissærer, som skulde repræsentere hende og sanktionere Lovforslagene.

Derefter gik Sekretæren over til at oplæse selve Lovforslagene. Det første var en Beslutning fra Underhuset om at opføre en Million Pund paa Statskontoen for udført Forskønnelsesarbejde paa Hds. Majestæts Sommerresidens.

Efter at Oplæsningen var endt, bøjede Sekretæren sig dybt for Tronstolen og vendte sig dernæst halvt om mod Underhusets Medlemmer:

— Dronningen modtager allernaadigst eders Bevilling.

Den anden Lov oplæstes og sluttedes under de samme Ceremonier. Og ligedan de tre efterfølgende, hvorefter Lordkansleren erklærede:

— Lovforslagene er stadfæstede i Overensstemmelse med Parlamentets Beslutning.

Dermed var det kongelige Møde forbi.

Ordføreren bøjede sig næsten til Jorden for Lordkansleren, og Underhusmedlemmerne om muligt endnu dybere, og uden at skænke den udviste Hyldest den mindste Opmærksomhed gik Overhuset atter over til at optage sin afbrudte Dagsorden, mens Underhuset fjernede sig.

VII.

Dørene lukkedes atter. Ceremonimesteren traadte atter ind, og Lordkansleren tog Ordet:

— Mylords! Debatten her i Kammeret har i flere Dage drejet sig om det Forslag, der bestemmer Prinsgemalens Appanage forhøjet med hundrede Tusinde Pund om Aaret. Debatten er nu afsluttet. Og Stemmeafgivningen vil finde Sted som altid med den yngste paa Baronernes Bænk. Hver Lord vil have at rejse sig, naar hans Navn opraabes, og svare et „tilfreds" eller „ikke tilfreds", som han synes, og med Tilladelse til at begrunde sit Svar. Sekretær, begynd Navneopraabet.

Parlamentssekretæren aabnede en tyk Bog, der laa paa en forgyldt Pult og var Lordernes Bog.

Den yngste paa Baronernes Bænk var en Olding med blond Paryk, der rejste sig og hurtigt erklærede: *tilfreds.*

Efter ham fulgte i rask Rækkefølge de seks andre, til Sekretæren med en vis Nølen læste det *ottende* Navn, idet han satte Brillerne bedre til Rette.

— Mylord Fermain Clancharlie, Baron af Clancharlie og Hunkerville!

Gwynplaine rejste sig op.

— *Ikke* tilfreds! — erklærede han.

Alle Hoveder vendtes om mod ham.

Gwynplaine blev staaende oprejst. Lyset fra de store Vokskerter lod hele hans Ansigt træde frem i al dets Uhyggelighed. Han havde gjort den mægtige Anstrengelse, som for en Tid kunde holde Latteren ude. Og det var lykkedes ham. Men ret længe vilde det ikke vare. At trodse, hvad der i Aarevis

har været Lov eller Skæbne, kan kun blive af kort Varighed. Men Lystigheden var borte fra hans Træk. De var kun vilde og uhyggelige.

I nogle Øjeblikke var han bitterlig alvorlig.

— Hvem er han? — lød det almindelige Udraab rundt om ham.

Den mægtige Haarmanke, det dybe Blik fra de dybtliggende Øjne, de vansirede Træk virkede overvældende. Det overgik alt, hvad man havde ventet. Hvor meget man end havde hørt om Gwynplaine, var det frygteligt at se ham. Alle stirrede paa ham med aaben Mund.

En gammel Herre, Greven af Wharton, rejste sig dybt rystet og udbrød:

— Hvad skal dette betyde? Jag ham ud af Kammeret. — Og vendt mod Gwynplaine spurgte han forbitret: — Hvem er I? Hvorfra kommer I?

Gwynplaine svarede:

— Nede fra Dybet.

Og med Armene over Kors paa Brystet udbrød han, idet han saa' sig omkring:

— Hvem jeg er? Jeg er Elendighedens Repræsentant. Mylords! Jeg har noget at sige jer.

Der gik en Gysning gennem Kammeret, og en Dødsstilhed fulgte. Gwynplaine fortsatte: — Mylords! I er oppe paa Højden. Det er godt. Vorherre maa have haft en Mening med at sætte jer dèr. Men der er noget neden for jer, som ikke derfor er under jer, og jeg vil fortælle jer, hvad det er. Mine Herrer, det er Menneskeheden.

Forsamlinger er som Børn. Det usædvanlige er for dem som en Trylledaase, som de er bange for at røre og dog længes efter at aabne. Og Nysgerrigheden steg.

Gwynplaine følte en sælsom Vækst foregaa i sig. En Folkeforsamling, som man taler til, er som en Trefod. Den bringer Følelsen i Svingning, beruser Sjælen ved sin bølgende Menneskeaande og fremkalder lysende Syner for det indre Blik.

Gwynplaine var ikke den samme Mand som før, han følte sig gennemtrængt af et stort og ophøjet Ansvar.

— Hør! Hør! raabtes der om ham.

Med Opbydelsen af hele sin Viljekraft formaaede han endnu

at holde det truende Alvorsudtryk paa sit Ansigt, hvor Latteren arbejdede som en vild Hest for at komme fri og atter bryde frem.

— Mylords! I er de mægtige og rige. Det er farligt, for I tager Natten til Hjælp. Men vogt jer for Morgenrøden, der en Gang vil bryde frem. Den er der og kan ikke holdes nede. Den vil komme med Dagens klare Lys, og hvem tænker paa at ville modstaa Solen paa Himmelen? Den sande Herre staar foran Døren og banker paa. I er de priviligerede, men hvem er Privilegiernes Ophav? Det er Tilfældet. Og hvem er dets Afkom? Det er Misbruget. Ingen af dem staar paa fast Grund, og de vil begge faa en tung Morgendag. Jeg kommer for at advare jer. Jeg staar her for at anklage jeres Lykke, der er bygget op paa andres Ulykke. Jeg er de fortvivledes Talsmand, og jeg kæmper for en tabt Sag. Men jeg er kun en Stemme. Det er den højeste Dommer over os, der skal bringe den Sag til Sejr.

I skal høre paa mig, I Englands Overhus, jeg skal fremdrage Folkets Stilling for jer. Jeg har selv samlet de spredte Stykker af min Forsvarstale sammen i Elendighedens og Lidelsernes mægtige Dyb. Der er saa meget at sige, at jeg segner under dets Vægt. Jeg ser ikke, hvor jeg skal begynde. Det hele er kommen saa pludselig. I er overrumplede; jeg ikke mindre. I Gaar var jeg Komediant, i Dag er jeg Lord. Det er et ufatteligt Skæbnespil. Sat i Scene af hvem? Af ukendte Kræfter.

Mine Herrer! Alt Solskinnet er paa jeres Side. I denne store Verden ser I kun den smilende Yderside. Men der er en Skyggeverden. Her hedder jeg Lord Fermain Clancharlie, men mit sande Navn er et Folkenavn, Gwynplaine. Jeg er et Produkt af de stores Luner, et Stykke Kongelegetøj. Det er min Historie. Adskillige her har kendt min Fader, som jeg selv ikke kender. Det er i Egenskab af Adelsmand, at I kendte ham, og hans landflygtige Side, som jeg nu repræsenterer. Vorherre har handlet med fuldt Overlæg. Jeg blev styrtet ud i Elendigheden for at lære den til Bunds at kende. Som en Dykker, der stiger ned paa Havbunden for at finde de Perler, dèr gemmes. I skal høre, hvad jeg har at sige jer derfra, mine Herrer. Jeg har prøvet meget. Set meget. Jeg er vokset op i Fattigdom; jeg har rystet af Kulde; lidt af Sult; følt al den Foragt, der kan ramme et Menneske. Jeg betænkte mig, før jeg traadte ind paa denne Plads, thi andre Pligter kalder mig andetsteds hen, og mit

Hjerte er ikke blandt jer. Da Ridderen af den sorte Stav kom for at hente mig hertil, tøvede jeg et Øjeblik og tænkte paa at nægte at følge; men det syntes mig, som om det var Forsynets tavse Haand, der pegede paa den Vej, jeg skulde gaa. Og jeg adlød. Jeg er kommen her for at tale de sultnes og pjaltedes Sag.

I kender ikke den sørgelige Verden, som I tror er jeres. Vær barmhjertig mod de mange, der lider. Véd I, hvem det er, I har under jer? Og hvordan Byrderne føles? Det er grusomt, siger jeg jer.

Som en lille, forladt, forældreløs Dreng gjorde jeg en Stormnat min første Indtrædelse i det Mørke, som kaldes Samfundet. Det første, jeg mødte, var Loven i Skikkelse af en Galge; det andet var Rigdommen, i Skikkelse af en Kvinde, der var omkommen af Sult og Kulde; det tredje var Fremtiden, i Skikkelse af et døende Barn; det fjerde var det gode, det sande, det barmhjertige, i Skikkelse af en omstrejfende Filosof, hvis eneste Ven var en Ulv.

I dette Øjeblik følte Gwynplaine en Hulken stige op i sin Hals, og ved den overvældende Betagelse brød Latteren atter frem paa hans Ansigt.

Virkningen var uimodstaaelig. Der var falden en mørk Stemning over Forsamlingen, der kunde give sig Udslag baade i Forbitrelse og Lystighed. Den slog ud i Lystighed. En Skoggerlatter rystede hele Kammeret. De høje, raadslagende Forsamlinger er hurtige til Smil og Spøg. Det er en Hævn over den paatvungne Højtidelighed.

De tilstedeværende Lorder klappede i Hænderne, raabte til Gwynplaine og haanede ham. Indfald og Udfald haglede ned over hans Hoved:

— Bravo, Gwynplaine! Det er udmærket, Svinetryne! Vildsvinet fra Tarrinzeaufælleden er kommen for at give Forestilling! Godt hittet paa, gamle Dreng! Det er én, der kan! Tjener, Hr. Klovn! Tal nu væk! Det er ogsaa en Pair! Bliv ved, bliv ved! Nej, nej! Jo — jo!

Lordkansleren følte sig meget ilde til Mode.

En døv, gammel Herre, Hertugen af Ormond, satte Haanden til Øret og spurgte:

— Hvordan stemte han?

— Ikke tilfreds — svarede hans Nabo.

— Nej, Død og Pine — det kan jeg forstaa, med det Ansigt — udbrød Hertugen.

Forsamlingen var som løsslupne Børn. Veltalenheden kan holde en Skare sammen, slipper Traaden et Øjeblik, tumler de fra hinanden og ønsker intet bedre end at falde over Taleren. Gwynplaine fik det at mærke.

Han saa' et Øjeblik ud over de leende Mennesker.

— Naa, saa I ler af Elendigheden? Vær stille, mine Herrer! Jeg besværger jer at høre paa mine Ord! Vær barmhjertige mod jer selv. I er i Fare. I sætter al jeres Magt og Værdighed paa en Vægtskaal og jeres Ansvar paa den anden. Og det er Gud, der vejer jer. Le ikke. Tænk paa jer selv. I er ikke onde, hverken værre eller bedre end andre Mennesker. I aner ikke, hvor mange elendige, der er til derudenfor. Hvor mange uskyldig dømte, der findes, hvor mange, der maa nøjes med Dyreføde af Mangel paa andet spiseligt. Ikke længer tilbage end i Gaar saa' jeg en nøgen Mand dø, lænket og med Stene paa Brystet under Torturens Pinsler. Vidste I, hvad der gaar i Svang rundt om jer, vilde I aldrig have en lykkelig Time.

Saa længe der ikke er en Seng i Hytterne, og spæde Børn maa lægges paa det bare Gulv, saa længe der endnu drives Jagt paa de spedalske, og hver har Lov til at skyde dem ned, saa længe de fattige endnu maa betale deres Begravelsesomkostninger, før de lægges ind paa et Hospital, saa længe alt det og meget, meget andet gaar for sig, finder jeg det overflødigt at forhøje Prinsgemalens Appanage. Jeg har gammelt Republikanerblod i mine Aarer, og det koger, naar jeg maa staa og se paa al den Uretfærdighed. Jeg ræddes for den. Hvad gør vel Fyrsterne for deres Folk? De er kun Mennesker, underkastet menneskelige Skrøbeligheder og Egenskaber, og I gør dem til Halvguder. I udsuger Folket til bedste for dem. Slaa Blikket ned, og se ved jeres Fødder, hvor det lever og dør. Folket kæmper med Døden, men naar Fundamentet synker, drages det høje med ned i Afgrunden!

Latteren fordobledes. Og Ordene var unægtelig saa usædvanlige i Tilhørernes Øren, at de maatte vække Munterhed.

At være lystig udvendig og bedrøvet indvendig er den bitreste af alle Ydmygelser, og det var Gwynplaines Lod. Hans Ord vilde fremkalde én Virkning, hans Ansigt en anden; det var en frygtelig Stilling. Pludselig hævede han sin Stemme i Vrede:

— Le I kun! Det er godt! Ironien er Dødsangstens Modsætning. Spotten overdøver den angstfulde Dødsrallen. Den er almægtig. Lad saa være! Jeg er Lord Clancharlie, men jeg bliver ved at være Gwynplaine. Jeg hører til dem, der nyder, og har hjemme blandt de smaa og fortrykte. Det bestaaende Samfund er uretfærdigt og bedragerisk. Men der kommer et andet. Hvor der ikke findes Herrer og Trælle, men frie, levende Væsener. Og det hører Fremtiden til. Det er den, jeg staar her for at bebude.

Her vendte Gwynplaine sig om til Sekretærerne, der laa paa Knæ og skrev paa deres Uldsække.

— Hvad har de Mennesker der at gøre paa Knæ? Er I ikke Mennesker? Staa dog op!

Den pludselige Henvendelse til de underordnede, som en Lord ikke engang havde Lov til at se, drev Lystigheden op til det højeste. Før blev der raabt Bravo! Nu skraaledes der og raabtes Hurra! Fra applauderende Klapsalver gik man over til vild Trampen med Fødderne. Man kunde tro sig hensat til det grønne Skur. Forskellen var blot den, at der var Latteren en Triumf for Gwynplaine, her dræbte den ham. Latteren kan være et Vaaben, der giver det rammende Grundstød.

Modsigende Raab lød fra alle Sider.

— Lad det nu være nok! Hold op! — Mer! Mer!

— Gøgler! Komediant!

— Vi er komne tilbage til hin Tid, hvor Dyrene kunde tale! Lad os høre Bileams Æsel skryde videre!

— Rebellen Linnæus Clancharlie har nu faaet Straf i sin Grav. Sønnen er Faderens Ris.

— Det var Løgn, hvad han sagde om Torturen. Der findes ingen Tortur i Loven. Kun pinligt Forhør. Hvilket er noget ganske andet.

En midaldrende Herre vendte sig til Lordkansleren:

— Mylord Kansler, lad Mødet blive hævet!

— Nej, lad det fortsættes! Lad ham blot blive ved. Hip, hip, Hurra! skreg en halv Snes unge Herrer.

— Op paa Fjælleboden, Gwynplaine!

— Nej, nej, ned med ham!

En ung Mand tog en Skilling op af Lommen og slyngede den hen foran hans Fødder. En Klapsalve fulgte. Gwynplaines

Stemme druknede i Tumulten. Der hørtes kun et enkelt Udraab: Tag jer i Vare!

Hertugen af Montague stillede sig op foran Gwynplaine, saa' ham ind i Ansigtet og spurgte med et Tonefald, der skar som et Knivsblad:

— Hvad er det, *du* siger?

— Jeg forudsiger — svarede Gwynplaine.

Latteren tog paa ny fat. Og Vreden begyndte at koge under Latterudbruddene. Der hørtes Udbrud som:

— Hvad skal alt det sige? Det er en Fornærmelse mod Kammeret! Det er en Skandale! Lad Mødet sluttes! Det er dog for galt. Det Uhyre!

Gwynplaine havde drømt om en ganske anden Modtagelse. Og nu stod han som én, der var klatret op paa et Sandbjerg og pludselig følte alt glide væk og opløse sig under ham. Han følte, hvordan han tabte Fodfæste og sank uigenkaldelig ned i det Dyb, som Tilhørernes Latter aabnede for ham.

Der er altid én, der finder det afgørende Ord, hvori Stemningen ligesom udløser sig.

Lord Scarsdale gav Forsamlingens Følelser Luft:

— Hvad har det vanskabte Uhyre her at gøre? — raabte han forbitret.

Gwynplaine vendte sig om, truffet og oprørt, og tog sig sammen med en sidste Kraftanstrengelse. Han saa' sig hvast omkring.

— Hvad jeg har her at gøre? Jeg vil være ubønhørlig. Jeg er et Uhyre, siger I. Nej, jeg er Folket. Jeg er et Misfoster? Nej, jeg er et almindeligt Menneske. I er Misfostre, Skinnet. Jeg er den pure Virkelighed. Mennesket. Det frygtelige Lattermenneske. Jeg lér. Af hvad? Af jer. Af alt. Min Latter er jeres Forbrydelse. Men jeg vil slynge den tilbage i jeres Ansigt. Jeg vil spytte den ud paa jer. Jeg ler: det vil sige: jeg græder.

Han gjorde en lille Pause. Der var bleven stille igen. Der hørtes kun et svagt Latterudbrud hist og her. Han kunde næsten bilde sig ind, at han igen havde faaet Opmærksomheden samlet, og han trak Vejret dybt og fortsatte:

— Det er Kongen, som har sat Latteren paa mit Ansigt. Den er Udtryk for den almene Trøstesløshed. Den betyder Had, tvungen Tavshed, Fortvivlelse, Raseri. Den er et Produkt af

Torturen. Sat der ved et Magtbud. I kalder mig et Misfoster. Jeg er et Symbol. I tidobbelt blinde Narre, aabn jeres lukkede Øjne! Se, hvad der er bleven gjort ved det Menneske, der repræsenterer den lidende Menneskehed. Saadan har I forvrænget Menneskehedens Ret, Retfærdighed, Fornuft, Sandhed, Forstand, som Mund, Næse, Øren er bleven forvrængede paa mig. I har samlet en Sum af stum, afmægtig Vrede i deres Hjerte, som I har gjort med mit.

London er i Festdragt fra Morgen til Aften. Det er sandt. England lever under et Festens og Lystighedens Tegn. Ja. Men hvad I har for jeres Øjne, det er min Latter. Jeres Fester, det er min Latter. Jeres Bryllupper, Kroningshøjtideligheder, Bispeindvielser er min Latter. Jeres Glæder og Fester, Tordenen over jeres Hoveder, det er min Latter!

Hvem kunde modstaa længer?

Latteren brød voldsommere frem end nogen Sinde.

Gwynplaine stod dødningebleg med korslagte Arme; og rundt ham hylede og brølede et Kor af leende, applauderende, spottende Mennesker.

De vred sig af Latter, rullede sig paa Bænkene, stampede med Fødderne og rev hinanden i Kapperne. Stedets Værdighed, Purpuret, Hermelinets Uplettethed, de hæderværdige Parykker — intet hjalp. De gamle Herrer lo — Lovkyndigheden, Gejstligheden lo. Selv Ridderen af den sorte Stav stod ved Skranken og lo.

Gwynplaine saa' sin Skæbne beseglet ved den ustandselige Latter. Han følte sig stødt ned bagfra. Han havde troet at skulle stige højt, og hans Fald blev uhjælpeligt. Den, der snubler, kan rejse sig igen, men den, der stødes ned, kan det ikke.

Den tøjlesløse Lystighed gjorde, at Mødet maatte hæves. Lordkansleren udsatte „i Anledning af det passerede" Stemmegivningen til næste Dag. Herrerne bøjede sig for den kongelige Stol og gik.

Man hørte Lattersalverne fortsættes helt ud i Gangene og langsomt tabe sig i det fjerne. Kort efter var Salen tom.

Hensunken i sine egne Tanker stod Gwynplaine alene tilbage og vaagnede pludselig med et Sæt. Han saa' sig om. Salen var tom. Forsamlingen var gaaet, uden at han havde bemærket det. Kun nogle Parlamentstjenere ventede taalmodig paa, at

„hans Herlighed" skulde gaa. Mekanisk satte han Hatten paa og gik. En Tjener traadte til og hjalp ham Kappen af. Og et Øjeblik efter stod han ude paa det store Galleri.

De forsamlede Tjenere bemærkede til deres store Overraskelse, at den nye Lord gik ud af Døren uden at hilse paa den kongelige Stol.

VIII.

Der var ingen Mennesker ude i Galleriet, og Gwynplaine gik igennem det, følgende de lysende Kandelabre og Lysekroner, der tjente som Vejvisere hen til Udgangen. Pludselig trængte Lyden af højrøstet Tale ud til ham gennem Stilheden i alle de tomme Sale. Det lød næsten, som et lille natligt Klammeri fandt Sted i de højtidelige Omgivelser. Han gik efter Lyden, og befandt sig snart i en svagt oplyst Vestibule, der var en af Udgangene fra Kammeret. Der saa's en stor Dør med Ruder, en Stentrappe, Lakajer og Fakler, og udenfor en aaben Plads, hvor nogle Karosser ventede.

Det var derfra, Spektaklet lød. Under Lampen i Vestibulen stod en højttalende, ivrigt gestikulerende Gruppe Herrer. Gwynplaine traadte hen til dem fra Halvmørket.

Han hørte, at de skændtes. En halv Snes unge Lorder stod paa den ene Side og vilde ud, men en Herre med Hatten paa som de øvrige, rank og med hævet Hoved, spærrede dem haardnakket Vejen.

Den ene var Tom-Jim-Jack.

Han havde en grøngul Fjer i sin Hat i Stedet for den hvide Pairsfjer og var overbroderet og galoneret fra Hoved til Fod, og han svang sin Kaarde, hvis Gehæng og Skede var prydet med Admiralsankeret.

Det var ham, der talte, henvendt til de unge Lorder, og Gwynplaine hørte ham sige:

— Jeg har sagt jer, at I har opført jer fejgt. I vil, at jeg skal tage Ordene i mig igen. Lad gaa. Jeg gør det, og jeg siger:

I opførte jer ikke fejgt, men som Idioter. I var alle mod én. Det er ikke Fejghed. Nej, det er blot Dumhed! I forstaar ikke, hvad der blev sagt jer. Her er de gamle døve paa Ørene, de unge paa Forstanden. Jeg er gammel nok imellem jer, til at kunne sige jer min Mening. Den nye Lord er mærkværdig, han sagde en hel Del Vrøvl, det indrømmer jeg, men der var meget sandt inde imellem. Det var ufordøjet, forvirret, ikke videre smukt fremstillet; men en Mand, der i Gaar var Markedsgøgler, kan i Dag ikke tale som en Demostenes eller en engelsk Bisp. Jeg gad se en af jer i samme Situation.

Jeg er ikke synderlig troende, men hvad der kunde gøre mig til det, er at se gode Gerninger udførte, hvilket ikke sker hver Dag. Jeg er derfor den gode Gud taknemmelig for — hvis han da eksisterer — at han skaffede den rette Arving til Veje igen og trak ham frem af hans Mørke, og jeg finder det smukt at se, hvordan Ormen straks forvandles til Ørn, og Gwynplaine til Clancharlie. Mine Herrer, jeg forbyder jer at være af en anden Mening. Jeg beklager, at Lewis af Duras ikke er her. Jeg vilde med Glæde have udfordret ham. I, mine Herrer, var Klovnerne, Fermain Clancharlie var Lorden. Hvad hans Lattermaske angaar, er den ikke hans Skyld. I ler af ham. Men man ler ikke af en Ulykke. I har opført jer som nogle ondskabsfulde Tosser. I har været næsvise mod den nye Lord. Jeg hørte det hele. Jeg har ganske vist ikke Lov til at tale derinde, men jeg har Lov til at opføre mig som en Adelsmand. Og jeg staar her med det faste Forsæt at dræbe et Par Stykker af jer. I kan selv vælge Maaden. Til Fods eller til Hest. Paa en offentlig Plads, som I vil. Og jeg vil anbefale jer at se jeres Kaarder og Pistoler godt efter. Jeg vil tugte jer, mine Herrer. Jeg er oprørt over jeres Opførsel mod Lord Fermain Clancharlie. Han er mere værd end I. Som Clancharlie er han af en højere Adelsrang end I, som Gwynplaine har han den Forstand, I mangler. Jeg gør hans Sag til min og Fornærmelserne mod ham til Fornærmelser mod mig. I kan altsaa selv vælge jeres Dødsmaade; levende slipper I ikke fra denne Affære, og I maa vælge Vaabenet selv fra Kaarden til den bare Næve!

Paa hele denne Strøm af vrede Ord svarede de hovmodige unge Herrer blot med et Smil.

— Vi antager — sagde de.

— Jeg vælger Pistol — sagde Burlington.

— Og jeg — sagde Escrick — vælger den gamle Stridsmaade med Kølle og Dolke.

— Jeg foretrækker en Duel paa Knive, en kort og en lang — sagde Holderness — nøgen til Bæltestedet og Bryst mod Bryst.

— Jeg vælger Kaarde — sagde Rockingham.

— Jeg foretrækker Boksning, som den ædleste Sport — sagde Hertug Ralph.

Gwynplaine traadte frem fra Halvmørket og gik hen mod ham, han havde kaldet Tom-Jim-Jack, og som han nu begyndte at ane var noget andet og mere.

— Jeg takker Dem — sagde han — men dette vedkommer mig.

Alle Hoveder vendte sig.

Gwynplaine gik lige mod Lord David. Han følte sig mægtig tiltrukket af den Mand, der havde været hans Forsvarer, og som maaske var noget mere. Lord David trak sig et Skridt tilbage.

— Naa, er det Dem! — udbrød han. — Det træffer sig jo meget heldigt. Da jeg ogsaa har et lille Ord at sige Dem. De talte før om en Dame, der elskede Kong Carl den II, efter at hun havde været Lord Linnæus Clancharlies Elskerinde.

— Det er sandt.

— De har fornærmet min Mor.

— Deres Mor? — udbrød Gwynplaine. — I saa Tilfælde er vi jo altsaa . . .

— Brødre! — svarede Lord David.

Og han gav Gwynplaine en Ørefigen.

— Vi er Brødre — gentog han. — Hvad der gør, at vi kan slaas. Man slaas kun med sine Ligemænd. Og hvem kan i højere Grad være jævnlige end Brødre? Jeg skal sende Dem mine Sekundanter. I Morgen skærer vi Halsen over paa hinanden.

IX.

Da Midnatsklokken slog i St. Paulskirke, kom en Mand over Londonbro og bøjede ind i Southwarks snævre Gyder. De øde Gyder var bælgmørke. Vandreren skyndte sig af Sted med lange

Skridt. Han var mærkelig paaklædt til en Nattevandring i de snævre Forstadsgyder. Han havde en broderet Silkedragt paa, Kaarde ved Siden og en Hat med hvide Fjer og ingen Kappe. Vægterne, der saa' ham passere forbi, sagde: — Det maa være en Herre, der har gjort et Væddemaal. — Og de holdt sig i respektfuld Afstand fra en Lord og et eventuelt Væddemaal.

Manden var Gwynplaine.

Han havde grebet Flugten. Hvor var han? Det vidste han ikke. Hans hele Sjæl var kun opfyldt af en brændende Længsel og Trang til at gense sin Ledestjerne. Han tørstede efter Dea. Han følte ikke andet. At komme tilbage til det grønne Skur og Tadcasterværtshuset, der var saa fuldt af glade, muntre, leende Folk, at genfinde Ursus og Homo og gense Dea og atter træde ind i Livet!

Gwynplaine løb. Hans Blik søgte at se gennem det tætte Mørke foran ham for at faa et Glimt af Værtshusets oplyste Vinduer at se.

Han skraaede over mod Tarrinzeaufælleden, drejede om en Mur og havde Huset liggende foran sig i den modsatte Ende. Han stirrede. Der var mørkt. Kun et sort Omrids. Det gøs i ham. Men straks efter sagde han sig selv, at det var saa sent, at Værtshuset længst maatte være lukket. De var alle gaaede til Ro, men han kunde snart faa Mester Nickles eller Govicum vækket, naar han bankede paa Porten.

Han gik derhen. Han løb ikke, men han skyndte sig derhen, sagte, næsten med tilbageholdt Aandedrag, for ikke at vække Dea for pludseligt.

Han kendte Govicums Hundehul og bøjede sig ned og slog sagte paa Ruden. Da ingen svarede ham derinde fra, gik han hen og bankede paa Døren.

Heller ingen svarede ham her.

Han tænkte, mens Angsten begyndte at stige op i ham:

— Gamle Folk og Børn sover i Regelen haardt! Jeg maa hamre stærkere.

Han bankede stærkt, som en Lord, hvad han var — desværre!

Huset blev liggende lige urørligt.

Han følte, at det begyndte at svimle for ham. Han tænkte ikke længer paa at vise Forsigtighed. Han raabte:

— Nickles! Govicum! Og samtidig saa' han rundt op mod Vinduerne, om der ikke skulde vise sig en Lysprække.

Han gik hen til den store Indkørselsport, gav sig til at dundre paa den og kaldte:

— Ursus! Homo!

Ulven brummede ikke.

En kold Sved brast ud paa hans Pande.

Han saa' sig om. Natten var mørk, men der var Stjerner nok, som gjorde Pladsen synlig. Og han saa' et forfærdende Syn. Alt var forsvundet fra Fælleden. Ikke en eneste Bod var tilbage. Cirkusteltet var der ikke mere. Ikke et Skur. Ikke en Vogn. Det mylrende Liv, der havde haft sit midlertidige Hjem dèr ude, var forsvundet for det tomme, gabende Intet. Alt var borte.

En vanvittig Angst greb ham.

Hvad vilde det sige? Hvad var der hændet? Var der ingen Mennesker bleven igen? Var hans gamle Tilværelse helt forsvundet for ham? Hvad var der bleven gjort med dem?

Han hamrede og løb Storm mod Huset. Huggede med Hænder og Fødder paa Vinduer og Døre og raabte paa Nickles, Govicum, Venus, Føbe, Ursus og Homo.

Af og til holdt han inde og lyttede, men intet svarede ham derindefra. Og han tog fat paa ny og kaldte utrættelig ud i den sørgelige Stilhed.

Han sagde til sig: — Jeg vil ind i Huset. Og han slog Ruden ud til Govicums Hundehul, stak Haanden ind og aabnede Vinduet. Derefter klatrede han op ad Muren og kastede Kaarden og dens Gehæng fra sig for lettere at kunne trænge sig gennem den snævre Aabning.

Govicums Seng stod urørt. Var Govicum ikke i sin Seng, var det sandsynligt, at Mester Nickles heller ikke var i sin. Det hele Hus var mørkt. Gwynplaine tumlede igennem den tomme Skænkestue, stødte mod Borde, væltede Bænke, løb mod Stole og trampede paa Glas og Tallerkener og befandt sig endelig ved Døren, som gik ud til Gaarden, og gav den et Stød med Knæet, saa at Dørklinken sprang op, og Døren gik op. Han kastede et Blik ud i Gaarden.

Det grønne Skur var der ikke.

Gwynplaine forlod paa ny Huset og gav sig til at strejfe om paa Fælleden udenfor. Han gik dèrhen, hvor der før havde

staaet et Skur eller et Telt, og hvor der nu ikke mere var noget tilbage af det.

Der havde aabenbart været en større Politijagt derude. Tarrinzeaufælleden var mere død end en Ørken. Man havde saa at sige vrængt den fattige Markedsplads som en Lomme og tømt den.

Gwynplaine forlod Stedet og slog ind i de Gader, der førte ned mod Temsen. Han følte de friske Pust, der kom strygende op fra Vandet, hørte Flodbølgernes dumpe Brusen og befandt sig pludselig ved en Mur nede ved Effrocstenen. Muren løb langs en Stump stenlagt Kaj, der endte lodret ned i Floden.

Gwynplaine standsede foran Muren, støttede Armene mod den, lagde Hovedet i sine Hænder og gav sig til at tænke.

Neden for Stenkajen ved Effrocstenen laa en Række Skibe fortøjede. De laa stille og urørlige. Der lød hverken Fodtrin eller Stemmer dernedefra. Skulde nogen af dem lette med indtrædende Flodtid, var Folkene aabenbart endnu ikke tørnede ud af Køjerne. Kun en enkelt Lanterne lyste svagt op i Mørket, hvor kun Takkelagen utydeligt tegnede sig. Men Gwynplaine bemærkede intet af det. Hvad han saa', var Skæbnen og Mørket i sit eget Indre.

Det syntes ham, som om Lyden af et Jordskælv endnu lød bag ved ham. Det var Lordernes Haanlatter. Og han var næppe sluppen ud af den, før han ramtes af et Ørefigen.

Og hvem havde givet ham det?

Hans egen Broder.

Med Latteren i Øret, med den syngende Ørefigen endnu paa sin Kind, var han flygtet, som en saaret Fugl, tilbage til Reden, væk fra Hadet og Ondskaben til den beskærmende Kærlighed, og hvad havde han fundet?

Mørke og Tomhed.

Intet.

Alt var forsvundet. Og alt lukkede sig for ham.

Han grundede.

Hvad kunde der være hændet? Hvor var de? Det var klart, at de var blevne jagede væk. Skæbnen havde stødt ham op og dem ned. Han skulde ikke mere gense dem. Det var aabenbart Meningen. Derfor var de Forsigtighedsregler tagne. Og hele den store Markedsplads var bleven fejet ren, for at han ikke skulde faa nogen Oplysning om dem. Det var en total Udryddelse. Den frygtelige sociale Magt havde samtidig knust *ham*

i Lordernes Kammer og *dem* i deres fattige Skur. De var ødelagte. Dea var tabt. Tabt for ham. For altid. Du himmelske Magt! Hvor var hun bleven af? Og han havde ikke været der og kunnet forsvare hende!

At anstille Formodninger om de fraværende, man elsker, er det samme som at tage sig selv i Forhør. Og Gwynplaine underkastede sig denne Tortur. Hver ny Tanke blev et nyt Torturmiddel for ham selv. Og ind mellem de bitre Refleksioner dukkede pludselig et Ansigt frem, der tilhørte hin Barkilphedro, der havde sagt de skæbnesvangre Ord, der nu sved som Ild i hans Hjerne:

— Naar Skæbnen aabner den ene Dør, lukker den en anden!

Nu fik de Ord deres fulde Betydning.

Alt var forsvundet. Alt var tabt, ødelagt. Der var kun Mørke og Tomhed i Horisonten. Han stod ensom igen. Ensom, det vil sige død.

Fortvivlelsen er en streng Regnemester. Den vil have Summen fuldt ud. Intet undgaar den. Den lægger alting sammen. Den summerer Vorherres Tordenslag sammen med de mindste Knappenaalsstik. Den undersøger, vejer og beregner. Gwynplaine gjorde Regnskab op med sig selv og med Skæbnen.

Han levede sit Fald om igen fra Begyndelsen til Enden. Han spurgte og svarede sig selv.

Der var sket en Katastrofe under hans Fraværelse. Men var han Skyld i sin egen Fraværelse? Havde han nogen Andel i det, der var passeret? Nej. Han havde selv følt sig som Fange. Hvad var det, som havde holdt ham tilbage? Et Fængsel? Nej. En Lænke? Nej. Hvad da? Han var bleven tvunget tilbage af Storheden.

Havde han blot underkastet sig det, fordi han ikke kunde andet, eller var hans Vilje ikke ogsaa med i Spillet?

Det var sandt, at han først var bleven taget med Overraskelse og Magt; men han havde ladet det ske uden at sætte sig til Modværge. At han lod sig bortføre, var ikke hans Fejl, men at han lod sig berøve. Der havde været et Øjeblik, hvor Valget stod til ham selv, hvor denne Barkilphedro bød ham at afgøre sin Fremtids Skæbne med et eneste Ord. Og Gwynplaine kunde have sagt nej. Men han sagde ja.

Fra dette Ja, udtalt halvt ubevidst, var alting flydt. Det forstod han nu, med Samtykkets bitre Eftersmag i Munden.

Men var det da — forsvarede han sig selv — var det saa stor en Fejl at ville træde ind i sine nedarvede Rettigheder? I sin Fædrenearv, sin Rang og Stand og tage sin Faders Navn?

Hvad var det, han havde samtykket i, andet end hans fulde Ret? Og bragt ham ved Forsynets Indgriben?

Ak! Hvad havde han ikke maattet give Afkald paa i Stedet? Hvad var det for en Handel, han havde indladt sig paa? Han havde været den tabende, trods alle Forsynets rige Løfter. Han havde givet Ursus' grønne Skur og Deas Smil for sit Pairskab, Lykken for Rigdommen og Glansen. Perlen for Havet! Tidobbelt Nar og Tosse, som han var!

Men — havde han kunnet forsvare at sige nej? Havde han Ret til at unddrage sig den hellige Ildtunge, som han havde følt flamme over sit Hoved? Var han ikke udset til at føre Folkets Sag blandt de høje og mægtige? Havde han ikke en Mission at udføre? Som de stummes Tolk?

Jo, at være de stummes Tolk er en ophøjet Sag; men at tale for døve er spildte Kræfter.

Og det var bleven hans Lod.

Han var uigenkaldelig bleven slaaet ned.

Den Ophøjethed, han havde troet paa, var skredet ud under ham. Det hele viste sig kun at være Skin. Og han, der havde lært Ulykkens og Elendighedens Dybder i al deres Udstrækning at kende og havde løftet sin Røst dernedefra — han strandede paa det mægtige Blindskær: de lykkeligstilledes Letsindighed.

Han mente, at han skulde straffe, og han morede i Stedet. Han mente at skulle røre Hjerter, og han opnaaede kun at kildre deres Lattermuskler. Han hulkede, og de lo.

Han havde spillet alle sine Trumfer ud og tabt!

Efter denne Skoggerlatter var han kæntret og var gaaet til Bunds.

Ak! Hvor var det grønne Skur, Fattigdommen, Tilfredsheden, det fredelige, glade Trækfugleliv, som de levede sammen? Hvor han kunde se Dea hver Time paa Dagen, og hvor hendes Drømme om Natten omsvævede hans Leje, som hans søgte mod

hende. Dea, den inkarnerede Renhed, Ursus, den inkarnerede Visdom! Livet i muntert Arbejde, under Publikums Bifald, fra By til By, fra Plads til Plads. Man var som en Slags vandrende Engle, menneskelige nok til at kunne gaa paa Jorden og ikke vingestærke nok til at kunne flyve bort herfra. Og nu var alt borte. Hvor? Jaget væk, mens han var ude af Stand til at forsvare dem?

Her dukkede en Tanke frem, maaske den bitreste af dem alle.

Var det ikke just ham selv, der havde bragt Fordærvelsen over dem? For at beskytte ham mod dem, for at værge hans, Lord Clancharlies, Højhed og Værdighed, var den ubønhørlige Samfundsmagt faldet knusende ned over dem.

Hvad vilde der blive af dem? Og af ham? Gwynplaine uden Dea?

— Dea! Dea! Hvor er du?

Det var den tredje Nat, Gwynplaine ikke havde sovet. Han havde Feber. Tankerne rasede forvirrede gennem hans Hjerne. Han følte, at han maatte sove. Han bøjede sig frem over Vandet og saa' ned i den mørke, bløde Seng, der lokkede ham til sig.

Fristelsen blev for stærk.

Han trak sin Frakke af, foldede den sammen og lagde den paa Muren. Derefter knappede han Vesten op. Da han vilde trække den af, stødte hans Haand mod noget i den ene Lomme. Det var den røde Bog, som han lige havde modtaget i Overhuset. Han tog den op og skrev med Blyanten paa den første hvide Side i Bogen:

— Jeg gaar. Lad min Broder David indtage min Plads, og gid han maa blive lykkelig. Og han underskrev det: Fermain Clancharlie, Pair af England.

Derefter trak han Vesten af og anbragte den oven paa Frakken. Hatten lagde han øverst og inde i den den opslaaede, røde Bog. Derefter sendte han Blikket op mod det uigennemtrængelige Mørke over sig. Og langsomt gled det atter ned mod det mørke Vand, som drog ham til sig med Magt.

Han korsede Hænderne paa Ryggen og hældede sig frem over Muren.

— Lad det saa ske! — sagde han med Blikket ned mod det dybe Flodvand.

I samme Øjeblik følte han en varm, blød Tunge, der slikkede hans Haand. Han fo'r sammen og vendte sig om.

Det var Homo, som stod bag ham.

X.

Gwynplaine udstødte et Raab.

— Er det dig, Homo!

Ulven logrede med Halen. Dens Øjne skinnede i Mørket, mens den saa' paa Gwynplaine.

Derpaa begyndte den atter at slikke hans Hænder. Gwynplaine stod en Stund som beruset. Det var Haabets Straale, der bedøvede ham. Homo! Hvad betød det ikke: Det var et fast Holdepunkt i Fortvivlelsens Øjeblik. Gwynplaine saa' Homo omstraalet af en Glorie i Mørket.

Homo havde imidlertid vendt sig om. Den tog et Par Skridt og saa' sig om som for at se efter, om Gwynplaine fulgte med. Gwynplaine fulgte. Ulven logrede med Halen og løb videre.

Af og til vendte den Hovedet som for at passe paa, at Gwynplaine stadig var bag ved den. Den Vej, den tog, var Skraaningen ned mod Effrocstenen. Den løb stille og forsigtigt og standsede efter en lille Tids Forløb. Et Pæleværk saa's til højre. Ved Siden tonede en mørk Masse frem, som var et temmelig stort Skibsskrog. Paa Dækket forude flakkede et mat Lysskær, som fra en Natlampe, der var ved at gaa ud.

Homo saa' sig atter en Gang tilbage for at være sikker paa, at Gwynplaine var der, sprang op paa Pæleværket og derefter om Bord paa Fartøjet, hvor man ved Lanterneskinnet kunde læse: *Vograat, Rotterdam,* malet med store Bogstaver, der skinnede hvidt paa den sorte Bund.

Skibet laa med Agterenden mod Pæleværket, og Homo, fulgt af Gwynplaine, var med et Hop om Bord. Dækket var tomt. Passagererne laa rimeligvis og sov, om der var nogen; og Folkene maatte være nede at spise inden Afrejsen.

Homo, som før næsten havde løbet, begyndte straks at gaa

langsomt, ligesom forsigtigt her paa Dækket. Den gik stadig foran og viste Vej og viftede svagt med Halen.

Da de var komne over Agterdækket og befandt sig paa Gangbrættet, der førte over til Fordækket, saa' Gwynplaine et Lysskær foran sig. Det var det, han havde bemærket oppe fra Stranden. En Lygte var stillet paa Dækket ved Formasten, og ved dens Skin opdagede Gwynplaine Omridsene af en Ting paa fire Hjul. Og han genkendte straks Ursus' gamle Skur.

Det fattige Træskur, hvor han havde tilbragt sin Barndom, stod surret fast til Masten med svære Tove. Det var ganske faldefærdigt efter saa længe at have været sat ud af Tjeneste. Intet ødelægger et Væsen, det være sig levende eller dødt, som Ledighed. Desuden var det gammelt. Beslag og Nagler var rustne og bulede. Vægge og Gulv møre og utætte, de to hævede Skagler saa' ud som Arme, der løftede sig anraabende mod Himmelen. Og under det hang Homos Lænke tom ned.

Gwynplaine vaklede frem mod det, overvældet, grebet af uudsigelige Følelser. Ulven lagde sig tavs og stille ved Siden af sin Lænke.

Trappestigen var slaaet ned, og Døren stod paa Klem. Der var ingen derinde. Paa en Knage ved Døren opdagede Gwynplaine sine gamle Klæder hænge. Han havde selv hverken Frakke eller Vest paa.

Skuret dækkede for noget, der var bredt ud paa Dækket ved Foden af Masten, og som belystes af Lygten. Det var en Madras, hvis ene Hjørne var synligt. Der laa nogen paa Madrassen, man saa' Skyggen bevæge sig.

Der var nogen, som talte, og Gwynplaine hørte Ordene bag Skuret, hvor han stod.

Det var Ursus' Stemme. Men den skarpe og dog saa bløde Stemme, der saa tidt havde irettesat ham og saa godt havde vejledet ham i hans Barndom, havde ikke længer sin livlige, bydende Klang. Den var dæmpet og endte hver Sætning med et Suk. Det var en Stemme, der kom fra et Bryst, hvor Glæden var død. Den var selv blot som en Skygge af sig selv.

Gwynplaine holdt Vejret for ikke at miste et eneste Ord af, hvad han sagde.

— De er temmelig farlige denne Slags Skibe — mumlede Stemmen — fordi der ingen Ræling er. Slaa's man om Kuld, er der ingenting, der holder én fra at falde over Bord. Bliver

der haardt Vejr, maa hun flyttes nedenunder, og det er frygteligt. En forkert Bevægelse, et Chok, og et Blodkar kan springe. Jeg har set det før. Ak, Gud! Hvad skal det blive til! Jeg tror næsten, at hun sover. Er hun uden Bevidsthed? Nej. Men Pulsen er hastig. Ja, hun sover aabenbart. Søvnen er en lille Opsættelse. Det er Livets lykkelige Blindhed. Hvad skal jeg gøre for at faa dem til at gaa stille her? Mine Herrer, om der er nogen paa Dækket, saa beder jeg Dem ikke at støje op. Hvis De kan lade være, saa kom ikke herhen. De véd, at et lille Væsen med svag Helbred trænger til Ro. Hun har Feber, skal De vide. Hun er ganske ung. Og har Feber. Jeg har lagt hende her ude paa Madrassen, for at hun lettere kan aande. Jeg siger det blot, for at De kan passe paa. Hun er faldet hen her paa Madrassen, som om hun mistede Bevidstheden, men det er kun Svaghed, og hun sover. Jeg vil saa nødig, at nogen skal vække hende. Jeg vender mig til Damerne, om der er nogen. Hun er ikke stort andet end et Barn, og hun er saa sart.

Vi er kun fattige Komedianter, og jeg beder Dem om at være lidt gode imod os. Jeg vil gerne betale, hvad der skal betales, for at skaffe hende den fornødne Ro. Jeg takker Dem, mine Damer og Herrer. Er der nogen derude? Ikke? Jeg tror det ikke. Des bedre. Jeg takker Dem, mine Herrer, om De er der, og er De der ikke, saa takker jeg Dem endnu mere.

Hun er ganske vaad paa Panden. Ja, vi skal tilbage til Fængselet og tage Lænken om Halsen paa ny. Nøden er atter dukket op og skyller os med i sit Løb. En uhyggelig Haand, som man ikke kan se, men føle desto tungere, har pludselig ført os hen mod Livets sorte Side. Det maa saa være; og man bærer det med oprejst Pande. Men *hun* behøver ikke at blive slaaet om Kuld deraf. Det er tosset at sidde her og snakke højt om det; men hun maa føle, at hun ikke er alene, og at nogen sidder her, om hun skulde vaagne. Ak! At dog ingen vil komme og vække hende for pludseligt! Ingen Støj, for Gud i Himmelens Skyld! Det vilde være en Ulykke, om nogen kom her hen. Jeg tror, at Folkene her om Bord sover. Og jeg takker Himmelen for det. Og hvor mon Homo er? Jeg har helt glemt at binde ham. Jeg véd snart ikke, hvad jeg gør i denne bitre Nød. Det er en hel Time, siden han var her. Han søger maaske sin Aftensmad i Land. Blot der ikke tilstøder ham noget ondt. Homo! Homo!

Homo slog sagte med Halen i Dækket.

— Du er dèr! Naa, du er om Bord! Gudskelov! Skulde Homo komme noget til, vilde det ogsaa være for meget. Hun løfter Armen. Nu vaagner hun maaske. Ti stille, Homo. Floden stiger. Om lidt kan vi sejle. Jeg tror, vi faar godt Vejr i Nat. Der er ingen Vind. Vimpelen hænger slapt ned, vi faar en god Overfart. Jeg véd ikke rigtig, hvordan det har sig med Maanen, men det er knapt, at Skyerne flytter sig. Ja, vi faar nok godt Vejr. Hun er bleg. Det er af Mathed. Og rød i Kinderne af Feber. Nej, jeg tror virkelig, at hun har en helt frisk Farve. Hun ser helt godt ud. Men jeg ser ikke saa klart længer. Min stakkels Homo. Jeg har ikke længer mit klare Blik. Altsaa maa vi begynde paa noget andet. Vi maa til at arbejde forfra. Nu er der ikke flere end du og jeg. Vi to skal arbejde for hende. Det er vores Barn. Naa, saa Baaden gynger. Saa drager vi af Sted. Farvel, London! God Nat og Farvel, og Pokker tage dig! Du nederdrægtige London!

Skibet havde virkelig sat sig i Bevægelse.

I Bagstavnen stod en Mand, aabenbart Skipperen, der var kommen op nedefra; han havde gjort Trossen løs og styrede nu Roret. Manden havde hele sin Opmærksomhed henvendt paa Floden, som det sømmede sig en Sømand og en Hollænder i Forening, og gik langsomt fra Bagbord til Styrbords Side uden at slippe Rorpinden. Han var alene paa Dækket. Saa længe Kuffen gik inde paa Floden, var der ingen Brug for flere Kræfter. I Løbet af faa Minutter var de ude i Strømmen og gled raskt af Sted med Tidevandet. De taagede Omrids af London tabte sig mere og mere bag ved dem.

Ursus fortsatte:

— Det kan aldrig skade at give hende nogle Draaber Digitalis. Jeg er bange for, at hun vil komme til at fantasere. Hun er ganske vaad i Haandfladerne. Hvad har vi dog gjort den gode Gud? Og hvor uventet hele denne Ulykke er væltet ned over os. Som en Sten, der styrter ned. Og dèr ligger du knust, mit uskyldige Barn. Man kommer til London og siger: det er dog en prægtig By med alle de skønne Monumenter! Southwark er en hyggelig Forstad, der slaar vi os ned. Nu har jeg faaet Herligheden at føle! Jeg er kun glad over at komme væk fra mit Land. Vi er i den tredivte April. Jeg har altid næret Mistro til April Maaned; den har kun to lykkelige Dage, den 5te og den 27de, og fire Ulykkesdage, den 10de, 20de, 29de og 30te. Det er bleven klarligt bevist ifølge Cardanis Beregninger. Vi naa'r

Gravesend i Dagbrækningen, og i Morgen Aften er vi i Rotterdam. Herregud! Saa skal vi igen til at tumle omkring i det gamle Skur, og vi to skal trække det, Homo. Ikke?

Et samtykkende Dask med Halen var Ulvens Svar.

— Om man blot kunde lade sine Sorger blive tilbage, som man lader en By bag ved sig. Saa kunde vi atter blive tilfredse, Homo. Men ak! Der bliver altid en Skygge liggende tilbage efter dem, der ikke er mere. Vi var fire, vi bliver kun to igen. Livet er kun en lang Række Adskillelser fra dem, man elsker. Vinden holder sig stadig god, min gamle Ven, vi har snart tilbagelagt seks Mil. Hun er fremdeles badet i Sved! Og de store blaalilla Aarer paa Overarmen huer mig ikke. Det er Feberen, der raser. Ak! Det dræber mig, alt dette her. Sov, lille Barn! Ja, hun sover . . .

Her faldt en Stemme ind, en ubeskrivelig Stemme, der lød som et Aandepust med en sonor, skælvende Klang, Deas Stemme.

Alt, hvad Gwynplaine hidtil havde hørt, svandt ind til intet. Hans Engel talte. Det var for ham, som kom Ordene fra den aabne Himmel, højt over Livet hernede.

Stemmen sagde:

— Han gjorde Ret i at gaa bort. Denne Verden passede ikke for ham. Men jeg maa blot følge ham. Far, jeg er slet ikke syg, jeg har godt hørt dig tale. Jeg har det godt, jeg sov Og Far, jeg bliver snart lykkelig igen.

— Hvad mener du med det, min lille Pige? — spurgte Ursus med en angstfuld Klang i Stemmen.

— Du maa ikke sørge, Far — lød Svaret.

Der blev en lille Pause, som maatte hun trække Vejret, saa naaede atter de Ord, udtalt ganske langsomt, Gwynplaines Øren:

— Først nu, da Gwynplaine ikke mere er her, véd jeg, hvad det er at være blind. Jeg vidste ikke før, hvad Mørket var. Nu véd jeg det, det er Adskillelsen.

Stemmen standsede atter; og fortsatte saa:

— Jeg var altid bange for, at han skulde flygte fra mig. Jeg vidste, at han hørte Himmelen til. Nu er han fløjet, og det maatte gaa saadan. Sjælen er som en Fugl. Men jeg skal nok finde ham igen. Jeg tager ikke fejl af Vejen, Far. Den ligger dernede. Senere kommer du ogsaa til os. Og Homo med.

Homo, der hørte sit Navn nævne, slog atter et svagt Dask med Halen paa Dækket.

— Far — blev Stemmen ved — du vidste jo, at fra det Øjeblik, Gwynplaine var borte, var alting forbi for mig. Selv om jeg vilde, saa kunde jeg ikke blive her; for jeg maa jo dog trække Vejret. Man maa jo ikke forlange, hvad der er umuligt at faa. Saa længe jeg havde Gwynplaine, levede jeg, det var saa naturligt. Og nu han er borte, saa dør jeg. Det er lige saa naturligt. Enten maa han komme tilbage, eller jeg maa følge ham. Og da han ikke kan komme, saa er det mig, der kommer til ham. Det er dejligt at dø. Det er slet ikke svært. Hvad der er slukket her, bliver tændt i det andet Liv, Far. At leve her paa Jorden er saa vanskeligt. Men man skal ikke altid være ulykkelig. Derfor drager man hen til det, som I kalder Stjernerne, og gifter sig og bliver altid sammen og elsker, elsker, elsker hinanden. Det er saadan, den gode Gud har bestemt det.

— Se saa, tag nu ikke paa Veje — sagde Ursus.

Stemmen fortsatte:

— Aa, kan du huske forrige Aar, forrige Foraar, hvor vi var glade — og hvor det er forskelligt fra i Aar! Jeg kan ikke huske, hvad det var for et lille Sted, hvor vi befandt os, men der var Træer, og Gøgen kukkede. Saa kom vi til London. Og alt blev forandret. Det er ingen Bebrejdelse, jeg gør. Ingen véd, hvad en By vil bringe. Men, Far, kan du huske, du sagde en Aften, at der sad en fin Dame i Logen, det var en Hertuginde, sagde du. Og jeg blev saa bedrøvet. Jeg tror, at det havde været bedre, om vi var bleven i de smaa Byer. Gwynplaine gjorde kun, hvad der var ret og rigtigt. Men nu kommer min Tur. Du har jo selv fortalt mig, at det var ham, der bragte mig til Live, da jeg laa begravet under Sneen som et lille Spædebarn, derfor maa du ogsaa forstaa, at jeg maa gaa og se efter i Graven, om Gwynplaine er der. For det eneste, der har hjemme her i Verden, er Hjertet, og i det andet Liv, Sjælen. Jeg synes, der er noget, som bevæger sig? Er vi i en Vogn? Men hvor bliver Lyden af Hjulene af?

Efter et lille Ophold blev Stemmen atter ved:

— Jeg kan ikke rigtig holde i Gaar ud fra i Dag. Jeg klager ikke. Men der maa vist være hændet noget — og med et Suk og et usigelig blidt Tonefald hørte Gwynplaine hende aande ud:

— Jeg maa følge ham, om han ikke kommer herned igen.

Ursus mumlede halvhøjt:

— Jeg tror ikke paa Gengangere. — Og han tilføjede højt:

— Vi er om Bord i et Skib. Du spørger, hvorfor Huset rører sig. Det er, fordi vi er ude paa Vandet. Vær blot rolig. Du maa ikke tale saa meget. Hvis du holder den mindste Smule af mig, min lille Pige, saa prøver du paa ikke at ophidse dig selv. Det sætter Feberen op. Jeg kan ikke svare til, saa gammel jeg er, om du skulde gaa hen at blive syg.

Stemmen svarede:

— Hvad kan det hjælpe at søge her paa Jorden, naar man kun finder ham i Himmelen?

Ursus svarede, næsten med noget af sin gamle Myndighed:

— Vær nu rolig. Der er Øjeblikke, hvor du ikke er ganske klar. Jeg beder dig om at lægge dig til Ro. Jeg er rolig, naar *du* blot er rolig. Gør ogsaa lidt for min Skyld, Barnlille. Gwynplaine har nok fundet dig, men jeg bragte dig Livet igen. Du gør dig selv syg paa denne Maade. Jeg forsikrer dig paa Ære om, at alt nok skal gaa godt. Vi har godt Vejr. Natten er, som var den bestilt til os. I Morgen er vi i Rotterdam i Holland, en gammel By ved Maasflodens Munding.

— Ser du, Far — sagde Stemmen — naar man altid har været sammen, lige fra man var ganske smaa, saa kan man ikke skilles, uden at man maa dø, og det kan ikke være anderledes. Jeg elsker ogsaa dig, men jeg føler, at jeg kun er halvt hos dig, fordi jeg ikke endnu er hos ham.

— Saa, se nu at sove — trængte Ursus paa.

Stemmen svarede:

— Det er ikke til Søvn, jeg trænger.

Ursus svarede med en Stemme, der rystede af Sindsbevægelse:

— Jeg siger dig jo, at vi nu rejser til Holland. Til Rotterdam, en gammel By —

— Far — vedblev Stemmen — jeg er ikke syg; hvis det er det, du er bange for. Du kan være ganske rolig. Jeg er lidt varm. Det er det hele.

Ursus stammede:

— ... ved Maasflodens Munding.

— Jeg har det saa godt, Far, men jeg føler, at jeg maa dø.

— Lig ikke der og bild dig saadan noget ind — sagde Ursus og føjede til for sig selv:

— Maatte hun dog blive fri for at høre noget, der kan forskrække hende eller ryste hende. Aa, Gud!

Og han udbrød pludselig:

— Hvad er det, du gør? Hvorfor staar du op? Jeg beder dig, læg dig ned igen!

Gwynplaine fo'r sammen og stak Hovedet frem for at se.

XI.

Han saa' Dea. Hun stod oprejst paa sin Madras. Klædt i en lang hvid Dragt, der kun lod Skuldrenes svage Runding og Halsens Form til Syne. Hun rystede og svajede som et Siv. Lygten belyste hendes yndige Ansigt nedefra. Og gav det et overnaturligt Udtryk.

Det opløste Haar bølgede frit ned. Der var ingen Taarer paa hendes Kind. Men Øjnene straalede med en stærk Glans, og hun var bleg, gennemsigtig som et Aandesyn. Hele hendes fine, sarte Skikkelse blafrede som en Flamme, der truede med snart at slukkes ud og forsvinde.

Ursus rakte forfærdet Armene ud.

— Ak! Min Gud! Nu er hun fuldstændig i Vildelse! Det, jeg mest af alt frygtede for. Hun taaler intet Stød; det vilde dræbe hende, og dog maa det til, om hun ikke skal blive vanvittig. Død eller Vanvid! Det er, hvad vi har at vælge mellem! Hvad skal jeg gøre. Læg dig ned, min lille Pige!

Men Dea talte. Hendes Stemme var næppe hørlig længer.

— Du tager fejl, Far. Jeg taler slet ikke i Vildelse. Jeg forstaar godt alt, hvad du siger. Du siger, at der er fuldt Hus i Aften, og at jeg skal spille. Jeg vil ogsaa gerne, naar jeg blot vidste, hvordan jeg skal bære mig ad. Jeg er jo død, fordi Gwynplaine er død. Men se, jeg skal komme alligevel, skønt Gwynplaine ikke er der.

— Hør, mit Barn — gentog Ursus — gør nu, hvad jeg siger. Læg dig ned i din Seng igen.

— Han er her ikke! Han er her ikke! Hvor her er mørkt!

— Mørkt! — mumlede Ursus — det er første Gang, hun siger det Ord.

Gwynplaine listede lydløst opad Trappestigen ind i Skuret og tog sine Klæder ned, klædte sig paa og gik atter ned, stadig skjult af Skyggen fra Skuret og Masten.

Dea blev ved at bevæge Læberne og hviske. Lidt efter lidt gik det over til en Melodi. Hun sang, brød af i Vildelse nu og da, men tog atter fat, og fortsatte den højtidelige Henvendelse, som hun saa tidt havde gjort til Gwynplaine i „det besejrede Kaos". Sangen lød svag og rystende, lig en Bisummen:

— Vig bort, o Nat!
Thi Morgenrøden synger.

Hun afbrød sig selv.

— Nej — det er ikke sandt. Jeg er ikke død. Hvor kunde jeg dog sige det? Ak nej, jeg lever. Jeg lever, men han er død. Jeg er hernede, og han er deroppe. Han er borte, og jeg er bleven tilbage. Jeg skal aldrig mere høre ham gaa og tale. Gud gav os et Paradis her paa Jorden, nu har han taget det fra os igen. Gwynplaine! Det er forbi. Jeg skal aldrig mere føle dig nær hos mig. Aldrig! Aldrig høre hans Stemme!

Og hun sang:

— Vi maa til Himmelen.
Forlad dit mørke Hylster,
jeg ønsker det.

Og hun strakte Haanden ud, som om hun søgte en Støtte i Natten.

Gwynplaine styrtede frem, forbi den lamslaaede Ursus og kastede sig paa Knæ foran hende.

Hun begyndte atter at synge. Da hørte hun en Stemme, den elskede Stemme, der svarede:

— O kom, elskede! Du er Sjælen. Jeg er Hjertet!

Og samtidig følte hun Gwynplaines Hoved under sin Haand. Hun raabte med et ubeskriveligt Tonefald:

— Gwynplaine!

Der gød sig et lysende Skær over hendes Ansigt, og hun vaklede.

Gwynplaine greb hende i sine Arme.

— Levende! — skreg Ursus.

Dea gentog:

— Gwynplaine! Og hendes Hoved bøjede sig ned mod hans Kind.

— Du er stegen herned igen. Tak! — hviskede hun ganske sagte.

Og med løftet Hoved, siddende paa Gwynplaines Knæ med hans Arme om sig, vendte hun sit blide Ansigt om mod ham og fæstede sine sorte, straalende, blinde Øjne mod hans, som om hun vilde betragte ham.

— Det er dig! — sagde hun.

Gwynplaine bedækkede hendes Klæder med Kys. Han brød ud i en Strøm af afbrudte, forvirrede Ord, der ikke havde nogen Mening, men udtrykte alt.

— Ja, mig! Det er mig! Gwynplaine! Hvis Sjæl du er. Mig, hvis Barn du er, hvis Hustru, Stjerne, Aandedræt, du er! Hører du? Det er mig. Jeg sidder her og holder dig i mine Arme. Jeg er levende. Jeg er din. Aa! Naar jeg tænker paa, at jeg var lige ved at gøre det af med mig! Blot et Øjeblik til! Var Homo ikke kommen! Jeg skal senere fortælle dig det. Hvor nær Fortvivlelse og Glæde staar sammen! Dea, tilgiv mig! Jeg er din for evig! Du har Ret, rør blot ved min Pande, føl, at det er mig! Hvis du vidste. Men nu skal intet mer kunne adskille os. Jeg er kommen fra Helvede op i Himmelen. Du siger, at jeg er stegen ned, nej, jeg er stegen op. Nu er jeg hos dig for bestandig, siger jeg dig. Vi vil altid være sammen. Hvem skulde have troet det? Al Sorg er slukket. Der er kun Herlighed foran os. Vi skal begynde et nyt Liv og lukke Døren saa fast igen, at Ulykken ikke skal slippe ind. Jeg skal fortælle dig alt. Du skal blive saa overrasket. Skibet er gaaet. Ingen i Verden kan gøre det om igen. Vi er paa Vejen ud til Friheden. Vi gaar til Holland, vi gifter os, ingen kan hindre mig i at tjene mit Brød selv, der er ingenting at være bange for. Jeg tilbeder dig.

— Ikke saa heftig! — stammede Ursus.

Dea lod sin Haand glide over Gwynplaines Træk og skælvede i salig Gysen.

— Det er saadan, at Gud er skabt! — hørte han hende hviske til sig selv.

Derefter følte hun paa hans Klæder.

— Vest og Frakke — sagde hun. — Der er intet forandret. Alt er som før.

Ursus betragtede dem overvældet, smilende, svømmende i Taarer og uafbrudt snakkende „afsides" med sig selv:

— Jeg forstaar ikke et Muk af det hele. Jeg er komplet Idiot. Jeg har jo set ham blive baaret til Jorden! Jeg græder, og jeg ler. Det er alt, hvad jeg ser. Jeg er lige saa tosset, som om jeg ogsaa var forelsket! Jeg er forelsket i dem begge. Men kan det gaa? Det er for stærk en Lykke. Alt for stærk en Bevægelse. Det var det, jeg frygtede. Nej, som jeg ønskede. Gwynplaine! vær forsigtig med hende. Men nej, lad dem kærtegne hinanden. Det kommer ikke mig ved. Jeg er kun Tilskuer. Jeg snylter paa deres Lykke og faar min Del af den. Jeg velsigner jer, mine Børn!

Og mens Ursus mumlede, udbrød Gwynplaine:

— Dea, du er alt for smuk! Jeg fatter ikke, hvor jeg havde mine Tanker henne i de Dage. Der er kun dig paa Jorden. Jeg ser dig igen, og jeg kan næsten ikke tro det. Her paa et Skib! Men sig mig, hvad der er hændet? Og hvad der er gjort med jer? Hvor er det grønne Skur? Er I blevne bestjaalne og jaget væk? Det er nedrigt. Men jeg skal hævne det. Jeg skal hævne dig, Dea. De skal komme til at gøre mig Regnskab. Jeg er Pair af England!

Ursus fo'r tilbage, som om han fik et Stød i Brystet. Og han saa' fast paa Gwynplaine.

— Han er ikke død, det er klart nok; men skulde han være bleven gal? — Og han lyttede nøje til hans Ord:

— Vær du rolig, Dea — gentog Gwynplaine — jeg skal forebringe min Klage for Lordernes Kammer.

Ursus betragtede ham endnu en Gang nøje og bankede sig med Knoen paa Panden.

— Naa ja, det er lige meget — mumlede han med et Skuldertræk. — Det kan gaa lige godt for det. Vær du gal, min Dreng. Det er en Menneskerettighed. Jeg er lige lykkelig. Men hvad er der sket?

Skibet fortsatte sin hurtige Fart. Natten blev mørkere og mørkere, tætte Taager steg op fra Havet og dækkede Horisonten, hvor kun enkelte store Stjerner lyste frem. Floden videde sig ud, og de to Strandbredder tegnede sig kun som to tættere Mørkelinier, der tabte sig i Natten. En dyb Stilhed fulgte alt det tætte

Mørke. Gwynplaine sad paa Hug med Dea i sine Arme. De talte sammen, hviskede, kvidrede, næbbedes.

— Mit Liv!

— Min Himmel!

— Min Elskede!

— Al min Lykke!

— Gwynplaine!

— Dea! Jeg er ør og svimmel. Lad mig kysse din Fod.

— Det er virkelig dig!

— Jeg har alt for meget at sige dig. Jeg véd ikke, hvor jeg skal begynde.

— Kys mig!

— Min Hustru, lille Kone!

— Gwynplaine, du maa ikke kalde mig smuk. Det er dig, som er smuk.

— Jeg har dig igen. I mine Arme. Du er min. Jeg drømmer ikke. Det er virkelig sandt. Jeg er atter kommen tilbage til Livet. Aa, Dea, om du vidste, hvad der er hændet!

— Gwynplaine!

— Jeg elsker dig!

Ursus mumlede:

— Jeg føler mig saa glad som en rigtig Bedstefar.

Homo var kommen hen fra sit Leje under Skuret og gik fra den ene til den anden, uden at forlange, at nogen skulde tage Notits af den, slikkende paa Kryds og tværs, snart Ursus' grove Sko, snart Gwynplaines Frakke og snart Deas Kjole, snart hendes Madras. Det var dens Maade at uddele Velsignelse paa.

Man var kommen forbi Chatham og nærmede sig nu Havet. Vind og Strøm var saa gunstige, at Sejladsen paa Temsen var foregaaet uden nogen Forhindring; ingen Manøvrering havde været nødvendig, og ingen af Folkene var kaldt op paa Dækket. Henne i Agterstavnen stod Skipperen og styrede alene. I Forstavnen belyste Lygten den lille, lykkelige Gruppe, der saa nylig og uventet havde genfundet hinanden, og hvor Fortvivlelsen nu var vendt om til den rene Lyksalighed.

Pludselig løsnede Dea Gwynplaines Arme fra sit Liv og rejste sig op. Hun greb sig med begge Hænder til Hjertet, som om hun vilde holde det fra at briste.

— Jeg véd ikke, hvad det er? — sagde hun. — Men jeg føler mig saa underlig. Det er Glæden, der kvæler mig. Det gør ikke

ondt. Det er saa dejligt. Du gav mig et Sting, elskede Gwynplaine, da du kom igen. Et Sting af Lykke. Jeg følte, at jeg døde, da du var borte. Du bragte mig det flygtende Liv tilbage, da du viste dig. Det er saa vidunderlig en Følelse, at den næsten smerter mig. Det er, som om Hjertet voksede inde i mig og ikke rigtig kunde rummes i mit Bryst. Jeg føler ligesom Vingeslag herinde. Jeg er saa underlig, men saa lykkelig. Gwynplaine, du har genopvakt mig.

Hun blev først bleg, saa rød og sank om.

— Aa Gud! — udbrød Ursus. — Du har dræbt hende.

Gwynplaine rakte Armene ud mod Dea. Det var et skrækkeligt Stød. Han vilde selv være falden om, hvis han ikke havde maattet støtte hende.

— Dea! — raabte han bævende — hvad fejler du?

— Ingenting — svarede hun — jeg elsker dig.

Hun hang som en livløs Ting i Gwynplaines Arme, med Hænderne slapt ned.

Gwynplaine og Ursus lagde hende ned paa Madrassen.

— Jeg kan ikke trække Vejret, naar jeg ligger — sagde hun svagt.

De satte hende op i en siddende Stilling.

— En Hovedpude! — sagde Ursus.

— Hvorfor? Jeg har jo Gwynplaine — og hun lagde Hovedet paa hans Skulder. Han knælede halvt bag ved hende og stirrede med angstfulde, fortvivlede Blikke paa hende.

— Aa, hvor jeg har det godt! — sukkede hun.

Ursus havde grebet hendes Haand og følt Pulsens Slag. Han løftede ikke Hovedet, han sagde intet, og man kunde blot ane, hvad han følte, af de hurtigt glippende Øjenlaag, der ligesom krampagtig holdt Taarerne tilbage.

— Hvordan har hun det? — spurgte Gwynplaine hæst.

Ursus bøjede sig ned og lagde Øret mod hendes venstre Bryst.

Gwynplaine gentog ivrigt sit Spørgsmaal og rystede af Angst for at høre Svaret.

Ursus betragtede ham og Dea. Han var ligbleg og sagde:

— Vi er snart lige ud for Canterbury. Derfra og til Gravesend er Vejen ikke lang. Vi faar godt Vejr hele Natten. Vi behøver

ikke at være bange for noget Overfald, da Krigsflaaden ligger ved Spaniens Kyster. Og vi kan haabe paa en udmærket Overfart.

Dea blegnede synligt og famlede krampagtig med Fingeren paa Tøjet i sin Klædning. Hun sukkede vemodigt og beklemt og hviskede:

— Jeg forstaar nu, hvad det er. Jeg dør.

Gwynplaine fo'r i Vejret. Ursus støttede Dea.

— Dø! Du dø! Nej, det skal ikke ske. Du kan ikke dø. Nu! Dø straks! Det er umuligt. Gud er ikke saa grusom. At faa dig igen og miste dig i samme Stund! Nej. Det tillader han ikke. Da maatte man jo tvivle paa, om der var en Gud til. Da var jo alt paa Jorden blot en Snare, Himmelen, Smaabørn i Vuggen, Hjertet, Elskov, Lykken! Da var jo Gud en Bedrager, og Jordens Børn de bedragne. Dea! Du skal leve. Jeg forlanger, at du skal leve. Du maa lyde mig. Jeg er din Mand og din Herre. Jeg forbyder dig at gaa fra mig. Aa, du himmelske Fader! Nej, nej det maa ikke ske. Hvad er der tilbage, naar du er borte? Ikke engang Solen vil kunne lyse. Dea, Dea, kom til dig selv! Det er blot en lille Forskrækkelse, som vil gaa over. En Svimmelhed, som snart vil fortage sig. Vi hører sammen. Vi elsker hinanden. Du har ingen Grund til at forlade mig. Det vilde være uretfærdigt. Har jeg da gjort noget galt? Du har jo tilgivet mig. Du vil ikke, at jeg skal blive saa grænseløs fortvivlet, saa ond, saa rasende! Dea, jeg beder dig, jeg bønfalder dig med foldede Hænder, dø ikke.

Og med Hænderne boret ind i Haaret, ude af sig selv af Angst, kvalt af Taarer, kastede han sig ned for hendes Fødder.

— Min egen Gwynplaine — hviskede Dea — det er ikke min Skyld.

Der viste sig paa hendes Læber lidt rødt Skum, som Ursus tørrede væk med en Flig af Kjolen, uden at den knælende Gwynplaine bemærkede det. Gwynplaine slyngede sine Arme om hendes Fødder og blev ved at trygle og tigge med forvirrede, strømmende Ord:

— Jeg siger dig, at jeg ikke vil det. Jeg har ikke Kræfter til det. Dø! ja, men sammen. Ellers ikke. Du dø, Dea! Jeg giver dig aldrig mit Samtykke. Min Kærlighed! Min Salighed! Forstaar du da ikke, at jeg er her. Jeg sværger paa, at du skal leve. Hvis du anede, hvor nødvendig du er for mig, vilde du forstaa,

hvor umuligt det er for dig at dø. Dea! Jeg har jo kun dig. Du véd ikke alt det, der er hændet. Jeg har gennemlevet et helt Liv i nogle faa Timer. Og jeg har lært en Ting, at intet af det duede. Men du er der. Var du her ikke, var Tilværelsen tom. Bliv — aa bliv! Vær barmhjertig! Naar du elsker mig, saa lev. Jeg er kommen for at beskytte og skærme dig. Du skal se, at du snart vil blive bedre. Dea, det skal blive saa godt alt sammen. Bring mig ikke i Fortvivlelse! Jeg har jo ikke gjort dig noget ondt. Aa, Dea!

De Ord taltes ikke. De hulkedes frem. Der var baade Fortvivlelse og Trods i dem. Og han stønnede ind imellem som en saaret Løve.

Dea svarede ham med en Stemme, der svigtede mer og mer, og med Ophold ved hvert Ord:

— Det er forgæves. Jeg ser, elskede, at du gør, hvad du kan. For en Time siden vilde jeg selv dø, nu vil jeg saa nødig. Gwynplaine, du er min tilbedte Gwynplaine, hvor vi to har været lykkelige! Forsynet satte dig ind i mit Liv, nu tager det mig fra dit. Jeg maa forlade dig. Du vil altid huske det grønne Skur, ikke? Og din stakkels, lille, blinde Dea? Du maa blive ved at huske min Sang. Og min Stemme, naar jeg sagde: — Jeg elsker dig! Jeg skal hviske det til dig om Natten, naar du sover. Vi fik hinanden igen at se, men Glæden var for stor. Den maatte straks faa Ende. Jeg gaar nu først bort. Jeg holder uendelig meget af Far Ursus og vores Broder Homo. I er saa gode alle. Luft! Luk et Vindue op. Min Gwynplaine, jeg har aldrig sagt dig det, men jeg var en Gang skinsyg paa en Dame, som kom og saa' paa os. Ikke sandt, du véd ikke engang, hvem jeg mener? Og Føbe og Venus? Hvor er de? Man kommer til at holde af alle Mennesker. Alle dem, der har set en lykkelig og tilfreds. Man er dem taknemmelige, fordi de var med i éns Lykke. Og nu dør jeg. I maa lade mig beholde min Kjole paa. Jeg har undertiden tænkt, naar jeg fik den paa, at den skulde følge mig i Graven. Gwynplaines Kys sidder paa den. Aa! Dæk mig lidt bedre til. Jeg fryser. Hvor lykkeligt vi levede i Skuret. Vi sang, og jeg hører endnu, hvordan der blev klappet. Hvor det var dejligt, at vi aldrig var fra hinanden! Jeg følte mig, som sad jeg i en Sky med jer. Men jeg vidste godt, naar det var Morgen, fordi jeg da hørte Gwynplaine, og naar det var Aften og Nat, fordi jeg da drømte om Gwynplaine. Jeg følte mig beskærmet af noget, som var hans Sjæl. Vi elskede hinanden saa inderligt. Nu skal det

være forbi. Ak! Kan jeg ikke leve en lille Smule længer! Du vil tænke paa mig, elskede? — —

Hendes Stemme svigtede. Dødskampen begyndte og tog hendes Aandedræt. Hun bøjede Tommelfingeren ind under sine Fingre, et Tegn paa, at den sidste Stund var nær. Men hviskende sagde hun igen:

— I vil altid huske mig, ikke? Det vilde være saa tungt at dø, om ingen tænkte paa mig. Jeg har af og til været ond. Jeg be'r jer alle om Forladelse. Jeg er vis paa, at om Gud havde villet det, var vi blevne lykkelige, min egen Gwynplaine, ogsaa i et fremmed Land; men han vilde det ikke. Jeg véd ikke, hvorfor jeg nu skal dø. Jeg klagede jo ikke over min Blindhed og plagede ikke nogen med den. Og jeg har jo aldrig forlangt noget bedre, end altid at være blind og leve med dig. Aa, hvor det er tungt at skilles!

Hendes Ord aandedes frem og slukkedes ud et for et, som om de var blæste ud. De var næppe hørlige.

— Gwynplaine — hviskede hun — ikke sandt? Du vil tænke paa mig? Jeg trænger saa stærkt til det, naar jeg er død. —

Og hun føjede til:

— Aa! Hold mig tilbage!

Efter et Par Øjeblikkes Stilhed vedblev hun:

— Kom! Saa snart du kan. Jeg bliver ikke lykkelig, selv oppe i Himmelen, uden dig. Lad mig ikke være alene for længe, min søde Gwynplaine. Her hos dig er Paradiset. Der oppe er kun Himmelen. Aa! Jeg kvæles! Min elskede! Min elskede!

— Naade! — raabte Gwynplaine.

— Farvel! — hviskede hun.

— Naade! — gentog Gwynplaine. Og han trykkede sine Læber paa Deas iskolde, fine Hænder.

Det saa' et Øjeblik ud, som om hun ikke mere aandede.

Saa rejste hun sig op paa Albuen, der skød et Lyn frem fra hendes Øjne, og hendes Ansigt lyste i et straalende Smil.

— Lys! — raabte hun. — Jeg kan se.

Og hun drog sit sidste Suk.

Hun faldt urørlig tilbage paa Madrassen.

— Død! — sagde Ursus. Og den stakkels, gamle Mand gemte sit skaldede Hoved ind i Folderne paa hendes Kjole i dyb Fortvivlelse og mistede Bevidstheden af Sorg.

Gwynplaine rejste sig op. Hans Udseende var frygteligt. Men hævet Hoved stirrede han ud for sig i det tætte Mørke.

Han lyttede, som hørte han en usynlig talende og strakte Armene frem.

— Jeg kommer — sagde han.

Og han gik hen mod Skibets Side, frem over Dækket, som droges han af et Aandesyn.

Et Par Skridt foran ham gabede det sorte Vand. Han saa' ikke ned. Kun lige ud. I hans Blik luede et Genskin, som fra en lysende Sjæl, der viste sig for ham i det fjerne.

— Ja — raabte han.

Med hvert Skridt kom han Vandet nærmere. Han gik langsomt, uden Hast og uden Tøven med stift stirrende Blik, ubevægelig som et Genfærd. Og halvhøjt mumlede han:

— Vær rolig! Jeg følger dig. Jeg ser godt, at du vinker til mig.

Han tog ikke Øjnene fra et lille Punkt ude i Horisonten. Og nu smilte han. Himmelen var overalt sort. Ikke en Stjerne blinkede, men han saa' aabenbart én derude. Endnu et Skridt, og han stod ved den yderste Kant.

— Jeg kommer, Dea. Her er jeg. —

Han tog et Skridt. Vandet laa neden under ham. Han styrtede ned i det. Han sank. Det var en hastig og stilfærdig Forsvinden. Ingen bemærkede det. Skibet fortsatte sin Fart, og Bølgerne gled sagte videre. I næste Øjeblik løb Skibet ud i Havet.

Da Ursus kom til sig selv, saa' han ikke Gwynplaine, men han saa' Homo stirre hylende ned i Vandet. —

MARTIN'S HALVKRONE UDGAVE

Nyheder, der har vakt Opsigt!

MED DEN STÆRKERES RET —

Den finske Kaptajn *Edw. Christiansons* Sensationsbog „Med den stærkedes Ret —" udkom nylig i Stockholm og har paa Grund af sit særegne Emne vakt stor Opsigt saavel i Finland som i Skandinavien og Tyskland. Bogen handler om Fremtidens Krig, der efter Forfatterens Mening vil blive udkæmpet i Luften, naar Luftfartøjerne om en Snes Aar har naaet deres fuldkomne Skikkelse.

Der er en Jules Vernes Fantasi og Spænding over Skildringen af disse Krigssammenstød i 3000 Meters Højde, hvor der anvendes Kugle-sprøjter og den ny opfundne „Helvedesild", de saakaldte „Texlaske Strømme" — en Slags elektriske Lysbølger, der sendes ud fra et Kanonrør og ødelægger alt, hvad de rammer. *(Soc.-Dem.)*

STELLA

Stjerneelskeren, Astronomen *Camille Flammarion* er kendt ogsaa udenfor sit franske Fædreland ved sine Bøger, der paa en fantasifuld Maade berører de vanskeligste abstrakte Problemer: Verdenernes Uendelighed, Spiritisme, Telepati (Fjernforbindelse mellem Sjæle), saakaldt „Spøgeri", Udødelighed o. s. v.

Flammarion har indlagt sig Fortjeneste ved at udbrede Interesse for sin Videnskab, Astronomien, dels ved populære Forelæsninger og videnskabelige Skrifter, men først og fremmest ved sine mange Bøger, af hvilke „Beboede Verdener", „Urania" og „Verdens Undergang" er oversatte ogsaa paa Dansk. — *(Af Provinspressen.)*

Denne Roman, hvori en ubændig Fantasi og grundigt underbygget Naturvidenskab mødes paa en forunderlig Maade, er en udmærket Ferie-

læsning; den er saa gammel, at den vil være ny igen for mange Læsere, og den staar betydeligt over det meste af den moderne Underholdningslitteratur. *(Aftenposten.)*

RUPERT AF HENTZAU

*Anthony Hope*s fortrinlige Roman, som er en Art Fortsættelse af „Fangen paa Zenda" og endnu mere rig paa spændende Optrin end denne, er nu udkommen i *Martin*'s Halvkroneudgave.

Naar vi siger, at Bogen er *mere* spændende end „Fangen paa Zenda", er al yderligere Anbefaling overflødig. *(Vestjyll. Soc.-Dem.)*

Lige udkommen:

Ernst v. Wolzogen:

DEN GALE KOMTESSE

■ ■ ■

MARTIN'S STANDARD UDGAVE

Tidligere udkommen:

DEN UNGE WERTHERS LIDELSER

I *John Martin*'s udmærkede billige Udgaver af klassisk Verdenslitteratur er nu ogsaa udkommen *Goethe*s berømte Fortælling „Den unge Werthers Lidelser".

Næppe nogen Sinde har der været en Bog, der har vakt en saadan Opsigt som denne, der straks ved sin Fremkomst formaaede at sætte sit Præg paa en hel Tidsalders Tanke- og Følelsesliv. Da Bogen udkom i 1774, bredte Werther-Begejstringen sig med rivende Hast som en Epidemi over Landene. Tusinder efter Tusinder af Eksemplarer blev revet bort, Oversættelse efter Oversættelse foretoges paa saa godt som alle europæiske Sprog, og aldrig har noget Digterværk grebet saa dybt ned i en hel Generations Liv.

Det er derfor paaskønnelsesværdigt, at denne Bog nu er blevet over-

sat paa ny, i en glimrende Oversættelse, foretaget af *Anders W. Holm.* I et udførligt Forord bringer Oversætteren yderligere en Afhandling om Digterværkets historiske Oprindelse og dets Værdsættelse gennem Tiderne.

Det er en Bog, som i Betragtning af dens Prisbillighed bør finde den største Udbredelse. *(Soc.-Dem.)*

META HOLDENIS

Med stor Fornøjelse læser man *Victor Cherbuliez'* beundrede Roman „Meta Holdenis", som er udkommen i en af *Martin's* billige Udgaver; den er i Virkeligheden skreven med ægte fransk, lidt gammeldags Elegance og Vid.

Forfatterens Karaktertegning er ofte forbavsende sikker; saaledes er den mandlige Hovedperson gennem en rig Variation af smaa, fine Træk fremstillet som en højst indtagende, intelligent og ikke helt almindelig Person. *(Politiken.)*

BYENS MYNDLING

Amerikaneren *Bret Hartes* Roman „Byens Myndling" foregaar i San Franciskos første Periode og sammenstiller paa interessant Maade den forskellige Opfattelse af mange forskellige Forhold, som næres af Byens første Grundlæggere og af de, som senere bliver toneangivende. Dertil kommer, at der i Romanen er indflettet en nydelig lille Kærlighedshistorie, som vil tiltale Læserne. *(Af Provinspressen.)*

Nylig udkommen:

Ivan Turgénjev:

DAGEN FØR

Den første danske Turgénjev-Oversættelse *direkte fra Russisk!*

■ ■ ■

MARTIN'S ZOLA UDGAVE

Denne Serie, der nu er afsluttet, koster kun 1 Kr. Bindet og omfatter:

I Bind:	Nana.	VI Bind:	Doktor Pascal.
II — :	Penge.	VII — :	Arbejde.
III — :	Faldgruben.	VIII — :	Frugtbarhed.
IV — :	Mesterværket.	IX — :	Rom.
V — :	Jord.	X — :	Paris.

Af Pressens Udtalelser:

For hvert Bind, der udsendes af *Zola*s Romaner, faar man stigende Respekt for den Maade, hvorpaa Forlaget gennemfører Udgivelsen af denne Serie, som hvad Prisbilligheden angaar er enestaaende.

(Aftenposten.)

DOKTOR PASCAL

Af Zola-Udgaven er udkommen Romanen „Dr. Pascal", et af de bedste af *Zola*s Værker. Skildringen af den aldrende Videnskabsmands og den unge Piges Kærlighed hører til det, der bedst bevarer Zolas Navn fra Forglemmelse.

Bogen er en anselig Roman paa omtrent 300 Sider, smukt udstyret med en smagfuld Omslagstegning af Th. Iversen.

(Langelands Soc.-Dem.)

ARBEJDE

I Martin's smukt udstyrede billige Zola-Udgave er udkommet *Zola*s berømte Roman „Arbejde", den genialeste, sandsynligste og dybest menneskelige Utopi, der eksisterer i Verdenslitteraturen.

(Dannebrog.)

JORD

Paa *John Martin*'s Forlag er udsendt *Emile Zola*s berømte Bonderoman „Jord" — vel en af den verdensberømte Forfatters mærkeligste og kraftfuldeste Skildringer. „Jord" foreligger i samme smukke Udstyr som de tidligere udsendte John Martin'ske Zola-Udgaver.

(Ekstrabladet.)

NANA

En anden berømt Bog er Zolas „Nana", der nu foreligger som en prisbillig Nr. 1 i en ny Serie — Zola-Serien — af *John Martin*'s allerede landskendte Udgaver. Udstyrelsen af den store Bog er beundringsværdig i Forhold til Prisen, og det er en af Zolas mest gribende og virkningsfulde Romaner, som paa ny bringes indenfor den danske Læseverdens Grænser. *(Berlingske Tidende.)*

Det er en mesterlig, realistisk Skildring, der paa en Gang viser Skøgens triste Lod og viser hende som den Raaddenskabens Bakterie, der æder lige ind til Samfundets Marv. *(Af Provinspressen.)*

■ ■ ■

MARTIN'S JUNIOR UDGAVE

redigeret af Hr. Skoleinspektør *P. Jerndorff-Jessen,* er almindelig anerkendt som god og underholdende Læsning for Ungdommen — koster kun *50 Øre pr. Bind,* og omfatter følgende berømte Bøger:

1. Bind, Daniel Defoe: ROBINSON CRUSOE.
2. Bind, Rider Haggard: DEN SORTE LILJE (uds. fra Forlaget)
3. Bind, Quiller Couch: DEN GYLDNE SPORE.
4. Bind, Stanley Weyman: BARTHOLOMÆUSNATTEN.
5. Bind, Rider Haggard: KONG SALOMONS MINER.
6. Bind, Cooper: DEN SIDSTE MOHIKANER.
7. Bind, Walter Scott: TALISMANEN.
8. Bind, EVENTYR FRA MANGE LANDE.
9. Bind, Marryat: BØRNENE I NYSKOVEN.
10. Bind, Cooper: STIFINDER.
11. Bind, Rider Haggard: ELEFANTJÆGEREN.
12. Bind, Harriet Beecher Stowe: ONKEL TOMS HYTTE.
13. Bind, Walter Scott: IVANHOE.
14. Bind, Cooper: HJORTEDRÆBER.
15. Bind, Stevenson: DEN SORTE PIL.
16. Bind, Hyne: SKATTEGRAVERNE VED AMAZONFLODEN.
17. Bind, Rider Haggard: ABEKVINDEN.

■ ■ ■

Om

Martins billige Bøger.

Martin's *Forlag* har nu udsendt ca. 100 Bind Romaner af Udlandets bedste Forfattere. Hvert Bind koster *50 Øre,* og Litteraturen er ved dette og et Par beslægtede Forlags Virksomhed bleven meget let tilgængelig. Tidligere troede man, at kun Verdensriger med deres Millioner af Læsere tillod, at Skønlitteraturen udsendtes i Folkeudgaver til nogle Cents eller Penny. Nu viser det sig, at det lille danske Sprog har Læsere nok til at bære Foretagender som Martin's Halvkrone-Udgaver. *(Soc.-Dem.)*

Der er ingen Tvivl om, at de *Martin'ske Udgaver* udfylder en virkelig Kulturmission. De slaar en Dør op til Digtningens Underverden for utallige Mennesker, som ellers ikke læser. De hverver nye Skarer for Litteraturen. Den, som en Gang har faaet Smag for at læse, vil maaske fremtidig opspare de Penge, han plejer at ødsle bort paa Kaféer, til Indkøb af Bøger. *(Berl. Tid.)*

— Udstyrelsen er overordentlig nydelig, og Prisen fabelagtig billig. *(Vort Land.)*

— Det er forbavsende, at saa gode Bøger i saa god Udstyrelse og saa godt Tryk kan sælges saa billigt.

Efter at vi nu et Aar har haft Lejlighed til at se, hvad Martin's Udgaver byder, tør vi dristigt anbefale vore Læsere at købe disse Bøger. De vil ikke fortryde det, thi de faar fuld Valuta for Pengene. *(Provinspressen.)*

— Træd ind i Rullestuen, kom ind paa Sypigens Loftskammer, og du vil dèr finde de Martin'ske Halvkronesudgaver, der lyser paa Afstand i stærke Farver, men alligevel indeholder gedigent Stof.

For Eksempel Strindbergs: „Skærgaardsfolk", Anatole Frances: „Dronning Gaasefod" med mange flere, og nu i de allersidste Dage Pierre Lotis: „Islands-Fiskeren"; man maa virkelig forundres over, at slige Værker, der hører til det ypperste, Litteraturen har frembragt, kan faas for saa forholdsvis faa Penge. *(Familievennen.)*

MARTIN'S FORLAG • KØBENHAVN

EKSPEDITION I KRISTIANIA: *PETER AAS & CO.*

MARTIN'S HALVKRONE UDGAVE (Et nyt Bind hver Maaned):

1. Bind, Alexandre Dumas fils: KAMELIADAMEN. 5. Oplag.
4. Bind, Alphonse Daudet: SAPPHO. 5. Oplag.
5. Bind, Anthony Hope: FANGEN PAA ZENDA. 2. Oplag.
8. Bind, Max Pemberton: SPIONEN FRA KRONSTADT. 2. Oplag.
9. Bind, Edmond About: KAPTAJN BITTERLINS ÆRGRELSER.
11. Bind, Ernst v. Wolzogen: DET TREDJE KØN.
12. Bind, Jerome K. Jerome: TRE MAND I EN BAAD.
13. Bind, Gustave Flaubert: FRU BOVARY. 2. Oplag.
14. Bind, Ivan Turgénjev: FORAARSBØLGER.
15. Bind, George Eliot: SILAS MARNER.
16. Bind, Lermontoff: VOR TIDS HELT.
17. Bind, Oliver Goldsmith: PRÆSTEN FRA WAKEFIELD.
18. Bind, Stepniak: EN NIHILIST.
19. Bind, Paul Bourget: ET KVINDEHJERTE.
20. Bind, Ivan Turgénjev: EN ADELIG REDE.
21. Bind, Grant Allen: HVAD I KØDET ER BAARET.
22. Bind, Wilh. Hegeler: NELLYS MILLIONER.
23. Bind Gustave Droz: HUN OG HAN — INTIME.
24. Bind, Ric. Henry Savage: MIN OFFICIELLE HUSTRU.
25. Bind, Fedor Dostojewski: EN HANREJ.
26. Bind, Ivan Turgénjev: RØG.
27. Bind, Rider Haggard: TESTAMENTET.
28. Bind, H. de Balzac: KVINDEN PAA TREDIVE AAR.
29. Bind, Baronesse Orczy: DEN RØDE PIMPERNEL.
30. Bind, Rudolph Stratz: STAKKELS THEA.
31. Bind, Nathaniel Hawthorne: DET FLAMMENDE BOGSTAV.
32. Bind, Paul Bourget: DEN BLAA HERTUGINDE.
33. Bind, Edw. Christianson: MED DEN STÆRKERES RET.
34. Bind, Anthony Hope: RUPERT AF HENTZAU.
35. Bind, Camille Flammarion: STELLA.
36. Bind, Ernst von Wolzogen: DEN GALE KOMTESSE.

MARTIN'S STANDARD UDGAVE:

1. Bind, August Strindberg: SKÆRGAARDSFOLK. 2. Oplag.
2. Bind, Leo Tolstoy: KREUTZER-SONATEN. 2. Oplag.
4. Bind, H. de Balzac: EUGENIE GRANDET.
5. Bind, Anatole France: DRONNING GAASEFOD.
6. Bind, Goethe: DEN UNGE WERTHERS LIDELSER.
7. Bind, C. M. Norman-Hansen: DE GLADE SMILS BOPLADS.
8. Bind, Marcel Prévost: PIERRE OG THERESE.
9. Bind, Thomas Mann: HANS KONGELIGE HØJHED.
10. Bind, Saint-Pierre: POVL OG VIRGINIE.
11. Bind, Victor Cherbuliez: META HOLDENIS.
12. Bind, Alfred de Musset: ET BARN AF AARHUNDREDET.
13. Bind, Arthur Schnitzler: FRU BERTHA GARLAN.
14. Bind, Henry Murger: BOHEMELIV.
15. Bind, Pierre Loti: ISLANDSFISKEREN.
16. Bind, Jean Richepin: DANSERINDEN.
17. Bind, Manzoni: DE TROLOVEDE.
18. Bind, Guy de Maupassant: VORT HJERTE.
19. Bind, Marcel Prévost: FYRSTINDEN AF ERMINGE.
20. Bind, Bret Harte: BYENS MYNDLING.
21. Bind, Ivan Turgénjev: DAGEN FØR.
22. Bind, Victor Hugo: MANDEN SOM LER. **(Dobbeltbind).**

De udgaaede Numre er udsolgte fra Forlaget.

PH. HANSENS
BOGBINDERI
KØBENHAVN